

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMĪJA

GADA- GRAMATA 2002

ZINĀTNE

UDK 061.23:001(474.3)(058)

La 811

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA

Akadēmijas laukums 1

Rīga, LV 1524

Latvija

Tel.: 722 5361. Fakss: 782 1153

E pasts: lza@lza.lv

<http://www.lza.lv>

Latvijas Zinātņu akadēmijas *Gadagrāmata 2002* ir turpinājumizdevums — jau vienpadsmītais ar šādu nosaukumu. Iepriekšējie laidienu atspoguļoja situāciju 1990., 1992., 1992./1993., 1995.—2001. gadā. *Gadagrāmatas 2002* iznākšana ir pieskaņota akadēmijas gada pilnsapulcei.

Gadagrāmatā ievietoti Latvijas Zinātņu akadēmijas pamatdokumenti, galvenās ziņas par akadēmiju, tās struktūru un locekļiem, pārskata tipa materiāli par akadēmijas darbību 2001. gadā, atsevišķi LZA dokumenti (kuru atkārtota publicēšana nākamajās gadagrāmatās nav paredzēta), īsas ziņas par Latvijas zinātniskajām iestādēm.

Publicētie dati atspoguļo stāvokli 2002. gada 1. janvārī.

ISBN 9984-698-51-3

ISSN 1407-0413

© Latvijas Zinātņu akadēmija, 2002

S A T U R S

Ievads	5	
PAMATDOKUMENTI		
Latvijas Republikas likumdošana par Latvijas Zinātņu akadēmijas statusu	9	
Latvijas Zinātņu akadēmijas Harta	10	
Latvijas Zinātņu akadēmijas Statūti	14	
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS STRUKTŪRAS		
Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts	15	
Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidijs	17	
Latvijas Zinātņu akadēmijas valde	19	
Latvijas Zinātņu akadēmijas Uzraudzības padome	20	
Bibliotēku padomes valde	20	
Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis	21	
Akadēmijas personāls	21	
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻI		
Īstenie locekļi	23	
Goda locekļi	33	
Ārzemju locekļi	38	
Korespondētājlocekļi	48	
Pārmaiņas LZA locekļu sastāvā	57	
In memoriam	58	
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS GODA DOKTORI		66
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS GODA MECENĀTI		72
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDĀLA, BALVAS UN PRĒMIJAS		
Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medāla	73	
Latvijas Zinātņu akadēmijas vārdbalvas	73	
Izcilie zinātnieki, kuru vārdā nosauktas Latvijas Zinātņu akadēmijas balvas	75	
Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielās medājas, balvu un prēmiju laureāti 2001. un 2002. gadā	79	
Latvijas zinātnieki — citu ievērojamāko zinātnisko apbalvojumu laureāti	84	
Balvu un prēmiju jauniem zinātniekim un studentiem laureāti.	84	
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ZINĀTNISKĀ UN ORGANIZATORISKĀ DARĪBA 2001. GADĀ		
Nozīmīgi notikumi Latvijas zinātnē un Latvijas Zinātņu akadēmijā 2001. gadā	88	
Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulces	98	
Otrais Pasaules latviešu zinātnieku kongress	121	
Latvijas Zinātņu akadēmijas sēdes	135	
Latvijas attīstības problēmas	135	
Latvijas novadi	142	
LZA Senāta darbība	145	
Senāta sēdes	145	
2001. gadā piešķirtie LZA Atzinības raksti	151	
Zinātniskie ziņojumi LZA Senāta sēdēs 2001. gadā	152	
LZA prezidijs darbība	161	
LZA valdes darbība	162	

LZA budžeta izpilde 2001. gadā	164
Ziedojumi	164
ZINĀTNU NODAĻAS	
Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļa	165
Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļa	170
Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa	175
Ārzemju locekļu nodaļa	183
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	
LZA starptautiskā sadarbība 2001. gadā	184
1. p i e l i k u m s. DOKUMENTI	
Deklarācija par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Daugavpils Universitātes sadarbību	190
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un LR Aizsardzības ministrijas sadarbību	192
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Latvijas balvas (kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju) nolikums	193
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Va/s "Latvijas Gaisa Satiksme" un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" vienošanās par sadarbību un gada balvām	195
Latvijas Zinātņu akadēmijas, SIA <i>Lattelekom</i> un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" vienošanās par sadarbību un gada balvām	197
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Rīgas domes Rīgas balvas iedibināšanas līgums .	199
Latvijas Zinātņu akadēmijas un SIA "Biznesa augstskola Turība" Rīgas balvas iedibināšanas līgums	200
2. p i e l i k u m s. LZA GADAGRĀMATĀS PUBLICĒTO DOKUMENTU RĀDĪTĀJS	201
3. p i e l i k u m s. GALVENĀS ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS UN IESTĀDES LATVIJĀ	
Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija	206
Latvijas Zinātnes padome	207
Augstākās izglītības padome	210
Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisija	210
Valsts emeritēto zinātnieku padome	211
Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija	211
Latvijas Zinātnieku savienība	211
Latvijas universitātes un augstskolas	211
Zinātniskie instituti	215
Fizikas, matemātikas un tehnisko zinātņu institūti (215). Ķīmijas un bioloģijas zinātņu institūti (217). Medicīnas zinātņu institūti (218). Lauksaimniecības un meža zinātņu institūti (219). Humanitāro un sociālo zinātņu institūti (220). Ekonomikas institūti (221).	
Citas zinātniskās iestādes	221
Zinātniskā izdevējdarbība	222
4. p i e l i k u m s. LATVIJAS ZINĀTNES ORGANIZĒŠANĀ IE SAISTĪTO PERSONU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS	226

IEVADS

Klajā nāk kārtējā Latvijas Zinātņu akadēmijas gadagrāmata, jau vienpadsmitā pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas. Neatkarību atguvušajā Latvijā Zinātņu akadēmija ir kļuvusi par vērā ņemamu faktoru valsts zinātnes un kultūras dzīvē, kas 2002. gadā var atskatīties uz 10 gadiem, kopš tā darbojas savā jaunajā, pārveidotajā statusā.

Zinātņu akadēmiju pieņemts uzskatīt par nobriedušas valsts atribūtu, kas veidojas tad, kad sasniegts augsts intelektuālās attīstības līmenis. Tā pārstāv valsti starptautiskajā zinātnieku sabiedrībā, īsteno augstākā līmeņa zinātniskos sakarus, informācijas, literatūras, speciālistu apmaiņu, ievēl par saviem ārzemju vai goda locekļiem izcilus ārvalstu zinātniekus un gara darbiniekus.

Pirmās zinātņu akadēmijas radās Rietumeiropā 17. gadsimtā (šogad 350 gadu nepārtrauktas pastāvēšanas jubileju atzīmē vecākā — Vācu dabaspētnieku akadēmija “*Leopoldina*”). 20. gadsimtā tādas izveidojās arī jaunajās, neatkarību ieguvušajās valstīs. Mēģinājumi nodibināt zinātņu akadēmiju Latvijā bijuši kopš 19. gadsimta sākuma. Latviešu zinātņu akadēmijas projektu izvirzīja jauns filozofs — Pauls Dāle 1916. gadā. 1932.—1940. gadā Rīgas Latviešu biedrības ietvaros darbojās privāta zinātņu akadēmija, bet reāli Zinātņu akadēmija Latvijā pastāv kopš 1946. gada 14. februāra, sākotnēji — ar individuāliem locekļiem un pētnieciskajiem institūtiem.*

Kopš 1992. gada 14. februāra, tātad tieši 10 gadus, Latvijas Zinātņu akadēmija (*Academia Scientiarum Latviensis*) darbojas kā individuālu zinātnieku korporācija saskaņā ar savu jaunizstrādāto Hartu un Statūtiem. Akadēmijas Hartu (tās papildinātā versijā) 1997. gada 23. janvārī apstiprināja

* LZA izcelsmes, vēstures un pārvērtību problēmas sīkāk analizētas 1999. gada sākumā klajā laistajā Jāņa Stradiņa grāmatā (Rīga: Zinātne, 711 lpp.), kur interesents var gūt ieskatu pagātnes notikumos, ieskicētas arī LZA nākotnes aprises.

Latvijas Republikas Saeima. Latvijas Zinātņu akadēmija pārstāv Latviju Starptautiskajā zinātnes padomē (*ICSU*), Eiropas zinātņu akadēmiju federācijā (*ALLEA*), Pasaules zinātnieku federācijā (*WFS*), Starptautiskajā [humanitāro zinātņu] akadēmiskajā savienībā (*UAI*) u.c. LZA mērķi un uzdevumi formulēti Hartā, te minēsim galvenos: pētījumu veicināšana fundamentālo un lietišķo zinātņu jomā, īpaši starpnozaru pētījumos; Latvijas vēstures, kultūras un latviešu valodas izpētes un izkopšanas veicināšana; aktīva līdzdalība Latvijas zinātnes politikas veidošanā un valsts varas institūciju konsultēšana zinātnes jautājumos; rūpes par zinātniskās literatūras izdošanu, zinātnisko terminoloģiju un enciklopēdiju zinātnisko līmeni; kongresu, konferenču, diskusiju un konkursu organizēšana, zinātnes sasniegumu un Latvijas zinātņu vēstures popularizēšana; Latvijas zinātnieku starptautisko kontaktu uzturēšana; pētniecības ētikas, diskusijas principu un tradīciju sargāšana, saglabāšana un izkopšana.

LZA darbības galvenie veidi ir ZA sēdes un pilnsapulces, līdzdalība augsta līmeņa konferenču organizēšanā un darbs ZA zinātņu nodaļās, sniedzot konsultācijas un ekspertīzes, izvērtējot zinātnes virzienus, rikojot zinātniskas diskusijas, piešķirot LZA Lielo medaļu un vārdbalvas, jauno zinātnieku prēmijas, goda doktora grādus, uzturot sakarus ar ārvalstu zinātniskajām institūcijām (2001. gadā — ar 25 ārvalstu zinātņu akadēmijām) u.tml.

Kopš 1994. gada Latvijas Zinātņu akadēmijai vairs nav pētniecisko institūtu, taču LZA saglabā zinātniskas saites gan ar saviem bijušajiem institūtiem, kas tagad vairumā integrējušies Latvijas universitāšu sastāvā, gan ar pašām Latvijas universitātēm. Deviņdesmitajos gados, ievēlot daudz jaunu locekļu (arī no ārzemēm) un izstrādājot jaunas darbības formas, pamatos ir noslēgusies LZA transformācija par akadēmiju klasiskā izpratnē. Tā aktīvi piedalās Latvijas zinātnes sistēmas pilnveidošanā.

Atbilstoši LZA Statūtiem tās sastāvā ir paredzēti 100 īstenie locekļi līdz 70 gadu vecumam. Pašlaik, t. i., 2002. gada 1. janvārī, tādu ir 69 no kopējā skaita 98. Attiecīgi Statūtos ir paredzēti 60 korespondētājlocekļi vecumā līdz 65 gadiem; šobrīd no kopskaita 94 tādu ir 51. 60 goda locekļu vakancēs pašlaik ir ievēlēti 52, bet no 100 ārzemju locekļiem — 94. Šogad paredzēts nedaudz mainīt LZA Statūtu punktus, kas reglamentē LZA locekļu skaitu.

Vairāk nekā puse LZA īsteno locekļu ir Latvijas universitāšu profesori. LZA ārzemju locekļu skaitā ir ievērojami zinātnes un kultūras darbinieki no 22 valstīm. Savukārt vairāki LZA locekļi ievēlēti par ārzemju zinātņu akadēmiju locekļiem. LZA īstenā locekle profesore Vaira Viķe-Freiberga 1999. gadā ievēlēta par Latvijas Valsts prezidenti.

Zinātniski organizatoriskajā plāksnē LZA piedalās Latvijas zinātnes stratēģijas izstrādē un pētniecības virzienu izvērtēšanā, Baltijas valstu un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju sadarbībā, kā arī ar zinātni saistīto likumprojektu izvērtēšanā un papildināšanā. Zinātņu akadēmija strādā ciešā saskaņā ar Latvijas Zinātnes padomi, diskutējot par Latvijas zinātnes — augstākās izglītības un jauno tehnoloģiju vadlīnijām, regulāri rīko LZA sēdes gan Rīgā, gan Latvijas novados (2001. gadā — Jelgavā, Staicelē, Neretā, Ilūkstē).

Pēdējos gados Latvijas Zinātņu akadēmija ir intensificējusi sadarbību gan ar valsts, gan ar privātām un sabiedriskām institūcijām, sniegusi kvalificētu ekspertatzinumus. LZA locekļi pilda padomnieku pienākumus dažādās valsts institūcijās, ir Latvijas Zinātnes padomes, Augstākās izglītības padomes, Latvijas Vēsturnieku komisijas, Valsts valodas komisijas u.c. locekļi. Daudzi LZA locekļi ir sekmīgi iesaistījušies dažādu starptautisku projektu izpildē, tiek aicināti referēt starptautiskās konferencēs un strādāt ārvalstu zinātņu centros. LZA aktīvi veicina Latvijas pētniekus iesaistīšanos Eiropas Savienības programmās, sadarbojas ar UNESCO, NATO Zinātnes komiteju.

1998.—2001. gadā Latvijas Zinātņu akadēmija ir noslēgusi sadarbības līgumus ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju (tieka rīkotas kopējas sēdes), ar Baltijas studiju veicināšanas apvienību (AABS), ar Latvijas Universitāti, Rīgas Tehnisko universitāti, Daugavpils Universitāti, Latvijas Reģionālās arhitektūras akadēmiju, LR Aizsardzības ministriju, Rīgas domi, ar Latvijas Intelīgences apvienību un Rīgas Latviešu biedrību (par kopēju publisko intelīgences konferenču rikošanu; tās rīko ik mēnesi — līdz 2002. gada 15. februārim notikušas 46 — un translē Latvijas radio) u.c. Regulāri tiek pausts LZA viedoklis aktuālos valsts dzīves jautājumos. Sakārtota LZA balvu sistēma (iedibinātas un vairākos gadījumos pirmoreiz pasniegtas jaunas vārdbalvas dažādās zinātņu nozarēs, jauno zinātnieku balvas, nodibinātas kopējas balvas ar publisko a/s “Grindeks” un a/s “Aldaris”,

a/s “DATI”, a/s “Latvenergo”, a/s “RD ALFA”, “ITERA Latvija”, SIA “Lattelekom” u.c., likti pamati zinātnes mecenātismam Latvijā.

Laba sadarbība šajā jomā izveidojusies ar Izglītības fonda mērķprogrammu “Izglītībai, zinātnei un kultūrai”. Īpaši atzīmējams LZA ārzemju mecenātu M. Štaudingeres, E. un K. Poču, A. un J. Sadovsku, it sevišķi D. A. Lēbera devums.

Pēc triju Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu ierosmes *ALLEA* ietvaros izveidots projekts par zinātnes stratēģiju Eiropas mazajās valstīs. Kopā ar Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmiju 2001. gadā pirmoreiz pāsniepta Feliksa balva, iedibināta Rīgas balva. 2001. gadā LZA aktīvi piedalījusies Latvijas iedzīvotāju genoma datu bāzes izveidošanā, Rīgas pilsētas 800 gadu jubilejas zinātnisko pasākumu organizēšanā un norisē, Otrā Pasauļes latviešu zinātnieku kongresa, II Sēlijas kongresa norisē, ar UNESCO ģenerāldirektora K. Macuuru un XIV Dalai Lamas Latvijas vizīti un Ķīnas Tautas Republikas Ārlietu institūta prezidenta Mei Zhaoronga vizīti saistītajos pasākumos, 1991. gada barikāžu atceres starptautiskās konferences organizēšanā, vienīgā Rīgā dzimušā un strādājušā Nobela prēmijas laureāta Vilhelma Ostvalda pieminekļa izveides organizēšanā (kopā ar publisko akciju sabiedrību “Grindeks”), 24° paralēles un 57° meridiāna krustpunkta iezīmēšanā Rīgas pilsētas teritorijā, grāmatas “Skats uz Rīgu” tapšanā un citos pasākumos, kas guva rezonansi plašākā Latvijas sabiedrībā.

LZA locekļu sastāvs un darbības jomas ir stabilizējušās. Latvijas zinātnē pamazām sāk iezīmēties pētniecības, augstakās izglītības, kultūras un jauno tehnoloģiju integrēšanās principi, kaut arī cīņa par zinātnes prestižu sabiedrībā un zinātnes finansējuma palielināšanu līdz civilizētai valstij atbistošam līmenim turpinās. 21. gadsimtā Latvijas Zinātņu akadēmija iegājusi ar definētu Latvijas un zinātnes attīstībai atbilstošu darbības programmu.

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents

PAMATDOKUMENTI

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMDOŠANA PAR LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS STATUSU

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS “PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU”

(Pieņemts 1992. gada 10. novembrī)

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS “GROZĪJUMI LIKUMĀ “PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU””

(Pieņemts 1996. gada 13. jūnijā)

Zinātniskās darbības valsts organizatoriskajā sistēmā ietilpst: .. Latvijas Zinātņu akadēmija .. (*15. pants*)

Latvijas Zinātņu akadēmija ir autonoms tiesību subjekts, kurš sastāv no ievēlētiem Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļiem un kuru subsidē valsts. Latvijas Zinātņu akadēmija darbojas saskaņā ar tās Hartu un Statūtiem. Latvijas Zinātņu akadēmijas Hartu apstiprina Saeima un tajā norāda Latvijas Zinātņu akadēmijas darbības mērķus, pamatvirzienus, tiesisko un ekonomisko pamatu, pārvaldes sistēmu, tiesības un pienākumus. Saeima vai Ministru kabinets var noteikt Latvijas Zinātņu akadēmijai īpašus uzdevumus un pilnvaras zinātnes jomā (*23. pants*).

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS HARTA

(Pieņemusi Latvijas Zinātnu akadēmijas pilnsapulce 1996. gada 22. novembrī.
Apstiprinājusi Latvijas Republikas Saeima 1997. gada 23. janvārī)

PREAMBULA

Latvijas Zinātnu akadēmija ir vairāku agrāk Latvijā pastāvējušu zinātnisko biedrību ideju un darbības mantiniece. Tās priekšteces ir 1815. gadā Jelgavā dibinātā Kurzemes Literatūras un mākslas biedrība un Rīgas Latviešu biedrības sastāvā 1869. gadā dibinātā Zinātnības (Zinību) komisija, kas 1932. gadā tika pārveidota par Zinātnu komiteju ar privātas zinātnu akadēmijas statusu.

Kopš 1919. gada Latvijas Republikas valdība vairākkārt bija apsvērusi oficiālas Latvijas Zinātnu akadēmijas dibināšanu. Šo nodomu 1927. gadā atbalstīja izglītības ministrs J. Rainis. 1935. gadā Ministru prezidents K. Ulmanis publiski paziņoja nodomu izveidot Latvijas Zinātnu akadēmiju, un kā pirmā tās sastāvdaļa ar Latvijas Republikas likumu 1936. gada 14. janvārī tika nodibināts Latvijas vēstures institūts.

Zinātnu akadēmija Latvijā darbību uzsāka 1946. gada 14. februārī, kad akadēmijas locekļi sanāca uz pirmo kopsapulci. Par Zinātnu akadēmijas un tās institūtu pamatko-dolu kļuva Latvijas Universitātes un Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas zinātnieki. Pieņemot Hartu un jaunus Statūtus, ar 1992. gada 14. februāra kopsapulces lēmumu Latvijas Zinātnu akadēmija pārveidota par klasiska tipa akadēmiju, kura apvieno vēlētus locekļus — izcilus zinātniekus un citus gara darbiniekus.

Atjaunotajā Latvijas Republikā Latvijas Zinātnu akadēmija veicina zinātnu attīstību, veic zinātniskus pētījumus. Tā gādā, lai apzinātu, pētītu, izkoptu, saglabātu un nodotu nākamajām paaudzēm visu to īpašo, ko pasaules zinātnei un kultūrai ir de-vusi un spēj dot Latvija un latviešu tauta: nacionālo kultūru, valodu, folkloru, litera-tūru, sociālo un saimniecisko pieredzi, tradīcijas. Tā pētī un saglabā Rīgas un Latvijas novadu kultūrvēsturiskās tradīcijas, apzina Baltijas valstu vietu pasaulē.

Latvijas Zinātnu akadēmija ir iekļāvusies starptautiskajā zinātniskajā kopībā, sa-darbojas ar citām zinātnu akadēmijām un zinātniskām organizācijām Eiropā un pasaulei.

1. pants. LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS TIESISKAIS PAMATS

Latvijas Republikā ir viena valsts izveidota Latvijas Zinātnu akadēmija kā nac-
cionālas nozīmes zinātnes centrs. Latvijas Zinātnu akadēmija ir autonoms tiesību sub-
jekts, kurš sastāv no ievēlētiem Latvijas Zinātnu akadēmijas locekļiem un kuru
subsidiē valsts. Latvijas Zinātnu akadēmija darbojas saskaņā ar tās Hartu un Statūtiem.
Hartu pieņem Latvijas Zinātnu akadēmijas pilnsapulce un apstiprina Latvijas Repub-

likas Saeima. Saeima vai Ministru kabinets var noteikt Latvijas Zinātnu akadēmijai īpašus uzdevumus un pilnvaras zinātnes jomā.

Ar Latvijas Zinātnu akadēmiju var būt saistītas zinātniskās pētniecības iestādes, biedrības, fondi, zinātniski tehniskas organizācijas, universitātes un augstskolas. To sadarbību ar Latvijas Zinātnu akadēmiju nosaka savstarpēja vienošanās. Akadēmijas mērķu veikšanai tiek veidotas zinātnieku grupas vai iestādes, kuras var darboties Latvijas Zinātnu akadēmijas ietvaros.

Par Latvijas Zinātnu akadēmijas locekļiem ievēlē izcilus Latvijas un ārzemju zinātniekus un par goda locekļiem — arī citu jomu vispāratzītus Latvijas gara darbiniekus.

Latvijas Zinātnu akadēmija ir juridiska persona. Tā ievēro Latvijas Republikas likumus un starptautiskās tiesību normas.

2. pants. LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS DARBĪBAS MĒRĶI UN PAMATVIRZIENI

Latvijas Zinātnu akadēmijas darbības mērķi un pamatvirzieni ir:

- zinātnes attīstīšana, pētījumu veicināšana un veikšana fundamentālo un lietišķo zinātnu jomā, Latvijas tautas un valsts vēstures, kultūras un valodas izpētes un izkopšanas veicināšana, kā arī ar Latvijas dabas resursiem, to optimālas izmantošanas iespēju un apkārtējās vides aizsardzību saistītu pētījumu atbalstīšana;
- Latvijas attīstības procesu prognozēšana, tautas un valdības operatīva ie-pazīstināšana ar zinātniskām prognozēm par dažādu tautsaimniecisku, kultūras un sociālu norišu un projektu vēlamām un nevēlamām sekām.

3. pants. LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS TIESĪBAS

Latvijas Zinātnu akadēmijai ir tiesības:

- sadarboties ar augstākās izglītības un zinātniskās darbības organizatoriskās sistēmas institūcijām, deleģēt savus pārstāvjus šo institūciju darbā;
- saņemt informāciju par to likumu un normatīvo aktu gatavošanu un grozīšanu Saeimas komisijās, ministrijās un citās valsts iestādēs, kuri saistīti ar zinātni un augstāko izglītību, kā arī izteikt viedokli par šiem dokumentiem;
- uzņemties iniciatīvu jaunu zinātnisku virzienu un ar to saistītu zinātnisku institūciju veidošanā;
- piešķirt Latvijas Zinātnu akadēmijas goda doktora grādu Latvijas un ārzemju zinātniekim;
- ierosināt un pieņemt savas Hartas grozījumus, iesniegt tos apstiprināšanai Saeimā;

- glabāt savos arhīvos, krātuvēs un bibliotēkās zinātnes, literatūras, mākslas un citu kultūras darbinieku rokrakstus un dokumentus, kā arī citus zinātnei un vēsturei nozīmīgus materiālus.

4. pants. LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS PIENĀKUMI

Latvijas Zinātnu akadēmijas pienākumi ir:

- aktīva piedalīšanās Latvijas zinātnes politikas veidošanā un operatīva Saeimas un valdības konsultēšana zinātnes jautājumos;
- līdzdalība dažādu valsts programmu zinātniskajā ekspertizē, pētijumu, projektu, programmu un zinātnisko iestāžu pētnieciskā līmeņa izvērtēšanā;
- balvu piešķiršana par izcilākiem veikumiem Latvijas zinātnē;
- Latvijas zinātnes un zinātnieku pašpārvaldes un demokrātijas veicināšana, šo principu aizstāvība valsts struktūrās un masu saziņas līdzekļos;
- rūpes par jaunu pētnieku paaudžu iesaisti zinātnē un pensionēto, t.sk. valsts emeritēto zinātnieku sociālo aizstāvību;
- zinātniskās pētniecības ētikas, diskusijas principu un tradīciju sargāšana, saglabāšana un izkopšana, Latvijas zinātnu vēstures un zinātniecības problēmu izpēte;
- rūpes par zinātniskās literatūras izdošanu, zinātnisko terminoloģiju un enciklopēdiju zinātnisko līmeni Latvijā;
- zinātnisko kongresu, konferenču, atklātu Latvijas Zinātnu akadēmijas sēžu, diskusiju un konkursu organizēšana un zinātnes sasniegumu popularizēšana;
- Latvijas zinātnes un nacionālās kultūras mantojuma krātuvju — Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas, Misiņa bibliotēkas un Latviešu folkloras krātuves — zinātniska pārziņa;
- Latvijas zinātnieku starptautisko kontaktu veidošana un veicināšana, sadarbība ar citām zinātnu akadēmijām, zinātniskām biedrībām un savienībām, starptautisko zinātnisko sakaru uzturēšana un Latvijas zinātnes pārstāvniecība starptautiskās zinātniskās organizācijās.

Latvijas Zinātnu akadēmija ik gadu publicē pārskatu par savu darbību.

5. pants. LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS SASTĀVS UN PĀRVALDE

Latvijas Zinātnu akadēmijas sastāvu veido: īstnie ieceklī (akadēmiķi), goda locekļi, ārzemju locekļi, korespondētājlocekļi. To skaitu, kandidātu izvirzīšanas un apsprešanas kārtību zinātniskā sabiedrībā, kā arī ievēlēšanas kārtību nosaka Latvijas Zinātnu akadēmijas Statuti.

Latvijas Zinātnu akadēmijas augstākais lēmējorgāns ir pilnsapulse, kurā piedalās ievēlēti īstenie, goda, ārzemju locekļi un korespondētājlocekļi. Hartas un Statūtu jautājumus un jaunu locekļu uzņemšanu izlemj īstenie locekļi. Lai sekmētu starpdisciplināru problēmu risināšanu un radniecīgo zinātnu pārstāvju kontaktus, akadēmijas locekļi izveido Latvijas Zinātnu akadēmijas zinātnu nodošas. Pilnsapulču starplaikā Latvijas Zinātnu akadēmijas darbu vada tās locekļu ievēlēts prezidents un Senāts.

Latvijas Zinātnu akadēmijas pilnsapulce ievēl uzraudzības padomi. Latvijas Zinātnu akadēmijas dažādu darbības jomu organizēšanai un operatīvu lēmumu pieņemšanai tiek izveidots prezidijs, valde un citas organizatoriskas struktūras. Šo struktūru sastāvu un pienākumus nosaka Latvijas Zinātnu akadēmijas Statūti.

6. pants. LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS DARBĪBAS EKONOMISKAIS PAMATS

Latvijas Zinātnu akadēmijas darbībai nepieciešamais finansējums tiek subsidēts no valsts budžeta. Latvijas Zinātnu akadēmija valsts noteiktā kārtībā iesniedz motivētu finansējuma pieprasījumu nākamajam gadam kopā ar gadskārtējo pārskatu. Latvijas Zinātnu akadēmijas speciālo budžetu veido līdzekļi, kurus iegūst no:

- pasūtījumu izpildes un uzņēmējdarbības;
- īpašumu apsaimniekošanas;
- ziedoņumiem un dāvinājumiem;
- citiem avotiem.

Latvijas Zinātnu akadēmijas īpašumā vai valdījumā var būt nekustamais un kustamais īpašums — zeme, ēkas un cita manta, kuru tai nodevušas valsts institūcijas vai kuru tā ieguvusi savas darbības rezultātā vai uz cita tiesiska pamata, kā arī intelektuālais īpašums, nauda un vērtspapīri Latvijā un ārvalstīs.

Latvijas Zinātnu akadēmijas pārziņā ir iestādes un organizācijas, kas nepieciešamas tās darbībai, kā arī iestādes un organizācijas, kuras sekmē zinātnes funkcionēšanu.

Latvijas Zinātnu akadēmijas īpašumu un tās valdījumā un pārziņā esošo objektu pārvaldes kārtību nosaka Latvijas Zinātnu akadēmijas Statūti.

7. pants. LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS STATŪTI

Latvijas Zinātnu akadēmijas locekļu pilnsapulce patstāvīgi pieņem un/vai groza savus Statūtus, kuri nedrīkst būt pretrunā ar šīs Hartas nostādnēm.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS STATŪTI

Latvijas Zinātnu akadēmijas Statūtus jaunā redakcijā paredzēts apstiprināt LZA pilnsapulcē 2002. gada 4. aprīlī. Ar tiem var iepazīties Latvijas Zinātnu akadēmijas interneta lapā.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS STRUKTŪRAS

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS SENĀTS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524
Tel.: 7225361, 7211405. Fakss: 7821153. E pasts: lza@lza.lv

Senāta priekšsēdētājs **Jānis STRADINŠ**, akadēmijas prezidents

Tel.: 7213663, 7555985. Fakss: 7821153. E pasts: stradins@lza.lv

Senāta priekšsēdētāja vietnieks **Juris EKMANIS**, akadēmijas viceprezidents

Tel.: 7223644, 7551373. Fakss: 7821153. E pasts: ekmanis@lza.lv

Senāta locekļi

Andrejs SILIŅŠ, akadēmijas viceprezidents

Tel.: 7211405. Fakss: 7821153. E pasts: silins@lza.lv

Raimonds VALTERS, akadēmijas ģenerālsekreitārs, Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātnu nodaļas priekšsēdētājs

Tel.: 7213663, 7089231. Fakss: 7821153. E pasts: rvalters@latnet.lv

Tālavs JUNDZIS, Humanitāro un sociālo zinātnu nodaļas priekšsēdētājs

Tel.: 7225889, 7227555. Fakss: 7821153, 7227555. E pasts: bpsceva@lza.lv

Ivars KALVIŅŠ, Bibliotēku padomes priekšsēdētājs

Tel.: 7553233. Fakss: 7541644. E pasts: kalvins@osi.lv

Mārcis AUZIŅŠ

Tel.: 7033750. Fakss: 7820113. E pasts: mauzins@latnet.lv

Mārtiņš BEĶERS

Tel.: 7034892. Fakss: 7034885. E pasts: mbek@lanet.lv

Jānis BĒRZIŅŠ

Tel.: 7226934. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv

Ivars BILINSKIS

Tel.: 7554500. Fakss: 7555337. E pasts: bilinsk@edi.lv

Andris BUIKIS

Tel.: 7225674. Fakss: 7227520. E pasts: buikis@latnet.lv

Elmārs GRĒNS

Tel.: 7808201, 7808003. Fakss: 7442407. E pasts: grens@biomed.lu.lv

Viktors HAUSMANIS

Tel.: 7227894. Fakss: 7229017. E pasts: litfom@lza.lv

Juris JANSONS

Tel.: 7551145. Fakss: 7820467. E pasts: jansons@edi.lv

Vija KLUŠA

Tel./fakss: 7366306. Tel.: 9276263. E pasts: vijaklus@latnet.lv

Māris KĻAVIŅŠ

Tel.: 7331766. Fakss: 7332704. E pasts: mklavins@lanet.lv

Ivars KNĒTS

Tel.: 7089400, 7089300. Fakss: 7820094. E pasts: knets@latnet.lv

Maija KŪLE

Tel.: 7229208. Fakss: 7210806. E pasts: fsi@lza.lv

Ivars LĀCIS

Tel.: 7034301. Fakss: 7034302. E pasts: ilacis@lanet.lv

Ilmārs LAZOVSKIS

Tel.: 7615063. Fakss: 7614168. E pasts: laz@latnet.lv

Dace MARKUS

Tel.: 7414805, 7808124. Fakss: 7808034, 7213405. E pasts: markus@apollo.lv

Tālis MILLERS

Tel.: 7228784, 7944772. Fakss: 7821153. E pasts: millers@lza.lv

Indriķis MUIŽNIEKS

Tel.: 7034401, 7034866. Fakss: 7034302. E pasts: indrikis@latnet.lv

Baiba RIVŽA

Tel.: 7223392, 30 23739. Fakss: 7220423, 30 26980. E pasts: rivza@cs.llu.lv, aip@aip.lv

Valentīna SKUJIŅA

Tel.: 7229636. Tel./fakss: 7227696. E pasts: vaska@lza.lv

Vitauts TAMUŽS

Tel.: 7543306. Fakss: 7820467. E pasts: tamuzs@pmi.lv

Senāta locekļi ar padomdevēja balsstiesībām

Edvins BĒRZIŅŠ

Tel.: 3080699, 9231425. Fakss: 3005685. E pasts: edvins@cs.llu.lv

Raita KARNĪTE

Tel.: 7222830. Fakss: 7820608. E pasts: raimara@lza.lv

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS PREZIDIJS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7225361, 7211405. Fakss: 7821153. E pasts: lza@lza.lv

Prezidija priekšsēdētājs Jānis STRADIŅŠ, akadēmijas prezidents

Tel.: 7213663, 7555985. Fakss: 7821153. E pasts: stradins@lza.lv

Prezidija locekļi

Juris EKMANIS, akadēmijas viceprezidenta v.i.

Tel.: 7223644, 7551373. Fakss: 7821153. E pasts: ekmanis@lza.lv

Andrejs SILIŅŠ, akadēmijas viceprezidents

Tel.: 7211405. Fakss: 7821153. E pasts: silins@lza.lv

Raimonds VALTERS, akadēmijas ģenerālsekreitārs

Tel.: 7225361. Fakss: 7821153. E pasts: lza@lza.lv

Tālis MILLERS, LZA Fonda priekšsēdētājs

Tel.: 7228784. Fakss: 7821153. E pasts: millers@lza.lv

Jānis KRISTAPSONS, akadēmijas prezidenta padomnieks

Tel.: 7223567. Fakss: 7821153. E pasts: jtk@lza.lv

PREZIDIJA LOCEKĻU PIENĀKUMU SADALE

(Apstiprinājis LZA Senāts 2001. gada 20. martā)

Prezidents Jānis STRADIŅŠ

- Vada un pārstāv Latvijas Zinātņu akadēmiju
- LZA Senāta priekšsēdētājs; vada LZA pilnsapulces un sēdes
- LZA jaunu locekļu izvirzīšanas un izvērtēšanas jautājumi
- LZA sadarbība ar ārziņu zinātniskām organizācijām (*ICSV, ALLEA*) un Baltijas valstu zinātņu akadēmijām, LZA un ārziņu zinātņu akadēmiju divpusējo ligu koordinācija
- Valsts emerīto zinātnieku padomes loceklis
- LZA balvu un medaļu piešķiršanas jautājumi
- LZA tradīciju pilnveidošana un izkopšana
- LZA vēsture

LZA viceprezidenta v.i. Juris EKMANIS

- LZA Senāta priekšsēdētāja vietnieks
- LZA finansu rīkotājs
- Paraksta LZA finansu dokumentus un līgumus, ieskaitot tos, kas skar sadarbību ar ārvalstu zinātņu akadēmijām

- Fizikas un tehnisko zinātņu nodalas priekšsēdētājs
- Vada LZA statūtu un nolikumu pilnveidošanas izstrādi
- LZA valdes loceklis
- Pārrauga LZA Lietu pārvaldes darbu
- Sadarbība ar Latvijas augstskolām, zinātniskajām iestādēm, fondiem, zinātniskām, tehniskām un sabiedriskām organizācijām, firmām
- Pārstāv LZA intereses LZP, AIP
- Valsts emerītē zinātnieku padomes loceklis
- Pārstāv LZA Latvijas Tehnoloģiskajā centrā kā LTC valdes priekšsēdētājs

LZA viceprezidents Andrejs SILINŠ

- Pārstāv LZA oficiālos pasākumos
- Pilda prezidenta juridiskos pienākumus viņa prombūtnes laikā
- Pārstāv LZA un LZA viedokli LR Saeimas Izglītības un zinātnes komisijā, uztur sakarus ar LR Saeimu, Ministru kabinetu, ministrijām, organizē LZA sadarbību ar politiskām partijām
- Organizē LZA sadarbību ar sabiedrību un sabiedriskajiem saziņas līdzekļiem (TV, radio, presi)
- Sadarbība ar ārzemju vēstniecībām, starptautiskām organizācijām (*NATO, ES, UNESCO*), citu valstu zinātņu akadēmijām
- Organizē sadarbību ar Latvijas universitātēm, koordinē sadarbības līgumu izpildi
- LZA valdes loceklis

LZA ģenerālsekretārs Raimonds VALTERS

- Vada LZA valdes darbu
- LZA finansu rīkotājs
- Organizē LZA sēdes, koordinē LZA sēžu tematiskos plānus un norises laiku
- Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodalas priekšsēdētājs
- Pārrauga LZA līdzekļu izlietojumu un papildu līdzekļu iegūšanu
- Gatavo pārskatu LZA pilnsapulcēm par Akadēmijas darbību iepriekšējā gadā
- Kārto LZA loceklu un dienesta personāla sociālos jautājumus (pabalsti, prēmijas, piemaksas u.tml.)
- Valsts zinātniskās kvalifikācijas komisijas priekšsēdētājs
- Atbild par LZA gada atskaitēm un lietvedību
- Iesaista LZA istenos un korespondētājloceklus LZA uzdevumu izpildē
- Valsts emerītē zinātnieku padomes loceklis
- Pārstāv LZA *Taiho* Latvijas fonda valde

LZA Fonda priekšsēdētājs Tālis MILLERS

- Pārzina ziedojumos un dāvinājumos saņemtos līdzekļus
- LZA prezidenta ārstata padomnieks, LZA Prezidija loceklis ar padomdevēja balsstiesībām
- LZA Senāta loceklis
- Rūpējas par papildu līdzekļu piesaisti
- Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” priekšsēdētāja vietnieks

LZA prezidenta padomnieks Jānis KRISTAPSONS

- Organizē LZA pilnsapulču un Senāta sēžu sagatavošanu un to rezultātu izplatīšanu
- Koordinē un piedalās LZA Gadagrāmatas sastādīšanā, atbild par tās izdošanu LZA tāmē paredzēto līdzekļu ietvaros
- Piedalās LZA un Prezidijs sēdēs ar padomdevēja tiesībām, kā arī protokolē Prezidijs sēžu norisi
- Darbojas kā Baltijas valstu zinātņu akadēmiju pastāvīgā sekretariāta loceklis
- Koordinē un vada informācijas apmaiņas īstenošanu (elektroniskā formā) starp LZA un atsevišķiem LZA locekļiem
- Koordinē un īsteno informācijas sagatavošanu un izplatīšanu par LZA un Latvijas zinātni internētā
- Vada LZA Scientometrisko pētījumu grupu
- Izpilda LZA prezidenta uzdevumus
- Koordinē LZA zinātniskā sekretariāta darbu

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS VALDE

Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1524

Tel.: 7225361. Fakss: 7821153. E pasts: lza@lza.lv

Valdes priekšsēdētājs Raimonds VALTERS, akadēmijas ģenerālsekreitārs,
Ķīmijas, bioloģijas un medicīnās zinātņu nodaļas priekšsēdētājs
Tel.: 7225361, 7089231. Fakss: 7821153. E pasts: lza@lza.lv, rvalters@latnet.lv

Valdes priekšsēdētāja vietnieks Uldis VIESTURS, akadēmijas
ģenerālsekreitāra vietnieks
Tel.: 7034884, 7553063, 9284923. Fakss: 7034885, 7550635. E pasts: lumbi@lanet.lv

Valdes locekļi

Jānis BĒRZIŅŠ, Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas priekšsēdētāja
vietnieks
Tel.: 7226934. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv

Juris EKMANIS, Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas priekšsēdētājs
Tel.: 7223644, 7551373. Fakss: 7821153. E pasts: ekmanis@lza.lv

Tālavjs JUNDZIS, Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas priekšsēdētājs
Tel.: 7225889, 7227555. Fakss: 7821153, 7227555. E pasts: bpsceva@lza.lv

Andrejs SILIŅŠ, akadēmijas viceprezidents
Tel.: 7211405. Fakss: 7821153. E pasts: silins@lza.lv

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS UZRAUDZĪBAS PADOME

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7225361. Fakss: 7821153. E pasts: lza@lza.lv

Padomes priekšsēdētājs **Kalvis TORGĀNS**

Tel.: 7034527. Fakss: 7034528. E pasts: torgans@lanet.lv

Padomes locekļi

Elmārs BLŪMS

Tel.: 7944664. Fakss: 7901214. E pasts: eblums@latnet.lv

Rihards KONDRATOVIČS

Tel.: 9103858, 2451989. Fakss: 7034862. E pasts: ulkoro@latnet.lv

Ēvalds MUGURĒVIČS

Tel.: 7216769. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv

Rolands RIKARDS

Tel.: 7089264. Fakss: 7820094. E pasts: rikards@latnet.lv

Andris STRAKOVS

Tel.: 7089221. Fakss: 7615765. E pasts: strakovs@latnet.lv

Edvīns VANAGS

Tel./fakss: 7286876. E pasts: lsi@latnet.lv

BIBLIOTĒKU PADOMES VALDE

Rūpniecības ielā 10, Rīga, LV 1235

Tel.: 7106206. Fakss: (371)7106202. E pasts: acadlib@lib.acadlib.lv

Priekšsēdētājs **Ivars KALVINŠ**

Tel.: 7553233. Fakss: 7541644. E pasts: kalvins@osi.lv

Priekšsēdētāja vietnieks **Vitauts TAMUŽS**

Tel.: 7543306. Fakss: 7820467. E pasts: tamuzs@pmi.lv

Zinātniskā sekretāre **Ilga ŠVEICE**

Tel.: 7106206. Fakss: 7106202. E pasts: acadlib@lib.acadlib.lv

Valdes locekļi

Andris CAUNE

Tel.: 7223715. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv

Venta KOCERE

Tel.: 7106216. Fakss: 7106202. E pasts: vkocere@lib.acadlib.lv

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS VĒSTIS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7229830, 7223732. Fakss: 7821153. E pasts: vestis@lza.lv

<http://www.lza.lv/vestis/vestis.htm>

Atbildīgā redaktore Inta ROZENVALDE

Redakcijas vadītāja Maruta Baiba DZĒRVE

Redakcijas padomes priekšsēdētājs Tālavs JUNDZIS

Tel.: 7225889. Fakss: 7821153. E pasts: bspceva@lza.lv

Redakcijas padomes priekšsēdētāja vietnieks Īzaks RAŠALS

Tel.: 7945435. Fakss: 7944986. E pasts: izaks@email.lubi.edu.lv

“A” daļas (humanitārās un sociālās zinātnes) redakcijas kolēģija

Vadītājs Saulvedis CIMERMANIS

Tel.: 7565265. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv

“B” daļas (dabaszinātnes, eksaktās, tehniskās un lietišķās zinātnes) redakcijas kolēģija

Vadītājs Īzaks RAŠALS

Tel.: 7945435. Fakss: 7944986. E pasts: izaks@email.lubi.edu.lv

AKADĒMIJAS PERSONĀLS

Sekretariāts

Prezidenta sekretāre Dace GOVINČUKA

Tel.: 7225361. Fakss: 7821153. E pasts: lza@lza.lv

Prezidenta palīdzē Dzintra CĒBERE

Tel.: 7225764. Fakss: 7821153. E pasts: tatjana@lza.lv

Galvenā speciāliste Tatjana KUROČKINA

Tel.: 7225764. Fakss: 7821153. E pasts: tatjana@lza.lv

Zinātniskais sekretariāts

Prezidenta padomnieks Jānis KRISTAPSONS

Tel.: 7223567. Fakss: 7821153. E pasts: jtk@lza.lv

Senāta zinātniskā sekretāre Alma EDŽINA

Tel.: 7223931. Fakss: 7821153. E pasts: alma@lza.lv

Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre Ērika TJŪNINA

Tel.: 7223633. Fakss: 7821153. E pasts: fizteh@lza.lv

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Baiba ĀDAMSONE

Tel.: 7220725. Fakss: 7821153. E pasts: chem@lza.lv

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Ilga TĀLBERGA

Tel.: 7225889. Fakss: 7821153. E pasts: humana@lza.lv

Starptautiskā daļa

Daļas vadītāja Daina ŠVEICA

Tel.: 7227391. Fakss: 7821153. E pasts: int@lza.lv

Galvenā speciāliste Anita DRAVENIECE

Tel.: 7227391. Fakss: 7821153. E pasts: int@lza.lv

Galvenā speciāliste Inese SKRĪVELE

Tel.: 7227391. Fakss: 7821153. E pasts: int@lza.lv

Lietu pārvalde

Lietu pārvaldnieks Vitālijs KOZLOVSKIS

Tel.: 7222817. Fakss: 7221287. E pasts: daina@lza.lv

Augstceltnes direkcijas vadītājs Valdemārs SUVEIZDIS

Tel.: 7226539. Fakss: 7221287. E pasts: daina@lza.lv

Skaitļošanas centra vadītājs Elmārs LANGE

Tel.: 7225241. Fakss: 7821153. E pasts: skc@lza.lv

Galvenā grāmatvede Ludmila HELMANE

Tel.: 7228508. Fakss: 7221287. E pasts: daina@lza.lv

Arhīva vadītāja Rūta SKUDRA

Tel.: 7225793. Fakss: 7821153.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS LOCEKLIS

ĪSTENIE LOCEKLIS

Alksnis Arnolds (ķīmija), dz. 30.04.1932., ievēlēts 22.11.1996. (Kor.loc.: 09.01.1992.— 22.11.1996.). ĶBMZN. *Valsts Koksnes ķīmijas institūts, Dzērbenes ielā 27, Rīga, LV 1006.* Tel. 7553134. Fakss: 7550635. E pasts: koks@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/alksnisa.htm>

Andrejevs Georgs (medicīna), dz. 30.10.1932., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Latvijas Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Padomē, 67, Allée de la Robertsau, F-67000 Strasbourg, France.* Tel.: 33-3 88247080. Fakss: 33-3 88247085. E pasts: rpLatvia@mfa.gov.lv

Anšelevičs Jūlijs (medicīna), dz. 23.01.1931., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.— 24.11.1992.). ĶBMZN. *Latvijas Medicīnas akadēmija, Dzirciema ielā 16, Rīga, LV 1007.* Tel.: 7366355. Fakss: 7366203.

Auziņš Mārcis (fizika), dz. 11.01.1956., ievēlēts 27.11.1998. LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— FTZN. *LU Fizikas un matemātikas fakultāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586.* Tel. 7033750. Fakss 7820113. E pasts: mauzins@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/auzinsh.htm>

Bankovskis Jurījs (ķīmija), dz. 22.12.1927., ievēlēts 17.06.1982. (Kor.loc.: 06.07.1973.— 17.06.1982.). ĶBMZN. *RTU Neorganiskās ķīmijas institūts, Miera ielā 34, Salaspils, LV 2169.* Tel.: 7944782, 7567933. Fakss: 7901257. E pasts: nki@nki.lv

Bārzdiņš Jānis (informātika), dz. 23.01.1937., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.— 09.04.1992.). FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts, Raiņa bulv. 29, Rīga, LV 1459.* Tel.: 7224363. Fakss: 7820153. E pasts: janis.barzdins@mii.lu.lv
http://www.latnet.lv/lu/mii/mii_staff/jbarzdin.html

Beklers Mārtiņš (biotehnoloģija), dz. 31.08.1928., ievēlēts 16.03.1978. (Kor.loc.: 06.07.1973.—16.03.1978.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— LZA Lielā medaļa (2000). ĶBMZN. *LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts, Kronvalda bulv. 4, Rīga, LV 1586.* Tel.: 7034892. Fakss: 7034885. E pasts: mbek@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/bekersm.htm>

Bērziņš Jānis (vēsture), dz. 29.04.1941., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.— 23.11.2000.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7226934. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/berzinsj.htm>

Bērziņš Valdis (vēsture), dz.18.06.1935., ievēlēts 27. 11. 1998. (Kor.loc.: 09.01. 1992.— 27.11. 1998.). HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7226934. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/berzinsv.htm>

Bilinskis Ivars (informātika), dz. 23.10.1934., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 12.02.1987.—06.12.1990.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— FTZN. *LU Elektronikas un datorzinātņu institūts, Dzērbenes ielā 14, Rīga, LV 1006.* Tel.: 7554500. Fakss: 7555337. E pasts: bilinsk@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/bilinski.htm>

Blinkena Aina (valodniecība), dz. 05.09.1929., ievēlēta 09.01.1992. (Kor.loc.: 16.03.1978.—09.01.1992.). HSZN. *Braslas ielā 61–1, Rīga, LV 1035.* Tel.: 7574288.
<http://www.lza.lv/scientists/blinkena.htm>

Blūms Elmārs (fizika), dz. 05.02.1936., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.—09.01.1992.). LZA Uzraudzības padomes loceklis: 01.03.2001.— FTZN. *LU Fizikas institūts, Miera ielā 32, Salaspils, LV 2169.* Tel.: 7944664. Fakss: 7901214. E pasts: [eblums@latnet.lv](mailto:eblums@sal.lv)
<http://www.lza.lv/scientists/blumse.htm>

Blugers Anatolijs (medicīna), dz. 08.07.1926., ievēlēts 16.03.1978. (Kor.loc.: 17.06.1971.—16.03.1978.). ĶBMZN. *Bikur Holim slimnīca, Maskavas ielā 122/128, Rīga, LV 1003.* Tel.: 7144516. Fakss: 7144526.

Bojārs Juris (tiesību zinātnes), dz. 12.02.1938., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—24.11.1992.). HSZN. *LU Ekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko attiecību institūts, Mārstaļu ielā 28/30, Rīga, LV 1892.* Tel./fakss: 7225866. E pasts: j.bojars@latnet.lv

Buikis Andris (matemātika), dz. 15.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.—21.11.1997.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— FTZN. *Matemātikas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524.* Tel.: 7225674. Fakss: 7227520. E pasts: buikis@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/buikis.htm>

Caune Andris (arheoloģija), dz. 27.06.1937., ievēlēts 10.11.1995. (Kor.loc.: 25.11.1994.—10.11.1995.). LZA Lielā medaļa (2001). HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7223715. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/caunea.htm>

Cēbers Andrejs (fizika), dz. 15.12.1947., ievēlēts 26.11.1993. (Kor.loc.: 24.11.1992.—26.11.1993.). FTZN. *LU Fizikas institūts, Miera ielā 32, Salaspils, LV 2169.* Tel.: 7945830, mob. tel. 9195961. Fakss: 7901214. E pasts: aceb@sal.lv
<http://www.lza.lv/scientists/cēbers.htm>

Cimdīņš Pēteris (ekoloģija), dz. 21.08.1944., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—09.04.1992.). ĶBMZN. *Vidzemes augstskola, Cēsu ielā 4, Valmiera, LV 4200.* Tel.: 9437830, 4207230. Fakss: 4207229. E pasts: peteris@va.lv
<http://www.lza.lv/scientists/cimdins.htm>

Cimermanis Saulvedis (etnogrāfija), dz. 03.07.1929., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—09.04.1992.). HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7225889, 7565265. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv

Čipēns Gunārs (ķimija), dz. 08.11.1933., ievēlēts 17.06.1982. (Kor.loc.: 30.12.1975.—17.06.1982.). QBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 7551822. Fakss: 7550338. E pasts: chipens@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/chipens.htm>

Drīzulis Aleksandrs (vēsture), dz. 29.06.1920., ievēlēts 28.02.1963. (Kor.loc.: 13.06.1960.—28.02.1963.). HSZN. Stabu ielā 15—92, Rīga, LV 1010. Tel.: 7279268.

Duburs Gunārs (ķimija), dz. 12.06.1934., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—09.04.1992.). QBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 7551232. Fakss: 7550338. E pasts: gduburs@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/duburgs.htm>

Ekmanis Juris (fizika), dz. 02.12.1941., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—09.04.1992.). LZA viceprezidents: 01.03.2001.— LZA FTZN priekšsēdētājs: 01.03.2001.— LZA Fizikālās enerģētikas institūts, Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 7223644, 7551373, mob. tel. 9233023. Fakss: 7821153, 7550839. E pasts: ekmanis@lza.lv, fizteh@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ekmanis.htm>

Freimanis Jānis (ķimija), dz. 06.04.1935., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—24.11.1992.). QBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 7551822. Fakss: 7550338. E pasts: freimanis@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/freimanijs.htm>

Freivalds Rūsiņš Mārtiņš (matemāтика), dz. 10.11.1942., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—09.04.1992.). FTZN. LU Fizikas un matemātikas fakultāte, Raiņa bulv. 29, Rīga, LV 1459. Tel.: 7226997. Fakss: 7820153. E pasts: rusins.freivalds@mii.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/freivalds.htm>

Gailītis Agris (fizika), dz. 18.11.1935., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. LU Fizikas institūts, Miera ielā 32, Salaspils, LV 2169. Tel.: 794582, 7945821. Fakss: 7901214. E pasts: gailitis@sal.lv
<http://www.lza.lv/scientists/gailitisa.htm>

Grēns Elmārs (bioloģija), dz. 09.10.1935., ievēlēts 12.02.1987. (Kor.loc.: 17.06.1982.—12.02.1987.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— LZA Lielā medaļa (1995). QBMZN. LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, Rātsupītes ielā 1, Rīga, LV 1067. Tel.: 7808003, 7808201. Fakss: 7442407. E pasts: grens@biomed.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/grensis.htm>

Gudriniiece Emīlija (ķimija), dz. 03.08.1920., ievēlēta 16.03.1978. (Kor.loc.: 28.02.1963.—16.03.1978.). QBMZN. Rīgas Tehniskā universitāte, Āzenes ielā 14/24, Rīga, LV 1048. Tel: 7089271. Fakss: 7615765. E pasts: gudr@ktf.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/gudriniiece.htm>

Hausmanis Viktors (literatūrzinātne), dz. 06.12.1931., ievēlēts 06.04.1989. (Kor.loc.: 12.02.1987.—06.04.1989.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— HSZN. LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 7227849. Fakss: 7229017. E pasts: litfom@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/hausmanis.htm>

Ivbulis Viktors (literatūrinātne), dz. 31.05.1933., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 21.11.1997.—26.11.1999.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— HSZN. *Latvijas Universitāte, Visvalža ielā 4a, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7228877. Fakss: 7227802. E pasts: ivbulis@lanet.lv <http://www.lza.lv/scientists/ivbulis.htm>

Jansons Juris (mehānika), dz. 16.09.1939., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 26.11.1999.—29.11.2001.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts, Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006.* Tel.: 7551145. Fakss: 7820467. E pasts: jansons@edi.lv <http://www.lza.lv/scientists/jansonsj.htm>

Jakubaitis Eduards (informātika), dz. 26.03.1924., ievēlēts 28.02.1963. (Kor.loc.: 13.06.1960.—28.02.1963.). FTZN. *Eksporta ielā 2a–32, Rīga, LV 1010.* Tel.: 7320650.

Jemeļjanovs Aleksandrs (lauksaimniecības zinātnes), dz. 05.02.1938., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 09.01.1992.— 26.11.1999.). ĶBMZN. *LLU Zinātnes centrs "Sigra", Institūta ielā 1, Sigulda, LV 2150.* Tel.: 7976654. Fakss: 7976655. E pasts: sigra@lis.lv <http://www.lza.lv/scientists/jemeljanovs.htm>

Jundzis Tālavs (politoloģija), dz. 04.10.1951., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.—23.11.2000.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— LZA HSZN priekšsēdētājs: 01.03.2001.— *LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centrs, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel./fakss: 7227555. Tel.: 7225889. E pasts: bspceva@lza.lv <http://www.lza.lv/scientists/jundzist.htm>

Kalnbērzs Viktors (medicīna), dz. 02.07.1928., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca, Dунtes ielā 12/22, Rīga, LV 1005.* Tel./fakss: 7391903.

Kalniņš Arnis (ekonomika), dz. 24.01.1935., ievēlēts 10.02.1987. (Kor.loc.: 16.03.1978.—10.02.1987.). HSZN. *LR Saeima, Jēkaba ielā 16, Rīga, LV 1811.* Tel.: 7087450. Fakss: 7087274. E pasts: lsdsp@saeima.lv

Kalniņš Mārtiņš (ķīmija), dz. 25.02.1939., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—09.04.1992.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Āzenes ielā 14/24, Rīga, LV 1048.* Tel: 7089218. Fakss: 7615765. E pasts: martinsk@parks.lv <http://www.lza.lv/scientists/kalninsm.htm>

Kalviņš Ivars (ķīmija), dz. 02.06.1947., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.—25.11.1994.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006.* Tel.: 7553233. Fakss: 7541644. E pasts: kalvins@osi.lv <http://www.lza.lv/scientists/kalvinsi.htm>

Kampars Valdis (ķīmija), dz. 05.10.1944., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc. 25.11.1994.—21.11.1997.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Āzenes ielā 14/24, Rīga, LV 1048.* Tel.: 7089224, 7089249. Fakss: 7615765. E pasts: kampars@ktf.rtu.lv <http://www.lza.lv/scientists/kamparsv.htm>

Kārklinš Romans (biotehnoloģija), dz. 22.02.1928., ievēlēts 17.06.1982. (Kor.loc.: 16.03.1978.—17.06.1982.). ĶBMZN. *Hospitālu ielā 27–18, Rīga, LV 1013.* Tel.: 9234876. Fakss: 7578992. <http://www.lza.lv/scientists/karklinsr.htm>

Kluša Vija (medicīna), dz. 05.09.1940., ievēlēta 24.11.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—24.11.1992.). LZA Senāta locekle: 01.03.2001.— ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Šarlotes ielā 1a, Rīga, LV 1001.* Tel.: 9276263. Tel./fakss: 7366306. E pasts: vijaklus@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/klusav.htm>

Kļaviņš Māris (videszinātnes), dz. 12.03.1956., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 21.11.1997.—26.11.1999.). LZA Senāta locekis: 01.03.2001.— ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586.* Tel.: 7331766. Fakss: 7332704. E pasts: mklavins@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/klavinsm.htm>

Knēts Ivars (mehānika), dz. 17.09.1938., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—09.04.1992.). LZA Senāta locekis: 01.03.2001.— FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Kaļķu ielā 1, Rīga, LV 1658.* Tel.: 7089300. Fakss: 7820094. E pasts: knets@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/knetsi.htm>

Kondratovičs Rihards (bioloģija), dz. 12.05.1932., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.—09.01.1992.). LZA Uzraudzības padomes locekis: 01.03.2001.— ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586.* Tel.: 9103858. Tel./fakss: 7913127. E pasts: ulkoro@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kondratr.htm>

Krastīns Jānis (arhitektūra), dz. 23.06.1943., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.—25.11.1994.). LZA Lielā medaļa (1998). HSZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Āzenes ielā 16—412, Rīga, LV 1048.* Tel.: 7089115, 7089256. Fakss: 7089130. E pasts: krastins@bf.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/krastinsj.htm>

Krastīns Oļģerts (ekonomika), dz. 27.08.1931., ievēlēts 10.11.1995. (Kor.loc.: 24.11.1992.—10.11.1995.). HSZN. *Latvijas Statistikas institūts, K. Barona ielā 30, Rīga, LV 1011.* Tel.: 7286736. Fakss: 7286876. E pasts: lsi@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/krastino.htm>

Krūmiņš Andris (fizika), dz.31.03.1943., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 26.11.1999.—29.11.2001.) LU Cietvielu fizikas institūts, Ķengaraga ielā 8, Rīga, LV 1063. Tel.: 7261414. Fakss: 7112583. E pasts: krumins@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kruminsa.htm>

Kukaine Rita (bioloģija), dz. 09.11.1922., ievēlēta 17.06.1971. (Kor.loc.: 26.12.1968.—17.06.1971.). ĶBMZN. LU A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts, Rātsupītes ielā 1, Rīga, LV 1067. Tel.: 9611692. Fakss: 7428036. E pasts: rkuaine@hotmail.com
<http://www.lza.lv/scientists/kukaine.htm>

Kūle Maija (filozofija), dz. 21.04.1951., ievēlēta 22.11.1996. (Kor.loc.: 24.11.1992.—22.11.1996.). LZA Senāta locekle: 01.03.2001.— HSZN. LU Filozofijas un socioloģijas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1940. Tel.: 7229208. Fakss: 7210806. E pasts: fsi@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kulem.htm>

Kursīte-Pakule Janīna (literatūrzinātne), dz. 08.03.1952., ievēlēta 21.11.1997. (Kor.loc.: 25.11.1994.—21.11.1997.). HSZN. LU Filoloģijas fakultāte, Visvalža ielā 4a, Rīga, LV 1050. Tel.: 7034840. Fakss: 7034809. E pasts: filfak@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kursite.htm>

Lācis Ivars (fizika), dz. 11.02.1949., ievēlēts 23.11.2000. LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— FTZN. Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7034301. Fakss: 7034302. E pasts: ilacis@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lacisi.htm>

Lavendelis Egons (mehānīka), dz. 20.12.1934., ievēlēts 06.04.1989. (Kor.loc.: 12.02.1987.—06.04.1989.). LZA Lielā medaļa (1994). FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte, Ezermalas ielā 6, Rīga, LV 1006. Tel.: 7240126. Fakss: 7240128. E pasts: lavendel@parks.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lavendelis.htm>

Lazovskis Ilmārs (medicina), dz. 19.11.1931., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—24.11.1992.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— ĶBMZN. P. Stradiņa kliniskā universitātes slimnīca, Pilsētu ielā 13, Rīga, LV 1002. Tel.: 7615063, 9287072. Fakss: 7614168. E pasts: laz@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lazovskis.htm>

Lielausis Oļģerts (fizika), dz. 02.09.1930., ievēlēts 24.11.1992. LZA Lielā medaļa (1999). FTZN. LU Fizikas institūts, Miera ielā 32, Salaspils, LV 2169. Tel.: 7944667. Fakss: 7901214. E pasts: mbroka@sal.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lielausis.htm>

Lielpēters Jānis (fizika), dz. 17.06.1931., ievēlēts 12.02.1987. (Kor.loc.: 06.07.1973.—12.02.1987.). Akadēmijas prezidents: 23.11.1989.—28.02.1994. FTZN. Rotas ielā 16, Sigulda, LV 2150. Tel.: 7974473. Fakss: 7228784, 7821153. E pasts: lza@lza.lv

Liepiņš Edvards (ķīmija), dz. 01.07.1944., ievēlēts 27.11.1998. (Kor.loc.: 10.11.1995.—27.11.1998.). ĶBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Pašreizējā adrese: Department of Medical Biochemistry and Biophysics, Karolinska Institute, Tomtebodavaegen 6, room 418, S-17177, Stockholm, Sweden. Tel.: (46) 8 728 6871. Fakss: (46) 8 335296. E pasts: Edvards.Liepinsh@mbb.ki.se
<http://www.lza.lv/scientists/liepinse.htm>

Lidaka Margeris (ķīmija), dz. 14.05.1928., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 16.03.1978.—06.12.1990.). ĶBMZN. Mežotnes ielā 37, Rīga, LV 1002. Tel.: 7617491. Fakss: 7821153. E pasts: chem@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lidakam.htm>

Lukevics Edmunds (ķīmija), dz. 14.12.1936., ievēlēts 12.02.1987. (Kor.loc.: 17.06.1982.—12.02.1987.). LZA Lielā medaļa (1996). ĶBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 7551822. Fakss: 7550338. E pasts: lukevics@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Lukevics.htm>

Markus Dace (valodnieciba), dz. 13.11.1950., ievēlēta 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.—23.11.2000.). LZA Senāta locekle: 01.03.2001.— HSZN. Latvijas Universitāte, Jūrmalas gatvē 74/76, Rīga, LV 1083. Tel.: 7414805, 7808124. Fakss: 7808034, 7213405. E pasts: markus@apollo.lv
<http://www.lza.lv/scientists/markusd.htm>

Matīss Imants (mehānika), dz. 29.04.1935., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.—09.01.1992.). LZA Uzraudzības padomes loceklis: 01.03.1998.— FTZN. LZA *Sertifikācijas centrs*, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524. Tel./fakss: 7212807. E pasts: certcn@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/matiss.htm>

Millers Tālis (ķīmija), dz. 04.01.1929., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.—09.01.1992.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— Akadēmijas Fonda prjs: 01.03.2001.— LZA prezidents: 01.03.1994.—28.02.1998. LZA Lielā medaļa (2002). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidijs*, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524. RTU Neorganiskās ķīmijas institūts, Miera ielā 34, Salaspils, LV 2169. Tel.: 7944772, 7228784. Fakss: 7228784, 7821153. E pasts: millers@lza.lv <http://www.lza.lv/scientists/millerst.htm>

Mugurēvičs Ēvalds (arheoloģija), dz. 06.04.1931., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.—09.04.1992.). LZA Uzraudzības padomes loceklis: 01.03.2001.— HSZN. LU *Latvijas vēstures institūts*, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 7216769. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv <http://www.lza.lv/scientists/mugurevics.htm>

Muižnieks Indriķis (bioloģija), dz. 09.07.1953., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.—23.11.2000.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— ĶBMZN. LU *Bioloģijas fakultāte*, Kronvalda bulv. 4, Rīga, LV 1050. Tel.: 7034866, 7034401. Fakss: 7034862, 7034302. E pasts: indrikis@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/muižniek.htm>

Neilands Ojārs (ķīmija), dz. 08.04.1932., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.—09.04.1992.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*, Āzenes ielā 14/24, Rīga, LV 1048. Tel.: 7089282. Fakss: 7615972. E pasts: neilands@ktf.rtu.lv <http://www.lza.lv/scientists/neilandso.htm>

Priedkalns Jānis (medicīna), dz. 28.03.1934., ievēlēts 27.11.1998. (Ārz.loc.: 25.11.1994.—27.11.1998.). ĶBMZN. *AML/RSU Anatomijas un antropoloģijas institūts*, Kronvalda bulv. 9, Rīga, LV 1010. Tel.: 7326526. Fakss: 7471815. E pasts: priedkalns@aol.com <http://www.lza.lv/scientists/priedkalns.htm>

Pumpēns Pauls (bioloģija), dz. 21.10.1947., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—09.04.1992.). ĶBMZN. LU *Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*, Rātsupītes ielā 1, Rīga, LV 1067. Tel.: 7808214. Fakss: 7442407. E pasts: paul@biomed.lu.lv <http://www.lza.lv/scientists/pumpens.htm>

Rašals Īzaks (bioloģija), dz. 29.06.1947., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 22.11.1996.—29.11.2001.). ĶBMZN. LU *Bioloģijas institūts*, Miera ielā 3, Salaspils, LV 2169. Tel.: 7945435. Fakss: 7944986, 79345412. E pasts: izaks@email.lubi.edu.lv <http://www.lza.lv/scientists/rashali.htm>

Rikards Rolands (mehānika), dz. 15.12.1942., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.—21.11.1997.). LZA Uzraudzības padomes loceklis: 01.03.2001.— FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*, Āzenes ielā 16, Rīga, LV 1048. Tel.: 7089264. Fakss: 7820094. E pasts: rikards@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/rikardsr.htm>

Rivža Baiba (ekonomika), dz. 01.12. 1949., ievēlēta 26.11.1999. (Kor.loc.: 10.11.1995.—26.11.1999.). LZA Senāta locekle: 01.03. 2001.— HSZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Svētes ielā 18, Jelgava, LV 3000.* Tel.: 30 23739, 7223392. Fakss: 30 26980. E pasts: rivza@cs.llu.lv; aip@aip.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rivzab.htm>

Rocēns Kārlis (mehānika), dz. 03.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 10.11.1995.—21.11.1997.). FTZN. *LU Būvniecības un rekonstrukcijas institūts, Āzenes ielā 16, Rīga, LV 1048.* Tel.: 7089284, 7089145. Fakss: 7089121. E pasts: rocensk@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rocensk.htm>

Ronis Indulis (vēsture), dz. 25.03.1943., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—09.04.1992.). HSZN. *"Krauļos", p/n Īvande, Kuldīgas raj., LV 3313.* Tel.: 7225889. Fakss: 7821153. E pasts: humana@lza.lv

Rozentāls Rafails (medicīna), dz. 27.09.1937., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 21.11.1997.—23.11.2000.). KBMZN. *P. Stradiņa kliniskā universitātes slimnīca, Pilsrūnu ielā 13, Rīga, LV 1002.* Tel.: 7614210, 7613474. Fakss: 7212515. E pasts: latgraft@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rosentalr.htm>

Rudzīte Vera (medicina), dz. 08.12.1929., ievēlēta 25.11.1994. (Kor.loc.: 26.11.1993.—25.11.1994.). KBMZN. *Latvijas Kardioloģijas institūts, Pilsrūnu ielā 13, Rīga, LV 1002.* Tel.: 7069538. Fakss: 7614641. E pasts: lki@mailbox.riga.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rudzitev.htm>

Samsons Vilis (vēsture, filozofija), dz. 03.12.1920., ievēlēts 26.12.1968. (Kor.loc.: 26.03.1951.—26.12.1968.). HSZN. *Baznīcas ielā 41/43–31, Rīga, LV 1010.* Tel.: 7277258.

Sedmalis Uldis (ķīmija), dz. 22.05.1933., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—09.04.1992.). KBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Āzenes ielā 14/24, Rīga, LV 1048.* Tel.: 7089266, 7405519. Fakss: 7615765. E pasts: sperberga@ktf.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/sedmalis.htm>

Siliņš Andrejs (fizika), dz. 12.10.1940., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—09.01.1992.). LZA viceprezidents: 01.03.2001.— FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidijs, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524.* Tel.: 7211405. Fakss: 7228784, 7821153. E pasts: silins@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/silinsa.htm>

Skudra Alberts (mehānika), dz. 12.07.1925., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—09.04.1992.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Kaļķu ielā 1, Rīga, LV 1658.* Tel.: 7089262. Fakss: 7820094.
<http://www.lza.lv/scientists/skudra.htm>

Skujīna Valentina (valodniecība), dz. 02.10.1937., ievēlēta 21.11.1997. (Kor.loc.: 25.11.1994.—21.11.1997.). LZA Senāta locekle: 01.03.2001.— HSZN. *LU Latviešu valodas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel./fakss: 7227696. Tel.: 7229636. E pasts: vaska@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/skujina.htm>

Stradins Jānis (ķīmija), dz. 10.12.1933., ievēlēts 06.07.1973. (Kor.loc.: 26.12.1968.—06.07.1973.). LZA prezidents: 01.03.2001.— LZA Lielā medaļa (1993). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidijs, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524. Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. LU Latvijas vēstures institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7213663, 7555985. Fakss: 7228784, 7821153. E pasts: stradins@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/stradinsj.htm>

Strakovs Andris (ķīmija), dz. 27.06.1934., ievēlēts 10.11.1995. (Kor.loc.: 24.11.1992.—10.11.1995.). LZA Uzraudzības padomes loceklis: 01.03.2001.— ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Āzenes ielā 14/24, Rīga, LV 1048.* Tel.: 7089221. Fakss: 7615765. E pasts: strakovs@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/strakovsa.htm>

Šteinbergs Valentīns (filozofija), dz. 04.04.1918., ievēlēts 16.03.1978. (Kor.loc.: 28.02.1963.—16.03.1978.). HSZN. A. Bieziņa ielā 7—96, Rīga, LV 1029. Tel.: 7407293.

Švarcs Kurts (fizika), dz. 27.04.1930., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 17.06.1971.—06.12.1990.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts. Pašreizējā adrese: Gesellschaft für Schwerionenforschung (GSI) Darmstadt Materialforschung, Planckstr. 1, D-64291 Darmstadt, Deutschland*

Tamužs Vitauts (mehānika), dz. 02.12.1935., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 17.06.1982.—09.01.1992.). LZA Senāta loceklis: 01.03.2001.— FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts, Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006.* Tel.: 7543306. Fakss: 7820467. E pasts: tamuzs@pmi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/tamuzsv.htm>

Tarnopolskis Jurījs (mehānika), dz. 16.12.1929., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 12.02.1987.—06.12.1990.). FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts, Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006.* Tel.: 7543119. Fakss: 7820467. E pasts: ymtarnop@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/tarnopym.htm>

Tāle Ivars (fizika), dz. 23.01.1936., ievēlēts 22.11.1996. (Kor.loc.: 26.11.1993.—22.11.1996.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts, Kengaraga ielā 8, Rīga, LV 1063.* Tel.: 7260639. Fakss: 7112583. E pasts: iatale@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/tale.htm>

Teters Gundaris (mehānika), dz. 21.08.1928., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts, Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006.* Tel.: 7543307. Fakss: 7820467. E pasts: teters@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/tetersg.htm>

Tiliks Juris (ķīmija), dz. 05.02.1937., ievēlēts 22.11.1996. (Kor.loc.: 10.11.1995.—22.11.1996.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Kronvalda bulv. 4, Rīga, LV 1586.* Tel.: 7325595. Fakss: 7325595. E pasts: radchem@polaron.kfli.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/tiliksj.htm>

Torgāns Kalvis (tiesību zinātnes), dz. 31.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.—21.11.1997.). LZA Uzraudzības padomes prjs: 01.03.2001.— HSZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586.* Tel.: 7034527. Fakss: 7034528. E pasts: torgans@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/torgans.htm>

Valters Raimonds (ķīmija), dz. 27.05.1938., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—09.04.1992.). LZA ģenerālsekretārs: 01.03.2001.— LZA ĶBMZN priekšsēdētājs: 01.03.2001.— *Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidijs, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524. Rīgas Tehniskā universitāte, Āzenes ielā 14/24, Rīga, LV 1048. Tel.: 7225361, 7089231. Fakss: 7820094, 7821153. E pasts: rvalters@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/valtersr.htm>*

Vanags Edvīns (ekonomika), dz. 12.07. 1938., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 26.11.1993.—26.11.1999.). LZA Uzraudzības padomes loceklis: 01.03.2001.— HSZN. *Latvijas Statistikas institūts, K. Barona ielā 30, Rīga, LV 1011. Tel./fakss: 7286876. E pasts: lsi@latnet.lv <http://www.lza.lv/scientists/vanagse.htm>*

Vāvere Vera (literatūrzinātne), dz. 31.12.1929., ievēlēta 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.—09.04.1992.). HSZN. *Praulienas ielā 14—48, Rīga, LV 1021. Tel.: 7246908. Fakss: 7229017. E pasts: litfom@lza.lv*

Vedernikovs Nikolajs (ķīmija), dz. 08.02.1937., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.—24.11.1992.). ĶBMZN. *Valsts Koksnes ķīmijas institūts, Dzērbenes ielā 27, Rīga, LV 1006. Tel.: 7553760. Fakss: 7550635. E pasts: ved@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vedern.htm>*

Viesturs Uldis (biotehnoloģija), dz. 14.06.1936., ievēlēts 12.02.1987. (Kor.loc.: 17.06.1982.—12.02.1987.). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidijs, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524. LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts, Kronvalda bulv. 4, Rīga, LV 1010. Valsts Koksnes ķīmijas institūts, Dzērbenes ielā 27, Rīga, LV 1006. Tel.: 7034884, 7553063, 9284923. Fakss: 7034885, 7550635, 7821153. E pasts:koks@edi.lv, lumbi@lanet.lv <http://www.lza.lv/scientists/viestursu.htm>*

Vīķe-Freiberga Vaira (psiholoģija, folkloristika), dz. 01. 12. 1937., ievēlēta 05.07.1999. (Ārzemju loc.: 05.07. 1990.—05.07. 1999.). LZA Lielā medaļa (1997). HSZN. Latvijas Valsts prezidente. *Pils laukumā 3, Rīga, LV 1900. Tel.: 7092101. Fakss: 7092156.
E pasts: chancery@president.lv <http://www.president.lv>*

Viksna Arnis (medicīna), dz. 25.02.1942., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 10.11.1995.—29.11.2001.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7034568. Fakss: 7366306. <http://www.lza.lv/scientists/viksnaa.htm>*

Volkolākovs Jānis (medicīna), dz. 28.04.1931., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.—25.11.1994.). ĶBMZN. *Latvijas Medicīnas akadēmija, Dzirciema ielā 16, Rīga, LV 1007. Tel.: 7615024. Fakss: 7455541. <http://www.lza.lv/scientists/volkolak.htm>*

Zakis Juris (fizika), dz. 04.11.1936., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 17.06.1982.—06.12.1990.). FTZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel./fakss: 7280807. E pasts: jzakis@lanet.lv <http://www.lza.lv/scientists/zakisj.htm>*

Zvidriņš Pēteris (ekonomika), dz. 31.05.1943., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.—09.04.1992.). HSZN. *Latvijas Universitāte, Aspazijas bulv. 5, Rīga, LV 1050. Tel./fakss: 7034787. E pasts: zvidrins@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zvidrins.htm>*

GODA LOCEKĻI

Apsītis Vaidelotis (arhitektūra), dz.12.11.1921., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. A/k 81, Rīga, LV 1006. Tel.: 7551088.

Latvija

Asaris Gunārs (arhitektūra), dz. 23.06. 1934., ievēlēts 29. 11. 2001. HSZN. *Rīgas pilsētas domes Pilsētas attīstības departaments, Amatu ielā 4, Rīga, LV 1050. Tel. : 6557533. Fakss: 7012949.*

Latvija

Azarova-Vāciete Ludmila (literatūra), dz.11.04.1935., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. *Kokneses prospekts 14-1, Rīga, LV 1014. Tel.: 7519054.*

Latvija

Bakūzis Egolfs Voldemārs (mežzinātnes), dz. 27.05.1912., ievēlēts 09.01.1992. *ĶBMZN. Dept. of Forest Resources, University of Minnesota, 115 Green Hall, 1530 N.Cleveland Ave, St.Paul, MN 55108-1027. Tel.: (1-612)625-0266.*
USA

Baumane Biruta (māksla), dz. 06.06.1922., ievēlēta 25.11.1994. HSZN. *Dārza ielā 15a-1, Rīga, LV 1083. Tel.: 7459444.*
Latvija

Bauškenieks Auseklis (māksla), dz. 25.08.1910., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *Jaunsaules ielā 7a-39, Rīga, LV 1083. Tel.: 7453330.*
Latvija

Bels Alberts (literatūra), dz. 06.10. 1938., ievēlēts 26. 11. 1999. HSZN. *Mārupes ielā 21-65, Rīga, LV 1002. Tel.: 7614105.*
Latvija

Belševica (Elsberga) Vizma (literatūra), dz. 30.05.1931., ievēlēta 06.12.1990. HSZN. *K.Valdemāra ielā 145/1-8, Rīga, LV 1013. Tel.: 7361239.*
Latvija

Bērziņš Uldis (literatūra), dz. 17.05.1944., ievēlēts 24.11.1993. HSZN. *Maskavas ielā 54-9, Rīga, LV 1003. Tel.: 7210428. E pasts: yelena@lanet.lv*
Latvija

Blumbergs Ilmārs (māksla), dz. 06.09.1943., ievēlēts 23.11.2000. HSZN. *Ieriķu ielā 66-241, Rīga, LV 1059. Tel.: 7562576. E pasts: seniors@parks.lv*
Latvija

Čaklais Māris (literatūra), dz. 16.06.1940., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *Žurnāls "Karogs", Kuršu ielā 24, Rīga, LV 1006. Tel.: 7554128. Fakss: 7554146. E pasts: karogs@apollo.lv*
Latvija

Danilāns Igors (ģeoloģija), dz. 29.07.1928., ievēlēts 09.01.1992. *ĶBMZN. Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7331766. Fakss: 7332704. E pasts: geolinist@lanet.lv*
Latvija

Denisova Raisa (antropoloģija), dz.30.08.1930., ievēlēta 27.11.1998. HSZN.

Āgenskalna ielā 29–50, Rīga, LV 1046. Tel.: 7451842. Fakss: 7821153. E pasts: lvi@lza.lv,
humana@lza.lv

Latvija

Dunsdorfs Edgars (vēsture), dz. 20.11.1904., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. LZA Lielā
medaļa (1994). 29 Gissing Str., Blackburn South, Vic. 3130, Australia.
Australia

Dūmiņš Jānis (māksla), dz. 30.03.1922., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. Tērbatas ielā 4-31,
Rīga, LV 1050. Tel.: 7217754.

Latvija

Dzene Lilija (mākslas zinātnes), dz. 25.07.1929., ievēlēta 25.11.1994. HSZN. Vesetas ielā
8–23, Rīga, LV 1013. Tel.: 7339403.

Latvija

Eglītis Andrejs (literatūra), dz. 21.10.1912., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. Tērbatas ielā
46–17, Rīga, LV 1011. Tel.: 7312601.

Latvija

Einfelde Maija (māksla), dz. 02.01. 1939., ievēlēta 29. 11. 2001. HSZN. Hospitālu ielā
1–48, Rīga, LV 1013. Tel.: 7361488.

Latvija

Ezerietis Ēvalds (medicīna), dz. 26.12.1913., ievēlēts 05.07.1990. KBMZN. Bauskas ielā
6–12, Rīga, LV 1004. Tel.: 7617235.

Latvija

Gerts Oskars (žurnalistika), dz. 28.12.1940., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. Laikraksts
“Latvijas Vēstnesis”, Bruņinieku ielā 36–2, Rīga, LV 1011. Tel.: 7299410. Fakss: 7506466.
E pasts: editor@mail.lv-laiks.lv

Latvija

Graudonis Jānis (arheoloģija), dz. 27.08.1913., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. LZA Lielā
medaļa (1993). Dzirnavu ielā 31–36, Rīga, LV 1010. Tel.: 7334160. Fakss: 7225044. E pasts:
lvi@ac.lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/graudonis.htm>

Latvija

Jākobsons Valdis (ekonomika), dz. 04.06.1938., ievēlēts 22.11.1996. HSZN. Publiskā
akciju sabiedrība “Grindeks”, Brīvības ielā 82, Rīga, LV 1001. Tel.: 7298683. Fakss:
7298693. E pasts: vjakobsons@latnet.lv

Latvija

Kalniņš Imants (māksla), dz. 26.05.1941., ievēlēts 22.11.1996. HSZN. LR Saeima, Jēkaba
ielā 16, Rīga, LV 1811. Tel.: 7087231. Fakss: 7087268. E pasts: imka@saeima.lv

Latvija

Karma Tenu (valodniecība), dz. 01.05.1924., ievēlēts 10.11.1995. HSZN. *Kalnciema ielā 57-27, Riga, LV 1046.* Tel.: 7628828.
Latvija

Keggi Kristaps Juris (medicina), dz. 09.08.1934., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. *Orthopaedic Surgery, PC, 1201 West Main St., Waterbury, CT 06708.* Tel.: (1-860)753-1980, 757-3855. Fakss: (1-860)596-8073. E pasts: keggi@snet.net
USA

Kokars Imants (māksla), dz. 16.08.1921., ievēlēts 26.11.1993. HSZN. *Vesetas ielā 8-44, Riga, LV 1013.* Tel.: 7339900.
Latvija

Krēmers Gidons (māksla), dz. 27.02.1946., ievēlēts 26. 11. 1999. HSZN. *6 rue de Chevreuse, 75006 Paris.* Fakss: 42798310. *KREMERata Baltica, R. Vāgnera ielā 4.* Riga, LV 1050. Tel./fakss: 7224055.
France

Lancmanis Imants (mākslas vēsture), dz. 29.07.1941., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *Rundāles pils muzejs, Pilsrundāle, Rundāles pag., Bauskas raj., LV 3921.* Tel.: 39 62272. Fakss: 39 22274. E pasts: lancmanis.rpm@eila.lv
Latvija

Latvietis Jānis (lauksaimniecības zinātnes), dz. 15.02.1928., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Lielā ielā 2, Jelgava, LV 3001.* Tel./fakss: 30 05696. E pasts: rector@cs.llu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/latvietisj.htm>
Latvija

Lejiņš Pēteris (tiesību zinātnes), dz. 20.01.1909., ievēlēts 06.12.1990. HSZN. *University of Maryland, College Heights Estates, 7114 Eversfield Drive, MD 20782.* Tel.: (1-301)864-0486.
USA

Ločmelis Jāzeps (informātika), dz. 12.09.1928., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Grīvas ielā 11/22-51, Riga, LV 1055.* Tel.: 7054884. Fakss: 7240005. E pasts: Jazeps.Lochmelis@lattelecom.lv
<http://www.lza.lv/scientists/locmelisj.htm>
Latvija

Mucenieiece Aina (medicina), dz. 23.03.1924., ievēlēta 09.01.1992. ĶBMZN. *Bērzupe ielā 31a-25, Riga, LV 1058.* Tel.: 7621021.
Latvija

Osis Jānis (informātika), dz.06.04.1929., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Meža ielā 1/4, Riga, LV 1048.* Tel.:7089512. Fakss: 7089593. E pasts: osis@egle.cs.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/osisj.htm>
Latvija

Pauls Raimonds (māksla), dz. 12.01.1936., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *LR Saeima, Jēkaba ielā 16, Rīga, LV 1811.* Tel./fakss: 7087240. E pasts: dbalode@saeima.lv
Latvija

Peters Jānis (literatūra), dz. 30.06.1939., ievēlēts 06.12.1990. HSZN.
SIA "Vernisāžas centrs", Tērbatas ielā 2, Rīgā, LV 1050. Tel.: 7092400. Fakss: 7092415.
E pasts: info@vernissage.lv
Latvija

Radzīna Elza (māksla), dz. 10.02.1917., ievēlēta 21.11.1997. HSZN. *Elku ielā 5–6, Rīga, LV 1012.* Tel.: 7376220.
Latvija

Ranka Indulis Ojārs (māksla), dz. 15.04.1934., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. LZA Raiņa balva (1998). *Amulas ielā 9–1, Rīga, LV 1002.* Tel.: 7602113.
Latvija

Skuja Nikolajs (medicīna), dz. 05.10.1913., ievēlēts 05.07.1990. KBMZN. *P.Stradiņa kliniskā universitātes slimnica, Pilsoņu ielā 13, Rīga, LV 1002.* Tel.: 7069407, 7069510. E pasts: Nikolajs.Skuja@parks.lv
<http://www.lza.lv/scientists/skujan.htm>
Latvija

Skujenieks Knuts (literatūra), dz. 05.09.1936., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *Dārza ielā 5–1, Salaspils, LV 2121.* Tel.: 7980189.
Latvija

Skujinš Zigmunds (literatūra), dz. 25.12.1926., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. *Vesetas ielā 8–37, Rīga, LV 1013.* Tel.: 7339428.
Latvija

Skulme Džemma (māksla), dz. 20.09.1925., ievēlēta 24.11.1992. HSZN. *Stokholmas ielā 11–1, Rīga, LV 1014.* Tel.: 7519086.
Latvija

Streičs Jānis (māksla), dz. 26.09. 1936., ievēlēts 26. 11. 1999. HSZN. *Rīgas Latviešu biedrība, Merķeļa ielā 13, Rīga, LV 1050.* Tel./fakss: 7222932. E pasts: RLbiedriba@apollo.lv
Latvija

Strods Heinrihs (vēsture), dz. 20.04.1925., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonds, Strēlnieku laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7212715, 7454077. Fakss: 7229255. E pasts: omf@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/strodsh.htm>
Latvija

Strupulis Jānis (māksla), dz. 28.01.1949., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. *Ausekļa ielā 3–52a, Rīga, LV 1010.* Tel.: 7320198.
Latvija

Toporovs Vladimirs (valodniecība), dz. 05.07.1928., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. LZA
Lielā medaļa (2002). Ул. Самеда Вургума 5–49, Москва 125315. Tel.: (007 095) 1553271.
Rossija

Treijs Benjamiņš (ekonomika), dz. 15.08.1914., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. Zebrenes ielā
2, Riga, LV 1029. Latvija

Vasks Pēteris (māksla), dz. 16.04.1946., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. Graudu ielā 41a–1,
Riga, LV 1058. Tel.: 7629960.
Latvija

Viese Saulcerīte (literatūrzinātne), dz. 02.08.1932., ievēlēta 22.11.1996. HSZN.
Vatsona ielā 10–4, Riga, LV 1014. Tel.: 7519100.
Latvija

Zariņš Kārlis (māksla), dz. 06.07. 1930., ievēlēts 29.11.2001. HSZN. Sējas ielā 21–I, Riga,
LV 1058. Tel.: 7622357
Latvija

Zālīte Māra (literatūra), dz.18.02.1952., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. Latvijas Rakstnieku
savienība, Kuršu ielā 24, Riga, LV 1006.
Latvija

Ziedonis Imants (literatūra), dz. 03.05.1933., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. LZA Raiņa balva
(2000). Zaļā ielā 4–31, Riga, LV 1010. Tel.: 7323443.
Latvija

ĀRZEMJU LOCEKĻI

Adāls Andreass (Andreas Ådahl) (politoloģija), dz.29.09.1938., ievēlēts 27.11.1998.
HSZN. *UD/Alger S-103 35 Stockholm, Sweden.* Tel.: (213) 21 692300. E pasts:
andreas.adahl@foreign.ministry.se
Sweden

Angermanis Norberts (Norbert Angermann) (vēsture), dz. 02.11.1936., ievēlēts
24.11.1992. HSZN. *Wacholderweg 7a, Buchholz / Nordheide, D-21244.* Tel.: (49-41)81-4820.
Deutschland

Balabkins Nikolajs (ekonomika), dz. 17.07.1926., ievēlēts 27.06.1991. LZA Ārzemju
loceļu nodalas vadītājs: 01.03.1998.— HSZN. *College of Business and Economics, 621 Taylor
Str., Bethlehem, PA 18015-3117.* Tel.: (610)758-3420. Fakss: (610)758-4677. E pasts:
nib2@lehigh.edu
USA

Benninghofens Frīdrihs (Friedrich Benninghoven) (vēsture), dz. 09.03.1925.,
ievēlēts 26.11.1993. HSZN. *Geheimes Staatsarchiv, Preußischer Kulturbesitz a. D.,
Schellendorffstr. 15, Berlin, D-14199.* Fakss: (49-30)8247188.
Deutschland

Birkerts Gunārs (arhitektūra), dz. 17.01.1925., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa
(2000). HSZN. *1830 E. TAH.QUAMENON, Bloomfield Hills, MI 48302.* Tel.: (248)626-5661.
Fakss: (248)626-5101. E pasts: *gunarbirkerts@aol.com*
USA

Bojārs Nikodemis (Nicodemus Boyer) (ķīmija), dz. 01.06.1925., ievēlēts 10.11.1995.
ĶBMZN. *Delta Scientific Consultants, P.O.Box 312, Three Rivers, MI 49093-0312.* Tel.:
(1-616)273-1646. E pasts: *studeophile@cs.com*
USA

Bolšaitis Pēteris (ķīmija), dz. 12.07.1937., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. *Lāčplēša ielā
29-26, Riga, LV 1011.* Tel.: 7283955. Fakss: 7281417. E pasts: *irapeteris@aol.com*
Latvia

Bonda Dzintra (valodniecība), dz. 01.09. 1940., ievēlēta 29. 11. 2001. HSZN. *18
Maplewood Drive, Athens, Ohio 45701.* Tel.: (614) 5934565, (614) 593 5019. E pasts:
zbond@ohiou.edu
USA

Brančs Maikls (Michael Branch) (valodniecība), dz. 24.03.1940., ievēlēts 23.11.2000.
HSZN. *School of Slavonic and East European Studies. University College London Senate
House, Malet Street London WC1E7HU.* Tel.: 4420 78628511. Fakss: 4420 78628640.
<http://www.ssees.ac.uk>
UK

Branovers Hermanis (Herman Branover) (fizika), dz. 13.12.1931., ievēlēts
09.01.1992. FTZN. *The Center of MHD Studies, Ben-Gurion University of the Negev, P.O.B.
653, Beer-Sheva, 84105.* Tel.: (972)76900950. Fakss: (972)76900953. E pasts:
branover@solmecs.co.il
Israel

Brasārs Žils (Gilles Brassard) (informātika), dz. 20.04.1955., ievēlēts 27.11.1998.
FTZN. *Universite de Montreal, C.P. 6128, succursale "A", Montreal (Quebec), H3C 3J7,*
Tel.: (514) 3436807. Fakss: (514) 3435834. E pasts: brassard@iro.umontreal.ca
<http://www.iro.umontreal.ca/~brassard/>
Canada

Bunkše Edmunds (ģeogrāfija), dz. 29.07.1935., ievēlēts 26.11.1993. KBMZN. *Dept. of Geography, University of Delaware, Newark, DE 19716. Tel.: (1-302)831-2294/2295. Fakss: (1-302)831-6654. E pasts: ebunkse@udel.edu*
USA

Daugulis Andrejs (biotehnoloģija), dz. 01.09.1951., ievēlēts 09.01.1992. KBMZN. *Dept. of Chemical Engineering, Queen's University, 98 College Street, Kingston, Ontario K7L 3N6.*
Tel.: (1-613)5332784. Fakss: (1-613)5336637. E pasts: daugulis@chee.queensu.ca
<http://www.chemeng.queensu.ca/People/PersonalWebs/ajd/>
Canada

Dravīņš Dainis (astronomija), dz. 10.09.1949., ievēlēts 09.01.1992. FTZN. LZA Lielā medaļa (1998). *Lund Observatory, Box 43, SE-22100 Lund. Tel.: (46)46-2227297. Fakss: (46)46-2224614. E pasts: dainis@astro.lu.se*
<http://www.astro.lu.se/~dainis/>
Sweden

Dreifelds Juris (politoloģija), dz. 17.04. 1942., ievēlēts 26. 11. 1999. HSZN. *Department of Politics, Brock University, St. Catharines, Ontario, L2S 3A1; Geneva Street, St. Catharines, Ontario, L2R 4P7. Tel.: (905) 688-5550, ext. 3478. Fakss: (905) 988-9388. E pasts: dreifeld@mergetel.com*
Canada

Dreimanis Alekss (ģeoloģija), dz. 13.08.1914., ievēlēts 05.07.1990. KBMZN. *287 Neville Dr. London ON N6G 1C2. Tel.: (1-519)672-6865. Fakss: (1-519)661-3198. E pasts: mmc mahon@uwo.ca*
Canada

Dumbrājs Olgerts (Dumbrajs Olgierd) (fizika), dz. 16.02.1942., ievēlēts 29.11.2001.
FTZN. *Laboratory of Advanced Energy Systems, Department of Engineering Physics and Mathematics, Helsinki University of Technology, Rakentajanaukio 2 C, FIN-02150, Espoo. Tel.: (358) 9 4513207. Fakss: (358) 9 4513195. E pasts: olgierd.dumbrajs@hut.fi*
Finland

Dundurs Jānis (mehānika), dz. 13.09.1922., ievēlēts 06.12.1990. FTZN. *9449 Lawndale Ave, Evanston, IL 60203. Tel.: (847)673-6340. E pasts: j-dundars@nwu.edu*
USA

Egidijs Tills fon (Till von Egidy) (fizika), dz. 23.12.1933., ievēlēts 21.11.1997. FTZN.
Physik-Department. E-18, Fakultät für Physik Technische Universität München, James-Franck-Str. D-85748, Garching bei München. Tel.: (49) 8928912573. Fakss: (49)8928912570. E pasts: Egidy@ph.tum.de
Deutschland

Ekmanis Rolfs (literatūrzinātne), dz.10.02.1929., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. *Department of Languages and Literatures Arizona State University, Tempe, AZ 85287-0202. Tel.: (480) 9658882. Fakss: (480) 9650135. E pasts: rolf.s.ekmanis@asu.edu USA*

Engelbrehts Jiri (Jüri Engelbrecht) (mehānika), dz. 01.08.1939., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *Eesti Teaduste Akadeemia, Küberneetika Instituut, Akadeemia tee 21, Tallinn, EE 0026. Tel.: (372 2)527905. Fakss: (372 2)527901. E pasts: je@ioc.ee http://www.aca.ee/eng/liikmeskond/engelbrecht/index.html Estonia*

Ezergailis Andrievs (vēsture), dz. 10.12.1930., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. *Dept. of History, Ithaca College, Ithaca, NY 14850. Tel.: (1-607)273-4364. E pasts: ime2@cornell.edu, ezergail@ithaca.edu USA*

Fennells Trevors (Trevor Fennell) (valodniecība), dz. 16.07.1940., ievēlēts 06.12.1990. HSZN. *The Flinders University of South Australia, GPO Box 2100, Adelaide, SA 5001. Tel.: (618)82012587. Fakss: (618)82012784. E pasts: Trevor.Fennell@flinders.edu.au http://wwwsol.hum.flinders.edu.au/tfennell.html Australia*

Fjodorovs Sergejs (Sergey Fedoroff) (medicina), dz. 20.02.1925., ievēlēts 26.11.1999. KBMZN. *College of Medicine, University of Saskatchewan. 107 Wiggins Road. Saskatoon SK S7N5E5. Tel.: (306)966 4080. Fakss: (306)966 4098. E pasts: fedoroff@duke.usask.ca Canada*

Foldāts Ernests (bioloģija), dz. 15.05.1925., ievēlēts 25.11.1994. KBMZN. *Apartado 66.729, Caracas, 1061 A. Tel./fakss: 582-9868925. E pasts: efoldats@cantv.net Venezuela*

Grava Sigurds (arhitektūra), dz. 25.09.1934., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Jāņa ielā 3–5, Rīga, LV 1050. Tel.: 7225849. Columbia University, 401 W 118 st., app. 34. New York, NY 10027. Tel.: (1-212)2228847. USA*

Hartmanis Juris (informātika), dz. 05.07.1928., ievēlēts 06.12.1990. FTZN. LZA Lielā medaļa (2001). *Computer Science Department, Upson Hall, Cornell University, Ithace, NY 14853. Tel.: (607)2559208. Fakss: (607)2554428. E pasts: jh@cs.cornell.edu http://www.cs.cornell.edu/annual_report/Hartmanis.htm USA*

Hartmanis Māris (bioloģija), dz. 21.09.1953., ievēlēts 21.11.1997. KBMZN. *Gyros AB, Uppsala Science Park, Dag Hammarskjölds väg 54, SE-75183 Uppsala. Tel.: (46)18 566330. Fakss: (46)18 566350. Mob. tel.: (46)70 5628617. E pasts: maris.hartmanis@gyrosmicro.com Sweden*

Ivanovs Vjačeslavs (Vyacheslav Ivanov) (kultūras vēsture), dz. 20.08.1929., ievēlēts 26.11.1993. HSZN. Dept. *Slavic Languages and Literatures, University of California, 405 Hilgard Ave, Los Angeles, CA 90024-1502.* Tel.: (1-310)825-2676. Fakss: (1-213)206-5263. E pasts: *slavic@humnet.ucla.edu*
USA

Jēgers Benjamiņš (literatūrzinātne), dz. 16.01.1915., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. 5007 *Holbrook DR, Columbus, OH 43232-4637.*
USA

Juodka Benedikts (Benediktas Juodka) (ķīmija), dz. 13.01.1943., ievēlēts 25.11.1994. ĶBMZN. *Lietuvos Mokslų akademija, Gedimino 3, Vilnius 2600.* Tel.: (3702)613651. Fakss: (3702)618464. E pasts: *benediktas.juodka@cr.vu.lt, prezidum@ktl.mii.lt*
Lietuva

Kalnīņš Vitauts (bioloģija), dz. 12.01.1938., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN. Dept. *Anatomy&Cell Biology, Medical Sciences Building, University of Toronto, Toronto, Ontario M5S 1A8.* Tel.: (1-416)978-4096. Fakss: (1-416)978-3954. E pasts: *vitauts.kalnins@utoronto.ca*
Canada

Kirko Igors (fizika), dz. 16.04.1918., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc. 22.05.1958.—17.02.1966., īst.loc. 17.02.1966.—09.04.1992.) FTZN. *Институт физических проблем технологии "МАГНИТ", Пермь 614039, а/я 4596.* Tel./fakss: (3422)459896. E pasts: *permphd@psu.ru*
Россия

Klasens Meinhards (Meinhard Classen) (medicīna), dz. 12.08.1936., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. *2nd Medical Department and Outpatients Clinic, Technical University of Munich, Ismaninger Str. 22, D-81675 München.* Tel.: (49-89)41402250. Fakss: (49-89)41404871. E pasts: *meinhard.classen@lrz.tum.de*
Deutschland

Kļaviņš Jānis (medicīna), dz. 06.05.1921., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. *Albert Einstein College of Medicine, 5 Broadmoor Road, Scarsdale, NY 10583.* Tel.: (1-914)4722116. Fakss: (1-914)4723839.
USA

Kreišmanis Georgs Pauls (ķīmija), dz. 28.01.1946., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. *Department of Chemistry, University of Cincinnati.. PO Box 210172. Cincinnati OH 45221-0172.* Tel.: (513)556-9200. Fakss: (513)556-9239.
USA

Krēslīņš Jānis (bibliogrāfija), dz. 19.09.1924., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. 3413 *Giles Place, Bronx, New York 10463.* Tel.: (718) 548 0755. E pasts: *jkreslins@aol.com*
USA

Kuksis Arnis (ķīmija), dz. 03.12.1927., ievēlēts 22.11.1996. ĶBMZN. *Banting and Best Department of Medical Research, University of Toronto, Charles H. Best Institute, 112 College Street, Toronto, Ontario, Canada M5G 1L6.* Tel.: (1-416)978-2590. Fakss: (1-416) 978-8528. E pasts: *arnis.kuksis@utoronto.ca*
<http://www.utoronto.ca/bandb/kuksis.html>
Canada

Kundziņa Ruta (Ruth B. Kundsin) (medicīna), dz. 30.07.1916., ievēlēta 27.06.1991.
ĶBMZN. 71 Pratt Road, Squantum, MA 02171.
USA

Keniņš Gundars (Kings) (ekonomika), dz. 19.04.1926., ievēlēts 06.12.1990. HSZN.
*School of Business, Pacific Lutheran University, Tacoma, WA 98447. Tel.: (1-253)531-0666,
(1-253)535-7302. Fakss: (1-253)536-5137. E pasts: kingga@plu.edu*
USA

Leikola Anto (zinātnes vēsture), dz. 08.06.1937., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *Pölkonhövintie
135A. FIN-77350 Montola. Tel.: (358)15619495. Fakss: (358)15619290.*
Finland

Lēbers Dītrihs Andrejs (Dietrich André Loeber) (tiesību zinātnes),
dz.04.01.1923., ievēlēts 06.12.1990. HSZN. LZA Lielā medaļa (1995). *Gehlenkamp 14,
Hamburg, D-22559. Tel.: (4940)813891. Fakss: (4940)81967930. E pasts:
d.a.loeber@on-line.de*
Deutschland

Melngailis Ivars (fizika), dz. 13.11.1933., ievēlēts 27.06.1991. FTZN. *Lincoln laboratory,
Massachusetts Institute of Technology, 244 Wood Street, Lexington, MA 02173-0073. Tel.:
(1-617)981-7804. Fakss: (1-617)981-5024. E pasts: melngailis@ll.mit.edu*
USA

Melngailis Jānis (John) (fizika), dz. 04.02.1939., ievēlēts 06.12.1990. FTZN. *Dept. of
Electrical and Computer Engineering, University of Maryland, College Park, MD 20742-3511.
Tel.: (1-301)405-4916. Fakss: (1-301)314-9437. E pasts: melng@eng.umd.edu
<http://www.ee.umd.edu/faculty/melng.html>*
USA

Metuzāle-Kangere Baiba (valodniecība), dz. 30.03.1942., ievēlēta 24.11.1994. HSZN.
*Dept. of Baltic Studies, University of Stockholm, Stockholm, S-10691. Tel.: (460)8-164385.
Fakss/telekss: 08-161188. E pasts: bka@balt.su.se*
Sweden

Metuzāls Jānis (bioloģija), dz. 17.06.1921., ievēlēts 25.11.1994. ĶBMZN. *Pathology and
Laboratory Medicine, Faculty of Medicine, University of Ottawa, 451 Smyth Rd, Ottawa,
Ontario K1H 8M5. Tel.: (1-613)787-6571. Fakss: (1-613)562-5442.*
Canada

Miezīte Solveiga (psiholoģija), dz. 14.05. 1937., ievēlēta 26.11.1999. HSZN. *252 Bloor
Street West, Toronto, Ontario M5S 1V6. Fakss: 416-926-4749. E pasts: smiezitis@oise.on.ca*
Canada

Miloš Česlavas (Czeslaw Milosz) (literatūrzinātne), dz. 30.06.1911., ievēlēts
26.11.1993. HSZN. *978 Grizzly Peak Blvd, Berkeley, CA 94708.
<http://sunsite.unc.edu/ipa/milosz/mil-bio.html>*
USA

Moro Renē (René Moreau) (mehānika), dz. 27.10.1938., ievēlēts 22.11.1996. FTZN.
Laboratory EPM-MADYLAM, ENSHM de Grenoble, B.P.95. F-38402, St.Martin d'Hères Cedex. Tel.: (33)476825206. Fakss: (33)476825249. E pasts: rene.moreau@polycnrs-gre.fr France

Muižniece Lalita (literatūrzinātne), dz. 11.08.1935., ievēlēta 09.01.1992. HSZN. 4469
Lake Forest Drive, Kalamazoo MI 49008-3309. Tel.: (1-616)345-4211. Fakss: (1-616)345-9872. Stokholmas ielā 21-1, Riga, LV 1014. Tel.: 7518174. E pasts: muizniece@wmich.edu USA

Nollendorfs Valters (literatūrzinātne), dz. 22.03.1931., ievēlēts 05.07.1990. HSZN.
Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonds, Strēlnieku laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 7212715. Fakss: (371) 7229255. E pasts: valtersn@lanet.lv USA

Ņeizvestnijs Ernsts (Ernst Neizvestny) (māksla), dz. 09.04.1926., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. 81 Grand Str., New York, NY 10013, USA. Tel.: (1-212)226-2677. Fakss: (1-212)226-2603.
USA

Okše Andrejs (Andreas Oksche) (medicīna), dz. 27.07.1926., ievēlēts 26.11.1993.
ĶBMRN. Institut für Anatomie und Zellbiologie, Justus-Liebig-Universität, Aulweg 123, D-35392 Giessen. Tel.: (49-641)9947030. Fakss: (49-641)9947039. Deutschland

Padegs Andris (informātika), dz. 27.03.1929., ievēlēts 27.06.1991. FTZN. 2 Merry Hill Road, Poughkeepsie, NY 12603-3214. Tel.: (1-914)462-3317. Fakss: (1-914)462-8751.
E pasts: apadegs@compuserve.com USA

Panovko Jakovs (Yakov Panovko) (mehānika), dz. 01.03.1913., ievēlēts 09.04.1992.
(Kor.loc. 22.05.1958.—09.04.1992.). FTZN. Schillerstraße 72, Berlin, D-10627. Tel.: (49-30)3232881.
Deutschland

Paroleks Radegasts (Radegast Parolek) (literatūrzinātne), dz. 01.12.1920., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. Univerzity Karlovy, Tolstého 19, Praha 10, PSČ 101 00. Tel.: (4202)741426.
České Republika

Penikis Jānis (politoloģija), dz. 29.07.1933., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. Political Science Department, Indiana University South Bend, South Bend, IN 46634-7111, USA. Tel.: (1-219)237-4334. Fakss: (1-219)237-4538. E pasts: jpenikis@iusb.edu USA

Pistolkorss Gerts fon (Gert von Pistohlkors) (vēsture), dz. 17.12.1935., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. Seminar für Mittlere und Neuere Geschichte der Georg-August-Universität Göttingen, Nikolausberger Weg 9c, D-3400 Göttingen. Tel.: (0551)394631/2 (App. 4645). Fakss: (0551)394632. E pasts: balnung@aol.com
Deutschland

Plakans Andrejs (vēsture), dz. 31.12.1940., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. *Department of History, Iowa State University, 2015 Cesna St, Ames, IA 500011. Tel.: (1-515)294-6686. Fakss: (1-515)294-6390. E pasts: aplakans@iastate.edu USA*

Pricaks Omeljans (Omelian Pritsak) (vēsture), dz. 07.04.1919., ievēlēts 22.11.1996. HSZN. *Institute of Oriental Studies of the Ukrainian National Academy, 4 Hrushevsky Str., Room 205. 252602 Kiev. Tel.: (380 44)2272510. Harvard University, Ukrainian Research Institute, 1583 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138. Tel.: (1-617)495-4053. E pasts: vostap@ios.freenet.kiev.ua (Victor Ostapchuk) Ukraine/USA*

Rūķe-Dravīna Velta (valodniecība), dz. 25.01.1917., ievēlēta 05.07.1990. HSZN. *Docentbacken 3, Stockholm, S-10405. Sweden*

Sabālausks Algīrds (Algirdas Sabaliauskas) (valodniecība), dz. 26.07.1929., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Žirmunu 76–81, Vilnius 2012. Tel.: (3702)773808. Lithuania*

Sedovs Valentīns (Valentin Sedov) (arheoloģija), dz. 18.11.1924., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. *Институт археологии Российской академии наук, ул. Дм. Ульянова 19, Москва 117036. Tel.: (007-095)427-2828. Россия*

Sērensens Hennings (Henning Sørensen) (geoloģija), dz. 20.04.1926., ievēlēts 24.11.1992. KBMZN. *Geologisk institut, Øster Voldgade 10, København K, DK-1350. Tel.: (45)35322418. Fakss: (45)33148433. E pasts: hennings@geo.geol.ku.dk Denmark*

Silenieks Juris (literatūrzinātne), dz. 29.05.1925., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Program in Modern, Carnegie, Mellon University, 8766 Washington Heights Ave, Pittsburgh, PA 15237. Tel.: (1-412)366-0158. Fakss: (1-412)366-7687. E pasts: juris+@andrew.cmu.edu USA*

Simons Žaks (Jacques Simon) (fizika), dz. 12.12.1947., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *ESPCI - CNRS. 10, rue Vauquelin, 75231 Paris Cedex 05. Tel.: (33 1) 40794427. Fakss: (33 1) 40794425. E pasts: Jacques.Simon@espci.fr France*

Skujinš Jānis (John Janis Skujins) (bioloģija), dz. 13.04.1926., ievēlēts 06.12.1990. KBMZN. *Dept. Biology, Utah State University, Logan, UT 84322-5305. Tel.: (1-435)797-1918. Fakss: (1-435)797-1575. E pasts: skujins@cc.usu.edu USA*

Smits Karls Herberts (Carl Herbert Smith) (informātika), dz. 25.04.1950., ievēlēts 26.11.1999. FTZN. *Department of Computer Science, University of Maryland, College Park, MD 20742. Tel.: (301) 405 2689. Fakss: (301) 405 6707. E pasts: smith@cs.umd.edu http://www.cs.umd.edu/~smith USA*

Solovjovs Jurijs (Jurij Solovjov) (zinātnes vēsture), dz. 30.09.1924., ievēlēts 10.11.1995. ҚБМZN. *Ленинский просп. 129, корп. 1, кв. 528, Москва 117513.* Tel.: (7-095)438-3063.
Россия

Streips Uldis (bioloģija), dz. 01.02.1942., ievēlēts 09.01.1992. ҚБМZN. *Dept. Microbiology and Immunology, University of Louisville, Kentucky 40292.* Tel.: (1-502)852-5351. Fakss: (1-502)852-7531. E pasts: unstre01@louisville.edu
USA

Strēlis Aivars Jānis (medicina), dz. 26.01.1942., ievēlēts 21.11.1997. ҚБМZN. *Сибирский государственный медицинский университет, Московский тракт, 2, Томск 634057.* Tel.: (7-382) 2532217. Fakss: (7382) 2530243; (7382) 2911260. E pasts: otb@mail.tomsknet.ru
Россия

Suhonens Sepo (Seppo Suhonen) (valodniecība), dz. 16.05.1938., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. *Mäkipellontie 17C, Helsinki, 00320.* Tel.: (358)1-912395. Fakss: (358)1-913329. E pasts: Seppo.Suhonen@Helsinki.fi
Finland

Svenne Juris Pēteris (fizika), dz. 14.02.1939., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *Department of Physics, University of Manitoba. 207 Allen Bldg, Winnipeg, Manitoba, R3T 2N2.* Tel.: (204) 4746207. Fakss: (204) 4747622. E-pasts: Svenne@physics.umanitoba.ca
Canada

Šilde-Kārklinja Rasma (politoloģija), dz. 07.06.1946., ievēlēta 24.11.1992. HSZN. *Department of Political Science, (m/c 276) University of Illinois at Chicago, 1007 West Harrison Street, Chicago, 60607-7137.* Tel.: (1-312)9962396. Fakss: (1-312)413-0440. E pasts: karklins@uic.edu
USA

Šlaus Vilfrīds (Wilfried Schlau) (socioloģija), dz. 27.04.1917., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Löchmühlenweg 2A am Bornberg. Friedrichsdorf/Taunus. D-61381.* Tel.: (49-6172)5207.
Deutschland

Šmids Wolfgang (Wolfgang Schmid) (valodniecība), dz. 25.10.1929., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Sprachwissenschaftliches Seminar der Georg-August-Universität Göttingen, Humboldtallee 13, Göttingen, D-37073.* Tel.: (49)551-395482. Fakss: (49)551-395803. E pasts: uhsw@gwdg.de
Deutschland

Šolcs Frīdrīhs (Friedrich Scholz) (literatūrzinātne), dz. 01.03.1928., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Westfälische Wilhelms-Universität, Institut für Interdisziplinäre Baltische Studien, Bispinghof 3A, Münster, D-48143.* Tel./fakss: (49-251)832-4457.
Deutschland

Šterns Indriķis (vēsture), dz.13.10.1918., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. 1134 Webster Ave.
Allentown, PA 18103-5345.
USA

Tarvels Enns (Enn Tarvel) (vēsture), dz. 31.07.1932., ievēlēts 10.11.1995. HSZN.
Trummi põik 5a–30, 12616 Tallinn, Estonia.
Estonia

Tesaržova Jana (Jana Tesařová) (literatūrzinātne), dz. 16.02.1953, ievēlēta
22.11.1996. HSZN. *Institute of World Literature of the Slovak Academy of Sciences,
Konventna 13, 813 64 Bratislava.* Tel.: (421-7)5441 3391. Fakss: (421-7)5443 1995. E pasts:
tesarova@usvl.savba.sk
Slovakia

Ungers Felikss (Felix Unger) (medicīna), dz. 02.03.1946., ievēlēts 09.01.1992.
ĶBMZN. *Academia Scientiarum et Artium Europaea, Waagplatz, 3, A-5020, Salzburg.* Tel.:
(43-662)841345. Fakss: (43-662)841343. E pasts: presidential.office@european-academy.at
Austria

Upatnieks Juris (fizika), dz. 07.05.1936., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa (1999).
FTZN. *Applied Optics, 2662 Valley Drive, Ann Arbor, MI 48103 - 2748.* Tel./fakss:
(734)998-0425. E pasts: upatnks@applopt.com
USA

Uržumcevs Jurījs (Jurij Uržumcev) (mehānika), dz.29.04.1929., ievēlēts 27.11.1998.
(Kor.loc.: 06.07.1973—27.11.1998.). FTZN. Якутский Научный центр Сибирского
отделения РАН, ул. Петровского 2, Якутск 677891, Республика Саха (Якутия). Tel.:
(4112) 250263. Fakss: (4112) 250264. E pasts: ogai@nauka.yacc.yakutia.su
Россия

Vedējs Edvīns (Edwin Vedejs) (ķīmija), dz. 31.01.1941., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN.
Dept. of Chemistry, University of Michigan, 930 North University, Ann Arbor, MI 48109-1055.
Tel.: (1-734)6152177. Fakss: (1-734)6151628. E pasts: edved@umich.edu
<http://www.chem.wisc.edu/people/faculty/vedejs.html>
USA

Vikbergs Jarls (Jarl Wikberg) (medicīna un farmakoloģija), dz. 04.11.1949., ievēlēts
23.11.2000. ĶBMZN. *Department of Pharmaceutical Biosciences, Division of Pharmacology,
Uppsala BMC, BOX 591, S-751 24 Uppsala.* Tel.: (46)703449549. Fakss: (46)18559718.
E pasts: Jarl.Wikberg@farmbio.uu.se
Sweden

Vīksniņš Juris (ekonomika), dz. 17.08.1937., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. 3731 T. Str.,
N.W.Washington, DC 20007. Tel.: (1-202)687-5890. Fakss: (1-202)687-6102. E pasts:
viksning@georgetown.edu
USA

Voronkovs Mihails (Mihail Voronkov) (ķīmija), dz. 06.12.1921., ievēlēts
09.04.1992. (Kor.loc.17.02.1966.—09.04.1992.). ĶBMZN. Институт органической химии
Сибирского отделения РАН, ул. Фаворского 1, Иркутск 664033. Tel.: (7-3952)462400.
Fakss: (7-3952)460331. E pasts: voronkov@irioch.irkutsk.ru
Россия

Voznesenskis Andrejs (Andrej Voznesenskij) (literatūra), dz. 12.05.1933., ievēlēts 10.11.1995. HSZN. Павленко-2, Переделкино, Московская обл. 142783.

Rossija

Zariņš Bertrams (Bertram Zarins) (medicīna), dz. 22.06.1942., ievēlēts 27.06.1991. KBMZN. Wang Ambulatory Care Center, Suite 514, Massachusetts General Hospital, Boston, MA 02114. Tel.: (1-617)726-3421. Fakss: (1-617)726-3438. E pasts: zarins.bertram@mgh.harvard.edu USA

Zariņš Kristaps (Christopher K. Zarins) (medicīna), dz. 02.12.1943., ievēlēts 06.12.1990. KBMZN. Stanford University Medical Center, 300 Pasteur Drive, H-3642, Stanford, CA 94305-5642. Tel.: (415)7257830. Fakss: (415)4986044. E pasts: zarins@stanford.edu USA

Ziedonis Arviðs (filozofija), dz. 08.03.1931., ievēlēts 10.11.1995. HSZN. 1294 Paradise Falls, Cresco, PA 18326-9144. Tel.: (570)629-6349. Fakss: (570)629-6181. E pasts: ziedonis@uplink.net USA

Zinkevičs Zigmgs (Zigmas Zinkevičius) (valodniecība), dz. 04.01.1925., ievēlēts 10.11.1995. HSZN. Justinišku 41–24, Vilnius 2056. Tel.: (3702)410877, mob.: 829 986 551. Lithuania

Žuka Regīna (ķīmija), dz. 06.12.1936., ievēlēta 23.11.2000. KBMZN. Department of Chemistry, Bar Han University. Ramat Gan 52900. Tel.: (08)9399505. E pasts: zhuk@mail.biu.ac.il
<http://www.lza.lv/scientists/Zhuk.htm>
Israel

KORESPONDĒTĀJLOCEKĻI

Andersons Bruno (materiālzinātnes), dz. 22.07.1951., ievēlēts 29.11. 2001. ĶBMZN.
Valsts Koksnes ķīmijas institūts, Dzērbenes ielā 27, Rīga, LV 1006. Tel.: 7552554. Fakss:
7550635. E pasts: brunoan@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/andersonsb.htm>

Ābele Māris (astronomija), dz.27.04.1937., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. LU Astronomijas
institūts, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7223617. Fakss: 7820180. E pasts:
astrā@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/abelem.htm>

Andrušaitis Gunārs (bioloģija), dz. 16.02.1930., ievēlēts 06.12.1990. ĶBMZN. LU
Bioloģijas institūts, Miera ielā 3, Salaspils, LV 2169. Tel.: 7945500, 9192261. Fakss:
7944986. E pasts: office@email.lubi.edu.lv

Apine Ilga (vēsture), dz. 13.03.1928., ievēlēta 16.03.1978. HSZN. LU Filozofijas un
socioloģijas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1940. Tel.: 7225542, 7229208. Fakss:
7210806. E pasts: fsi@lza.lv

Balklavs-Grīnhofs Arturs (astronomija), dz. 02.01.1933., ievēlēts 25.11.1994. FTZN.
LU Astronomijas institūts, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7034581. Fakss: 7820180.
E pasts: balklavs@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/balklavs.htm>

Baumane Viktorija (bioloģija), dz. 25.01.1919., ievēlēta 17.06.1971. ĶBMZN. Kuldīgas
ielā 23a-2, Riga, LV 1007. Tel.: 7610118.

Bervalds Edgars (astronomija), dz. 13.09.1936., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. Ventspils
Starptautiskais radioastronomijas centrs, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.:
7228321. Fakss: 7821153. E pasts: berv@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/bervalds.htm>

Bērsons Imants (fizika), dz. 11.12.1935., ievēlēts 24.11.1992., 21.11.1997. FTZN. Latvijas
Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7229747. Fakss: 7225493. E pasts:
bersons@latnet.lv

Bērziņš Edvīns (lauksaimniecības zinātnes), dz. 03.08.1934., ievēlēts 21.11.1997. LZA
Senāta loceklis: 01.03.2001.— ĶBMZN. Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Lielā ielā 2,
Jelgava, LV 3001. Tel.: 30 80699, 9231425. Fakss: 3005685. E pasts: edvins@cs.llu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/berzinsed.htm>

Bērziņš Jānis Guntis (fizika), dz. 19.01.1936., ievēlēts 26.11.1999. FTZN. LU Cietvielu
fizikas institūts, Miera ielā 32, Salaspils, LV 2169. Tel.: 7945840. Fakss: 7901212. E pasts:
jberzins@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/berzinsja.htm>

Birģeļa Edite (lauksaimniecības zinātnes), dz. 14.08.1937., ievēlēta 26.11.1999. ĶBMZN.
Latvijas Lauksaimniecības universitāte, K.Helmaņa ielā 8, Jelgava, LV 3004. Tel.: 30 27664.
Fakss: 30 27344. E pasts: ebirgele@cs.llu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Birgele.htm>

Bīrons Anatolijs (vēsture), dz. 30.11.1929., ievēlēts 30.12.1975. HSZN. *Maskavas ielā 266/1–58, Rīga, LV 1063.* Tel.: 7261236.

Bušmane Brīgita (valodniecība), dz. 04.09.1939., ievēlēta 23.11.2000. HSZN. *LU Latviešu valodas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7226345. Tel./fakss: 7227696. E pasts: latv@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/busmane.htm>

Cālitis Andrejs (laiksaimniecības zinātnes), dz. 14.03.1933., ievēlēts 24.11.1992. KBMZN. *Rožu ielā 2b, Sigulda, LV 2150.* Tel.: 972692.

Dehtjars Jurījs (fizika), dz. 19.06.1947, ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Kaļķu ielā 1, Rīga, LV 1658.* Tel./fakss: 7089383. E pasts: dekhtyar@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/dekhtyar.htm>

Druviete Ina (valodniecība), dz. 29.05.1958., ievēlēta 26.11.1999. HSZN. *LU Latviešu valodas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7229724, 9588932. Fakss: 7227696. E pasts: inadruv@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/druviete.htm>

Eberhards Guntis (ģeogrāfija), dz. 08.02.1936., ievēlēts 09.01.1992. KBMZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586.* Tel.: 7336373. Fakss: 7332704. E pasts: zeme@latnet.lv

Eglīte Pārsla (demogrāfija), dz. 22.12.1934., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. *LZA Ekonomikas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7227474. Fakss: 7820608. E pasts: spiceina@lza.lv

Ērenpreisa Jekaterina (bioloģija), dz. 13.02.1945., ievēlēta 26.11.1999. KBMZN. *LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, Rātsupītes ielā 1, Rīga, LV 1067.* Tel.: 7808220. Fakss: 7442407. E pasts: katrina@biomed.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/erenpr.htm>

Feldmanis Inesis (vēsture), dz. 01.08. 1949., ievēlēts 29. 11. 2001. HSZN. *Latvijas Universitāte, Brīvības bulv.32, Rīga, LV 1586.* Tel.: 7283734. Fakss: 7820113. E pasts: feldman@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/feldmanisi.htm>

Ferbers Ruvins (fizika), dz. 13.12.1946., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586.* Tel.: 7033754. Fakss: 7820113. E pasts: ferber@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ferber.htm>

Ferdats Andris (medicīna), dz. 11.06.1941., ievēlēts 09.01.1992. KBMZN. *AIDS profilakses centrs, Klijānu ielā 7, Rīga, LV 1012.* Tel.: 7378278. Fakss: 7339954. E pasts: nac_aids@latnet.lv

Fjodorovs Fjodors (literatūrzinātne), dz. 28.09.1939., ievēlēts 10.11.1995. HSZN. *Daugavpils Pedagoģiskā universitāte, Vienības ielā 13, Daugavpils, LV 5400.* Tel.: 54 24238. Fakss: 54 22890. E pasts: fdf@flight.lv
<http://www.lza.lv/scientists/fjodorov.htm>

Gardovskis Jānis (medicīna), dz. 11.05.1955., ievēlēts 21.11.1997. KBMZN. *Latvijas Medicīnas akadēmija, Dzirciema ielā 16, Riga, LV 1007. Tel./fakss: 7069545. E pasts: gardovskis@dr.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/gardovskis.htm>

Grabis Jānis (materiālzinātnes), dz. 18.08.1943., ievēlēts 23.11. 2000. KBMZN. *RTU Neorganiskās ķīmijas institūts, Miera ielā 34, Salaspils, LV 2169. Tel.: 7944711. Fakss: 7901257. E pasts: grabis@nki.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/grabisj.htm>

Gromovs Valerijs (ķīmija), dz. 07.11.1923., ievēlēts 17.06.1982. KBMZN. *K.Valdemāra ielā 27/29–38, Riga, LV 1010. Tel.: 7228089.*

Grundspenķis Jānis (informātika), dz.19.06.1942., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Meža ielā 1, korp. 4, Riga, LV 1048. Tel.: 7089506, 7089512. Fakss: 7089593. E pasts: jgrun@itl.rtu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/grundspenkis.htm>

Gulāns Pēteris (ekonomika), dz. 08.09.1920., ievēlēts 26.12.1968. HSZN. *LZA Ekonomikas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1050. Tel.: 7222830, 7225715. Fakss: 7820608. E pasts: raimara@lza.lv*

Janovs Jānis (ekonomika), dz. 30.08.1936., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *Latvijas Hipotēku banka, Doma laukumā 4, Riga, LV 1977. Tel.: 7228866, 7774172. Fakss: 7820143. E pasts: banka@hipo.lv*

Jolins Jevgenijs (fizika), dz. 04.09.1937., ievēlēts 26.11.1993; 27.11.1998. FTZN. *LZA Fizikālās enerģētikas institūts, Aizkraukles ielā 21, Riga, LV 1006. Tel.: 7558602. Fakss: 7550839. E pasts: iolin@edi.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/iolin.htm>

Kabaškins Igors (informātika), dz. 06.08.1954., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Transporta un sakaru institūts, Lomonosova ielā 1, Riga, LV 1019. Tel.: 7100595, 7100594. Fakss: 7100535. E pasts: kiv@tsi.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/kabashkin.htm>

Kalnačs Benedikts (literatūrzinātne), dz. 25.02.1965., ievēlēts 29.11.2001. HSZN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1050. Tel.: 7212872, 9610407. Fakss: 7229017. E pasts: litfom@lza.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/kalnacsbt.htm>

Kalniņš Audris (informātika), dz. 14.08.1942, ievēlēts 26.11.1999. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts, Raiņa bulv. 29, Riga, LV 1459. Tel.: 7211014. Fakss: 7820153. E pasts: audris@cclu.lv; audris@mii.lu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/kalninsau.htm>

Kārkliņš Aldis (laiksaimniecības zinātnes), dz. 06.02.1951., ievēlēts 21.11.1997. KBMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Lielā ielā 2, Jelgava, LV 3001. Tel.: 30 05634. Fakss: 30 27238. E pasts: karklinis@latnet.lv; karklinis@cs.llu.lv*
<http://www.lza.lv/scientists/karklinsa.htm>

Karlīvāns Vladimirs (ķīmija), dz. 04.05.1928., ievēlēts 17.06.1982. ĶBMZN. *Stabu ielā 16–4, Riga, LV 1001.* Tel.: 7270434.

Karnīte Raita (ekonomika), dz. 16.10.1949., ievēlēta 21.11.1997. HSZN. LZA Senāta locekle: 01.03. 2001.— ZA *Ekonomikas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1050.* Tel.: 7222830. Fakss: 7820608. E pasts: raimara@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/karnite.htm>

Kirtovskis Imants (ekonomika), dz. 24.01.1930., ievēlēts 12.02.1987. HSZN. *Citadeles ielā 5–10, Riga, LV 1010.* Tel.: 7320892.

Klive Visvaldis Varnesis (teoloģija), dz. 23.09.1931., ievēlēts 26.11.1993. HSZN. *Torņakalna ielā 15–1, Riga, LV 1004.* Tel.: 7612417.

Koķe Tatjana (pedagoģija), dz. 09.03.1955., ievēlēta 23.11.2000. HSZN. *Latvijas Universitātē, Kronvalda bulv. 4, Riga, LV 1010.* Tel./fakss: 7034896. E pasts: tatjana@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/koket.htm>

Krauklis Arnolds (medicīna), dz. 17.02.1920., ievēlēts 17.06.1971. ĶBMZN. *Palangas ielā 7–57, Riga, LV 1055.* Tel.: 7468963.

Krauklis Ādolfs (ģeogrāfija), dz. 25.03.1937., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN. *Latvijas Universitātē, Raiņa bulv. 19, Riga, LV 1586.* Tel.: 7336373. Fakss: 7332704. E pasts: krauklis@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/krauklisa.htm>

Krēslīš Andris (enerģētika), dz. 25.03.1938., ievēlēts 24.11.1992.; 21.11.1997. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitātē, a/k 526, Riga, LV 1010.* Tel.: 9284950. Fakss: 7615191. E pasts: kreslins@bf.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kreslinsa.htm>

Kristapssons Jānis (zinātniecība (informātika)), dz. 23.06.1939., ievēlēts 10.11.1995. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1524.* Tel.: 7223567. Fakss: 7821153. E pasts: jtk@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kristapssons.htm>

Krūmiņš Juris (demogrāfija), dz. 17.11.1947., ievēlēts 26.11.1999. HSZN. *Latvijas Universitātē, Raiņa bulv. 19, Riga, LV 1586.* Tel.: 7034333. Fakss: 7034422. E pasts: krumins@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/kruminsj.htm>

Kupče Ēriks (ķīmija), dz. 11.10.1955., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūtās. Pašreizējā adrese: Varian LTD, NMR Instruments, 28 Manor Road, Walton-on-Thames, Surrey KT12 2QF, England.* Tel.: (44) 1932 898 000. Fakss: (44) 1865 203 878. E pasts: eriks.kupce@varianinc.com

Lakīs Pēteris (filozofija), dz. 01.11.1952., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. *Latvijas Kultūras akadēmija, Ludzas ielā 24, Riga, LV 1003.* Tel.: 7140175. Fakss: 7141012. E pasts: admin@lka.edu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/lakisp.htm>

Laumane Benita (valodniecība), dz. 03.06.1937., ievēlēta 10.11.1995. HSZN. *Liepājas Pedagoģijas akadēmija, Lielā ielā 14, Liepāja, LV 3400. Tel.: 34 25204. Fakss: 34 24223. E pasts: lpa@lieppa.lv*

Liepa Imants (bioloģija), dz. 12.02.1937., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Akadēmijas ielā 11, Jelgava, LV 3001. Tel.: 30 26322. Fakss: 30 21619. E pasts: mfdek@cs.llu.lv*

Loze Ilze Biruta (arheoloģija), dz. 03.03.1936., ievēlēta 21.11.1997. HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 7216769. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv*

Maksimovs Roberts (mehānika), dz. 02.07.1938., ievēlets 12.02.1987. FTZN. *LU Polimēru mehānikas institūts, Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006. Tel.: 7543122. Fakss: 7820467. E pasts: maksimov@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/maksimov.htm>*

Melluma Aija (ekoloģija), dz. 13.10.1935., ievēlēta 06.12.1990. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7336373. Fakss: 7332704. E pasts: geografija@lanet.lv*

Miltiņš Alfrēds (medicīna), dz. 06.01.1939., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Šarlotes ielā 1a, Rīga, LV 1001. Bērnu kliniskā slimnīca, Vienības gatvē 45, Rīga, LV 1004. Tel.: 7621425, 7366306. Fakss: 7366306. E pasts: lumedi@lanet.lv*

Mucenieiece Ruta (medicīna), dz. 24.03.1950., ievēlēta 29.11. 2001. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7366306. Fakss: 7366306. E pasts: rutam@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/muceniecer.htm>*

Nītīna Daina (valodniecība), dz. 05.04.1942., ievēlēta 06.12.1990.; 21.11.1997. HSZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Meža ielā 1/I, Rīga, LV 1048. Tel.: 7089556. Fakss: 7089539. E pasts: daina.nitina@rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/nitina.htm>*

Ose Ieva (arheoloģija), dz. 08.06.1961., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 7216769. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/osei.htm>*

Ozols Andris (fizika), dz.06.12.1944., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Āzenes ielā 14/24, Rīga, LV 1048. Tel.: 7089456; 7260963. Fakss: 7615765; 7132778. E pasts: aozols@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ozolsa.htm>*

Pilmane Māra (medicīna), dz. 22.05.1962., ievēlēta 21.11.1997. ĶBMZN. *AML/RSU Anatomijas un antropoloģijas institūts, Kronvalda bulv. 9, Rīga, LV 1010. Tel.: 7326526. Fakss: 7828155. E pasts: pilmane@com.latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/pilmane.htm>*

Pirogovs Vladimirs (informātika), dz. 01.12.1932., ievēlēts 26.12.1968. FTZN. *Ieriķu ielā 43–34, Rīga, LV 1059.* Tel.: 7567919.

Plotnieks Andris (tiesību zinātnes), dz. 19.06.1938., ievēlēts 06.12.1990. HSZN. "Starduko", *Ganibu dambi 36–418, Rīga, LV 1005.* Tel.: 9217143. Fakss: 7383100. E pasts: starduko@mail.vernet.lv

Raitums Uldis (matemātika), dz. 06.07.1940., ievēlēts 10.11.1995. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts, Raiņa bulv. 29, Rīga, LV 1459.* Tel.: 7211421. Fakss: 7820153. E pasts: uldis.raitums@mii.lu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/raitums.htm>

Rapoports Aleksandrs (bioloģija), dz. 13.10.1946., ievēlēts 26.11.1993. **ĶBMZN. LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts, Kronvalda bulv. 4, Rīga, LV 1586.** Tel.: 7304891. Fakss: 7227925. E pasts: rapoport@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rapoport.htm>

Reinfelds Andrejs (matemātika), dz. 02.06.1942, ievēlēts 26.11.1999. FTZN. *LZA un LU Matemātikas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524.* Tel.: 7033718. Fakss: 7227520. E pasts: reinf@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/reinfelds.htm>

Ribickis Leonīds (enerģētika), dz. 16.06.1944, ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Kaļķu ielā 1, Rīga, LV 1658.* Tel.: 7089400; 7089415. Fakss: 7820094. E pasts: ribickis@admin.rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Ribickis.htm>

Rudzītis Jānis (mehānika), dz. 18.10.1938., ievēlēts 21.11.1997. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Ezermalas ielā 6, Rīga, LV 1006.* Tel.: 7089701, 7089713. Fakss: 7089752. E pasts: arai@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/rudzitzisj.htm>

Salenieks Narimants (mehānika), dz. 13.02.1938., ievēlēts 25.11.1994. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Ezermalas ielā 6, Rīga, LV 1006.* Tel.: 7089707. Fakss: 7089748. E pasts: lsq@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/salenieks.htm>

Skaķers Andrejs (medicīna), dz. 03.08.1940., ievēlēts 26.11.1999. **ĶBMZN. Latvijas Medicīnas akadēmija, Dzirciema ielā 20, Rīga, LV 1007.** Tel.: 7455523. Fakss: 7471815. E pasts: askakers@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/Skakers.htm>

Skuja Linards (fizika), dz. 08.02.1952., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts, Ķengaraga ielā 8, Rīga, LV 1063.* Tel.: 7260756. Fakss: 7112583. E pasts: skuja@latnet.lv

Spārītis Ojārs (mākslas zinātnes), dz. 28.11. 1955., ievēlēts 26.11.1999. HSZN. *Melngalvu nama komplekss, Rātslaukums 7, Rīga, LV 1050.* Tel.: 7044300. Fakss: 7044312. E pasts: melngalv@rcc.lv
<http://www.lza.lv/scientists/sparitis.htm>

Stranga Aivars (vēsture), dz. 15.06.1954., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. *Latvijas Universitāte, Vēstures un filozofijas fakultāte, Brīvības bulv. 32, LV 1050. Tel.: 7281265. Fakss: 7284488. E pasts: stranga@lanet.lv*

Šipkovs Pēteris (enerģētika), dz. 16.06.1944, ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *LZA Fizikālās enerģētikas institūts, Aizkraukles ielā 21, Riga, LV 1006. Tel.: 7553537. Fakss: 7553537; 7013266. E pasts: shipkovs@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/shipkovs.htm>*

Špoģis Kazimirs (ekonomika), dz. 28.03.1927., ievēlēts 17.06.1982. HSZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Svētes ielā 18, Jelgava, LV 3000. Tel.: 30 21859. Fakss: 30 25170. E pasts: uzn@cs.llu.lv*

Steinbuka Inna (ekonomika), dz. 08.10.1952., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. *Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, LR Ekonomikas ministrija, Brīvības ielā 55, Riga, LV 1010. Tel.: 7097201. Fakss: 7097277. E pasts: inna.steinbuka@sprk.gov.lv
<http://www.lza.lv/scientists/steinbuka.htm>*

Šuvajevs Igors (filozofija), dz. 07.04.1963., ievēlēts 23.11.2000. HSZN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1940. Tel.: 7229139. Fakss: 7210806. E pasts: fsi@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/suvajevsi.htm>*

Tabuns Aivars (socioloģija), dz. 22.03. 1953., ievēlēts 29. 11. 2001. HSZN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1940. Tel.: 7227110. Fakss: 7210806. E pasts: atabuns@lza.lv
<http://www.lza.lv/sientists/tabuns.htm>*

Tabūns Bronislavs (literatūrzinātne), dz. 19.12.1928., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Bullu ielā 31a-7, Riga, LV 1055. Tel.: 7461107.*

Tisenkopfs Tālis (socioloģija), dz. 28.07.1957., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1940. Tel.: 7227110. Fakss: 7210806. E pasts: tt@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/tisenkopfs.htm>*

Treimanis Arnis (ķīmija), dz. 19.02.1940., ievēlēts 21.11.1997. *ĶBMZN. Valsts Koksnes ķīmijas institūts, Dzērbenes ielā 27, Riga, LV 1006. Tel.: 7551559, 9258122. Fakss: 7550635. E pasts: treiman@edi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/treimanis.htm>*

Valdmanis Jānis (valodniecība), dz. 21.04.1948., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *LU Latviešu valodas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1050. Tel.: 7227696. Fakss: 7227696. E pasts: latv@lza.lv*

Varslavāns Alberts (vēsture), dz. 27.07.1929., ievēlēts 26.11.1993. HSZN. *Latvijas Universitāte, Brīvības bulv. 32, Riga, LV 1050. Tel.: 7283734. Fakss: 7820113.*

Vasks Andrejs (arheoloģija), dz. 13.06.1947., ievēlēts 23.11.2000. HSZN. *Latvijas Universitāte, Brīvības bulv. 32, Riga, LV 1050. Tel.: 7280874, 7216769. Fakss: 7225044. E pasts: vasks@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vasksa.htm>*

Vedins Ivans (filozofija), dz.12.05.1946., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *Latvijas Policijas akadēmija, Ezermalas ielā 8, Riga, LV 1014.* Tel.: 7559406. Fakss: 7551070. E pasts: inguna@polak.edu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vedinsi.htm>

Veinbergs Grigorijs (ķīmija), dz. 17.07.1941., ievēlēts 23.11. 2000. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Aizkraukles ielā 21, Riga, LV 1006.* Tel.: 7555946. Fakss: 7550338. E pasts: veinberg@osi.lv
<http://www.lza.lv/scientists/veinberg.htm>

Videnieks Pēteris (informātika), dz. 05.01.1940., ievēlēts 12.02.1987. FTZN. *Lielvārdes ielā 8^a, Riga, LV 1006.* Tel.: 9203933. Fakss: 7082228. E pasts: peteris.videnieks@telia.lv

Vikmanis Uldis (medicīna), dz. 13.11.1943., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Šarlotes ielā 1a, Riga, LV 1001.* Tel.: 7366306, 9233538. Fakss: 7366306. E pasts: lumedi@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vikmanisu.htm>

Vība Jānis (mehānika), dz. 23.12.1937., ievēlēts 24.11.1992.; 21.11.1997. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte, Ezermalas ielā 6, Riga, LV 1014.* Tel.: 7089332; 7089473. Fakss: 7089752. E pasts: janis.viba@rtu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/vibaj.htm>

Vīksne Jānis (bioloģija), dz. 18.09.1936., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts, Miera ielā 3, Salaspils, LV 2169.* Tel.: 7945437, 7945393. Fakss: 7944986. E pasts: ornlab@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ViksneJ.htm>

Zālītis Pēteris (mežzinātnes), dz. 13.06.1937., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN. *Latvijas Valsts Mežzinātnes institūts "Silava", Rīgas ielā 111, Salaspils, LV 2169.* Tel.: 7942895. Fakss: 7949718. E pasts: zalitis@silava.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zalitisp.htm>

Zariņš Vilnis (filozofija), dz. 24.05.1930., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1940.* Tel.: 7229208, 7229139. Fakss: 7210806. E pasts: fsi@lza.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zarinsv.htm>

Zelčs Vitālijs (ģeoloģija), dz. 03.07.1952., ievēlēts 23.11. 2000. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Raiņa bulv. 19, Riga, LV 1586.* Tel.: 7332566. Fakss: 7332704. E pasts: vzelcs@lanet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zelchs.htm>

Zemītis Aivars (matemātika), dz. 25.05.1954., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Ventspils augstskola, Inženieru ielā 101, Ventspils, LV 3600.* Tel./fakss: 36 28303. E pasts: zemitis@venta.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zemitisa.htm>

Zenkevičs Henriks (bioloģija), dz. 04.07.1937., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts, Miera ielā 3, Salaspils, LV 2169.* Tel.: 7945434, 9236127. Fakss: 7944986. E pasts: zenkevics@email.lubi.edu.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zenkevics.htm>

Zicmanis Andris (ķīmija), dz.21.04.1941., ievēlēts 27.11.1998. ĶBMZN. *Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultāte, K.Valdemāra ielā 48, Rīga, LV 1013. Tel.:7377436; 7372573. Fakss: 7820113. E pasts: zicmanis@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zicmanis.htm>*

Ziverts Ansis (ģeoloģija un ūdenssaimniecība), dz. 19.02.1936., ievēlēts 27.11.1998. ĶBMZN. *LLU Lauku inženieru fakultāte, Akadēmijas ielā 19, Jelgava, LV 3001. Tel.: 7563871, 30 27294. Fakss: 30 22180. E pasts: ziverts@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/ziverts.htm>*

Žileviča Aija (medicīna), dz. 14.05.1940., ievēlēta 25.11.1994. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte, Šarlotes ielā 1a, Rīga, LV 1001. Tel.: 7366306, 9481607. Fakss: 7366306. E pasts: lumbi@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/zilevica.htm>*

PĀRMAIŅAS LZA LOCEKĻU SASTĀVĀ

2001. GADA 29. NOVEMBRA PILNSAPULCĒ JAUNIEVĒLĒTIE
AKADĒMIJAS LOCEKĻI

Īstenie locekļi

Agris GAILĪTIS, Juris JANSONS, Andris KRŪMIŅŠ, Īzaks RAŠALS,
Arnis VĪKSNA

Goda locekļi

Gunārs ASARIS, Maija EINFELDE, Kārlis ZARIŅŠ

Ārzemju locekļi

Dzintra BONDA, Oļģerts DUMBRĀJS, Juris SVENNE

Korespondētājlocekļi

Māris ĀBELE, Bruno ANDERSONS, Jurijs DEHTJARS,
Inesis FELDMANIS, Benedikts KALNAČS, Ruta MUCENIECE,
Leonīds RIBICKIS, Aivars TABUNS

LZA LOCEKĻU SKAITS

	01.01.90	01.01.93	01.01.95	01.01.2000	01.01.2001	01.01.2002
Īstenie locekļi	27	68	74	91 (67)	95 (70)	98 (69)
Goda locekļi	1	40	47	55	50	51
Ārzemju locekļi	—	57	65	88 (45)	92 (48)	94 (47)
Korespondētājlocekļi t.sk. atbilstoši Statūtu 3.2.4.1. p.	36	46	55	84	90	94
K o p ā	64	211	241	318	327	337

Piezīme. Iekavās dots to LZA īsteno un ārzemju locekļu skaits, kuru vecums nepārsniedz 70 gadu.

IN MEMORIAM

Kārlis ARĀJS

Folklorists

Dzimis 20.12.1929. Miris 25.03.2001.

LZA kor.loc.: 24.11.1992.—26.11.1993. LZA īstenais loceklis kopš 26.11.1993.

Mūžībā aizgājis tautas gudrību zinātājs, pasaku pētnieks, dainu kārtotājs un akadēmiskā tautasdzesmu izdevuma vadītājs Kārlis Arājs.

Kārlis Arājs ir beidzis Rīgas 1.vidusskolu (1949), Latvijas Valsts Pedagoģisko institūtu (1953), pēc institūta beigšanas sācis strādāt Etnogrāfijas un folkloras institūta Folkloras sektorā (tagad Latviešu folkloras krātuve), kas tā arī palika viņa vienīgā darbavietā.

K. Arāja pētniecisko interešu loks bija plašs. Tajā ietilpa pasaku pētniecība: viņš pabeidza un papildināja A. Mednes iesākto “Latviešu pasaku tipu rādītāju” (1977), sastādīja pasaku grāmatas “Latviešu tautas pasakas” (3 sēj., 1964—1967), “Džūkstes pasakas” (1980, 1991), “Trīs vēja mezgli” (1988), “Pasaku mežs” (2000), divas anekdošu izlases (1960, 1971), gadskārtu ticējumu izlasi “Saule kāpa augstu kalnu” (1991), mīklu izlasi “Pilna nora baltu avju” (1994), teiku izlasi “Katram sava laime” (1999). Vēl lielāku darbu K. Arājs ieguldījis tautasdzesmu pētniecībā, sākot ar līdzdalību trīssējumu izlases “Latviešu tautasdzesmas” (1955—1957) sastādīšanā. Viņš ir viens no akadēmiskā 15 sējumu izdevuma “Latviešu tautasdzesmas” (1.—7.sēj., 1979—2000) veidotājiem. Līdztekus šim darbam sastādītas arī tautasdzesmu izlases “Kas var dziesmas izdziedēt” (1974), “Dainas” (1983, 1990). Pētījums par K. Barona “Latvju dainu” sastādišanas un redīgēšanas principiem un to nozīmi latviešu folkloristikā ir K. Arāja disertācijas (1964) un grāmatas “Krišjānis Barons un “Latvju dainas”” (1985) pamāta.

Īpašu vietu latviešu folkloristikā ieņem Rīgas dainu projekts, kura ietvaros kopā ar LU Fizikas un matemātikas fakultātes Datorikas centru tika izveidota tautasdzesmu datu bāze — pilnīgs Latvju dainu tekstu kopojums datorlasīmā formā, kā arī rādītāji un katalogi. Kā pirmsais tika radīts un papildināts dainu satura pētniekiem tik nepieciešamais ““Latvju dainu” substantīvu rādītājs” (1994), kas pamatā sagatavots Latviešu folkloras krātuvē 30.gados. Tam sekoja etniskās kultūras procesu pētišanai vajadzīgais ““Latvju dainu” topogrāfiskais rādītājs” (1995), kas uzrāda, kuros Latvju dainu dziesmu tipos tā vai cita novada dziesmas ir ievietotas, pārvēršot K. Barona skopo ciparu par tekstu — pētniekam nav jāmeklē astoņās dainu grāmatās, lai apkopotu kāda pierakstītāja iesūtījumu, pietiek atrast viņa kodu topogrāfiskajā

rādītājā. Nākamais pētījums ir par kādu specifisku latviešu kultūras pazīmi — viena tipa tekstu kopām, kas atspoguļotas “Krišjāņa Barona “Latvju dainu” vienvarianta dziesmu rādītājā” (1996). 1999.gadā nāca klajā “Latviešu tautasdziesmu leksikas biežuma vārdnīca” un “Latviešu tautasdziesmu leksikas inversā vārdnīca”. Visu Rīgas dainu projektu vainago “Latviešu tautasdziesmu sākumformulu katalogs”, kura iznākšanu K. Arājs vairs nesagaidīja.

K. Arāja darbs latviešu folkloras pētniecībā — viņš sastādījis, sarakstījis vai redīģējis 48 grāmatas — izpelnījies sabiedrības atzinību. Viņš saņēmis LPSR Valsts prēmiju (1985), LZA un a/s “Grindeks” balvu (1999), ievēlēts par LZA īsteno locekli (1993). Viņš atstājis paliekamas vērtības latviešu folkloristikā, devis impulsus tālākai mūsdienīgai folkloras zinātnes attīstībai.

Ēvalds TENISONS (Evald TÖNISSON)

Arheologs

Dzimis 24.04.1928. Miris 01.05.2001.

LZA ārzemju loceklis kopš 27.11.1998

No dzīves šķīries ievērojamais igauņu arheologs prof. *Dr.habil.hist.* Ēvalds Tenisons, kam ir lieli nopelni arheoloģijas zinātnes attīstībā kā Igaunijā, tā Latvijā.

Ē. Tenisona zinātniskā darbība noritējusi vairākos virzienos, risinot mazpētitus Baltijas arheoloģijas jautājumus. Latvijas vēsturei nozīmīga tēma bija viņa pētījumi par lībiešu izcelsmi un to kultūras veidošanos. Viņš rūpīgi izpētījis Igaunijas muzeju krātuvēs uzglabātos 19. gadsimta izrakumos iegūtos, taču neapstrādātos materiālus no Gaujas lībiešu 11.—13. gadsimta kapulaukiem. 1962. un 1964. gadā Ē. Tenisons sadarbībā ar latviešu arheologiem veica visu Gaujas lībiešu pieminekļu apzināšanu, izdarot arī epizodiskus arheoloģiskos izrakumus. Lībiešu arheoloģijas pieminekļiem Vidzemē veltīta viņa monogrāfija *Die Gaujaliven und ihre materielle Kultur* (Tallinn, 1974).

Ē. Tenisona galvenās zinātniskās aktivitātes saistītas ar Igaunijas arheoloģijas pieminekļu izpēti un igauņu sabiedrības raksturojumu 9.—13.gadsimtā. 60.—80. gados Ē. Tenisona vadībā tika izvērsti plaši pilskalnu izrakumi. Tie bija nocietinājumi, kas minēti kā igauņu militārie atbalsta punkti brīvības cīņās 13. gadsimtā. Jaunās atziņas par pilskalnu lomu sabiedrības dzīvē aprakstītas darbā “Igaunijas senākā vēsture” (1982). Uz šo materiālu bāzes Ē. Tenisons uzrakstīja doktora disertāciju “Igaunijas pilskalni”, ko sekmīgi aizstāvēja Arheoloģijas institūtā Maskavā (1989).

20. gadsimta pēdējā gadu desmitā Ē. Tenisons ir rakstījis par igauņu sabiedrības organizāciju 11.—13. gadsimtā, uzsverot lauku ciemu un atsevišķu sētu lomu, par

Igaunijas eiropeizācijas procesu 11.—12. gadsimtā, par pilsnovadiem Igaunijā u.c. Diemžēl apjomīgo pētījumu par Igaunijas pilskalniem zinātnieks nepaguva pabeigt.

Ē. Tenisons bija iemācījies latviešu valodu, kas viņam atviegloja sadarbību ar latviešu arheologiem, par kuru publikācijām viņš uzrakstījis virkni recenziju. Mūža nogalē viņš vairākās savās publikācijās atgriezās pie lībiešu etniskās vēstures problēmām.

Par lieliem nopolniem Baltijas senvēstures pētījumos Latvijas Zinātnu akadēmija 1998. gada novembrī ievēlēja profesoru Ē. Tenisonu par LZA ārzemju loceklī.

Bruno PURIŅŠ

Ķīmiķis

Dzimis 16.12.1928. Miris 21.05.2001.

LZA kor.loc.: 26.12.1968—17.06.1971. LZA īstenais loceklis kopš 17.06.1971. Akadēmijas prezidents: 1984—1989.

Mūžībā aizgājis mūsu kolēģis Bruno Puriņš, izcils zinātnieks fizikālās ķīmijas un neorganisko materiālu tehnoloģijas nozarē. Atzinību un augstu novērtējumu guvuši viņa vadītie pētījumi metālu korozijā, metālu elektroķīmiskajā izgulsnēšanā, bet it īpaši elektroķīmiskajā ekstrakcijā, izmantojot šķidrās membrānas.

Bruno Puriņš dzimis 1928.gadā Ukrainā, kur viņa tēvs, latvetis, gājis bojā Staļina represiju dzirnās. Ar izcilību beidzis LVU Ķīmijas fakultāti, B. Puriņš 1951. gadā sāka darbu Zinātņu akadēmijas Ķīmijas (tagad Neorganiskās ķīmijas) institūtā, laika gaitā kļūdams par Elektroķīmijas laboratorijas vadītāju (1957—1996), par institūta direktoru (1962—1984). Viņš bija izcilas ķīmikas Lidijas Liepiņas skolnieks un darba turpinātājs fizikālajā ķīmijā. Latvijas Zinātnu akadēmijā B. Puriņš bija Ķīmijas un bioloģijas zinātnu nodaļas akadēmiķis sekretārs (1975—1984), Akadēmijas prezidents (1984—1989). Viņu ievēlēja arī par PSRS Zinātņu akadēmijas korespondētālocekli (1984) un īsteno loceklī (1987, vēlāk — Krievijas ZA akadēmiķis). 2000. gadā B.Puriņam piešķira Valsts emeritētā zinātnieka nosaukumu, taču arī pēc tam viņš joprojām bija aktīvs pētnieks.

B. Puriņa darba rezultāti ietverti trijās monogrāfijās, ap 150 zinātniskās publikācijās, viņš saņēmis ap 50 autorapliecību un patentus. Elektroķīmiskā ekstrakcija uzlūkojama kā jauns zinātnisks virziens, kurā B. Puriņš guva starptautisku atzinību. Šī metode ļāva izdalīt metālus — rēniju, palādiiju, platinu, zeltu no loti atšķaidītiem šķidumiem, radīt bezatlikuma tehnoloģijas. B.Puriņa vadībā aizstāvētas 17 zinātnu kandidāta disertācijas, viņš konsultējis trīs zinātnu doktora darbus.

22 gadus vadīdams Neorganiskās ķīmijas institūtu, B. Puriņš daudz pūļu veltījis tā pētniecības pamatvirzienu un eksperimentālās bāzes nostiprināšanai. Ar viņa aktīvu atbalstu republikā tika izveidots antikorozijas dienests. Augsti vērtējama arī B. Puriņa darbība Zinātņu akadēmijas prezidenta amatā sarežģītā vēstures laikmetā. B. Puriņš ir bijis "Zinātņu Akadēmijas Vēsturē" ķīmijas sērijas galvenais redaktors un pēdējā laikā vairāku Krievijas zinātnisko žurnālu redkolēģiju loceklis, bijis Ķeņina un PSRS Valsts prēmiju komitejas zinātnē un tehnikā, Padomju ķīmiķu nacionālās komitejas loceklis.

Akadēmiķa zinātniskie nopelni atzīmēti ar Latvijas PSR Valsts prēmiju (1970), PSRS Ministru padomes prēmiju (1976), LZA Gustava Vanaga balvu (1988). Viņam piešķirts Nopelniem bagātā zinātnes un tehnikas darbinieka nosaukums (1978), viņš saņēmis Čehoslovākijas Zinātņu akadēmijas J. Heirovska Zelta medaļu (1989), apbalvots ar ordeni "Goda zīme" (1976) un Darba Sarkana Karoga ordeni (1986), neilgi pirms nāves — ar Krievijas Federācijas Draudzības ordeni (2000).

Bruno Puriņam bija raksturīgas vispusīgas zināšanas, mērķtiecīgs un racionāls vadības stils, prasme sarežģītās situācijās rast "zelta vidusceļu". Optimisms, labestīga, iejūtīga un reizē prasīga attieksme pret darbiniekiem, laba humora izjūta ļāva Bruno Puriņam iemantot un saglabāt kolēģu uzticību, cieņu un simpatijas gan Zinātņu akadēmijā, gan institūtā, gan plašākās sabiedrības aprindās.

Helmārs RUDZĪTIS

Grāmatizdevējs

Dzimis 20.06.1903. Miris 12.07.2001.

LZA goda doktors kopš 23.11.1993.

2001. gada 12. jūlijā savā mājā Atlantas piepilsētā Rosvelā, Džordžijas pavalstī 98 gadu vecumā miris laikraksta "Laiks" dībinātājs, visu laiku ražīgākais latviešu grāmatizdevējs un izcilais trimdas darbinieks Helmārs Rudzītis.

H. Rudzītis dzimis un bērnību pavadījis Rīgā, izglītību ieguvis Pētera Lielā vārdā nosauktajā reālskolā Rīgā. 1915. gadā skolu evakuēja uz Pēterpili, kur H. Rudzītis turpināja izglītību un pieredzēja Krievijas revolucionāros notikumus. Atgriezies Rīgā, H. Rudzītis mācījās Rīgas komercskolā un vienlaikus uzsāka žurnālu izdošanu. Dažus gadus vēlāk, būdams Latvijas Universitātes Tautsaimniecības fakultātes students, viņš nodibināja apgādu "Grāmatu Draugs", sensacionāli paziņojot, ka gadā izdos 24 grāmatas un katras maksās 1 latu. Pārsteidzošā kārtā H. Rudzīša ideja par lētu grāmatu izdošanu tautai īstenojās ar uzzīji un apgāds darbojās visu neatkarīgās Latvijas laiku, vācu okupācijas gados un trimdā Vācijā un ASV. Apgāds izdeva ne tikai pasaules literatūras klasiku vai populāru rakstnieku, bet arī daudzu latviešu

autoru darbus. Nozīmīgi bija apgāda izdotie daudzsējumu P. Rozīša, E. Vulfa, F. Dostojevska, S. Undsetes, K. Hamsuna u.c. kopoto rakstu izdevumi, enciklopēdiskie izdevumi — “Pasaules vēsture”, “Zeme un tautas”, “Latvju mazā enciklopēdija” un daudzi daudzi citi. Pagājušā gadssimta 30. gados H. Rudzītis izveidoja arī modernāko skaņu plašu rūpniču Baltijā *“Bellacord Electro”*. Sekmīgo uzņēmējdarbību pārtrauca okupācija. Grāmatu apgāds, kas līdz tam bija izdevis ap 1500 grāmatu latviešu valodā, tika likvidēts. 1944. gada rudenī H. Rudzītis atstāja Latviju, un jau latviešu bēgļu nometnē Eslingenē, par spīti neiedomājamām grūtībām, atjaunoja grāmatu izdošanu.

1949. gadā H. Rudzītis ar ģimeni ieradās Nujorkā un pavisam drīz sāka izdot laikrakstu “Laiks”, kas kļuva par lielāko latviešu laikrakstu trimdā. Šim laikrakstam bijusi milzu loma trimdas latviešu kopības saglabāšanā, kultūras pasākumu veicināšanā un īstenošanā.

H. Rudzīša panākumus grāmatniecībā un avižniecībā noteica viņa spējas izprast latviešu lasītāja vēlmes, kas ne vienmēr saskanēja ar dažu literātu un kritiku vēlmēm.

Viņa dibinātais laikraksts joprojām ir viens no galvenajiem Latvijas un trimdas latviešu savstarpējo sakaru veicinātājiem un ziņu sniedzējiem.

Savu mūžu un vēsturiskos notikumus H. Rudzītis aprakstījis atmiņu grāmatā “Manas dzives dēkas” (Latvijā atkārtots izdevums, “Zinātnē”, 1997). Latvija ir novērtējusi viņa mūžu — H. Rudzītis ir LZA goda doktors (1993), Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris (1995).

Imants GRONSKIS

Lauksaimnieks

Dzimis 25.05.1932. Miris 20.07.2001.

LZA goda doktors kopš 12.04.1990.

LLMZA loceklis no 09.10.1992. gada.

Profesors *Dr.agr.* Imants Gronskis — agronomi dārzkopis. No 1959. gada viņa darba mūžs bija saistīts ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti, kur viņš nogāja ceļu no asistenta līdz profesoram, katedras vadītājam (no 1972), rektoram (1986—1992).

Profesora pedagoģiskā darba specializācijas pamatnozare bija augļkopība. Izvēles disciplīnu kārtībā viņš pasniedza arī dārzkopību, netradicionālo augļkopību, dārza augu selekciju, vīnkopību u.c.; līdzās augļkopībai vadīja arī maģistru studiju programmas daildārzkopībā un biškopībā.

I. Gronskis devis paliekošu ieguldījumu kompleksās augļkopības izveidošanā Latvijā. Viņa vadībā veikti ilgstoši pētījumi augļu koku stādaudzēšanā; viņš izstrādājis Baltijas vienoto klonaudžu potcelmu metodiku. Vēl viens pētījumu virziens — konteinertehnoloģijas izmantošanas iespējas kokaudzētavās. Profesors izstrādājis tehnoloģiju vietējo dzērveņu augstu ražu iegūšanai, kā arī to kultivēšanas paņēmienus plantācijās un dārzā, pievērsies arī aveņu rūpnieciskās audzēšanas problēmām. Sava profesionālā un akadēmiskā zināšanu spektra ietvaros studējis pieredzi daudzās ārvalstis.

Apbalvots ar ordeni "Goda Zīme", S. Vavilova medaļu; viņam piešķirts Latvijas PSR Nopelniem bagātā tautas izglītības darbinieka goda nosaukums.

Publicējis ap 200 zinātniskus, populārzinātniskus un publicistiskus rakstus, arī vairākas grāmatas dārkopībā un augļkopībā. Viņa veikums būs noderīgs un vajadzīgs arī nākamajām lauksaimnieku un dārzkopju paaudzēm.

Leonīds VĪGNERS

Diriģents un komponists

Dzimis 9.11.1906. Miris 23.12.2001.

LZA goda loceklis kopš 26.11.1996.

Saltajā 23. decembra naktī Mūžībā aizgāja Maestro Leonīds Vīgners. Latvijas Mūzikas akadēmijas profesors, Latvijas Zinātņu akadēmijas goda loceklis. Dziesmu svētku virsdiriģents, komponists, savulaik Latvijas Radio simfoniskā orķestra un Operas galvenais diriģents. Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks.

Mūzikas pasaules legenda. Skarbu likteni pieredzējis cilvēks. Bet — par laimi — šis liktenis vēl atvēlēja piedzīvot apsveikumu straumi 95. dzimšanas dienā un muzikologēs R. Paulas grāmatas "Maestro Leonīda Vignera stāsti un stāsti par Leonīdu Vīgnieru" iznākšanu.

L. Vīgners dzimis 1906. gada 9. novembrī Maskavā. Kad ģimene 1922. gadā atgriezās Latvijā, viņš beidza Konservatoriju, iegūstot vispusīgu mūzikas izglītību — ērgļnieka, sitaminstrumentu mūziķa, komponista un simfoniskā orķestra diriģenta diplomus.

Sekojot sava tēva un Jāzepa Vītola aizsāktajām latviešu mūzikas kultūras veidotāju tradicijām, L. Vīgners pats aktīvi dibināja korus un orķestrus. Viens no šādiem ilggadīgas darbības piemēriem ir 1947. gadā dibinātais koris "Mūza". Kad 60. gados Maestro ierosmē izveidojās Latvijas dziedāšanas skolotāju un kordiriģentu koris, aizsākās populārā un masveidīgā kamerkoru kustība.

Maestro bija prasīgs, pat bargs skolotājs. Bet visa bardzība bija vērsta tikai un vienīgi labskanības, mūzikas mīlestības un iespējami pilnīgas atdeves vārdā. To zināja, saprata un piedeva koru un orķestru mākslinieki. Maestro bija patriots, savas Dzimtenes un latvietības patriots. Arī tajos laikos, kad par to nācās bargi samaksāt. Nelokāms un unikāls — šie apzīmējumi ne vienu reiz vien izskanēja nesenajā lielajā dzīves jubilejā. Legendāri īstīs un patiess.

Boriss BĒRZIŅŠ

Gleznotājs

Dzimis 07.10.1930. Miris 11.02.2002.

LZA goda loceklis kopš 25.11.1994.

Mūžībā aizgājis Mākslinieks, kurš bija stabilitātes iemiesojums savā mākslas patiesumā un vērienīgumā. Viņa gleznas jebkurā ekspozīcijā pamanija un pazina visi, kas sekoja izstāžu dzīves norisēm. Pēc kritiku atzinības, skatītāju dalītās (patīk - nepatīk) reakcijas, pēc šķietami vienkāršo sižetu plastiskuma, vitalitātes un dinamikas, pēc dažādo brūno tonu siltuma un zelta krāsas.

Viņa gaita un dzīve mākslā bija tāda pati — secīga un pamatīga. Dzimis 1930. gada 7. oktobrī Rīgā. Beidzis Rīgas Daiļamatniecības skolu (1952), Latvijas Mākslas akadēmiju (1959). Latvijas Mākslas akadēmijas pedagogs (1964), profesors (kopš 1980). Viņa dalība izstādēs jau kopš 1956. gada pulcējusi skatītājus Rīgā, Maskavā, Latvijas pilsētās, Anglijā, Francijā, Spānijā, Polijā, Krievijā un ASV.

Mākslinieku savienības biedrs (1962), Tautas mākslinieks (1977), Krievijas Mākslas akadēmijas goda loceklis. Latvijas Zinātņu akadēmijas goda loceklis.

Vispasaules zīmējumu izstādes II prēmijas (Anglija, 1978) un III prēmijas (Anglija, 1982) ieguvējs. Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni (1995).

Viņa darbi šodien atrodas Valsts Mākslas muzejā, Mākslas fonda krātuvē, Anglijā, Francijā, ASV. Viņš publicējies arī presē — “Literatūrā un Mākslā”, “Karogā”. Par Mākslinieku pašu aizraujoši stāsta mākslas zinātnieces Laimas Slavas grāmata “Dieva buča” (Jumava, 2000).

Boriss Bērziņš strādāja figurālajā žanrā, gleznoja klusās dabas, ainavas. Lieliski zīmēja, darbojās arī grafikā. Jaunu ceļu meklētājs, individualitāte, kas aizsāka jaunu laikmetu latviešu mākslā. Interese par kolorītu, faktūru, gleznošanas tehnoloģiju saistīja skatītāju un pārsteidza profesionāli. Pazīstamie darbi: “Uz pirti”, “Cūku bēres”, “Laivu darvotāji”, “Zvejnieku osta”, “Zvejnieces”, “Klusā daba ar paleti” un daudzi daudzi citi iemūžina nepretenciozās dzīves norises un priekšmetus savā vienkāršībā, bet dažviet smalkā ironijā virza skatītāju būtības uztverē. Ne veltī,

taujāts par līdzņemamo bagāžu uz vientoļu salu vai Kosmosa lidojumā, Mākslinieks atzina, ka viņš izvēlētos “to dzīvo, to, kas ir dzīve”. Tā L. Slavas grāmatā. Tā tas redzams Borisa Bērziņa darbos.

Ļoti ķēl, ka palika neīstenota doma par Mākslinieka otro personālizstādi Latvijas Zinātņu akadēmijas izstāžu telpā. Savulaik, slimības kavēts, pats nevarēdams piedalīties izstādes ekspozīcijas iekārtošanā, bet no lielā darbu klāsta atlasīdams un rūpīgi jo rūpīgi iesaiņodams gleznas savai pirmajai personālizstādei, uz jautājumu — kādā secībā šos darbus vēlēsiet izlikt, Mākslinieks atteica: “Lieciet tik ārā!” Viņš zināja, ko saka. Darbi uzrunāja skatītāju. Patiesi.

Sit tibi terra levis, Māksliniek!

Jānis BUBENKO (seniors)

Inženieris enerģētiķis

Dzimis 01.10.1911. Miris 24.02.2002.

LZA ārzemju loceklis kopš 10.11.1995.

Jānis Bubenko beidzis Valmieras ģimnāziju (1929) un Latvijas Universitātes Mehānikas fakultāti (1936) elektrotehnikas specialitātē. Strādājis LU par asistentu (1936—1939), no 1939 — par privātdocentu. Vienlaikus bijis arī Rīgas pilsētas uzņēmumu valdes speciālo uzdevumu inženieris, piedalījies Rīgas elektriskā tīkla izbūves un citu tolaik aktuālu projektu izstrādāšanā.

Kopā ar ģimeni 1944. gadā emigrējis uz Zviedriju. Strādājis Karaliskajā Tehnoloģiskajā institūtā, Čēteborgas Chalmeras augstskolā un dažādās elektroenerģētikas plānošanas un pārvaldes organizācijās. Bijis Karaliskās Energoapgādes sistēmas biroja direktors (1954—1964), bet kopš 1965. gada — Karaliskā Tehnoloģiskā institūta Elektrotehniskās fakultātes pētniecības grupas vadītājs un profesors.

Kopš 70. gadu sākuma viņš uzturēja zinātniskus kontaktus ar Fizikālās enerģētikas institūta zinātniekiem, apmainījās ar zinātniskajiem darbiem energosistēmu analīzes, sintēzes un modelēšanas jomā, kopš 1988. gada sadarbojās ar Rīgas Tehniskās universitāti, bija tās goda doktors (1991). J. Bubenko palīdzēja Latvijas zinātniekiem piedalīties pasaules mēroga zinātniskās konferencēs, radija iespēju daudziem Latvijas doktorandiem un jaunajiem mācībspēkiem stažēties Zviedrijas augstskolās, palīdzēja organizēt Eiropas kopienas finansētus projektus un piedalījās to izpildē.

Publicējis vairāk nekā 300 zinātnisku un problemātisku rakstu. J. Bubenko dibinājis Inženieru—arhitektu biedrību, darbojies Nacionālā fondā, Latviešu Palidzības komitejā un Latviešu Akadēmiskajā organizācijā no tās dibināšanas sākuma.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS GODA DOKTORI

Alberts Pēteris (medicīna), dz. 08.12.1953., grāds piešķirts 19.10.1999. ĶBMZN.
Pharmacia & Upjohn UF5-1, SE-75182, Uppsala, Sweden. Tel.: 46 18164278. Fakss: 46 18166459. E pasts: Peteris.Alberts@eu.pnu.com Sweden

Alksnis Andrejs (astronomija), dz.15.07.1928., grāds piešķirts 25.05.1999. FTZN. LU Astronomijas institūts, Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 7932088. Fakss: 7820180. E pasts: aalksnis@latnet.lv Latvija

Anderss Edvards (Edward Anders) (ķīmija), dz. 21.06.1926., grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. 525 Almer Rd, Apt. 105. Burlingame, CA 94010-3945, USA. Tel./Fakss: (650) 343-6910 E pasts: eanders1@concentric.net USA

Apals Jānis (vēsture), dz. 17.09.1930., grāds piešķirts 09.10.1997. HSZN. Raunas ielā 43-21, Rīga, LV 1084. Tel.: 7565898. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv Latvija

Apīnis Aleksejs (literatūrzinātne), dz. 25.03.1926., grāds piešķirts 05.11.1992. HSZN. Ozolciema ielā 32/3-6, Rīga, LV 1058. Latvija

Arons Kārlis (medicīna), dz. 25.08.1933., grāds piešķirts 30.01.1998. ĶBMZN. Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs, Antonijas ielā 1, Rīga, LV 1360. Tel.: 7222914. Fakss: 7211323. E pasts: museum2@mailbox.riga.lv Latvija

Bertholds Marsels (medicīna), dz. 10.07.1922., grāds piešķirts 24.10.1995. ĶBMZN. Via al Castello 12, Porza (Lugano), CH 6948. Tel.: (41)91-526172. Fakss: (41)91-9426957. Switzerland

Bērziņš Tālivaldis (ķīmija), dz. 19.06.1924., grāds piešķirts 21.12.1993. ĶBMZN. 925 Sunstone Lane, Kennett Square, PA 19348. Tel.: (1-215)444-0403. USA

Bramberga Velta (medicīna), dz. 28.11.1921., grāds piešķirts 12.04.1990. ĶBMZN. Gregora ielā 8-20, Rīga, LV 1083. Tel.: 7612038. Latvija

Caps Valters (Zapp Walter) (inženierzinātnes), dz.04.09.1905., grāds piešķirts 24.04.2001. FTZN. Münsgasses 4051, Basel. Tel.: (061) 2698030. Fakss: (061) 2698031. E pasts: medical@hwsbasel.ch <http://inventions.lza.lv/eng/izgudrotaji/Caps.asp> Switzerland

Dāle Voldemārs (inženierzinātnes — enerģētika), dz. 10.10.1922., grāds piešķirts 15.03.1994. FTZN. LZA Fizikālās enerģētikas institūts, Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 7552011. Fakss: 7550839. E pasts: fei@edi.lv
Latvija

Deksnis Eduards Bruno (fizika), dz.15.10.1947., grāds piešķirts 21.10.1997. FTZN. European Commission, Enlargement Directorate Generale, CHAR 06-32. Rue de la Loi/Wetstraat, 170, B-1040 Bruxelles. Tel.: (322)2967202. Fakss: (322)2998503. E pasts: Eduards.Deksnis@cec.eu.int
Belgium

Dēliņš Emīls (politoloģija), dz. 15.05.1921., grāds piešķirts 10.02.2000. HSZN. 38 Longstaff Street East Ivanhoe, Victoria 3079. Tel.: (03)94996920. Fakss: (03)94997008. P.O. Box 23 Kew. Vic. 3101.
Australia

Dēmuts Edvīns (mehānika), dz. 25.05.1927., grāds piešķirts 21.03.1995. FTZN. 4931 Silver Arrow Drive, Dayton, OH 45424-4811. Tel.: (1-937)236-0495 (mājās), (1-937)255-6104 (darbā). Fakss: (1-937)6564999. E pasts: edemuts@worldnet.att.net
USA

Eiduss Jāzeps (ķimija), dz. 03.07.1916., grāds piešķirts 12.04.1990. ĶBMZN. Mastu ielā 6–16, Rīga, LV 1045. Tel.: 7322089. Fakss: 7227885. E pasts: eidus@latnet.lv
<http://www.lza.lv/scientists/eiduss.htm>
Latvija

Eniņš Guntis (ģeogrāfija), dz. 18.06.1933., grāds piešķirts 15.02. 2000. ĶBMZN. ASF “Dabas retumu krātuve”, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524. Tel: 7226944, 9424396. Fakss: 7226944. E pasts: drk@lza.lv
Latvija

Feldhūns Ābrams (valodniecība), dz. 26.10.1915., grāds piešķirts 23.11.1993. HSZN. Dž. Dudajeva gatvē 12–38, Rīga, LV 1084. Tel.: 7570660.
Latvija

Freibergs Imants (informātika), dz. 12.03.1934., grāds piešķirts 27.06.1991. FTZN. Z. Meierovica prospektā 31, Jūrmala, LV 2015. Tel.: 7761162. Fakss: 7761690. E pasts: imants@president.lv, if@lanet.lv
Latvija

Freimanis Astrīds (ģeoloģija), dz. 21.11.1935., grāds piešķirts 06.02.1996. ĶBMZN. Višķu ielā 9–96, Rīga, LV 1065. Tel.: 7267344.
Latvija

Gaigulis Jānis (ekonomika), dz. 09.02.1920., grāds piešķirts 05.11.1992. HSZN. 4-B Cardinal St., Lakehurst, NJ 08733-1504. Tel.: (1-732) 323-8265. Fakss: (1-732) 323-8266.. E pasts: gaigulis@monmouth.com
USA

Heijerdāls Tūrs (Thor Heyerdahl) (vēsture), dz. 06.10.1914., grāds piešķirts 22.09.1998. HSZN. Finca Morra, Guimar. Tenerife 38500, Islas Canarias. Fakss: (341)922 510128. Spain Museum KON-TIKI Oslo. Tel.: (47)224-28050.
Norway

Holmanis Andrejs (arhitektūra), dz. 18.07.1920., grāds piešķirts 22.06.1999. HSZN.
Rīgas domes Pilsētas arhitektūras pārvalde, Amatu ielā 4, Rīga, LV 1050. Tel.: 7012839.
Latvija

Jākobsons Jūlijs (bioloģija), dz. 30.10.1925., grāds piešķirts 09.01.1992. KBMZN. LU
A.Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts, Rātsupītes ielā 1, Rīga, LV 1067.
Tel.: 7426360. Fakss: 7428036. E pasts: mikrob@latnet.lv
Latvija

Jansons Gunārs (arhitektūra), dz. 04.04.1928., grāds piešķirts 25.09.2001. HSZN.
Ernestīnes ielā 14–14, Rīga, LV 1046.
Latvija

Joffe Benjamiņš (fizika), dz. 23.02.1931., grāds piešķirts 6.09.2000. FTZN. 10004
Lanewood Ct., Fort Wayne, Indiana 46804-4378. Tel.: (219) 4326477. Fakss: (219) 4516033.
E pasts: b.joffe@worldnet.att.net
<http://inventions.lza.lv/eng/izgudrotaji/JoffeB.asp>
USA

Kagaine Elga (valodniecība), dz. 30. 03. 1930., grāds piešķirts 27.11. 2001. HSZN. LU
Latviešu valodas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 7227854. Tel./fakss:
7227696. E pasts: latv@lza.lv
<http://www.lza.lv/sientists/kagaine.htm>
Latvija

Kaugars Girts (ķīmija), dz. 15.01.1938., grāds piešķirts 15.03.1994. KBMZN. 5209
Douglas Avenue, Kalamazoo, MI 49004-3027. Tel.: (1-616)381-3798. E pasts:
GLKas@aol.com
USA

Kobajasi Jukio (farmācija), dz. 26.06.1931., grāds piešķirts 21.05.1992. KBMZN. Taiho
Pharmaceutical Co., Ltd, 1-27 Kandanishiki-cho, Chiyoda-ku, Tokyo 101. Tel.:
(813)3294-4523. Fakss: (813)3233-4318.
Japan

Kučers Alvis (medicīna), dz. 04.10.1933., grāds piešķirts 24.10.1995. KBMZN. 5 Westmin-
ster Avenue, Bulleen, Vic. 3105. Tel./fakss: (613)9852-1484.
Australia

Kūlens Žaks (Jacques Koolen) (medicīna), dz. 02.02.1950., grāds piešķirts 18.04.2000.
KBMZN. Dommelseweg 3, 5581 VA Waalre. Tel.: (31) 40 2230430.
Netherlands

Labsvīrs Jānis (vēsture), dz. 13.03.1907., grāds piešķirts 19.09.1994. HSZN. 2617
Bridgeview, Apt. 1a, Indianapolis, IN 46220. Tel.: (1-317)257-1564.
USA

Lagzdiņš Aivars (inženierzinātnes — mehānika), dz. 20.06.1937., grāds piešķirts
15.03.1994. FTZN. LU Polimēru mehānikas institūts, Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006. Tel.:
7543307. Fakss: 7820467. E pasts: teters@edi.lv.
Latvija

Lazda Paulis (vēsture), dz. 04.05.1938., grāds piešķirts 22.09.1998. HSZN. *Department of History University of Wisconsin — Eau Claire, WI 54702-4004. Tel.: (715)836-4735. Fakss: (715)836-3540. E pasts: lazdapi@uwec.edu*

USA

Loža Valts (bioloģija), dz. 13.09.1926., grāds piešķirts 09.01.1992. ĶBMZN. *LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, Rātsupītes ielā 1, Rīga, LV 1067. Tel.: 7808215. Fakss: 7442407.*

Latvija

Mihna Jerži (Jerzy Michna) (enerģētika), dz. 17.11.1929, grāds piešķirts 19.10.1999. FTZN. *Wilhelmstr. 3, Leimen 69181. Tel./Fakss: (49) 62243528.*

Deutschland

Osipovs Leonīds (ķīmija), dz. 10.04.1917., grāds piešķirts 16.04.1992. ĶBMZN. *Ernestīnes ielā 43a-1, Rīga, LV 1046. Tel.: 7617131.*

Latvija

Ozolinā Ruta (bioloģija), dz. 21.01.1930., grāds piešķirts 22.10.1996. ĶBMZN. *Dzelzavas ielā 63–7, Rīga, LV 1084. Tel.: 7572484.*

Latvija

Polis Jānis (ķīmija), dz. 25.06.1938., grāds piešķirts 19.10.1999. ĶBMZN. *Rēzinas ielā 10/2-93, Rīga, LV 1019. Tel.: 7245162, 9161119.*

Latvija

Puisāns Tadeušs (vēsture), dz. 22.01.1918., grāds piešķirts 18.06.1998. HSZN. *11 Rowse Crescent Weston, M9P 3L4 Ontario. Tel.: (416)243-5169.*

Canada

Raipulis Jēkabs (bioloģija), dz. 07.03.1939., grāds piešķirts 03.10.1997. ĶBMZN. *LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts, Kronvalda bulv. 4, Rīga, LV 1586. Tel.: 7034887. Fakss: 7034885.*

Latvija

Reinke Arnolds (medicīna), dz. 05.06.1928., grāds piešķirts 08.10.1997. ĶBMZN. *Kurpark-Sanatorium Badstr. 10, D-79410 Badenweiler.*

Deutschland

Robiņš Jānis (ķīmija), dz. 03.08.1925., grāds piešķirts 16.05.1995. ĶBMZN. *Catalytic Crosslink, Inc., 11 Ludolow Ave, St.Paul, MN 55108-1934. Tel.: (1-612)646-1980. Fakss: (1-612)736-2264.*

USA

Ruperte Līga (pedagoģija), dz. 16.10.1932., grāds piešķirts 05.11.1992. HSZN. *2141 Brunsink N.E., Grand Rapids, MI 49503.*

USA

Saltups Andris (medicīna), dz. 15.06.1935. , grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. *Suite 47, Cabrini Medical Centre, 183 Wattletree Road, Malvern 3144 Victoria Australia. Tel.: (613) 95097840. Fakss: (613) 95009734.*

Australia

Siliņš Leonīds (vēsture), dz. 12.05.1916., grāds piešķirts 02.10.1995. HSZN. *Gröñviksv. 111, 2 tr., Bromma, S-16776.*
Sweden

Sprūdžs Ādolfs (tiesību zinātnes), dz. 19.09.1922., grāds piešķirts 09.01.2001. HSZN. 5532 *South Shore Drive, Apt. 5-D, Chicago, Illinois, 60637. Tel.: (773) 6437671.*
USA

Staltmane Velta (valodniecība), dz. 09.09.1926., grāds piešķirts 23.11.1993. HSZN. Ул. Удальцова 14–17, Москва, 117415.
Rossija

Stengrevica Melita (valodniecība), dz. 03.09.1927., grāds piešķirts 09.10.1997. HSZN. LU *Latviešu valodas institūts, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1050. Tel./fakss: 7227696. E pasts: latv@lza.lv*
Latvija

Stradiņš Jānis (zinātnes vēsture), dz. 10.12.1933., grāds piešķirts 09.01.1992. HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija, Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1524. Tel.: 7213663. Fakss: 7821153. E pasts: stradins@lza.lv*
Latvija

Strautmanis Ivars (arhitektūra), dz. 19.07. 1932., grāds piešķirts 27.11.2001. HSZN. *Latvijas Arhitektu savienība, Torņa ielā 11, Riga, LV 1050. Tel.: 7212802.*
Latvija

Strīkis Voldemārs (lauksaimniecība), dz. 24.02.1936., grāds piešķirts 06.02.1996. *ĶBMZN. Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Lielā ielā 2, Jelgava, LV 3001. Tel.: 9286497. Fakss: 30-27286. E pasts: svetes@cs.llu.lv*
Latvija

Šilbajoris Prans Rimviðs (literatūrzinātne), dz. 06.01.1926., grāds piešķirts 27.06.1991. HSZN. *4082 Ruxton Lane, Columbus, OH 43220-4046. Tel.: (1-614)292-6733. Fakss: (1-614)292-2682. E pasts: 72764.2454@compuserve.com*
USA

Šleiers Georgs (Juris) (literatūrzinātne), dz. 04.08.1917., grāds piešķirts 22.10.1996. HSZN. *Apgāds "Daugava", Arhitektu ielā 1, Riga, LV 1050. Tel./fakss: 7229032.*
Latvija

Štifts Agnis (medicīna), dz. 13.09.1923., grāds piešķirts 13.10.1998. *ĶBMZN. P. Stradiņa kliniskā universitātes slimnīca, Pilsoņu ielā 13, Riga, LV 1002. Tel.: 7069409. Fakss: 7069661.*
Latvija

Tautāvičs Ādolfs (vēsture), dz. 09.12.1925., grāds piešķirts 09.10.1997. HSZN. *Prosp. Gediminas 49a–28, Vilnius, 2001.*
Lithuania

Tepfers Ralejs (inženierzinātnes), dz. 28.12.1933., grāds piešķirts 22.10.1996. FTZN. *Division for Building Technology, Chalmers University of Technology, Brödragatan 44 for SE-41274 Göteborg. Tel./fakss: (46031)406892, mob. tel.: (460)707301519. E-pasts: tepfers@bm.chalmers.se; Ralejs.Tepfers@swipnet.se http://www.bm.chalmers.se/person/Rte.htm Sweden*

Tūters Kaspars (medicīna), dz. 31.10.1937., grāds piešķirts 24.10.1995. KBMZN. *Advanced Training Institute of Brief Psychotherapy, 315 Avenue Road, Suite 9, Toronto, Ontario M4V 2H2. Tel.: (1-416)964-6777. Fakss: (1-416)928-0870. Canada*

Vēriņš Aldonis (bioloģija), dz. 06.01.1929., grāds piešķirts 06.11.2001. KBMZN. *Žurnāla "Dārzs un Drava" redakcija, Dzirnavu ielā 21/3–4, Rīga, LV 1010. Tel.: 9233608, 7096658. Fakss: 7096658. E-pasts: darzsundrava@delfi.lv Latvija*

Zanders Ojārs Jānis (literatūrzinātne), dz. 11.03.1931., grāds piešķirts 09.01.2001. HSZN. *Rūpniecības ielā 10, Rīga, LV 1235. Tel.: 7106238, 7317109. Latvija*

Zvirgzds Andris (bioloģija), dz. 07.09.1928., grāds piešķirts 09.01.1992. KBMZN. *Miera ielā 21–3, Salaspils, LV 2169. Tel.: 7944228. Latvija*

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS GODA MECENĀTI

Privātie ziedotāji

LZA goda locekle **Magda Štaudingera-Voita** (1902–1997) un Nobela prēmijas laureāts **Hermanis Štaudingers** (1881–1965)

Skolotāja **Erna Poča** (1920–2001) un LZA goda doktors **Konstantīns Počs** (1912–1994)

LZA ārzemju loceklis **Dītrihs Andrejs Lēbers**

Tautsaimnieks **Jānis Sadovskis** un skolotāja **Austra Sadovska** (1913–1999)

Sabiedrību un institūciju vadītāji

Vitālijs Gavrilovs

a/s “Aldaris” prezidents

LZA goda loceklis **Valdis Jākobsons**

a/s “Grindeks” padomes priekšsēdētājs

Imants Meirovics

Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” padomes priekšsēdētājs

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDAĻA, BALVAS UN PRĒMIJAS

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDĀLA

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir augstākais apbalvojums, ko akadēmija piešķir Latvijas un ārvalstu zinātniekiem par izciliem radošiem sasniegumiem.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir atlieta bronzā, tās aversā attēlots LZA ģerbonis ar uzrakstu "Academia Scientiarum Latviensis", reversā tiek iegravēts apbalvotā vārds, uzvārds un medalias piešķiršanas datums.

Kandidātus apbalvošanai ar Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielo medaļu var ieteikt LZA īstenie, goda un ārzemju locekļi, LZA nodaļas, rakstiski iesnie-dzot motivētu ierosinājumu un īsu uzziņu par ieteicamo kandidātu. Lēmumu par apbalvošanu pienem LZA Senāts.

Līdz šim LZA Lielo medaļu saņēmuši J. Graudonis, J. Stradiņš, E. Duns-dorfs, E. Lavendelis, E. Grēns, D. A. Lēbers, E. Lukevics, M. Štaudingera-Voita, V. Viķe-Freiberga, E. Siliņš, D. Dravīņš, J. Krastiņš, J. Upatnieks, O. Lielausis, G. Birkerts, M. Bekers, J. Hartmanis un A. Caune.

2002. gadā LZA Lielās medaļas piešķirtas T. Milleram un V. Toporovam.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS VĀRDBALVAS

Raina balva par izcilu radošu veikumu zinātnē vai kultūrā

FIZIKAS UN TEHNISKAJĀS ZINĀTNĒS

Eižena Āriņa datorzinātnēs un to pielietojumos
(kopā ar a/s "Dati" un
Latvijas Izglītības fondu)

Pīrsa Bola matemātikā

Frīdriha Candera mehānikā, astronomijā

Edgara Siliņa	fizikā
Alfrēda Vītola (kopā ar a/s “Latvenergo”)	inženierzinātnēs un enerģētikā
ĶĪMIJAS, BIOLOGIJAS, MEDICĪNAS UN LAUKSAIMNIECĪBAS ZINĀTNĒS	

Arvīda Kalniņa (kopā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātni akadēmiju)	mežzinātnēs, koksnes pētniecībā un pārstrādē
Pauļa Lejiņa	lauksaimniecības zinātnēs
Heinricha Skujas	bioloģijas zinātnēs
Paula Stradiņa (kopā ar P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzeju)	medicīnas zinātnē un tās vēsturē, par ievērojamu zinātnisku veikumu praktiskajā ārstniecībā
Gustava Vanaga	ķīmijas zinātnēs

HUMANITĀRAJĀS UN SOCIĀLAJĀS ZINĀTNĒS	
Kārlīga Baloža	tautsaimniecībā
Friča Brīvzemnieka	folkloristikā
Teodora Celma	filozofijā
Jāņa Endzelīna	latviešu valodniecībā, baltoloģijā
Kārlīga Milēnbahe (kopā ar Rīgas Latviešu biedrību)	par praktisku sniegumu latviešu valodniecībā
Vīla Plūdoņa	latviešu literatūrzinātnē
Margēra Skujenieka	statistikā
Arveda Švābes	Latvijas vēsturē
Tālivalža Vilciņa	socioloģijā

Par labākajiem zinātniskajiem darbiem atsevišķas zinātnu nozarēs Latvijas Zinātnu akadēmija piešķir balvas, kurās nosauktas izcilu zinātnieku vārdā. Katru balvu izsludina reizi divos vai trijos gados.

Balvu piešķir par atsevišķiem zinātniskiem darbiem, atklājumiem, izgudrojumiem, kā arī par vienotas tematikas zinātnisku darbu kopumu. Par balvas pretendētu var izvirzīt tikai atsevišķu personu, no autoru kolektīviem — galveno autoru. Uz balvu var

pretendēt Latvijas zinātnieki un tie ārzemju zinātnieki, kuru darbu tematika saistīta ar Latviju.

LZA balvu fondu veido LZA naudas līdzekļi un atbalstītāju ziedožumi.

Katru gadu piešķir apmēram 4–6 LZA vārdbalvas. Šo balvu saraksts tiek izziņots jūnijā avīzēs “Latvijas Vēstnesis” un “Zinātnes Vēstnesis” un LZA interneta lapā (<http://www.lza.lv>). Dokumentu iesniegšanas termiņš izziņotajām balvām — 2002. gada 31. oktobris.

IZCILIE ZINĀTNIEKI, KURU VĀRDĀ NOSAUKTAS LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS BALVAS

Šo zinātnieku pilnīgākas biogrāfijas dotas LZA Gadagrāmatā 1999 (101.—110. lpp.).

Eižens Āriņš (1911–1987) — matemātiķis, viens no pirmajiem zinātniekiem, kurš 50. gados Latvijā pievērsies datortehnikai.

LZA Eižena Āriņa balvas laureāts 2000. gadā ir R. M. Freivalds.

Kārlis Balodis (1864–1931) — plaša profila tautsaimniecības speciālists, kurš savos darbos pamatojis daudzas jaunas ekonomiskas teorijas.

LZA Kārļa Baloža balvu saņēmuši N. Balabkins (1994), P. Zvidriņš (1996), O. Krastiņš (1998).

Piņss Bols (1865–1921) — izcilākais matemātiķis, kurš dzīvojis un strādājis Latvijā.

Fricis Brīvzemnieks (1846–1907) — folklorists, literāts, viens no pirmajiem latviešu etnogrāfijas un folkloras materiālu vācējiem, sakārtotājiem un publicētājiem.

LZA Friča Brīvzemnieka balvu saņēmuši J. Rozenbergs (1996), M. Viksna (1999).

Frīdrihs Canders (1887–1933) — inženieris izgudrotājs, viens no rakēšu būves un astronautikas celmlaužiem pasaulei.

LZA Frīdriha Canderā balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās F. Canderā prēmijas labākās tradīcijas. Ar to apbalvoti E. Blūms, J. Mihailovs (1971), G. Teters (1972), J. Uržumecevs, R. Maksimovs (1976), E. Lavendelis (1978), A. Mālmeisters, V. Tamužs, G. Teters (1981), E. Jakubaitis (1985), A. Bogdanovičs (1989), E. Šcerbiņins, J. Geļfgats (1991), A. Gailītis

(1994), P. Prokofjevs, R. Rikards (1996), J. Kotomins (1998), J. Tarnopoļskis (1998), M. Ābele, A. Skudra (2000), J. Žagars, V. Poļakovs (2002).

Teodors Celms (1893–1989) — izcils latviešu filozofs.

Jānis Endzelīns (1873–1961) — izcils latviešu valodnieks.

LZA Jāņa Endzelīna balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās J. Endzelīna prēmijas labākās tradīcijas. J. Endzelīna prēmiju saņēmuši A. Laua (1970), B. Laumane (1974), L. Ceplītis (1976), A. Reķēna (1978), D. Nitīja (1980), T. Jakubaite (1982), E. Kagaine, S. Raģe (1984), J. Rozenbergs (1986), B. Bušmane (1990), K. Karulis (1994), T. Fennels (1996), V. Rūķe-Draviņa (1998), V. Skujiņa (2001).

Ludvigs un Māris Jansoni — Ludvigs Jansons (1909–1958) un viņa dēls Māris Jansons (1936–1997) — Latvijas fiziķi un pedagoģi.

LZA Ludviga un Māra Jansonu balva piešķirta H. Rjabovam (1999), A. Kuļšam (2000), O. Nikolajevai (2001), J. Alnim (2002).

Arvīds Kalniņš (1894–1981) — ķīmiķis un koksnes pētnieks, mežzinātnieks.

LZA Arvīda Kalniņa balvu saņēmuši P. Eriņš (2000), M. Daugavietis (2002).

Paulis Lejīnš (1883–1959) — izcils latviešu lauksaimniecības zinātnieks, lopkopības speciālists.

Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas Pauliņa Lejīņa balvu saņēmuši J. Latvietis (1994), J. Neilands (1996), A. Boruks (1997), C. Šķinķis (1998), S. Timšāns (1999), M. Skrīvele (2002).

Zenta Mauriņa (1897–1978) — literatūrzinātniece, kultūrfilozofe, rakstniece.

LZA Zentas Mauriņas balvu saņēmuši Z. Šiliņa (1999), I. Zepa (2000), D. Balode (2002).

Kārlis Mīlenbahs (1853–1916) — izcils latviešu valodnieks.

LZA un Rīgas Latviešu biedrības Kārla Mīlenbaha balvu saņēmuši J. Kušķis (1999), Dz. Hirša (2002).

Vilis Plūdonis (1874–1940) — izcils latviešu dzejnieks.

LZA Viļa Plūdoņa balvas laureāti ir V. Hausmanis (1996), J. Kursīte-Pakule (1998), B. Kalnačs (2000).

Jānis Rainis (1865–1929) — latviešu dzejnieks, domātājs un sabiedrīkais darbinieks.

LZA Raiņa balvas laureāti ir I. Ranka (1998), I. Ziedonis (2001). LZA Senāts uzskata, ka Raiņa balva sava prestiža ziņā ir nākamā pēc LZA Lielās medaļas.

Edgars Siliņš (1927–1998) — viens no Latvijas izcilākajiem fiziķiem.

LZA Edgara Siliņa balvas laureāti ir I. Muzikante (1999), A. Gailitis un P. Prokofjevs (2001).

Heinrichs Skuja (1892–1972), izcils latviešu biologs — floras pētnieks.

LZA Heinricha Skujas balvu saņēmuši M. Selga (1994), A. Piterāns (1996), M. Beķers (1998), A. Āboļiņa (2001).

Marģers Skujenieks (1886–1941) — zinātnieks un valstsvīrs, Ministru prezidents, ministrs, Valsts statistikas pārvaldes organizētājs un direktors (1919–1940).

Pauls Stradiņš (1896–1958) — izcils latviešu ķirurgs, onkologs un medicīnas vēsturnieks.

Paula Stradiņa balva turpina Medicīnas vēstures muzeja 1983. gadā iedibinātās Paula Stradiņa balvas tradīcijas. Kopš 1991. gada 14. novembra balvu piešķir kopīgi LZA un MVM. Medicīnas ziņātnē 1992. gadā balvu saņēmuši V. Rudzīte un V. Utkins, 1994. gadā — K. J. Keggi, 1996. gadā — J. O. Erenpreiss, 1998. gadā — K. K. Zariņš un I. Lazovskis, 2000. gadā — J. Klaviņš, 2002. gadā — J. Volkolākovs.

1983.—1999. gadā balvu medicīnas vēsturē saņēmuši V. Kaņeps, J. Stradiņš (1983), P. Gerke, B. Petrovs (1984), V. Derums, A. Georgijevskis (1985), N. Stradiņa, P. Zabludovskis (1986), K. Arons, J. Ļisicins (1987), K. Vasiljevs, A. Viķsna (1988), A. Kaikarīs, V. Kalnīns (1989), H. Millers-Dics, I. un J. Krūmaļi (1990), J. Āboļiņš, A. Alksnis (1991), Dz. Alks (1993), A. Dirbe (1995), J. Strupulis (1997), Z. Čerfass, E. Larsens (1999), J. Salaks, V. Kalnbērzs (2001).

Mārtiņš Eduards Straumanis (1898–1973) un **Alfrēds Ieviņš** (1897–1975) — latviešu ķīmiķi, kristāliskā režģa parametru rentgenogrāfiskās metodes autori (1935).

LZA Mārtiņa Straumāņa—Alfrēda Ieviņa balva piešķirta M. Turkam (1999), T. Ivanovai (2000), V. Mihailovam (2001), R. M. Meri (2002).

Arveds Švābe (1888–1959) — vēsturnieks, tiesību zinātnieks, rakstnieks.

LZA Arveda Švābes balvas laureāti ir T. Zeids (1996), J. Bērziņš (1998), I. Šterns (2000).

Gustavs Vanags (1891–1965) — izcils Latvijas ķīmiķis organiķis.

LZA Gustava Vanaga balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās G. Vanaga prēmijas labākās tradicijas. Ar to apbalvoti A. Ārens (1971), E. Gudriniece, A. Strakovs (1972), V. Ošķaja (1974), J. Freimanis (1976), O. Neilands (1978), J. Bankovskis (1980), R. Valters (1982), G. Duburs, E. Stankeviča (1984), E. Lukevics (1986), B. Puriņš (1988), M. Līdaka (1990), G. Čipēns (1992), J. Stradiņš (1994), F. Avotiņš, M. Šimanska (1996), T. Millers (1998), M. Kalniņš (2000).

Tālivaldis Vilciņš (1922–1997) — vēsturnieks un sociologs.

Tālivalža Vilciņa balvas pirmā laureāte ir B. Zepa (2002).

Alfrēds Vītols (1878–1945) — hidromehānikas speciālists.

LZA un pa/s “Latvenergo” Alfrēda Vītola balvu 1999. gadā saņēma J. Ekmanis.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS
LIELĀS MEDAĻAS, BALVU UN PRĒMIJU LAUREĀTI
2001. UN 2002. GADĀ

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS LIELĀS MEDAĻAS
LAUREĀTI

(LZA Senāta 2001. gada 13. marta lēmums)

Andris Caune — LZA īstena loceklis, arheologs — par būtisku devumu senās Rīgas vēstures un arheoloģijas izpētē.

Juris Hartmanis — LZA ārzemju loceklis (ASV), datorzinātnieks — par izcilu ieguldījumu datorzinātņu attīstībā.

(LZA Senāta 2002. gada 5. februāra lēmums)

Tālis Millers — LZA īstena loceklis, kīmiķis — par izcilu zinātnisko devumu plazmas kīmijā un neorganisko materiālu tehnoloģijā.

Vladimirs Toporovs — LZA goda loceklis (Krievija), valodnieks un kultūrvēsturnieks — par izcilu zinātnisko devumu baltu valodniecībā un etnoģenēzes izpētē.

EIROPAS ZINĀTNU UN MĀKSLU AKADĒMIJAS LATVIJAS
BALVU (KOPĀ AR LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJU) LAUREĀTI
(Ekspertu komisijas 2001. gada 11. jūnija lēmums)

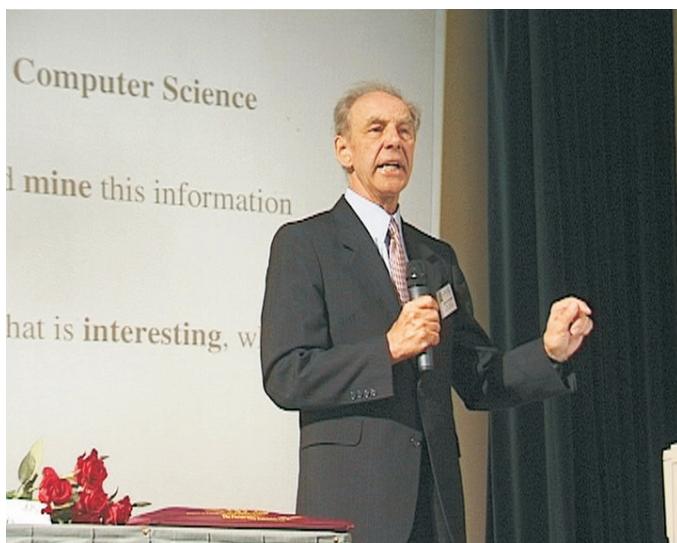
Vaira Viķe-Freiberga — LZA īstenā locekle — Feliksa balva par izcilu devumu Latvijas identitātes stiprināšanā, tolerantas un intelektuālas sabiedrības veidošanā, par Latvijas progresu veicināšanu ceļā uz Eiropas kultūras kopību.

Ieva Ose — LZA korespondētājocekle — veicināšanas balva par pētījumiem viduslaiku vēsturē, kuri iemantojuši lielu atzinību.

Igors Šuvajevs — LZA korespondētājoceklis — veicināšanas balva par traktātiem filozofijā un psiholoģijā, kuri iemantojuši lielu atzinību.

LZA Lielās medaļas
2001. gada laureāts
arheologs akadēmiķis
Andris Caune pārdomu
brīdī pirms savas
akadēmiskās lekcijas
“Ko devuši trīsdesmit gadu
(1969–1999) arheoloģiskie
pētījumi Rīgas vecpilsētā”
LZA pilnsapulcē 26. aprīlī.
Foto: Jānis Kristaps

LZA Lielās medaļas 2001. gada laureāts datorzinātnieks profesors Juris Hartmanis (ASV) lasa savu akadēmisko lekciju “Datorzinātnes attīstība un ietekme uz universitātēm” LZA pilnsapulcē (Otrā pasaules latviešu zinātnieku kongresa plenārsēdē) 15. augustā.
Foto: Igors Boikovs

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĀRDBALVU LAUREĀTI

(LZA Senāta 2002. gada 8. janvāra lēmums)

Juris Žagars — *Dr.habil.phys.* (LU Astronomijas institūts) — *Frīdriha Candera balva* astronomijā par vienotas tematikas zinātnisku darbu kopumu “Zemes mākslīgo pavadonu redzamā kustība”.

Valerijs Poļakovs — *Dr.sc.ing.* (LU Polimēru mehānikas institūts) — *Frīdriha Candera balva* mehānikā par darbu ciklu “Slāpino kompozītu konstrukciju elementu aprēķinu metodes, ievērojot lokālus efektus”.

Māris Daugavietis — *Dr.sc.ing.* (Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”) — *Arvīda Kalniņa balva* mežzinātnēs, koksnes pētniecībā un pārstrādē par vienotas tematikas darbu kopu “Pētījumi meža izejvielu pilnīgas izmantošanas tehnoloģiju un jaunu produktu izstrādē”.

Māra Skrīvele — *Dr.agr.* (Valsts Dobeles Dārzkopības selekcijas un izmēģinājumu stacija) — *Pauļa Lejiņa balva* par intensīvas augļkopības zinātnisko pamatu izstrādi Latvijas apstāklos.

Dzintra Hirša — *Dr.phylol.* (Valsts valodas centrs) — *Kārļa Milenbaha balva* par devumu latviešu valodas kā valsts valodas statusa iedzīvināšanā un nostiprināšanā.

Jānis Volkolākovs — LZA īstena loceklis (Latvijas Medicīnas akadēmija) — *Paula Stradiņa balva* par nozīmīgu ieguldījumu sirds un asinsvadu ķirurgijas attīstībā Latvijā 30 darba gados.

Brigita Zepa — *Dr.sc.soc.* (LU Sociālo zinātņu fakultāte) — *Tālivalža Vilciņa balva* par rakstu kopu “Individu un politika pārmaiņu laikā”.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UN PUBLISKĀS

A/S “GRINDEKS” BALVU LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2001. gada 5. decembra lēmums)

Elmārs Blūms — LZA īstena loceklis (LU Fizikas institūts) — par izciliem pētījumiem siltumfizikā un magnētisko šķidrumu fizikas virziena iedibināšanu un attīstīšanu.

Vija Kluša — LZA īstena locekle (Latvijas Universitāte) — par ieguldījumu farmakoloģijas zinātnes attīstībā.

Andris Caune — LZA īstena loceklis (LU Latvijas vēstures institūts) — par fundamentāliem pētījumiem Rīgas arheoloģijā un vēsturē.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS UN A/S “ALDARIS” BALVU
LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2001. gada 21. maija lēmums)

Daina Kārkliņa — *Dr.sc.ing.* (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) — par radošu un profesionālu pedagoģisko darbību augsti kvalificētu pārtikas tehnologu sagatavošanā un nozīmīgu ieguldījumu pārtikas zinātnes attīstībā.

Maija Poiša — *M.Sc.* (LU Latviešu valodas institūts) — par darbiem “Vidzemes sēliskās izloksnes I” un “Vidzemes sēliskās izloksnes II” un ilggadējiem pētījumiem latviešu valodniecībā.

Linda Dumpe — *Dr.habil.hist.* (LU Latvijas vēstures institūts) apbalvota ar **speciāl-balvu** par grāmatu “Alus tradīcijas Latvijā”.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS, A/S “DATI” UN LATVIJAS
IZGLĪTĪBAS FONDA BALVU LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2001. gada 14. jūnija lēmums)

Leonīds Niceckis — *Dr.habil.sc.comp.* (Rīgas Tehniskā universitāte) — par mūža devumu datorzinātnēs.

Andrejs Vasiljevs — *M.Sc.* (SIA Tilde) — par nozīmīgu veikumu informācijas sa biedrības veidošanā Latvijā un programmatūras radišanu latviešu valodas atbalstam datorsistēmās.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS UN A/S “RD ALFA” GADA
BALVAS FIZIKA UN TĀS INŽENIERPIELIETOJUMOS LAUREĀTS

(Ekspertu komisijas 2002. gada 22. februāra lēmums)

Andrejs Cēbers — LZA īstenais loceklis (LU Fizikas institūts) — par izciliem darbiem magnētisko koloidu teorijā.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS, FIRMAS “ITERA-LATVIJA” UN
LATVIJAS IZGLĪTĪBAS FONDA BALVU LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2001. gada 7. septembra lēmums)

Gunārs Andrušaitis — *Dr.biol.* (LU Bioloģijas institūts) — par mūža devumu vides un dabas aizsardzībā.

Aija Melluma — LZA korespondētājlocekle (Latvijas Universitāte) — par nozīmīgu veikumu ainavzinātnē un dabas aizsardzībā.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS, VA/S “LATVIJAS GAISA SATIKSME” UN LATVIJAS IZGLĪTĪBAS FONDA BALVU LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2001. gada 15. novembra lēmums)

Edgars Bervalds — LZA korespondētājloceklis (Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs) — par darbu ciklu “Liela izmēra spoguļantenu realizēšana un izpēte kosmisko informāciju tehnoloģiju nodrošinājumam”.

Igors Kabaškins — LZA korespondētājloceklis (Transporta un sakaru institūts) — par darbu kopu “Jauno tehnoloģiju izstrāde Zemes pavadoņu sakaru sistēmas drošības un efektivitātes pilnveidošanā civilās aviācijas aeronavigācijas kompleksos”.

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS, SIA “LATTELEKOM” UN
LATVIJAS IZGLĪTĪBAS FONDA BALVU LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2002. gada 4. janvāra lēmums)

Jāzeps Ločmelis — LZA goda loceklis (“Lattelekom” muzejs) — par darbu ciklu Latvijas telekomunikāciju attīstībā un vēsturē.

Dzidra Ozolina — *Dr.hist.* (LU Latvijas vēstures institūts) — par darbu ciklu “Latvijas pilsētu komunālās politikas vēsture (19. — 20. gs.)”.

LATVIJAS ZINĀTNIEKI — CITU IEVĒROJAMĀKO ZINĀTNISKO APBALVOJUMU LAUREĀTI

Jānis Stradiņš — Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents — *Latvijas Republikas Ministru kabineta 2001. gada balva zinātnē* par zinātnisko darbu ciklu “Pētījumi un vērtējumi Latvijas (Rīgas) zinātņu un kultūras vēsturē”.

Tālis Millers — LZA īstenais loceklis — *Baltijas valstu zinātņu akadēmiju medaļa* par ievērojamu ieguldījumu Igaunijas, Lietuvas un Latvijas zinātņu akadēmiju sadarbībā.

Ilmārs Blumbergs — LZA goda loceklis — *Baltijas asamblejas 2001. gada balva* par izciliem un radošiem sasniegumiem mākslā, kā arī oriģinālu stilu dekorācijās V. A. Mocarta operai “Burvju flauta” un izstādi “Logi/Windows”.

Raita Karnīte — LZA korespondētālocekle — *Latvijas Kultūras fonda Spīdolas balva* par akadēmiskām publikācijām Latvijas un ārvalstu presē, izglītojot sabiedrību un aktīvi vērtējot ekonomiskos procesus, kā arī par pētījumiem par teātru un kino finansēšanas iespējām Latvijā un tūrismu Latvijā.

BALVU UN PRĒMIJU JAUNIEM ZINĀTNIEKIEM UN STUDENTIEM LAUREĀTI

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS JAUNO ZINĀTNIEKU BALVU UN PRĒMIJU LAUREĀTI

(LZA Senāta 2002. gada 8. janvāra lēmums)

Vārdbalvas

Jānis Alnis — *M.Sc.* LU Fizikas un matemātikas fakultātes Atomfizikas un spektroskopijas institūta doktorands — *Ludviga un Māra Jansonu balva* par darbu “Atomu un molekulu spektroskopija arējā elektriskā un magnētiskā laukā, izmantojot skanējamus diožu lāzerus” (vad. LZA īst.loc. M. Auziņš).

Remo Merijs Meri — *M.Sc.* RTU Materiālzinātņu un lietišķās ķīmijas fakultātes Polimērmateriālu institūta doktorands — *Mārtiņa Straumaja – Alfrēda Ieviņa balva* par darbu “Poliēsteru un poliolefīnu reciklēšana un polimērmaisījumu īpašību izpēte” (vad. *Dr.sc.ing.* J. Zicāns).

Daniela Balode (Kaca) — *M.Sc.* (LU Filoloģijas fakultāte) — *Zentas Maurīņas balva* par darbu ““Debesu dāvana” A. Čaka mīlas lirkas kontekstā” (vad. *Dr.habil.art.* S. Radzobe).

Fizikas un tehniskajās zinātnēs

Jevgēnijs Jegorovs — Kaizerslauternas universitātes (Vācija) maģistrants — par darbu “Divfāzu šķidruma filtrācijas porainās vidēs matemātiskā modelēšana” (vad. LZA īst.loc. A. Buiķis).

Oļģerts Ozolinš — *M.Sc.* RTU Būvniecības fakultātes Materiālu un konstrukciju institūta doktorands — par darbu “Jauna kniedes savienojuma aprēķins, izmantojot galīgo elementu metodi” (vad. LZA īst.loc. R. Rikards).

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātnēs

Marija Mihailova — LU Bioloģijas fakultātes maģistrante — par darbu “Hepatīta B vīrusa ģenētiskā analīze” (vad. *Dr.biol.* I. Sominska).

Iveta Ūzulīna — *Dr.chem.* LU Ķīmijas fakultātes lektore — par darbu “Polimerizēties spējīgu virsmas aktīvo vielu sintēze, to pielietošana emulsijas polimerizācijā un radikālu kontrolētajā emulsijas polimerizācijā” (vad. LZA kor.loc. A. Zicmanis).

Humanitārajās un sociālajās zinātnēs

Beāta Baranovska — LU Filoloģijas fakultātes maģistrante — par darbu “Tadeuša Kantora darbs 20.gs. teātrī un tēlotājā mākslā” (vad. *Dr.habil.art.* S. Radzobe).

Sandra Palkavniece — *M.Sc.* (Liepājas Pedagoģijas akadēmija) — par darbu “Sieviete Lūcijas Zamaičas prozā” (vad. *Dr.phylol.* E. Lāms).

Atzīmējot konkursam iesniegto darbu labo zinātnisko limeni, LZA Senāts nolēma, ka atzinību pelnījuši arī sekojoši jaunie zinātnieki:

Agris Ņikitenko — *M.Sc.* RTU Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes doktorands — par darbu “Hibrīdas intelektuālās sistēmas kodols, balstīts uz induktīvo, deduktīvo un gadījumos sakņotu spriešanu” (vad. LZA kor.loc. J. Grundspenķis).

Mārtiņš Ikaunieks — *M.Sc.* LU Ķīmijas fakultātes doktorands — par darbu “8-Alkiltio-9-(alkoksialkil)guanīnu sintēze” (vad. *Dr.chem.* M. Madre).

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS UN PUBLISKĀS A/S
“GRINDEKS” JAUNO ZINĀTNIEKU BALVU LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2001. gada 5. decembra lēmums)

Kristīne Babre — M.Sc. (LU Ķīmijas fakultāte) — par darbu “Humusvielu katalītiskā aktivitāte kondensācijas, hidrolīzes, nukleofilās pievienošanās un dekarboksilācijas reakcijās” (vad. LZA īst.loc. M. Klaviņš).

Jevgēnijs Makarovs — RTU Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes maģistrants — par darbu “Datorsistēma terapijas izvēlei” (vad. Dr.habil.sc.ing. Z. Markovičs).

Ilze Purīņa — Dr.sc.ing. (LZA Fizikālās enerģētikas institūts) — par darbu “Latvijas perspektīvo energoresursu izmantošanas enerģētiski ekonomiskie aspekti un metodiskie pētījumi” (vad. LZA kor.loc. P. Šipkovs).

Irēna Baraškina — M.Sc. (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) — par darbu “Starptautiskā ekonomika un Latvija maksājumu bilances kontekstā” (vad. LZA īst.loc. B. Rivža).

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS UN A/S “ALDARIS” JAUNO
ZINĀTNIEKU BALVU LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2001. gada 21. maija lēmums)

Ivars Drīķis — Dr.phys. (Latvijas Universitāte) — par darbu “Magnētiskā šķidruma brīvas virsmas dinamika Hele-Šou šūnā” (vad. LZA īst.loc. A. Cēbers).

Māris Turks — M.Sc. (Rīgas Tehniskā universitāte) — par darbu “Gliko- δ -amino-skābes kā peptidosaharīdu priekšteči” (vad. Dr.chem. Ē. Bizdēna).

Ivans Krošnijs — M.Sc. (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) — par darbu “Ūdens un etilspirta šķidumu apstrādes veidu ietekme uz degvīna kvalitāti” (vad. Dr.chem. P. Kūka).

Ilze Štokmane — M.Sc. Latvijas Lauksaimniecības universitātes doktorande — par darbu “Baltijas valstu dzīves apstākļu analīze reģionālajā griezumā” (vad. LZA īst.loc. B. Rivža).

Aino Soopa — M.Sc. (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) — par darbu “Izmaksu uzskaitē un pašizmaksas kalkulācija: teorija un analīze” (vad. Dr.oec. A. Danilāns) apbalvota ar LZA un a/s “Aldaris” **Goda diplomu**.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UN A/S “RD ALFA” STUDENTU
PRĒMIJU FIZIKĀ UN TĀS INŽENIERPIELIETOJUMOS LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2002. gada 22. februāra lēmums)

Dmitrijs Docenko — LU Astronomijas institūta maģistrants — par darbu “Saules lielmēroga koronālo veidojumu pētīšanas iespējas ar VSRC radioteleskopu RT - 32” (vad. *Dr.phys.* B. Rjabovs).

Rita Veilande — LU Fizikas un matemātikas fakultātes Atomfizikas un spektroskopijas institūta maģistrante — par darbu “Ridberga atomu mijiedarbība ar īsiem elektriskiem impulsiem” (vad. LZA kor.loc. I. Bērsons).

Tatjana Ogurcova — *M.Sc.* RTU Transporta un mašīnzinību fakultātes doktorande — par darbu “Datorizētas sistēmas izstrāde pēdas nos pieduma dinamikas un statikas, normas un patoloģijas izpētei” (vad. prof. J. Djukendžievs).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS, SIA “LATTELEKOM” UN
LATVIJAS IZGLĪTĪBAS FONDA BALVU JAUNAJIEM
ZINĀTNIEKIEM LAUREĀTI

(Ekspertu komisijas 2002. gada 4. janvāra lēmums)

Ieva Margēviča — *M.Sc.* LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes doktorande — par darbu “Bilingvālā izglītība mazākumtautību skolās Latvijā” (vad. *Dr.habil.paed.* A. Kopeloviča).

Aleksandrs Pedčenko — *M.Sc.* RTU Transporta un mašīnzinību fakultātes doktorands — par darbu “Termo- un hidrodinamisku parādību modelēšana Čohraļska procesā liela diametra silīcija monokristālu ieguvei” (vad. *Dr.phys.* L. Gorbunovs).

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS ZINĀTNISKĀ UN ORGANIZATORISKĀ DARBĪBA 2001. GADĀ

NOZĪMĪGI NOTIKUMI LATVIJAS ZINĀTNĒ UN LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJĀ 2001. GADĀ

LZA darbība ir cieši saistīta ar visām norisēm Latvijas zinātnē un Latvijā kopumā. Daudzus būtiskus 2001. gada notikumus zinātnē ir rosinājusi arī pati LZA. Tālāk dots dažu nozīmīgu notikumu uzskaitījums.

- Uzsākts LZP sadarbības projekts “Latvijas populācijas genofonda pētījumi un to izmantošana cilvēka patoloģijas diagnostikā un profilaksē” (vad. profesore Astrīda Krūmiņa un akadēmiķis Elmārs Grēns), kas aptver plašu molekulāri ģenētisko un medicīnisko pētījumu loku galvenajās Latvijas zinātniskajās iestādēs un klīnikās. Šis pētījums uzskatāms par pilotprojektu apjoma ziņā daudz plašākai un uz praktisku pielietojumu orientēti Valsts programmai “Latvijas iedzīvotāju genoma datu bāze”, kas izveidos iedzīvotāju ģenētiskās informācijas un datu apstrādes sistēmu Latvijā un veicinās veselības aizsardzības mūsdienīgu attīstību.
- LU Astronomijas institūts pabeidza darbu pie Starptautiskā Galaktikas auksto oglekļa zvaigžņu Čenerālkataloga elektroniskās versijas. Katalogs nodots Starptautiskajam astronomisko datu centram Strasbūrā.
- Latvijas grāmatniecība papildinājusies ar vairākiem nozīmīgiem zinātniskiem izdevumiem:

Senā Rīga. Pētījumi pilsētas arheoloģijā un vēsturē. 3. sēj. / Atb. red. A. Caune. — R.: Latvijas vēstures institūta apgāds. 510 lpp.

O. Spārītis. Rīgas pieminekļi un dekoratīvā tēlniecība. — R.: Nacionālais apgāds. 159 lpp.

M. Putniņa, A. Timuška. Sinoles izloksnes salīdzinājumu vārdnīca. — R.: LU Latviešu valodas institūts. 293 lpp.

Latvijas senākā vēsture. 9. g.t. pr. Kr. — 1200. g. — R.: Latvijas vēstures institūta apgāds. 463 lpp.

Latvijas Vēsturnieku komisijas raksti. 3. sēj.: Totalitārie režīmi un to reprezijas Latvijā 1940.—1956.gadā / Atb. red. A. Caune. — R.: Latvijas vēstures institūta apgāds. 743 lpp.

I. Lazovskis. Kliniskie simptomi un sindromi (latviešu, angļu, krievu valodā). — R.: Nacionālais medicīnas apgāds. 1184 lpp.

- 2001. gads Latvijai bija Rīgas pilsētas 800 gadu jubilejas gads.
- Latvijas zinātnei viens no galvenajiem notikumiem bija Otrais Pasaules latviešu zinātnieku kongress, kura norises laiks (13.—15.augusts) bija piešķirts Rīgas astoņsimtgades svētku kulminācijas brīdim.
- Vairāki pasākumi Latvijas zinātnes dzīvē bija tieši saistīti vai veltīti Rīgas 800 gadu jubilejai, to skaitā:

LZA pilnsapulce "Rīgai 800" (26. aprīlī), kurā akadēmikis Andris Caune nolasīja LZA Lielās medaļas laureāta akadēmisko lekciju "Ko devuši trīsdesmit gadu (1969–1999) arheoloģiskie pētījumi Rīgas vecpilsētā", bet LZA kor.loc. Ieva Ose — ziņojumu "Jauni dati par pilsētas pirmo aizsargmūri"

Viena no Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa plenārsēdēm (15. augustā) vienlaikus bija arī Zinātņu akadēmijas pilnsapulce, kurā LZA Lielo medaļu saņēma un akadēmisko lekciju "Datorzinātnes attīstība un tās ietekme uz universitātēm" nolasīja izcilais Latvijas izcelsmes ASV datorzinātnieks Juris Hartmanis

Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa laikā (14.augustā) tika atklāts piemineklis rīdziniekam Nobela prēmijas laureātam Vilhelgam Ostvaldam. Pieminekļa izveidi (tēlnieks A. Vārpa) un izgatavošanu finansēja a/s "Grindeks"

21. Starptautisko Hanzas dienu konference (7.–10. jūnijā)

Konference "Rīgas vīzijas" (17. augustā)

Starptautiskā konference par Rīgu Baltijas jūras telpas vēsturē (11.—16. septembrī)

LZA vadībā sagatavotā un 5. decembrī prezentētā grāmata "Skats uz Rīgu – 800"

2001. gada 5. decembrī LZA kopā ar Rīgas domi un Biznesa augstskolu "Turība" iedibināja "Rīgas balvu", ar kuru turpmāk atzīmēs labākos pētījumus par Rīgas vēsturi, ģeogrāfiju, vides sakopšanu, demogrāfiju, ekonomiku, kultūrsituāciju

Iezīmēta 57° paralēles un 24° meridiāna krustpunkta vieta Rīgas pilsētā (Bullu kāpās) un Latvijas ģeodēziskais centrs — Rīgas Sv. Pētera baznīca

- Latvijā notika vairākas augsta prestiža konferences, to skaitā:

Zinātniskā konference “Janvāra barikādes kā pretestības forma totalitārajam režīmam un to mācības” (19. janvārī)

Starptautiskā konference “Mazās valodas 21. gs. Eiropā” (19.–21.aprīlī)

2001. gada Ziemeļvalstu — Baltijas vasaras skola radioastronomijā (16.–28.jūlijā)

13. Starptautiskais Skaitļošanas teorijas simpozijus “FCT 2001” (22.–24. augustā)

7. Starptautiskā konference “Baltic Dinamics 2001: Inovācijas un mazie un vidējie uzņēmumi Baltijas reģionā” (14., 15. septembrī)

7. Starptautiskā konference “ECO-BALT 2001: Zinātne. Tehnoloģija. Vide” (14., 15.septembrī)

Starptautiskā konference par cietvielu joniku (22.–26.septembrī)

Paula Valdena 2. simpozijus organiskajā ķīmijā (1., 2. oktobrī)

Otrais Sēlijas kongress (17.–20. oktobrī)

Ceturtā Starptautiskā konference “Ebreji mainīgajā pasaule” (20.–22. novembrī)

Ziemeļvalstu Zinātnes padomes Dabaszinātņu nodalas izbraukuma sēde, veltīta Baltijas valstīm (22., 23. novembrī)

- 15., 16.jūnijā LZA delegācija, kuru vadīja LZA viceprezidents Juris Ekmanis, piedalījās 8. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē (tā notika Igaunijas prezidenta L. Meri aizbildniecībā) un kārtējā Baltijas valstu zinātņu akadēmiju konferencē.
- Akadēmiķim Jānim Stradiņam piešķirta LR Ministru kabineta gadskārtējā balva zinātnē — par zinātnisko darbu ciklu “Pētījumi un vērtējumi Latvijas (Rīgas) zinātņu un kultūras vēsturē”
- Akadēmiķei Vairai Viķei-Freibergai piešķirta Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas (kopa ar Latvijas Zinātņu akadēmiju) Feliksa balva — par izcilu devumu Latvijas identitātes stiprināšanā, tolerantas un intelektuālas sabiedrības veidošanā, par Latvijas progresu veicinašanu ceļā uz Eiropas kultūras kopību.
- 2001. gadā nav palielinājies Latvijas zinātnes finansējums no valsts budžeta, palielinājums nav paredzēts arī 2002. gada budžetā. Savā runā Otrā Pasaules latviešu kongresa noslēgumā Ministru prezidents Andris Bērziņš

teica: "Šobrīd diemžēl nav iespējams nodrošināt tik lielu finansējumu, kādu vēlas zinātnieki un kāds būtu optimālais zinātnes attīstībai. Taču valsts ir arī gatava sniegt atbalstu nozīmīgākajiem un sekmīgākajiem pētījumiem. To apliecina, piemēram, tas, ka valdība ir atradusi iespēju piešķirt līdzfinansējumu visiem projektiem, kuriem daļu līdzekļu dod Eiropas Savienība."

- Izglītības un zinātnes ministrijas izveidotā darba grupa ministra K. Greiškalna vadībā izstrādāja "Augstākās izglītības, zinātnes un tehnoloģiju attīstības vadlīnijas 2002.–2010. gadam". 2002. gada 9. februārī notika vadlīniju apspriešanas konference. Konferences rezolūcijā (skat. "Zinātnes Vēstnesis", 2002, Nr. 4) teikts: "Konference konceptuāli akceptē Izglītības un zinātnes ministrijas darba grupas sagatavotās vadlīnijas, ierosina tās papildināt ar konferences dalībnieku izteiktajiem priekšlikumiem un viena mēneša laikā vadlīnijas iesniegt Ministru kabinetā, lai nepieciešamais papildu augstākās izglītības un zinātnes finansējums varētu tikt iekļauts jau 2003. gada valsts budžeta projektā. Konferences dalībnieki izsaka neizpratni par to, ka augstākā izglītība, zinātnē un pētniecība nav iekļauta Nacionālajā attīstības plānā kā Latvijas valsts prioritārās darbības jomas, aicina valdību to izdarīt, lai šīs Latvijai vitāli nozīmīgās jomas varētu saņemt Eiropas Savienības pirmsstrukturālo un strukturālo fondu līdzekļus Latvijas virzībai uz modernu, zināšanām balstītu valsti."

- 30. novembrī svinīgā Daugavpils Universitātes Senāta sēdē tika parakstīta Deklarācija par sadarbību starp Latvijas Zinātņu akadēmiju un Daugavpils universitāti.
- Jūnijā Latvijā uzturējās Nobela miera prēmijas laureāts Viņa Svētība XIV Dalai Lama. 22. jūnijā viņš bija Latvijas Zinātņu akadēmijas viesis un nolasīja lekciju "Budisms par ētiku un zinātni".
- 3. septembrī Latvijas Zinātņu akadēmijas viesis bija *VEF Minox* fotoapārāta izgudrotājs rīdzinieks Valters Caps, kurš tagad dzīvo Šveicē. Svinīgajā akadēmijas prezidija sēdē LZA prezidents Jānis Stradiņš viņam pasniedza LZA goda doktora diplomu.

- Decembrī Latvijā oficiālā vizītē uzturējās *UNESCO* ģenerāldirektors K. Macuura. 8.decembrī viņš apmeklēja Latvijas Zinātņu akadēmiju. Augstais viesis Akadēmijas ēkas vestibilā kopā ar LZA prezidentu J. Stradiņu atklāja piemiņas plāksni sakarā ar Krišjāņa Barona Dainu skapja ierakstīšanu *UNESCO* Pasaules atmiņas reģistrā 2001.gada septembrī.
- Turpināja attīstīties zinātnes mecenātisms. Erna un Konstantīns Poči ziedoja LZA 12,5 tūkst. USD ar novēlējumu izmantot šos līdzekļus fizikas un radniecīgās nozarēs studējošo atbalstam Latvijā. Ceturto reizi tika piešķirtas un pasniegtas LZA un a/s “Grindeks” balvas (15. decembrī). Trešo reizi piešķirtas un pasniegtas LZA un a/s “Aldaris” (30. maijā), LZA un a/s “Dati” (26. jūnijā) balvas. Otra reizi piešķirta un pasniegta LZA un a/s “RD ALFA” gada balva fizikā (22. februārī). Pirmo reizi piešķirtas un pasniegtas LZA un a/s “ITERA-Latvija” kopīgās balvas (17. septembrī). Pirmo reizi piešķirtas un pasniegtas LZA un a/s “Latvijas Gaisa Satiksme” gada balvas (29. novembrī).
- Latvijas Organiskās sintēzes institūts izveidoja jaunu Centrālās nervu sistēmas aktīvo savienojumu laboratoriju (to svinīgi atklāja 2002. gada 21. februārī). Tā ir jau otrā laboratorija, ko pēdējos gados no jauna ir izveidojis Latvijas Organiskās sintēzes institūts sadarbībā ar vācu farmaceitisko firmu Merz & Co GmbH Frankfurtē. Laboratorija aizņem 1/6 no institūta pētnieciskā korpusa. Jaunā laboratorija ir izveidota atbilstoši pasaulei atzītiem labas laboratorijas prakses standartiem. Ir radītas vairāk nekā 20 jaunas darba vietas zinātniekiem, kā arī izveidota pētnieciskā bāze studentu apmācībai.
- Ārzemēs izdotas Latvijas datorzinātnieku redīģētās grāmatas:
 - J. Barzdins, A. Caplinskis (Editors). *Databases and Information Systems*. Kluwer Academic Publishers, 2001. 348 p.
 - R. M. Freivalds (Editor). *Fundamentals of Computation Theory. 13rd International Symposium, Proceedings*, Riga, August, 2001, Springer, Series “*Lecture Notes in Computer Science*”, vol. 2138. 539 p.
- 2001. gadā Latvijā publicēts daudz zinātnisko grāmatu, to skaitā:
 - J. Dirba, K. Ketners, N. Levins, V. Pugačevs. *Transporta elektriskās mašīnas*. — R. 328 lpp.
 - Z. Krišāns, I. Oļeiniķova. *Datorprogrammas elektroenerģētisko uzņēmumu vadībai*. — R. 104 lpp.

- I. Kabashkin.* Future Air Navigation Systems. Introduction to the New Concept. — R. 342 p.
- J. Ločmelis.* Telekomunikāciju speciālisti. — R. 194 lpp.
- Ķirurgija /Prof. J. Gardovska red.* — R.: AML-LĶA. 648 lpp.
- J. Ozols, A. Viķsna.* Rīgas 1. slimnīca. — R.: Nacionālais medicīnas apgāds. 192 lpp.
- J. Raipulis.* Jānis Lūsis ģenētikas atklājumu un pretrunu virpulī. — R.: Vērmaņparks. 265 lpp.
- Angļu—latviešu—krievu informātikas vārdnīca. Datori, datu apstrāde un pārraide. — R.: Avots. 660 lpp.
- I. Apine.* Politoloģija. Ievads etnopsiholoģijā. — R.: Zvaigzne ABC. 103 lpp.
- Baltu filoloģija. X. — R.: LU. 304 lpp.
- I. Bērziņa, R. Karnīte.* Tūrisms Latvijā. Attīstība un perspektīvas. Tūrisma satelītkonti. — R.: BO SIA “LZA EI”. 129 lpp.
- Civilprocesa likuma komentāri. Papild. izdev. — R.: Tiesu namu aģentūra. 648 lpp.
- Civiltiesisku līgumu paraugi. Mācību līdzeklis. — R.: Tiesu namu aģentūra. 98 lpp.
- L. Dumpe.* Alus tradīcijas Latvijā. — R.: Latvijas vēstures institūta apgāds. 206 lpp.
- V. Hausmanis.* Vecās Jelgavas aktieri. — R.: Zinātnē. 173 lpp.
- Holokausta izpētes problēmas Latvijā. Latvijas Vēsturnieku komisijas raksti, 2. — R.: Latvijas vēstures institūta apgāds. 407 lpp.
- Lībiešu gadagrāmata. 2001. — Valsts īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija “Lībiešu krasts”. 185 lpp.
- Kooperācija Aleksandra Čajanova un mūsdienu skatījumā. — R.: BO SIA “LZA EI”. 67 lpp.
- O. Krastiņš.* Latvijas saimniecības vēsturiskā pieredze. 1918–1940. — R.: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts. 223 lpp.
- Latviešu literatūras vēsture. 3. sēj. (1940–1941; 1945–1999). — R.: Zvaigzne ABC. 680 lpp.
- Latviešu rakstnieku portreti. Laikmeta krustpunktos. — R.: Zinātnē. 312 lpp.
- Latviešu tautas teikas un pasakas. VII daļa, 2. sēj. Krājumu kārtojis un pēc vielas — sakarā ar iepriekšējām sešām daļām — iedalījis Anss Lerhis-Puškaitis. — R.: Atēna. 598 lpp.

- Latvija. Pārskats par tautas attīstību. 2000–2001. — R.: UNDP. 151 lpp.
- Latvija padomju režīma varā. 1945–1986. Dokumentu krājums. — R.: Latvijas vēstures institūta apgāds. 463 lpp.
- Latvijas viduslaiku pilis. 2. sēj.: *I. Ose*. Latvijas viduslaiku piļu pētniecība 18.–20. gadsimtā. — R.: Latvijas vēstures institūta apgāds. 383 lpp.
- Materiāli par kultūru mūsdienu Latvijas kontekstā. — R.: Zinātne. 223 lpp.
- Mehānikas pamatterminu skaidrojošā vārdnīca latviešu, angļu, vācu, krievu valodā. — R.: Latvijas Nacionālā mehānikas komiteja; Zinātne. 247 lpp.
- Ostu ceļniecībā lietotie termini. Krievu, latviešu, angļu valodā. — R.: Jumava. 163 lpp.
- A. Podmazovs. Vesticība Latvijā. — R.: FSI. 209 lpp.
- Relīgiiski filozofiskie raksti. VII. — R.: FSI. 427 lpp.
- Spogulis. Latvijas mutvārdu vēsture. — R.: FSI. 290 lpp.
- K. Torgāns. Juridiskā pētījuma rakstīšana. — R.: Tiesu namu aģentūra. 70 lpp.
- Totalitārie režīmi un to represijas Latvijā 1940.–1956. gadā. Latvijas Vēsturieknu komisijas 2000. gada pētījumi. — R.: Latvijas vēstures institūta apgāds. 741 lpp.
- A. Varslavāns. Ievads vēstures zinātnē. — R.: LU. 155 lpp.
- Vārds un tā pētišanas aspekti. Rakstu krāj. — Liepāja: Liepājas Pedagoģijas akadēmija. 513 lpp.
- 2001.gadā Latvijā notika daudzas zinātniskās konferences (vairākas no tām ar tiešu LZA līdzdalību), to skaitā:
 - Starptautiskā zinātniskā konference “Dzimtā valoda un literatūra kultūras apriņķe” (8. februārī)
 - LU Latviešu valodas institūta rīkotā J. Endzelina 128. dzimšanas dienai veltītā zinātniskā konference “Leksika: vēsturiskais un aktuālais” (23. februārī)
 - Starptautiskā zinātniskā konference “Aktuālas problēmas literatūras zinātnē” (27. februārī)
 - 3. Starptautiskā konference “Dabaszinātnes un skolotāju izglītība” (21.–23. martā)
 - Akadēmīķes Lidijas Liepiņas 110 gadu dzimšanas dienas lasījumi (3. aprīlī)
 - 8. Starptautiskā informācijas tehnoloģiju, telekomunikāciju un biroja tehnikas izstāde Baltijā (4.–7. aprīlī)

Grindeļa brālības un LZA diskusija par farmaceitisko izglītību Latvijā (5. aprīlī)

Literatūras, folkloras un mākslas institūta zinātniskā konference “Meklējumi un atradumi” (24. aprīlī)

Starptautiskā konference “Baltijas valstu krievi periodā starp abiem pasaules kariem” (26.–28. aprīlī)

Starptautiskā konference “Eiropas integrācijas prioritātes un problēmas” (27. aprīlī)

Starptautiskā zinātniskā konference “Valoda un augstākā pedagoģiskā izglītība” (27. aprīlī)

Izdevuma par zinātni franču valodā “Recherche et developpement en Lettonie” un CD-ROM angļu valodā “Research & Development in Latvia” prezentācija (3. maijā)

Konference “Antiquitas viva” (15., 16. maijā)

Akadēmiķa Gustava Vanaga lasījumi (16. maijā)

Starptautiskais zinātniskais kolokvijs “Modelēšana resursu taupišanai” (17., 18. maijā)

LLU Humanitārā institūta 10 gadu jubilejai veltītā starptautiskā zinātniskā konference “Komunikācija un kopība” (17., 18. maijā)

Starptautiskā zinātniskā konference “Sabiedrība un kultūra” (17., 18. maijā)

Zinātniskā konference “Jaunā latviešu un ukraiņu literatūra starp divām tūkstošgadēm” (24. maijā)

Zinātniskā konference “Kurzemes un kuršu arheoloģija” (24., 25. maijā)

3. Ziemeļvalstu un Baltijas valstu agrometrikas konference “Matemātiskā un statistiskā modelēšana lauksaimniecības zinātnēs” (24.–26. maijā)

Konference “Latvijas teātris 2000./2001.gada sezonā” (30. maijā)

Starptautiskā konference, veltīta LU žurnāla “Latvijas Vēsture” 10. gada dienai, “Latvija divos laikposmos: 1918–1928 un 1990–2000” (15. jūnijā)

Starptautiskais dendrologu asociācijas biedru seminārs (16.–19. jūnijā)

III Starptautiskā zinātniski praktiskā konference “Vide. Tehnoloģija. Resursi” (19.–21. jūnijā)

Starptautiskais simpozijss “Zemes starojums un tā ietekme uz organismiem” (6.–8. jūlijā)

2001. gada Ziemeļvalstu - Baltijas vasaras skola radioastronomijā (16.–28. jūlijā)

Baltijas valstu starptautiskais labību un pākšaugu selekcionāru seminārs (18.–20. jūlijā)

Starptautiskais seminārs par krūmcidoniju kultūras selekciju (30. augustā – 1. septembrī)

Starptautiskais Baltijas dzintara pētniecības simpozjjs (9.–13. septembrī)

Starptautiskā konference “Rīga un Baltijas jūras reģions vēsturē: reģionālie sakari un multikulturalitāte” (11.–16. septembrī)

10. Starptautiskā Baltijas konference “Materiālzinātne – Baltrib 2001” (27., 28. septembrī)

RTU 42. Zinātniskā konference (11.–13. oktobrī)

Starptautiskā konference “Statistikas zināšanas — priekšnoteikums konku-rets pējīgai izglītībai” (11.–13. oktobrī)

Starptautiskā konference “Aleksandrs Čaks un modernisms” (27., 28. oktobrī)

Gadskārtējā K. Barona dienas konference “Folkloras vākšana, darbs ar teicēju — pieredze, metodes un interpretācija” (31. oktobris)

Laboratorijas dzīvnieku zinātnes Baltijas asociācijas (Balt-LASA) XII konference (2. novembrī)

Seminārs “Reģionālās augstskolas: problēmas un risinājumi” (15. novembrī)

Ceturtā Starptautiskā konference “Ebreji mainīgajā pasaule” (20.–22. novembrī)

Ziemeļvalstu un Latvijas seminārs mikrobioloģijā (25.–28. novembrī)

LU Filozofijas un socioloģijas institūta rīkotā zinātniskā konference “Eiropas ideja un liberālisma tradīcija” (26. novembrī)

Starptautiskais seminārs “Holokausta izpētes jautājumi Latvijā”, veltīts Rumbulas traģēdijas 60 gadu atcerei (29. novembrī)

Starptautiskā konference ”Vārds un tā pētišanas aspekti” (29., 30. novembrī)

Konference “Latviešu literatūra - 2001” (5. decembris)

UNESCO Nacionālās komisijas paplašinātā sēde (8. decembris)

Konference “Par tīru Daugavu” (11. decembris)

Akadēmiķa profesora Alfrēda Ieviņa piemiņas lasījumi. Latvijas Ķīmijas Žurnālam 40 (12. decembris)

- Latvijas Zinātņu akadēmijā notika vairākas nozīmīgas mākslas darbu izstādes:

LZA goda locekļa Ilmāra Blumberga darbu izstāde (atklāta 13. februārī)

Ulda Zemzara gleznu izstāde “Portreti. Ziedi. Mūsmājas” (atklāta 24. aprīlī)

Akadēmiķa *Dr. habil. chem.* Arnolda Alkšņa akvareļu izstāde “Mežmalu meti” (atklāta 2. oktobrī)

Mākslinieka Vladimira Auziņa akvareļu un pastēļu izstāde “Maskavas foršteate” (atklāta 5. novembrī)

Pārskatu sastādījis LZA kor.loc. Jānis Kristaps

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS PILNSAPULCES

2001. gadā notikušas piecas LZA pilnsapulces.

LZA gada pilnsapulce 22.februārī

Pilnsapulcē piedalījās un uzrunu teica Ministru prezidents Andris Bērziņš. Tika pasniegtas balvas ievērojamiem zinātniekim, kā arī jaunajiem zinātniekim un studentiem. Ar LZA goda mecenāta diplomu tika godināts LZA ārzemju loceklis Dītrihs Andrejs Lēbers. Par zinātnes stāvokli Latvijā referēja LZA viceprezidents Juris Ekmanis. Pilnsapulci uzrunāja izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškalns.

Pārskatus par LZA darbību 2000. gadā sniedza LZA ģenerālsekretārs Andrejs Siliņš un LZA Uzraudzības padomes priekšsēdētājs akadēmīķis Kalvis Torgāns.

Diskusijā runāja kor.loc. P. Guļāns, akad. M. Kūle, akad. I. Knēts, akad. J. Freimanis, akad. I. Muiznieks, kor.loc. A. Zemītis, akad. I. Kalviņš, Dr. I. Rabinovičs.

Saskanā ar Statūtiem notika LZA prezidenta, pārējo augstāko amatpersonu, Senāta un Uzraudzības padomes vēlēšanas. LZA prezidenta amata kandidāta runu teica Jānis Stradiņš, kuru Pilnsapulce atkārtoti ievēlēja par akadēmijas prezidentu.

**LZA prezidenta *Jāņa Stradiņa* ievadvārdi
(saisināti)**

Mums ir jāpieņem lēmumi un ieteikumi ZA tālākvirzībai nākamajos gados, jāizsaka valdībai un sabiedrībai mūsu viedoklis, kā uzlabot situāciju zinātnē, kā veidot dialogu ar valdību.

Kopš Latvija pirms desmit gadiem atguva neatkarību, nemitīgi esam mēģinājuši definēt zinātnes vietu mūsu jaunatgūtajā valstī. Pāreja no zinātnes funkcionēšanas lielvalstī uz tās funkcionalēšanu mazā valstī, pāreja no zinātnes slēgtā sabiedrībā uz zinātni atklātā sabiedrībā, pāreja no valsts plānveida finansēšanas uz darbu tirgus apstākļos, paaudžu nomaiņa — tie ir pretrunīgi un sāpīgi procesi visā Centrālaustrumeiropā, ne tikai Latvijā vien. Un tomēr rādās, ka Latvijā zinātnē ir bijusi īpaši nemilams bērns, ja no visām Eiropas Savienības kandidātvalstīm vismazāko valsts finansējumu saņem Latvijas zinātnē un ja zinātnisko pētnieku skaita ziņā procentuāli no kopējā darbaspēka Latvija ir otrā vietā no beigām. Varu tikai pievienoties Valsts prezidentes V. Viķes-Freibergas akadēmiskajā runā izteiktajai dramatiski patiesai tēzei, ka, "stāvot uz jaunās tūkstošgades sliekšņa [...], augstākā izglītība un zinātnē Latvijā ir nonākusi nopietnas krizes situācijā". Tik nopietnas, ka nākamie daži gadi tām varētu kļūt liktenīgi. Latvijas valsts un visa Latvijas sabiedrība šai sakarībā stāv

nopietnas izvēles priekšā. Vai nu mēs spēsim pārveidoties, pielāgoties un pilnveidoties, vai nu mēs būsim sevi notiesājuši uz ilgstošu stagnāciju un arvien izteiktāku atpalīcību no saviem Eiropas kaimiņiem, gan tuviem, gan tāliem”.

Mēs labi saprotam, ka Latvija ir trūcīga valsts, ka bez zinātnes ir arī citas varbūt neatliekamākas vajadzības, taču līdzīgā situācijā ir arī citas kandidātvalstis, un negribētos piekrist, ka Latvijas zinātne ir mazāk kvalitatīva nekā zinātne kaimiņvalstīs, kur visur procents zinātnei no iekšzemes kopprodukta noteikts augstāks nekā Latvijā.

.. zinātne Latvijā dzīvo un varbūt pat ieies vēsturē ar to, ka tik stingrā Saeimas un valdības noteiktā diētas, pat badināšanas režīmā tomēr spējusi pastāvēt, ne tikai izdzīvot, bet arī veikt pasaule pamanāmus darbus. Zinātņu akadēmija gadiem ir centusies novērst pašu ļaunāko — zinātnes sabrukumu, amortizēt negatīvo. Stāvoklis zinātnei, šķiet, tomēr ir veiksmīgāks nekā rūpnieciskajā ražošanā un lauksaimniecībā, kaut arī visās šajās jomās procesi rit ārkārtīgi diferencēti, pēc Maltusa scenārija, — stiprākais izdzīvo, transformējas, piesaista līdzekļus no ārpuses (no Eiropas, no *NATO*), bet ne nu vienmēr enerģiskākais ir labākais.

Zinātne ir trīsviņība — tā nodrošina kvalitatīvu akadēmisko izglītību, nodrošina nacionālo identitāti kultūras jomā un modernu inovatīvu tehnoloģiju izveidošanu, augstās tehnoloģijas. Lai kā daži censtos mazināt zinātnes lomu pasaulei, tomēr tieši zinātne ir modernas kultūras, inovatīvas valsts, sabiedrības pamats. Straujas globalizācijas un paātrinātu inovāciju ērā tikai pārdomāta, racionāla, stratēģiski atjautīga, iespējām atbilstoša un tālredzīga augstākās izglītības un zinātnes politika dod reālas izredzes pārredzamā laikposmā panākt attīstītās valstis un palikt to pulkā, nevis ieslidēt hroniskas atpalīcības un nabadzības zonā, no kurās nav vai tikpat kā nav izejas. Mums ir jānosaka — un tas jau ir izdarīts — pētniecības prioritārās jomas, taču reizē arī jāuzsver, ka jebkuras neatkarīgas valsts zinātnes attīstībā nepieciešama līdzsvarota pīeja. Katra stratēģiski svarīga nozare ir uzturama kaut ierobežotā līmenī, vismaz lai mums pašiem rastos speciālisti un eksperti, jāuztur minimāla funkcionalitātes temperatūra. Cita starpā Latvijas valstij īpaši jāgarantē humanitāro un sociālo zinātņu attīstību, jo tieši nacionālā kultūras mantojuma saglabāšana un izpēte, pasaules kultūras, humanitāro un sociālo zinātņu jaunāko atziņu recepcija spēj nodrošināt valsts intelektuālu neatkarību, identitātes saglabāšanu globalizācijas un kosmopolītisma ērā. Domāju, pašreiz šī zinātnes daļa cieš vissmaņāk.

Finansējums zinātnei noteikti ir jāpalielina, zinātnieku vidējais vecums strauji pieauga, nenotiek infrastruktūras atjaunināšana, algu zinātnieki, tāpat kā ārsti un medicīnas māsas, kultūras darbinieki, Latvijā pieder pie intelektuālā proletariāta slāņa. Šāda attieksme negatīvi ietekmē vispirms augstākās izglītības kvalitāti, bet pēc tam — arī vispārējās izglītības līmeni. Valdības mēģinājumi glābt situāciju izglītībā vienīgi apakšējā līmenī, vienīgi palielinot skolotāju algas, gaidīto rezultātu nedos. Turklat

pietrūkstot augstākā līmeņa vietējiem speciālistiem, Latvijas ekonomika nokļūtu pilnīgā atkarībā no ārvalstu investoriem, ārvalstu firmām, valsts pārvalde paliktu bez ekspertiem, bet Latvijas tautsaimniecība un sociālā sfēra — bez augstām tehnoloģijām un attīstības perspektīvām.

Zinātnieku argumenti valdības aprindās tika uzsklausīti ar izpratni, taču rīcība nesekoja, un valsts budžetā 2001. gadam papildu līdzekļi zinātnes atbalstam nav paredzēti.

Pirms nedēļas šeit, Zinātņu akadēmijas sēdē, apsriedām divas svarīgas koncepcijas — Latvijas ilgtspējīgas attīstības koncepciju un Latvijas inovāciju koncepciju. Tika izsacītas bažas, ka ienāks ārzemju investīcijas, pilnīgi ignorējot vietējos zinātniekus, to ierosinājumus un izstrādnes. Acīmredzot valstij, Ministru kabinetam, ministrijām te tomēr daudzos gadījumos būtu jāsniedz valsts atbalsta programmas. Saeimai, Ministru kabinetam būtu jāpieņem politisks lēmums, ka zinātnē vispār un inovatīvā zinātne it īpaši ir valsts prioritāte, tāpat kā Eiropas Savienība pērn Lisabonā lēma par *knowledge based economy*. Lai šī prioritāte politiskā atbalsta ziņā būtu līdzvērtīga Latvijas virzībai uz *NATO* un lai nākotnē mums būtu ne tikai ar ES vienota darba telpa, bet arī vienota zināšanu telpa un vienota pētniecības telpa, kā tas jau ticis deklarēts.

Citejot vēlreiz Valsts prezidentes akadēmisko runu — “valsts politiku veidojot, ir jāsaprot un jāpieņem šī ābeces patiesība, ka izdevumi izglītībai un zinātnei nav tikai tēriņi, ne tādā nozīmē, kā, piemēram, kurināmais, kas mūs gan dotā brīdī sasilda, bet kam izdotā nauda tad arī ir iztērēta un izsmelta, un tikpat kā izķūpējusi gaisā. Nē, liela daļa no šajās nozarēs iztērētiem līdzekļiem būtu jāuzskata par ieguldījumu. Tas katrā ziņā būs ilgtermiņa ieguldījums, no tādiem, kura augļi sāk ienākt tikai pēc vairākiem gadiem. Tas arī būs ieguldījums ar zināmu riska faktoru, jo nav iepriekš iespējams paredzēt, tieši kurš akcents vai kura nozare izrādīsies perspektīvāka par citu. Taču ir vairāk nekā skaidrs, ka tas ir tāds ieguldījums, bez kura vispār iztikt nav iespējams”.

Ministru prezidenta kungs, ministra kungs, atļaujiet, ka šīs “ābeces patiesības” mēs jums regulāri atgādinām vēlreiz un vēlreiz, vienlaikus arī garantējot, ka zinātnei atvēlētos līdzekļus centīsimies tērēt lietderīgi, pēc labākās apziņas. Mūs ļoti iepriecina jūsu gatavība sākt dialogu, kas īpaši izpaudās šī pēdējā mēneša laikā. Domāju, mēs varētu savstarpējā izpratnē vienoties, kuras jomas principā būtu atbalstāmas papildus, izveidot darba grupas gluži konkrētu priekšlikumu izstrādāšanai jau nākamā gada budžetam.

Ja neatkarības atjaunošanas desmitajā gadā Latvijā pēdīgi notiktu stratēģisks pāvērsiens uz zināšanām balstītu valsti, uz zinātni, izglītību, modernajām tehnoloģijām, uz pareizu fundamentālo zinātņu un nacionālo zinātņu izpratni, ja notiktu šis brīnumis, tad mēs nebūtu te velti dzīvojuši un cīnījušies. Ilgtermiņa perspektīvā šāda pieejā Latvijai sniegtu daudz jaunu augļu, dotu lielu dinamiku visam Baltijas reģionam.

**Ministru prezidenta *Andra Bērziņa* uzruna
(saīsināti)**

..Pēc manām domām, līdz ar Latvijas uzaicināšanu sākt integrācijas procesu Eiropas Savienībā (ES), zinātnes vietas meklējumi Latvijas sabiedrībā ir beigušies. Tiem tādiem vajadzētu būt, jo tieši ES ir tā, kas šodien Latvijas zinātniekiem paver neiedomājami jaunas un plašas perspektīvas. Es gribu teikt, ka tās ir nesalīdzināmi lielākas nekā pirms 1990. gada.

..Pirmais un visneatliekamākais uzdevums mums būtu zinātniskā potenciāla atjaunošanas programma.. Jābūt ciešāk integrētam mācību procesam, docētājiem augstskolās un visām daudzajām mūsu zinātnes institūcijām.. Pēdējie pāris gadi ir apliecinājuši Latvijas zinātnieku lielo potenciālu. Šeit es gribu minēt veiksmīgo Latvijas zinātnieku līdzdalību ES piektā ietvara programmās zinātnē un dažādās ar tehnoloģiju attīstību saistītās lietās..

Par prioritāriem virzieniem Latvijā vajadzētu klūt organiskajai ķīmijai, biomedicīnai, farmācijai, materiālzinātnēm, informācijas tehnoloģijām, mežu un koku zinātnēm, letonikai. Latvijas zinātnieki šajās jomās ir guvuši lielus, ievērojamus sasniegumus un sekmīgi sevi parādijuši starptautiskā mērogā. Tas nekādā gadījumā nenozīmē to, ka kāda cita zinātnes joma vai nozare būtu liekama zemākā vietā, bet es uzskaitīju tās nozares, kurās redzami praktiski, konkrēti un būtiski sasniegumi, kurās varam droši teikt, ka esam konkurrēspējīgi ES..

Mums ir ļoti nopietni jādomā par zinātnes darba organizācijas struktūras optimizāciju. Šeit pirmkārt apskatāms jautājums par zinātnes saistību ar konkrēto dzīvi un prasībām, kādas šodien izvirzitas ekonomiskajā telpā, uz kuru mēs virzāmies — ES. Es domāju tos spēles noteikumus, kādos pieradusi dzīvot zinātnē un zinātnes pārstāvji citās valstīs, kuras jau ilgāk ir darbojušās tirgus ekonomikas apstākļos..

Nopietni ir jāstrādā ar ES līdzekļiem un iespējām tos piesaistīt. Pilnīgi droši uz tiem jūs visi varat cerēt, un visi saņemsiet nepieciešamo valsts atbalstu jeb līdzfinansējumu, lai šajās programmās un projektos Latvijas zinātnieki sekmīgi varētu iesaistīties.

Ir vēl kāds jautājums, kas šodien nav atrisināts. Tā ir zinātnisko iestāžu un zinātnisko centru patstāvība — vai ir sakārtoti īpašuma attiecību jautājumi, vai īpašumi ir reģistrēti zemesgrāmatā, vai zinātniskie kolektīvi, kas īpašumu apsaimnieko, ir reāli gatavi iet un startēt ar saviem projektiem normālā finansu tirgū, saņemot nepieciešamās atļaujas, lai varētu piesaistīt papildu resursus, kas varētu palīdzēt zinātnei izdzīvot.

Runājot par valsts garantētiem projektiem, jāatzīmē, ka to kopējais apjoms Latvijas valstij ir reglamentēts. Mums ir jādomā par saviem ārējiem parādiem, par fiskālo politiku, par budžeta sabalansētību. Taču gribu teikt: ja ir konkrēti projekti un

projektu precīza ekspertīze, kas apliecina, ka ilgākā termiņā projektiem ir atdeve, tie valdībā noteikti tiks atbalstīti.

Akadēmijas prezidenta amata kandidāta
akadēmiķa *Jāņa Stradiņa* runa
(saīsināti)

Šā gada 14. februārī aprit 55 gadi, kopš dibināta Latvijas Zinātņu akadēmija, un deviņi gadi, kopš tā veidojas kā individuālu locekļu korporācija atbilstoši Eiropas tradīcijām. Šķiet, Zinātņu akadēmija kā Latvijas zinātnes elites pārstāvniecība visumā ir izveidota un darbojas sekmīgi (es neteikšu — ideāli). Vietējā sabiedrībā un arī ārpus Latvijas tās vārdam ir pietiekami laba skāņa un autoritāte. Vairišos no apoloģijas, daudz ir nepilnību, nepaveikta, pati situācija Latvijas zinātnē, kā dzirdējām, ir dažā ziņā pat kritiska, tomēr Zinātņu akadēmija ir uzstājusies un uzstājas kā zinātnes vērtību sargs, savā ziņā kā šo vērtību garants Latvijā. Tā amortizē triecienus, mēģina uzturēt optimismu, cerību, vienot zinātniekus kopejai darbībai.

Regulāri piedaloties Eiropas un pasaules zinātnes organizācijās *ISCU*, *ALLEA*, Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju regulārajās konferencēs, vērojot ārvalstu zinātņu akadēmijas, tā sakot, no iekšpuses, iepazīstoties ar dažādu ZA gadagrāmatām, varu secināt, ka mūsu Zinātņu akadēmija darbojas pietiekami efektīvi, dažā ziņā pat dinamiskāk nekā ārzemju akadēmijas, ipaši ievērojot to, ka mums jādarbojas nelabvēlīgakos apstākļos, nesakārtotākā zinātnes vidē, ka mūsu Zinātņu akadēmijas finansējums patiešām ir tas niecīgākais. Protams, iespēju, līmeņa, tradīciju ziņā nevaram salīdzināt sevi ar lielajām pasaules zinātņu akadēmijām, tomēr darbības principi mums ir samērā līdzīgi. Prātā nāk kāda vēsturiska analogija, proti, Napoleons savulaik Viljānicīgi vaicāja vietējam ķīmijas profesoram: “Kādu ķīmiju tad te māca?”, uz ko sekoja atbilde: “To pašu ķīmiju, ko Parīzē, majestātē.”

Nupat notika LZA sēde par Latvijas ilgtspējīgas attīstības “No vīzijas uz darbību” un inovāciju koncepciju apspriešana, kuru veidošanā bija piedalījušies vairāki mūsu ZA locekļi. Ievērojot diskusiju, kas izraisījās, nemot vērā to, ka koncepcijā akcentēta gan zinātnes loma, gan augstās tehnoloģijas, bet varbūt — novārtā atstātas sabiedrības ētikas, vērtīborientāciju, kā arī sociālās problēmas, acīmredzot šo koncepciju pēc kāda laika vajadzētu iztirzāt atkārtoti un plašāk. Tāpat sadarbībā ar LZP, IZM, AIP būtu jāatgriežas pie augstākās izglītības un zinātnes vienotas koncepcijas izstrādāšanas, lai to apstiprinātu Saeimā, iekļaujot koncepcijā arī augsto tehnoloģiju, modernās ražošanas komponenti, veidojot vienotu ERTDI kompleksu.

Taču, kā jau sacīju, Latvijas zinātnē veidojas bīstams paaudžu pārrāvums, un viens no priekšlikumiem varētu būt “Jauno pētnieku akadēmijas” izveidošana. Protī, perspektīvākiem doktorandiem, kuri saņēmuši ZA prēmijas un kuri nodomājuši mūžu

saistīt ar zinātni, varētu nokārtot regulāru papildu piemaksu doktorantūras laikā, ierosinot, lai viņi piedalītos šādā klubā, sniegtu tur darba pārskatu reizi pusgadā vai gadā, iepazītos ar kolēģiem, veidotu starpdisciplinārus kontaktus, paplašinātu redzesloku. Tie varētu būt nākamie potenciālie asociētie profesori un profesori.. Varētu pamazām veidot nākotnes zinātnisko eliti.

Krīze Latvijas zinātnē tiks pārvarēta, nāks jaunas paaudzes, gudrākas par mums, arī zinātnē Latvija, cerams, nenozudis no pasaules zinātnes kartes šajā globalizācijas un lielo valstu hegemonijas laikā. Kultūra, izglītība, zinātne ir tās vērtības, ar kurām vēl varam iziet pasaulē. Protams, tas pagaidām jāsaka vēlējuma izteiksmē, bet, ja mēs joprojām saliedēti un koncentrēti aizstāvēsim šīs vērtības, ja darbosimies saskaņoti, tad šīs vērtības saglabāsim un pavairosim. Galu galā Latvijas Zinātņu akadēmijas misija ir uzturēt zinātnei, kultūrai un intelektuālām investīcijām (plašā nozīmē) labvēlu vidi, būt par katalizatoru zinātnes norisēm Latvijā.

LZA pilnsapulce 23. martā “Latvijas iedzīvotāju genoma programma”

Ar ievadvārdiem pilnsapulci atklāja LZA prezidents Jānis Stradiņš. Akadēmisko lekciju “Cilvēka genoma programma — 21. gs. izaicinājums pasaulei un Latvijai” nolasīja Ministru kabineta 2000. gada balvas zinātnē laureāts akadēmīkis Elmārs Grēns. Par genoma pētījumiem un medicīnu referēja *Dr. habil. biol. Astrīda Krūmiņa*. Ar nepieciešamās likumdošanas jautājumiem genoma programmas īstenošanai iepazīstināja Saeimas deputāts *Dr. med. Romualds Ražuks*. Par valsts konkurētspēju, zinātni, budžetu un iespējām palielināt zinātnes budžetu uz nodokļu pārdales rēķina pārdomās dalījās Saeimas deputāts *Andris Šķēle*. Diskusijā par izvirzīto problēmu loku piedalījās akadēmiķi *Vija Kluša, Jānis Freimanis, Ivars Kalviņš, Pauls Pumpēns, Indriķis Muižnieks*, Valsts Medicīniskās ģenētikas centra direktore *Rita Lugovska*, LZA goda doktors *Ojārs Zanders*, Patentu valdes eksperte *Māra Rozenblate*. Pilnsapulce pieņēma lēmumu atbalstīt “Latvijas iedzīvotāju genoma programmas” zinātnisko pamatojumu.

**LZA prezidenta *Jāņa Stradiņa* ievadvārdi
(saīsināti)**

Šī ir pirmā Latvijas Zinātņu akadēmijas tematiskā pilnsapulce jaunajā, 21. gadsimtā, kuru tad nu sākam ar Latvijas iedzīvotāju genoma datu bankas projekta prezentāciju, faktiski tās pirmo publisko prezentāciju, lai rosinātu debates plašākā sabiedrībā.

20. gadsimts lielā mērā bija fizikas gadsimts, 21.gadsimts sākas kā bioloģijas vai informātikas gadsimts (gadsimta gaitā tas varētu pārtapt arī par sociālo un/vai humanitāro zinātņu gadsimtu un pat par sociālo tehnoloģiju gadsimtu, kas zina). Taču tieši gadu tūkstoša mijā, 2000.–2001. gads ieies pasaules zinātņu vēsturē ar sensacionālām ziņām par pamatvilcienos paveikto cilvēka genoma struktūras atšifrēšanu. Nupat, 2001.gada februārī, publiskots Cilvēka genoma starptautiskās programmas pētījumu rezultātu darba variants. Tas ļauj sacīt, ka 95–98% no aptuveni 30 000 cilvēka gēniem ir identificēta struktūra. Par darba sarežģītību liecina tas, ka noteikta 3 miljardu nukleotīdu secība cilvēka DNS, bet par pētījumu izmaksām — tas, ka finansējums no ASV federālā budžeta cilvēka genoma programmai pārsniedz 13 miljardus ASV dolāru, bet no privātstruktūrām tas bijis vēl lielāks. Darbu veikuši galvenokārt ASV un Lielbritānijas pētnieki, taču šis veikums ir visai cilvēcei, arī Latvijai, tādēļ šodien pilnsapulcē tiks aplūkotas tā iespējamās sekas medicīnai un citām jomām, atklājuma potenciālie lietojumi.

Latvijas Republikas Ministru kabineta balvu 2000. gada novembrī saņēma mūsu kolēģis akadēmiķis Elmārs Grēns par veikumu molekulārajā bioloģijā un gēnu tehnoloģijā, par šis nozares izveidošanu Latvijā, kam viņš veltījis sava mūža 35 gadus. Šodienas ZA pilnsapulce organizēta, lai noklausītos profesora E.Grēna akadēmisko lekciju un izvērstu diskusiju par Latvijas iedzīvotāju genoma programmu, ko akadēmiķis E. Grēns visai laikmetīgi un amerikāniski nosauc par 21. gadsimta izaicinājumu pasaulei un Latvijai.

Runa nav par Latvijas zinātnieku iesaistīšanos Cilvēka genoma starptautiskajā programmā, kas nodarbojas ar cilvēka gēna struktūras identificēšanu vispār — ne tikai Austrumeiropā, bet arī lielum lielais vairums Rietumeiropas valstu šajā ļoti dārgajā, fundamentālajā programmā nepiedalās, amerikāni to pabeigs paši. Runa šodien būs par tām revolucionārām pārmaiņām, kas neizbēgami gaida medicīnu tuvākajos 5–10–20 gados, vai varbūt pat ilgākā laika posmā. Pilnīga cilvēka genoma atšifrēšana ļauj izveidot individuālas cilvēku gēnu kartes. Individuālajā gēnu kartē būtu savā ziņā ierakstīts iespējamais cilvēka liktenis. Mainīties priekšstati par slimībām, to ārstēšanas veidi, sāksies medicīnas individualizācija, un tas ir neizbēgami.

Tātad runāsim šodien par gēnu medicīnas pamatu likšanu Latvijā, par visu Latvijas iedzīvotāju vai varbūt pagaidām — tās riska grupu pasportizāciju, par individuālo gēnu kartēšanu pēc DNS analīzēm, par informācijas bāzu radīšanu medicīnai. Šādas nacionālas genoma datu bāzes tiek veidotas Lielbritānijā (aptuveni pusmiljonam iedzīvotāju), atsevišķos ASV štatos, Islandē (kur mīt 270 tūkstoši). Arī mūsu kaimiņzeme Igaunija pēc vairāku gadu diskusijas nolēmusi šoruden stāties pie genoma datu bāzes izveidošanas 1 miljonam cilvēku. Saprotams, ar laiku šāda genoma datu bāze tiks izveidota visās attīstītās Eiropas valstīs un iekļausies ES genoma programmā.

Šādu datu bāzu radišana sasaucas ar informācijas tehnoloģiju attīstību, tā var radīt Latvijā t.s. e-medicīnu, bioinformātiku.

Tātad augstākā mērā moderns, žilbinošs, galvu reibinošs projekts. Taču jāteic, ka jau pirms šīs pilnsapulces zinātnieku sabiedrībā aizsākās debates un viedokļi bija krasī polarizēti. Vieni programmu uzskata par nozīmīgu Latvijai, citi — par pāragru, pārāk izšķērdīgu trūcīgai valstij.

No vienas puses, tiek izsacītas bažas, ka genoma programmas īstenošana varētu mainīt zinātnes prioritātes, samazināt jau tā lieso zinātnes budžetu, radīt disproporcijas zinātņu nozaru struktūrā. Arī Igaunijā līdzīgs projekts tiekot kritizēts kā postsociālisma valstij pārāk dārgs un pārāk ambiciozs. Patiesībā gan runa ir ne tik daudz par zinātni, cik par pasaules zinātnes sasniegumu lietošanu praktiskajā medicīnā, kas būtu jāfinansē galvenokārt no Labklājības ministrijas budžeta. Bet te nu man vaicās, kāds gan var būt genoma projekts, ja Latvijā šodien izplatās utainība, kašķis, atdzīvojusies difterija, akūta tuberkuloze.. Ne finansiāli, ne organizatoriski nav sakārtota pati veselības aizsardzības sistēma.

Kontrargumentus genoma programmai šajā tik svinīgajā dienā apzināti izklāstu jau iepriekš, lai rosinātu diskusiju, kas varētu turpināties publiski, ārpus šīs dienas un ārpus šīs zāles sienām. Manuprāt, ir jāizšķir šīsdienas projekti un projekti rītdienai, pat parītam. Latvijai ir jāizvēlas, vai mēs varam un vai vēlamies dzīvot ne tikai šodienai, kur patiešām svarīga loma ir triviālām, “trešai pasaulei” raksturīgām slimībām un problēmām, vai dzīvosim arī nākotnei un jau šodien sāksim veidot pamatus *savai* gēnu medicīnai. Nedzīvosim taču mūžigi ar utīm, diloni, difteriju un narkomāniju. Manuprāt, jau šodien Latvijai tomēr jābūt gatavai jaunāko pasaules ideju, metožu, manipulāciju, pieeju recepcijai, uztveršanai, ja nevēlamies lemi sevi atpalicībai, kas draud kļūt hroniska, ja gribam palikt vidēji attīstīto valstu sarakstā. Manuprāt, ir jāsaglabā pietiekami augstais zinātniskais potenciāls, kas Latvijā izveidots ne jau vienā gadā, bet vismaz ceturtdalga gadsimta garumā, konkrēti, arī E. Grēna vadītajā Biomedicīnas pētījumu centrā. Ir jāsāk gatavot speciālistus rītdienas, varbūt parītdienas gēnu diagnostikai, gēnu medicīnai Latvijas Universitātē, Latvijas Medicīnas akadēmijā — tas ir garu gadu darbs, darbs perspektīvai, progresam. Pietiekamā limenī jāuzturt aparatūra — gēnu analizatori, nepieciešamie reāgenti. Pamazām jāsakārto normatīvā likumdosāna šajā jomā, atbilstoši Eiropas valstu standartiem — jāaatzīst gan, ka arī Eiropā tāda vēl nav īsti sakārtota. Ir jāpārdomā, kā novērst iespējamās ļaunprātības un cilvēku neuzticēšanos jaunajam, lai nākotnē gēnu tehnoloģijas nekļūtu par cilvēktiesības aizskarošām “sociālajām tehnoloģijām”. Tas ir no vienas puses.

No otras puses, un to uzreiz gribu pasacīt kategoriski, ka Latvijas iedzīvotāju genomu programmu nevar veidot uz pašreizējā zinātnes budžeta rēķina. Tāds ir *kopīgs Latvijas zinātnieku viedoklis*. Būtu nesaprātīgi slēgt vai apturēt citu nozaru attīstību, vai tās būtu materiālzinātnes, vai organiskā sintēze, vai letonika, vai citas jomas,

upurējot tās uz genomikas altāra. Gribu vēlreiz atkārtot to, ko jau neskaitāmas reizes esam sacījuši valdībai, ka atsevišķu zinātņu nozaru attīstībai Latvijā jābūt pietiekami līdzsvarotai. Saku to, lai diskusijā par genomu programmu pārsvaru neņemtu emocijas, kaislības par finansējuma pārdalīšanu, bet nopietna programmas zinātniska un sociāla analīze, cik nu mēs, šajā zālē pulcējušies, pārsvarā nespeciālisti, spējam to veikt. Kā jau teicu, genoma programmas zinātniskā daļa ir samērā neliela, pārsvarā ir praktiskā, speciālistu sagatavošanas daļa, medicīniskā daļa; zinātniskā daļa jau tiek finansēta LZP programmu ietvaros ar 100 849 Ls. Mūsuprāt, šo finansējumu arī zinātnes daļai nepieciešamības gadījumā varētu mazliet palielināt, bet pašai programmai Saeimai, valdībai ir jāmeklē un jāatrod papildu līdzekļi, pirmajiem 3 gadiem — aptuveni 1 miljonu latu.

Elmāra Grēna nopelnu kontā ir starptautiski pazīstama pētījumu centra izveidošana, lielisku skolnieku izaudzināšana, no kuriem lai minu tikai akadēmīki Paulu Pumpēnu. Ja tagad Elmārs Grēns ierosina izveidot Latvijā iedzīvotāju genoma programmu, kas potenciāli varētu klūt par valsts programmu nākamajai desmitgadei līdz 2009. gadam, tad šis ierosinājums mums jāuztver ar visu nopietnību. Domāju, jau iepriekš varam novēlēt tam sekmes, kaut arī tā īstenošanas tempu un apjomu ziņā viedokļi varētu atšķirties, bet progresu kavēt nevajadzētu.

Elmārs Grēns
**Cilvēka genoma programma — 21. gs. izaicinājums
pasaulei un Latvijai**

Cilvēka genoma starptautiskā programma paredz 2003. gadā pilnīgi noskaidrot cilvēka genoma struktūru, nosakot visu vairāk par 3 miljardu nukleotīdu secību cilvēka DNS, bet jau 2001. gada februārī publicēts t.s. darba variants (*working draft*), kuru par 90–92% var uzskatīt par pilnībā pabeigtu pētījumu. Jau šodien liela daļa no aptuveni 30 000 cilvēka gēnu ir identificēta un to struktūra zināma. Pieaug funkcionalo pētījumu īpatsvars cilvēka genoma programmā, un līdz ar to jau iegūto datu izmantošana medicīnā, farmācijā un citās ar ģenētisko informāciju saistītās sfērās.

Mutāciju un citu ģenētisku procesu rezultātā gēnos uzkrājas izmaiņas, kuru skaits un raksturs katram cilvēkam ir atšķirīgs un daļa no tām var tikt pārmantota nākamās paaudzēs. Individuālās atšķirības gēnu struktūrā (gēnu polimorfisms) lielā mērā nosaka cilvēka raksturu, izskatu, dotības, iedzīmtās slimības un spēju pretoties vides faktoru negatīvai ietekmei, kas var izraisīt ļaundabīgos audzējus, sirds un asinsvadu, infekciju, neirotropās, autoimūnās u.c. slimības. Intensīvi norit kopsakarību meklējumi starp genoma struktūru, no vienas puses, un cilvēka organismā funkcionālām un patoloģijām, no otras. Daudzas no šīm kopsakarībām šodien jau ir atklātas. Izmantojot šīs kopsakarības, uzkrājot un analizējot genoma polimorfisma datus, iespējams radīt

iedzīvotāju genoma datu bāzi, lai ar DNS diagnostikas palīdzību atklātu katra indivīda veselības riska faktorus, prognozēt iespējamās slimības norisi, izstrādāt preventīvus pasākumus un individuālo terapiju (farmakogenomika). Paveras iespēja izmantot šo datu bāzi arī tiesu medicīnā un etnoģēnētiskos pētījumos.

Molekulārā genoma analize (DNS diagnostika), kas sākotnēji tika veikta tikai atsevišķu monogēno slimību gadījumos (mukoviscidoze, fenilketonūrija, hemofilija A u.c.), aizvien plašāk ienāk praktiskajā medicīnā. DNS diagnostika atļauj atklāt iedzīmtās slimības visās ontoģēnēzes stadijās, tai skaitā prenatāli un vēl pirms slimības pazīmju izpausmes, ļauj atklāt kliniski veselus bojāto gēnu nesējus, kā arī tos indivīdus, kam ir augsts patoloģijas rašanās risks. Pēdējā laikā īpašu nozīmi molekulārā genoma analīze iegūst onkoloģisko un sirds un asinsvadu slimību agrīnai diagnosticēšanā un profilaksē, sakarā ar šo slimību plašo izplatību. Jau šodien ir iespējams atklāt indivīdus, kam ir ģenētiski determinēts augsts risks saslimt ar krūts vēzi, nepolipu kolorektālu vēzi, aterosklerozu, koronāro sirds slimību, hipertenziju, Alcheimera slimību u.c. Iespējams atklāt indivīdus ar ģenētiski determinētu netipisku reakciju uz atsevišķiem medikamentiem, un tas ļauj katram pacientam piemērot īpašu, tieši viņam piemēroto individuālo terapiju.

Nav šaubu, ka jau paredzamā nākotnē molekulārā genoma analize, vispirms DNS diagnostika, kļūs par pacientu rutīnu izmeklēšanas metodi, kardināli pārveidojot medicīnu. Cilvēka genoma programmas sasniegumus neverētu lietot plašam iedzīvotāju kontingentam, ja līdztekus tiem neattīstītos modernas genoma mikroanalīzes metodes, izmantojamas masveida DNS izmeklējumiem. Tā saucamās DNS mikrorindu (*microarrays*) jeb DNS mikročipu (*microchips*) metodes spēj vienlaicīgi analizēt vairākus tūkstošus DNS paraugu, turklāt mikrominiaturizācija ļauj strādāt ar neliņiem DNS paraugu un reāgentu daudzumiem, padarot analīzes izmaksas visai nelielas.

Miljardiem dolāru, ko ikgadus pasaulei valsts un privātais sektors iegulda genoma pētījumos (ASV federālā budžeta finansējums cilvēka genoma programmai vien kopumā sastāda 13,6 miljardus dolāru), dod tādu zinātnisko informāciju, kas kardināli pārveidos medicīnu jau tuvākajā nākotnē. Attīstītās pasaules valstis papildus nacionālajām cilvēka genoma programmām pastāv privāto farmaceitisko un biotehnoloģisko firmu finansētas programmas. Vairākus gadus daudzas firmas (it sevišķi ASV) strādā pie iedzīvotāju genoma reģionālo datu bāžu izveidošanas un analīzes. Pēdējā laikā uzsākts arī darbs, lai radītu nacionālu genoma datu bāzi. Islandē jau trešo gadu strādā multinacionāla privāta kompānija *DeCODE genetics* (300 darbinieku, 12 milj. USD starta kapitāla), kura paredz radīt genoma datu bāzi par 270 000 dzīvo islandiešu un ģeneoloģisko informāciju par daudziem viņu priekšteciem. Lielbritānijā izstrādāta nacionāla programma līdz šim lielākajai genoma datu bāzei, kas aptvers 500 000 iedzīvotāju (starta kapitāls — 25 milj. GBP). Igaunijā uzsākti priekšdarbi, lai radītu

genoma datu bāzi 1 milj. iedzīvotāju 5 gadu laikā, tā varētu izmaksāt līdz 150 milj. USD.

Apzinoties molekulāro ģenētisko datu pieaugošo nozīmi veselības aizsardzībā, praktiski katrā no attīstītām valstīm nodibināti nacionāli genoma pētīšanas centri ar plašu koordināciju visas valsts mērogā, iesaistot klīnikas un konsultāciju centrus. Nacionālie centri iekļaujas Eiropas Savienības valstu genoma programmas tīklā un koordinē savu darbību ar pārējām pasaules valstīm.

Ja Latvija pretendē uz modernas valsts statusu, tai jāiesaistās šajā uz nākotni orientētajā 21. gadsimta “biotehnoloģijas revolūcijas” vilnī. Arī tādēļ, lai paši būtu noteicēji par saviem gēniem, saglabātu un varbūt kādreiz arī uzlabotu savu genofondu. Bet vispirms, lai nodrošinātu sev un saviem bērniem mūsdienīgu un pilnvērtīgu veselības aprūpi, un līdz ar to arī dzīves kvalitāti.

Latvijas zinātnieki izstrādājuši un izvirza plašu ilgtermiņa valsts projektu “Latvijas iedzīvotāju genoma datu bāze”. Projekta mērķis — radīt efektīvu Latvijas iedzīvotāju ģenētiskās informācijas apzināšanas sistēmu, ar kuras palīdzību varētu iespējami ātrāk ieviest jaunākos ģenētikas atklājumus Latvijas iedzīvotāju veselības un dzīves kvalitātes uzlabošanai un nodrošināt valstij labu starta pozīciju gaidāmās biotehnoloģijas revolūcijas apstākļos.

Tik grandiozas programmas realizācijas gaitā nevar norobežoties no tādām problēmām kā individuālo ģenētisko datu aizsardzība, to praktiskās izmantošanas ētiskie aspekti u.c. Jāizstrādā atbilstoša likumdošana un tiesiskas normas, pirms uzsākam iedzīvotāju genoma datu bāzes izveidošanu un lietošanu praksē.

Latvijas Zinātņu akadēmija aktīvi atbalsta projektu “Latvijas iedzīvotāju genoma datu bāze” kā vienu no prioritārām augsto tehnoloģiju un valsts modernizāciju veicinošām iniciatīvām un ir gatava aktīvi līdzdarboties tā realizācijā.

Astrīda Krūmiņa
Genoma pētījumi un medicīna

Intensīvi cilvēka genoma molekulārie pētījumi, galvenokārt DNS analīze, pasaulē tika uzsākti 80. gadu beigās. Šo pētījumu ievērojamais finansējums, kā arī ne vien valstisko institūciju, bet arī privātfirmu lielā ieinteresētība ir izskaidrojama ar šo pētījumu nozīmīgumu medicīnā.

DNS analīze paver milzīgas iespējas gan drīz visu cilvēka patoloģijas formu diagnostikā. DNS diagnostikas pamats ir nevis klīniski simptomi vai bioķīmiskas no-virzes, kas var būt ļoti variablas (dažādas), bet gan pārmaiņas DNS molekulā — gēnos. DNS daudz sekmīgāk nekā tradicionālās diagnostikas metodes ļauj atklāt patoloģiju visos cilvēka dzīves posmos — kā pēc dzimšanas, tā arī vēl pirms dzimšanas

(parenatālī). Ľoti nozīmīga ir iespēja konstatēt patoloģiju vēl pirms simptomu un bioķīmisko noviržu parādišanās. Daudzos gadījumos šāda presimptomātiska diagnostika un tai sekojoša dzīves veida izmaiņas vai preventīvās terapijas uzsākšana ļauj aizkavēt vai pat pilnībā novērst slimību. Jau tagad DNS analīze tiek lietota ļoti daudzu monogēno slimību (cēlonis — pārmaiņas vienā gēnā) diagnostikā, kā arī bieži sastopamo slimību riska gēna nesēju atklāšanā. Diagnosticējamās patoloģijas apjoms ļoti strauji paplašinās, veidojot pamatu slimību patoģēnēzes (patoloģiskā procesa attīstības) izpratnei un jaunu efektīvu ārstēšanas metožu izstrādāšanai. Individu genoma atšķirību pētījumi dos iespēju izvēlēties katram slimajam individuālām visderīgākās zāles, kuras citam cilvēkam varētu būt pat kaitīgas.

Ľoti liela nozīme DNS analīzei ir cilvēka patoloģijas profilaksē (novēršanā), atklājot un informējot tos individus, kuru pēcnācējiem var būt kāda ģenētiska slimība.

Latvijā ar medicīnu saistīti cilvēka genoma pētījumi pagaidām tiek veikti salīdzinoši nelielā apjomā Latvijas Universitātē (Biomedicīnas pētījumu un studiju centrā, Bioloģijas fakultātē), Latvijas Medicīnas akadēmijā, Valsts Medicīniskās ģenētikas centrā.

Cilvēka genoma pētījumu apjomam un iespējām strauji palielinoties, sabiedrības uzmanība ir pievērsta virknei ar šiem pētījumiem saistītu ētisku jautājumu. Galvenie no tiem ir individuālā izvēles brīvība, datu konfidencialitāte, izmeklējamo individuālā informācija un piekrīšana analīzei, ģenētiskās konsultēšanas nodrošināšana, sabiedrības izglītošana, iespējama tolerances mazināšanās pret ģenētiski atšķirīgiem individuāliem, jaunas eigēnikas rašanās un ģenētiskās diskriminācijas draudi.

LZA pilnsapulce “Rīgai 800” 26. aprīlī Rīgas Latviešu biedrībā

LZA prezidenta Jāņa Stradiņa ievadvārdi

Šīsdienas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce, ko rīkojam kopā ar mūsu uzticamo partneri — Rīgas Latviešu biedrību, ir veltīta Rīgai, mūsu pilsētas, Latvijas galvaspilsētas 800 gadu jubilejai. Vienlaikus tā veltīta arī Andrim Caunem, cilvēkam, kas savu pētnieka mūžu ir saistījis ar Rīgu un par izcilu veikumu Rīgas senās vēstures izpētē Šodien saņem Zinātņu akadēmijas augstāko apbalvojumu — Lielo medaļu. Tātad Šodien suminām divus gaviļniekus — mūsu Rīgu un mūsu Andri Cauni.

Teicot cildinājuma, *laudatio* vārdus profesoram A. Caunem, ievadrūnā vienlaikus vēlētos skart vēl divas problēmas — vai Rīgai patiešām šogad aprīt 800 gadu, un ko Zinātņu akadēmija kopumā ir veikusi vai vēl varētu veikt Rīgas labā, Rīgas izpētes un vārda celšanas labā.

Indriķa hronikā stāv rakstīts: “*Anno tertio sue consecrationis episcopus cum peregrinis '85 Riga civitas edificatur*” (Savas iesvētīšanas trešajā gadā bīskaps [Alberts] ar krustnešiem '85 uzceļa Rīgas pilsētu). Tieši uz šo (un tikai uz šo hronikas norādi!) balstās Rīgas dibināšanas datējums, tomēr tas nav viennozīmīgs. Ar pilsētas dibināšanu saistās arī citi notikumi un gadskaitli. 1198. gads ir Rīgas vārda pirmais pieminējums šajā pašā hronikā, kad libetis Imauts (ne Imants) pie Rīgas vietas (*ad locum Rigae*) nodur bīskapu Bertoldu, kamēr 1201. gadā, saskaņā ar jau citēto hronikas norādi, viņa pēcnācējs Alberts libiešu ierādītajā zemes gabalā sācis celt Rīgas pilsētu. 1226. gadā pieminēts, ka darbojas Rīgas rāte, tātad jaunveidojums jau ir guvis viduslaiku pilsētas tiesības. Arheologi, un īpaši mūsu laureāts Andris Caune, ir rādijuši, ka vairākas pilsētveida apmetnes vai ciemi tagadējās Vecrīgas vietā pastāvējuši vismaz visu 12. gadsimtu. Varētu izvēlēties, kā daudzu citu pilsētu gadījumā tas ticis darīts, kādū apaļu gadskaitli, sacīsim, 1100. gadu, un tad jau pērn būtu varējuši nosvinēt Rīgas 900 gadu jubileju.

Taču, paliekot pie rakstītiem vēstures avotiem, logiskas ir divas alternatīvas — 1198. vai 1201. gads (vai pat 1226. gads). Kuru no tām izvēlēties, nosaka ne tik daudz relatīvā vēstures patiesība, cik mūsu vēstures skatījums — ko uzlūkojam Rīgas pagātnē par galveno: saistību ar vietējo cilšu, tautu dzīvi vai saistību ar Rietumeiropas tendencēm un Eiropas mēroga parādībām pilsētu attīstībā. Problēma tātad ir plašāka, gandrīz vai filozofiska: kam pieder Rīga? Latvijai, Eiropai vai pati sev? Vai Rīga saistīta ar vietējo cilšu vēsturi, vai arī *die Stadt Riga* ir Māras zemē, Livonijā iedēstīts svešzemju augs? Tas ir ne tikai dibināšanas datējuma jautājums, bet arī Rīgas pastāvēšanas un nākotnes būtisks jautājums.

Datējuma problēmatika diskutēta 1990. gada 30. novembrī, Rīgas jubilejas datējuma konferencē, ko rīkoja Latvijas Kultūras fonds, Rīgas dome un Latvijas Zinātņu akadēmija, tās Latvijas vēstures institūts. Diskusijā piedalījās nelaiķis, Rīgas vēstures pētnieks Dr. Teodors Zeids, arheologs Andris Caune, arī man bija gods sniegt priekšlasījumu tieši par šo jautājumu. Pirms tam svaru kausi bija gandrīz vai nosvērušies par labu 1198. gadam, un šāds datējums ZA Prezidijs sēdē 1987. gada 15. janvārī tika akceptēts kā Rīgas dibināšanas gads — gan Teodors Zeids, gan, ja nealojos, arī Andris Caune toreiz pievienojās šim viedoklim. Taču 1990. gada konferencē tika pieņemts mazliet cits atzinums, proti, Rīgas dibināšanas datējumam jāizvēlas abas minētās alternatīvas, abi gadi.

1198. gads saistīts ar vietējo elementu — lībiešu, arī seno baltu cilšu — pastāvēšanu un pretestību svešzemniekiem, krustnešiem, ar cīņu pret pakļaušanu, ar Rīgas vārda pirmo pieminējumu. 1201. gads saistīs ar viduslaiku pilsētas veidošanās sākumu Rietumeiropas izpratnē, ar Rīgas bīskapu Albertu, ar kristianizāciju. Kristīgo ticību mums lielā mērā atnesa ar uguni un zobenu. Taču gadsimtu gaitā tā iesakņojās, tautas attieksme mainījās, un nu Kristus mācība, Rietumu vērtības lielā mērā ir mūsu

garīgās dzīves pamats, būtiska sastāvdaļa, ne mazāk nozīmīga kā baltais dainu mantojums. Pašlaik latviešu tautai ir daudz eiropeisku, vācu ieviestu tradīciju, kas lokalizētas, nacionāli iekrāsotas un kuras šodien uzskatām par savējām. Baltijas vācu devumu Rīgas un Latvijas vēsturē esam pārvērtējuši, vismaz daļēji.

Toreiz rosinājām Rīgas astoņsimtgadu atceri sākt 1998. gadā, izceļot tik samilzušās latvisķās Rīgas problēmas, latvisko kultūrvidi, lībiskos un latviskos elementus pilsetas pagātnē. Šo tradīciju būtisks elements ir arī Rīgas Latviešu biedrība, kas kopš 1868. gada sāka rosināt latvisko kultūras dzīvē. Tālāk — pāri jaunā gadu tūkstoša slieksnīm — tad mēs nonāktu pie 2001. gada, jubilejas kulminācijas gada. Tas apstiprinātu Rīgas piederību Rietumeiropai, Ziemeļeiropai, Hanzai un būtu aktuāls arī Latvijas virzibai uz Eiropu, par ko domājām jau 1990. gadā. Šāda jubilejas pastiepšana garumā nav nekas neparasts, mūžīgā pilsēta Jeruzāleme savu tūkstošgadi arī, piemēram, sāka svinēt jau daudzus gadus pirms oficiālā — 1996. gada. Turklat 1201. gadam ir jau tradīcija — 1901. gadā plaši atzīmēja Rīgas 700 gadus, gan vāciski iekrāsotus, un šāda ievirze atbilst Rietumu vēstures tradīcijām.

Minēto koncepciju principā pieņēma gan toreizējā Rīgas dome, gan — it īpaši — Latvijas Kultūras fonds, kura sastāvā jau 1993. gada vasarā sāka rosiņi darboties Rīgas astoņsimtgades programmas rīcības komiteja; tās priekšsēdētājs bija Andris Caune, tās sastāvā aktīvi darbojās vairāki LZA pārstāvji. Tieši šī komisija 1994. gadā vienbalsīgi akceptēja Gunāra Lūša veidoto Rīgas astoņsimtgades simbolu — pulsējošo torņu dzīvības liniju, pilsetas kardiogrammu, ko tagad pazīst katrs rīdzinieks. Pēc komisijas ierosmes tika izveidotas 8 sudrabu Rīgas astoņu gadsimtu monētas, izdotas vērtīgas grāmatas, organizētas konferences, arī par Pārdaugavu, Mežaparku. Vēlāk tapa vairākas oficiālās jubilejas rīcības komisijas — valdības līmenī, Rīgas domes līmenī, beidzot — “Aģentūra Rīga 800”, kuras lielā mērā izmantoja Kultūras fonda ieceres un zinātnieku, īpaši A. Caunes atzinumus.

Sākotnējās ieceres par jubileju vairāku gadu garumā lielā mērā tika ištenotas — atgādināšu 1998. gada lībiešu kultūras pasākumus, starptautisko tautastārpu konferenci, atgādināšu daudzās aktivitātes un izdevumus (Bazīlija Plīnijs “Rīgas slavinājums”, A. Caunes “Rīgas lībieši un viņu īpašumzīmes”). Tālāk — paliekamas celtnes, kas tapušas 1999. un 2000. gadā, ieskaitot atjaunoto, klonēto Melngalvu namu. Un nu esam laimīgi nokļuvuši līdz 2001. gadam, un šajā gadā Zinātņu akadēmija jau ir piedalījusies 1991. gada barikāžu konferences organizēšanā (arī tā ir Rīgas 800 gadu vēstures būtiska, neatņemama sastāvdaļa). Spožajā un daudzveidīgajā Rīgas jubilejas pasākumu oficiālajā sarakstā iekļautas 21. Starptautiskās Hanzas dienas un to ietvaros iecerētā zinātniskā konference, ko organizē mūsu kolēģis O. Spārītis, iekļauts otrs Pasaules latviešu zinātnieku kongress augustā, iekļauta vienīgā Rīgas un Baltijas Nobela prēmijas laureāta — ķīmiķa Vilhelma Ostvalda pieminekļa atklāšana, ko Rigai jubilejā dāvā firma “Grindeks” un ko veido tēlnieks A. Vārpa, iekļauts projekts “Trīs

zvaigznes un trīs kroņi”, iekļauta starptautiska vēsturnieku konference par Rīgu un Baltijas telpu vēsturē (septembrī). LZA ar sponsoru palīdzību veido krājumu “Rīga 800”, akcentējot zinātnes un izglītības, kultūras norises un personības pilsētā (projekta vadītāja H. Grīnberga). Andra Caunes vadībā top trešais krājums “Senā Rīga” (pētījumi pilsētas arheoloģijā un vēsturē), kur būs arī plaša apcere par zinātnes un augstskolu agrīno vēsturi Rīgā, Letonikas programmas ietvaros turpinās pētniecisks projekts par Rīgas kultūrvēsturi. Akadēmīkis J. Krastiņš veido grāmatu par Rīgas arhitektūru un pieminekļiem. LZA goda doktors O. Zanders izdevišs grāmatu par Rīgas grāmatniecību un kultūru Hanzas kontekstā. Daudzi muzeji un bibliotēkas rīkojušas vērienīgas izstādes, atklājuši jaunus faktus. Vārdu sakot, daudz kas ir tapis un taps, un nākotnē neviens nevarēs pārmest, ka Rīgas 800 gadu jubileja nav atstājusi nekā paliekama Rīgas vēsturē un tās izpētē.

Taču Rīgas vēsture ir veidota un pētīta pirms jubilejas, un tiks pētīta arī pēc tās. Ir cilvēki, kas tam veltījuši savu mūžu, un viens no Rīgas vēstures veiksmīgākajiem pētniekiem ir šīsdienas laureāts Andris Caune. Viņa vārds Rīgas vēstures pētītāju virknē, iedrošinos apgalvot, stāvēs līdzās Johanam Kristofam Brocem, Konstantīnam Metigam, Jānim Straubergam, Teodoram Zeidam. Viņš ir autoritāte senās Rīgas izpētē. Andra Caunes devumu varētu definēt kā “Rīgu zem Rīgas” (tā viņš pats nosauca kādu no savām pirmajām grāmatām un tā varētu saukties arī šīsdienas lekcija). Bet varētu teikt arī citādi — “Rīga pirms Rīgas”, jo Andris Caune ir izpētījis un uzbūris pirmsvācu Rīgas ainu, pilnīgāku kā jebkurš, un tas arī ir viņa īpašais nopeļns. Taču gadiem ejot, A. Caune pievērsies arī mūra Rīgai, vācu Rīgai. Viņš ir racis, pētījis, analizējis. Piebildišu, ka profesors A. Caune dzimis mākslinieks Voldemāra Caunes, režīma represijām pakļauta cilvēka ģimenē (viņa tēvu, kuru pazinu, gribētu šodien pieminēt jo īpaši); varbūt tādēļ Andris vispirms beidzis (1961. gadā) mazāk politizēto Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju kā inženieris hidrotehnīkis, strādājot Kultūras ministrijas Zinātniskās restaurēšanas birojā. Taču virsroku ņemusi kaisle — vēsture, 1969. gadā A. Caune tomēr beidzis arī Latvijas Valsts universitāti kā vēsturnieks. Kopš tā laika strādājis Latvijas vēstures institūtā kā jaunākais, vecākais, vadošais līdzstrādnieks, vēlāk — profesors, un nu jau piecus gadus ir Latvijas vēstures institūta direktors. Kaut arī administratīvi pārslogots cilvēks, kopš 1998. gada arī Valsts prezidenta izveidotās Vēsturnieku komisijas priekšsēdētājs, Andris Caune no 1970. gada ir vadījis Rīgas arheoloģisko izpēti. Abas viņa disertācijas (Maskavā un Rīgā aizstāvētās) veltītas Rīgas senākajai vēsturei, viduslaiku arheoloģijai, Latvijas viduslaiku (arī Bauskas) pilīm. Un ir ļoti patīkami, ka arī Andra meita — ZA korespondētājocekle Dr. Ieva Ose veido ģimenes tradīcijas un pašreiz ir Arheoloģijas nodalās vadītāja institūtā, starptautiski pazīstama viduslaiku pilu un nu jau arī viduslaiku Rīgas pētniece. Šīsdienas pilnsapulces dienaskārtībā tādēļ papildus Lielās medaļas laureāta akadēmiskajai lekcijai ir iekļauta arī viņas lekcija; un mēs ceram tajā dzirdēt pašas jaunākās ziņas par Rīgas pilsētas visvecāko aizsargmūri.

Vēl gribētu piebilst, ka profesors Andris Caune ir pirmais Baltijas Asamblejas balvas laureāts zinātnē (1994), Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris (1997), Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas īstenais loceklis un, saprotams, Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķis un ilggadīgs tās Senāta loceklis, ko man īpašs gandarījums šodien atgādināt.

Andris Caune ir arī Rīgas patriots, un uzrunas nobeigumā gribētu visus aicināt — izkopt šo Rīgas patriotismu, lokālpatriotismu, savienot Rīgas un Latvijas patriotismu. Rīgas jubileja nav tikai šis gads, tai ir jāturpinās nemītīgi (vismaz līdz 2026. gadam!). “Rīga — iedvesmas pilsēta”, tāda ir šī jubilejas gada devīze un būtībā tādai tai jāpaliek arī nākamajiem gadiem. Rīgā savulaik ir dzimuši vai darbojušies Herders, Richards Vāgners, Vilhelms Ostvalds, Frīdrihs Canders, Jesaja Berlins un Sergejs Eizenšteins, Pauls Valdens, Jānis Endzelīns un Aleksandrs Čaks, Ojārs Vācietis, daudzi mūsu zinātnieki un kultūras darbinieki. Vilhelms Ostvalds, fizikālās ķīmijas pamatlīcējs, tiesa, gan nebūdams Rīgas patriots, varbūt devis vairāk Rīgas vārda celšanai starptautiskajā zinātnes pasaulei nekā viens otrs. Katrs mēs ar savu darbu ceļam arī savas pilsētas slavu. Rīga nekad nebūs gatava, bet katram rīdziniekam jābūt gatavam dot ko jaunu. Ar šo atziņu un novēlējumiem godam sagaidit un izturēt 2001. gada karsto vasaru, kongresus un konferences, ēdienu bulvārus, deju un dziesmu upes, baznīcu zvanu sasaukšanos, uguñošanu un visu pārējo, pasludinu pilnsapulci par atklātu.

Andris Caune

**Ko devuši trīsdesmit gadu (1969–1999) arheoloģiskie pētījumi
Rīgas vecpilsētā***

Rīgas vecpilsētā arheoloģiskie izrakumi sākušies jau 1938. gadā. Taču regulāri ik vasaras, aptverot visus vecpilsētas kvartālus, tie notiek, tikai sākot ar 1969. gadu, kad šo izrakumu vadība tika uzticēta arheologam A. Caunem. Beidzamajos 30 gados pieaudzis ne vien veikto arheoloģisko pētījumu apjoms, bet arī iegūto senlietu materiāla daudzums. Pētījumu rezultātu publikāciju skaits šais gados pārsniedz 400 nosaukumu. Pieminēsim šeit dažus interesantākos un nozīmīgākos atklājumus Rīgas senākajā vēsturē.

1. Apkopojoši visu Vecrīgā veikto izrakumu materiālus, ir sniegta pirmsvācu Rīgas sākotnējā plānojuma rekonstrukcija, parādot, kur atradušies vietējo iedzīvotāju divi ciemi un kapulauki, kas pastāvējuši jau 11.–12. gadsimtā.

* LZA Lielās medaļas 2001. gada laureāta LZA īst. loc. **Andra Caunes akadēmiskās lekcijas** tēzes LZA pilnsapulcē “Rīgai 800” 2001. gada 26. aprīlī.

2. Rīgas senākajā dzīvojamā apbūvē izšķirami trīs dažādiem laika periodiem raksturīgi apbūves tipi — vietējo iedzīvotāju guļbūves, vācu iedzīvotāju pildstatņu un mūra ēkas.

3. Veiktie pētījumi Rīgas upes vietā parāda pilsētas pirmās ostas lielumu, tās krasta nostiprinājumu izveidojumu un senos kuģniecības līdzekļus.

4. Izrakumos atklātas divas pirmsvācu perioda iedzīvotāju apbedījuma vietas – kuronizēto lībiešu kapulauks pie Doma baznīcas un Daugavas lībiešu kapulauks Rātslaukuma ZA daļā.

5. Rīdzinieku pirmsvācu perioda garīgo kultūru un senos ticējumus raksturo celtnu ziedojumi, raganiskā kulta priekšmeti, koka nūjiņas ar antropomorfiem gala veidojumiem.

6. Starp Vecrīgā atrastām senlietām ir daudzas pašas senākās Baltijā vai arī tās ir vienīgie šāda tipa atradumi Latvijā. Tās būtu:

- a) 13. gs. sākuma koka šaha figūras,
- b) liecības par stikla krejlu izgatavošanu Rīgā jau 13. gs.,
- c) pītie un aditie vilnas cimdi (13.–15. gs.),
- d) horizontālie aužamie stāvi (13. gs.),
- e) trīs dažāda tipa stikla spoguļi (13.–14. gs.),
- f) gludināmstikli,
- g) antropomorfā keramika utt.

7. Arheoloģisko izrakumu materiāls ļauj aplūkot Rīgas senāko vēsturi jaunā, daudz plašākā skatījumā, jo rakstīto vēstures avotu liecības par šo periodu ir maz saglabājušās, trūcīgas un nepilnīgas.

Ieva Ose
Jauni dati par pilsētas pirmo aizsargmūri*

Drīz pēc tam, kad Rīga kļuva par viduslaiku pilsētu, tai sāka būvēt mūra societātājumus. 13. gs. rakstītie avoti liecina, ka pirmais aizsargmūris šķērsojis Daugavas un Rīgas upes veidoto pussalu apmēram pa tagadējo Zirgu ielu, Rozena ielu un Jaunielu. Tā kā pēc pilsētas paplašināšanas šis mūris nojaukts jau 13. gs. otrajā pusē, precīza tā atrašanās vieta līdz šim nebija zināma.

Tā konstatēta tikai 2001. gada februārī izrakumos Rātslaukuma malā, jaunā Domes nama būvbedrē. Atrakts 11 m garš un 2,7 m biezs, no gaiša dolomīta akme-

* Referāta tēzes LZA pilnsapulce “Rīgai 800” 2001. gada 26. aprīlī

ņiem celts aizsargmūra fragments, kas zem vēlāku ēku pamatiem bija saglabājies 1–1,5 m augstumā. Iegūtas ziņas par mūra konstrukciju, celšanas un nojaukšanas gaitu. Bez tam konstatēta viduslaiku apbūve aizsargmūrim pieguļošajā gruntsgabalā. Tur atsegtā daļa no gotiskas mūra ēkas apakštāva, kas plānā rekonstruējams ap 11x11 m liels. Rīgā pirmo reizi atsegti grezni profilēti kieģeļu pilastri, kas izvietoti pie akmens mūra sienām, lai balstītu ap 3 m augstu velvētu pārsegumu. Uz telpas grīdas un pagalmā bijušā atkritumu bedrē atrasti viduslaiku pilsētnieku lietoti keramikas, stikla un koka trauki, šaha figūra un citas senlietas.

LZA pilnsapulce 2001. gada 15. augustā

15. augustā, Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa otrajā, noslēguma dienā notika plenārsēde, kas vienlaikus bija arī Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce. Tā bija veltīta LZA Lielās medaļas laureāta profesora Jura Hartmaņa godināšanai. Pilnsapulcē piedalījās kongresa delegāti — zinātnieki no Latvijas, Zviedrijas, Somijas, Kanādas, ASV, Apvienotās Karalistes, Austrālijas, Krievijas un citām, pavisam četrpadsmīt, valstīm.

Pilnsapulces sākumā tika pasniegti LZA goda doktora diplomi — juristam Ādol-fam Sprūdžam, kurš ilgus gadus Amerikas Savienoto Valstu sabiedrībai un oficiālajām iestādēm skaidrojis Baltijas vēsturi un problēmas, tā tuvinādams mūsu neatkarības atgūšanu un atzišanu, un bijušajam LZA Fizikas institūta līdzstrādniekiem, vienam no pazīstamās detaļu bezkontakta orientācijas sistēmas EMAGO autoriem Benjamiņam Joffem. Pēc tam starptautisku atzinību iemantojušajam latviešu zinātniekam ASV Kornela universitātes profesoram Jurim Hartmanim tika pasniegta Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa par izcilu ieguldījumu datorzinātņu attīstībā.

Profesors Juris Hartmanis nolasīja akadēmisku lekciju “Datorzinātnes attīstība un tās ietekme uz universitātēm”.

Iet Lielā medaļa izcilā datorzinātnieka rokās LZA prezidents *Jānis Stradiņš*

Runa LZA pilnsapulcē 2001. gada 15. augustā, pasniedzot LZA Lielo medaļu profesoram Jurim Hartmanim

Pasaules latviešu zinātnieku Otrais kongress tuvojas nobeigumam. Ir loģiski un patīkami, ka tā darba pēdējais cēliens ir veidots kā Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA)

pilnsapulce. Tas apliecina mūsu akadēmijas autoritāti visas pasaules latviešu zinātnieku saimē un vienlaikus dod iespēju dažādu nozaru zinātnes pārstāvjiem noklausīties akadēmisko lekciju, ko nolasīs mūsu šīgada Lielās medaļas laureāts. Līdz ar to šī lekcija kļūst arī par vienu no kongresa kulminācijas brīžiem.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir LZA augstākais apbalvojums, ko akadēmija kopš 1993.gada piešķir ik gadus vienam Latvijas un vienam ārvalstu zinātniekam par izciliem radošiem sasniegumiem, varētu arī sacīt — par mūža devumu. Kā pērn izteicās viens no šīs medaļas laureātiem arhitekts Gunārs Birkerts, viņš to uzskata par kaut ko līdzīgu Latvijas Nobela prēmijai.

Atgādināšu, ka iepriekšējo gadu balvas ieguvēju vidū ir bijis fiziķis Edgars Siliņš, Nobela prēmijas laureāta Hermana Štaudingera tuvākā līdzgaitniece un atraitne Magda Štaudingere-Voita, arheologs Jānis Graudonis, molekulārbiologs Elmārs Grēns, folkloriste Vaira Viķe-Freiberga, vēsturnieks Edgars Dunsdorfs, ķīmiķis Edmunds Lukevics, astronoms Dainis Dravīņš. Atvainojos, ka nosaucu tikai pa pārstāvim no katras nozares. Šogad LZA Lielā medaļa ir piešķirta pazīstamajam Rīgas senvēstures pētniekam Andrim Caunem no Latvijas — viņam to pasniedzām ZA pilnsapulcē maijā — un izcilajam datorzinātniekam, Kornela universitātes profesoram Jurim Hartmanim. Man ir liels gods šajā ceremonijā pasniegt mūsu medaļu profesoram J. Hartmanim un sacīt dažus vārdus par šīsdienas laureātu.

Juris Varlejs Hartmanis ir dzimis Rīgā 1928. gadā, emigrējis no Latvijas Otrā pasaules kara laikā, studējis sākumā fiziku Mārburgas un Kanzassitijas universitātē, ieguvis matemātikas doktora grādu Kalifornijas Tehnoloģiskajā institūtā, strādājis kā pētnieks *General Electrics* firmas pētījumu centrā un kopš 1965. gada ir profesors un informātikas nodaļas vadītājs Kornela universitātē Itakā, Nujorkas štatā ASV. Šī nodaļa stabili ieņem vienu no vadošajām vietām ASV, un apzināsimies, ka Amerika allaž bijusi datorzinātņu priekšgalā visā pasaulei, ka tieši ASV ir tikusi definēta šī zinātnē. Profesors J. Hartmanis ir 100 zinātnisku darbu, četru monogrāfiju autors, tās galvenokārt saistītas ar algoritmu un rēķināšanas sarežģītības teoriju. Viņa 1965. gadā publicētajā rakstā pirmoreiz lietoti šīs sarežģītības teorijas (*computational complexity*) pamatjēdzieni. Ar Jura Hartmaņa un Ričarda Stērnsa (*Stearns*) darbiem būtībā sākas visa šīs teorijas attīstība. Par ieguldījumu šajā nozarē J. Hartmanis 1993. gadā saņēmis Alana Tjūringa balvu — visprestižāko balvu datorzinātņu nozarē, kuru piešķir ik gadu kopš 1966.gada un kura tiek pielidzināta Nobela prēmijai šajā nozarē (kā zināms, matemātikā un datorzinātnēs Nobela prēmijas nepiešķir). Kā atzīmēts *Association of Computing Machinery* tālaika prezidenta Gvena Bella atzinumā, J. Hartmaņa un R. Stērnsa pētījumi ietekmējuši visu informācijas tehnoloģijas industrijas šodienu un ietekmēs nākotni.

Profesors J. Hartmanis tātad ir veidojis skaitlošanas zinātni, nevis skaitlošanas industriju. Viņš ir strādājis plašā diapazonā, bet pamattēma ir bijusi algoritmu

sarežģītība. Datori kļūst arvien ātrāki, uzdevumi arvien komplikētāki, un jautājums, kā atrisināt šoti sarežģītus uzdevumus, izvirzās priekšplānā.

Profesors J. Hartmanis ir arī ASV Nacionālās inženierzinātņu akadēmijas, Amerikas Mākslu un zinātņu akadēmijas, Nujorkas Zinātņu akadēmijas loceklis, Latvijas Zinātņu akadēmijas ārzemju loceklis, Misūri Kanzassitijas universitātes goda doktors, vairāku žurnālu un monogrāfiju sēriju redakciju loceklis, Tjūringa un Gēdeļa balvu komiteju loceklis, visā datorzinātņu pasaulē augsti atzīta un godāta autoritāte. Laureāts uztur kontaktus ar kolēgiem Latvijā un domā, ka Latvijas zinātnieki un studenti var veiksmīgi piedalīties mūsdienu informācijas revolūcijā, kas pārveido pasauli.

Domāju, ka Rīgai tās 800 gadu jubilejā ir liels gods, ka viens no tās dēliem ir sasniedzis šādus augstumus zinātnē. Taču ipaši gribētos šodien atgādināt un uzsvērt vēl vienu šoti nozīmīgu faktu: Juris Hartmanis ir ģenerāla Mārtiņa Hartmaņa dēls. Brīvības cīņu dalībnieks, Lāčplēša Kara ordeņa un Francijas Goda leģiona ordeņa virsnieks, pirmais latviešu karavīrs, kas beidzis Kara akadēmiju Francijā, Mārtiņš Hartmanis pēc vispārēja atzinuma bija viens no inteliģentākajiem Latvijas ģenerāļiem, Latvijas bruņoto spēku ģenerālštāba priekšnieks. Viņš gāja bojā varmācīgā nāvē, svešinieku nogalināts 1941.gadā. Domāju, šodien mums ir jāpiemin šis nelokāmais Latvijas patriots. Reizē jāizsaka dziļš gandarījums, ka ģenerāla dēls un tāpat viņa meita — dzēgneice Astrīde Ivaska (kuru LZA šodien sveic skaistā mūža jubilejā) turpina izcīnīt cīņu par Latviju, par tās godu ar citiem ieročiem, ne ar kara, bet ar gara spēku, kā mēs runājām Atmodas gados. Lai šī medaļa ir mūsu akadēmijas cieņas apliecinājums gan profesoram Jurim Hartmanim, gan arī Hartmaņu dzimtai.

Juris Hartmanis

Datorzinātnes attīstība un tās ietekme uz universitātēm

Pēdējos piecdesmit gados datorzinātne ir kļuvusi par nozīmīgāko zinātnes nozari, kurā bijis šoti daudz intelektuālu panākumu, un kopā ar informācijas tehnoloģiju tā kļuvusi par lielu spēku, kas pārveido mūsu sabiedrību. Datoru un komunikāciju revolūcija ipaši transformē universitātes, jo tā skar jomu, kas ir universitāšu pamatu pamats: zināšanu radīšana un izplatīšana. Jaunā zinātnē par skaitļošanas tehniku un arvien pieaugošā datoru jauda ir nozīmīga gandrīz ikvienai intelektuālai darbībai, un tā pašos pamatos maina zinātniskās izpētes un zinātnieka darba procesu.

Plašai sabiedrībai visvairāk ir redzami skaitļošanas tehnikas un komunikāciju tehnoloģiskie sasniegumi, un tie var aizēnot to intelektuālo arsenālu, ko 20. gadsimta otrajā pusē ir radījusi datorzinātne, kura ir šo tehnoloģiju pamats. Skaitļošanas paradigma un tās tehnoloģiskais izpildījums ir ļāvuši formulēt tādus jautājumus un

atrisināt tādas problēmas, kuras agrāk varēja aptvert tikai neskaidri nekvantitatīvā veidā. Skaitļošanas paradigma ir noskaidrojusi formālās matemātiskās loģikas robežas un parādījusi, ka tādi rezultāti kā Gēdeļa tipa neatrisināmība ir skaitļošanas teorijas neatņemama sastāvdaļa un pierāda, ka daudzām praktiskām problēmām nepastāv vispārpieņemti risinājumi. Pētījumi par rēķināšanas sarežģītību ir devuši kvantitatīvas atbildes par dažādu problēmu sarežģītību, un tie ir vērsti uz iespējamo racionālās loģikas robežu izprāšanu. Sarežģītības teorija ir arī pavērusi citas iespējas kriptogrāfijai un daudz dziļāku izpratni par nejaušībām pieejamo skaitļošanas jaudu ziņā.

Datorzinātne pēta iespējas, kā varētu automatizēt vai izpildīt domāšanas procesus. Lai šos procesus automatizētu, datorzinātnei joti bieži ir jāiegūst dziļaka un precīzāka izpratne par domāšanas procesa raksturu. Datorzinātne arī tiecas izveidot jaunu digitālo intelektu, kurš arvien vairāk un vairāk ienāk mūsu dzīvē, un izprast tā saistību ar cilvēka intelektu. Daudzos gadījumos, kā, piemēram, spēlējot šahu ar datoru vai automātiski gatavojoši rakstu tēzes, ir izrādījies, ka vienādus mērķus var sasniegt ar pilnīgi dažādām metodēm. Tas parāda atšķirības starp cilvēka un mašinas intelektu. Lai sazinātos ar datoriem, ir radītas dažādas datoru valodas, kuru attīstība notiek arvien augstākā abstrakcijas līmeņa un lielāku jaudu virzienā. Tieši tādā veidā tiek attīstītas valodas, kas ir nepieredzēti precīzas un spēj aprakstīt ārkārtīgi sarežģitus procesus.

Tehnoloģiju jomā internets ir viens no šodien visredzamākajiem sasniegumiem ar neaptveramu potenciālu daudzās intelektuālās un biznesa jomās. Zinātnē tas jau ir demokratizējis pieju zinātniskajai informācijai. Visjaunākās zinātniskās atziņas tagad bieži vien ir pieejamas vienādi ātri gan elitāru institūtu, gan visattālākajās nomalēs izvietoto institūtu zinātniekiem. Vispārsteidzošākais piemērs ir *Losalamos* Fizikas arhīvs (arXiv.org, e-Print archive), kura adrese ir <http://xxx.lanl.gov/>. Šis nerecenzēto rakstu arhīvs ir kļuvis par primāro pētnieciskās informācijas avotu daudzās fizikas, matemātikas un datorzinātnes jomās. Darbadienās tiek veikts ap 80 000 pieslēgšanos *Losalamos* serverim, un tam ir vairāki spoguļserveri citās vietās. Pārsteidzošs piemērs masveida skaitļošanas jaudu pielietojumam zinātnē jaunā izpildījumā ir *Craig Venter* veiksmīgā iniciatīva sekvencēt cilvēka genomu firmā *Celera Genomics*. Ventera datorizmantošanas pieja pāotrīnāja sekvencēšanas darbu lielāku automatizāciju arī konservatīvākajā Nacionālajā Cilvēka genoma izpētes institūtā, kas paralēli strādāja pie tā paša. Tā rezultātā konkurējošās grupas sastādīja divas sekvenču versijas vismaz piecus gadus agrāk, nekā bija sākotnēji plānots.

Informācijas revolūcija maina zinātnes procesu un vairākumu citu intelektuālo darbību, un zinātniskajām aprindām ir jāpieliek šis izaicinājums vai arī tās būs lemtas atpalikšanai. Universitātēm ir īpaši aktīvi jāaizstācas pret informācijas revolūciju un jāraugās, lai informācijas tehnoloģija tiktu pilnībā izmantota visās zinību nozarēs.

Šeit nav runa tikai par datoriekārtu apguvi un apmierinošu skaitļošanas metožu izmantošanu. Ir nepieciešama spēja lietot datorizētu domāšanas veidu, lai konceptualizētu problēmas, eksperimentētu, atrisinātu problēmas, kā arī tās mākslinieciski izteiktu. Informācijas laikmetā mūsu idejas vairs neierobežo fiziski iespējamais, bet gan datora iespējas.

Lai veiksmīgi darbos informācijas laikmetā, universitātēm jācenšas izstrādāt pirmšķirīgas programmas datorzinātnēs ar labiem mācību plāniem, lai sagatavotu informācijas laikmeta līderus un sasnietgu starptautisku atzišanu. Informācijas rūpniecība ir ļoti pievilcīga un tīra, un galvenais priekšnoteikums tās veiksmīgai attīstībai ir labi izglītītis datorzinātņu darbaspēks.

Universitātēm ir ne vien jāsagatavo datorspeciālisti, bet arī jānodrošina, ka visi tās studenti prot strādāt ar datoru. Informācijas laikmetā lielākā vērtība ir labi izglītīts, datoru lietotvarošs darbaspēks.

Universitāšu vadībai jāatbalsta un jāveicina tas, lai visas akadēmiskās disciplīnas pilnībā izmantotu informācijas laikmeta koncepcijas, idejas un metodes. Jāveicina arī starpnozaru darbs un sadarbība starp dažādām nozarēm un datorzinātniekiem. Ideju plūsma bagātinās abas puses.

LZA pilnsapulce 2001. gada 29. novembrī

Pilnsapulces ievadvārdos LZA prezidents J. Stradiņš atskatījās uz LZA darbības norisēm aizvadītajā gadā, analizēja pašreizējo situāciju zinātnē. (Sk. "Zinātnes Vēstnesis", 2001, 17. dec.). Ievadrunas noslēgumā J. Stradiņš pasniedza LZA goda doktora diplomu valodnieci E. Kagainei, arhitektam I. Strautmanim un ievērojamam gladiolu selekcionāram A. Vēriņam. Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietnieks V. Egle pasniedza Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības rakstu LZA Fizikālās enerģētikas institūta laboratorijas vadītājam Viktoram Zēbergam par nozīmīgu ieguldījumu enerģētikas zinātnes attīstībā.

Paneļdiskusijā par Latvijas zinātnes virzību, ko vadīja LZA viceprezidents A. Silījs, akadēmīki J. Ekmanis, E. Grēns, M. Kūle, T. Jundzis, U. Viesturs, I. Muižnieks, I. Knēts u.c. runāja par zinātnes stāvokli Latvijā, par zinātni augstskolās, par inovācijām un zinātni tautsaimniecībai, par Latvijas zinātni ES zinātnes kontekstā — ar mērķi izstrādāt kopīgu, kolektīvu viedokli par zinātnes virzību Latvijā ar skatu nākotnē, izmantojot ES pieredzi, tās pētījumus, un atrast ceļu, kā panākt, lai zinātnieku priekšlikumus beidzot realizē Latvijā (sk. "Latvijas Vēsture", 2001, Nr. 4).

Pirma reizi tika pasniegtas LZA, a/s "Latvijas Gaisa Satiksme" un Izglītības fonda mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" balvas par izcilu veikumu kosmisko

informāciju tehnoloģijā, inženierzinātnēs aeronavigācijas sakaru un radiolokācijas tehnikā. 2001.gadā laureāti ir LZA korespondētājlocekļi — Igors Kabaškins, kurš balvu saņēma par darbu ciklu “Jauno tehnoloģiju izstrāde Zemes pavadopoļu sakaru sistēmas drošības un efektivitātes pilnveidošanā civilās aviācijas aeronavigācijas kompleksos”, un Edgars Bervalds — par darbu ciklu “Liela izmēra spoguļantenu realizēšana un izpēte kosmisko informāciju tehnoloģiju nodrošinājumam”.

Pilnsapulcē tika prezentēta LZA izdotā grāmata “Baltijas valstis vēstures krustceļos” (*The Baltic States in Historical Crossroads*, 2. izdevums, akadēmiķa T. Jundža redakcijā), par kuras iznākšanu pateicības vārdi tika teiktī LZA ārzemju loceklim D. A. Lēberam, kurš ir grāmatas idejas autors un ar kura ieguldījumu grāmata ir tapusi. Par grāmatu stāstīja akadēmiķis T. Jundzis. Grāmata atšķiras no pirmā izdevuma — par vienu trešo daļu tā ir atjaunota, papildināta ar interesantiem materiāliem un dokumentiem, to veido gandrīz 40 autoru raksti, kas savstarpēji ir organiski saistīti, veidojot noslēgtu materiālu par trim Baltijas valstīm. D. A. Lēbers teica, ka grāmatas galvenais uzdevums ir palīdzēt sagraut klišejas par Latviju — šāda klišeja ir ienaudnieka tēls, kas joprojām daudzkārt tiek izmantots pret Latvijas valsti. Viņš pateicās autoriem un uzsvēra, ka krājums ir būtisks pienesums, kas piedāvā faktu analīzi, un ir ļoti svarīgi, ka materiāls tiek pasniegts valodā, kuru saprot visā pasaule.

Pilnsapulcē tika ievēlēti jauni LZA locekļi: 5 īstenie locekļi, 3 goda locekļi, 3 ārzemju locekļi un 8 korespondētājlocekļi.

Pilnsapulces atreferēja Dr. Alma Edžiņa un LZA kor.loc. Jānis Kristaps

OTRAIS PASAULES LATVIEŠU ZINĀTNIEKU KONGRESS
(Riga, Latviešu biedrības nams, 14.–15.augusts)

Kongresa Organizācijas komitejas līdzpriekšsēdētājs,
Programmas komitejas priekšsēdētājs *Juris Ekmanis*
Ievadvārdi, atklājot kongresu

Ļoti cienījamā Valsts prezidente,
Ekselences,
ministra kungs,
kongresa dalībnieki un viesi,
kolēģi!

Pulcējoties šodien Latvijas zinātnes svētkos šajā Latviešu biedrības zālē, atcerēsimies, ka 19. gs. šeit dzima zinātnē Latvijā — dzima reizē ar pirmajām zinātņu komitejām. Tādēļ jo būtiskāk konstatēt, ka uz 21.gs. sliekšņa šodien te pulcējies nama vēsturē lielākais zinātnieku skaits, lai runātu par Latvijas zinātni Latvijā savā Otrajā Pasaules latviešu zinātnieku kongresā.

Šodien, atklājot Otto Pasaules latviešu zinātnieku kongresu, vispirms jāuzsver, ka tas ir tiešais tradīciju pārņemējs pirms 10 gadiem 1991. gada jūlijā notikušam unikālam zinātniskam notikumam — Pirmajam vispasaules latviešu zinātņu kongresam, kuram daudzi no mums šajā zālē bijām liecinieki. Jau toreiz mēs konstatējām, ka nav tāda jēdziena kā latviešu zinātnē, bet ir zinātnē Latvijā un zinātnē, saistīta ar Latvijas sabiedrības aktualitātēm, ir zinātnē, kurai jāiekļaujas pasaules zinātnes aprītē.

Desmit gadi, kas pagājuši no iepriekšējā kongresa, ir liels vēsturisks periods Latvijas valsts dzīvē. Arī zinātnē Latvijā šajā laikā ir gājusi savu ērkšķaino transformācijas ceļu — risinot ne tikai savas izdzīvošanas problēmas mazā valstī, bet arī meklējot savu pielietojumu Latvijā un pasaulē.

Protams, mēs labi zinām — šajā laikā ir bijuši sāpīgi zaudējumi:

- aktīvo zinātnieku skaita samazināšanās (dabaszinātnēs un inženierzinātnēs pat 3–5 reizes)
- valsts atbalsta un politiku intereses apsīkums pret zinātni
- zinātnieku vidējā vecuma straujais pieaugums
- jaunās zinātnieku paaudzes pastiprināta emigrācija (1/3 Latvijas zinātnieku šobrīd strādā ārzemēs)
- atsevišķu pētījumu virzienu izzušana u.c.

Tomēr ir arī neapšaubāmi ieguvumi:

- dzelzs priekškara izzušana zinātnieku sadarbībai visā pasaulē un daudzu ievērojamu zinātnieku atgriešanās dzimtenē
- Latvijas zinātnes līmeņa daudzkārtējā bezprecedenta starptautiskā izvērtēšana, kad secinājumi vienmēr bija pozitīvi un brižiem varbūt pat iemidzinoši
- Latvijas zinātnieku pilnvērtīga integrācija ES pētnieciskās programmās uz pilnīgas līdztiesības pamatiem — vienotajā Eiropas pētniecības telpā
- jaunu zinātnes centru veidošanās ar starptautisku skanējumu, kā LU Ekselences centrs fizikā, LU Starptautiskais biomedicīnas un biotehnoloģiju studiju centrs, Ventspils starptautiskais radioastronomijas centrs, par kuru pasaulē jau sacer simfonijas, u.c.

Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa moto ir “*Uz zināšanām balstīta sabiedrība Latvijā*”. Tas nozīme ne tikai zinātnes lomas paaugstināšanu sabiedrībā, bet arī konkrētus pasākumus profesūras veidošanai Latvijas augstskolās, augstākās kvalifikācijas nacionālo uzņēmēju un ekspertu kadru veidošanu augsto tehnoloģiju un kultūras jomā, Latvijas intelektuālā potenciāla vairošanu.

Tādēļ būtisks mūsu kongresa uzdevums ir fiksēt un analizēt zinātnes problēmas Latvijā 21. gs. sākumā, vairāk nekā 900 kongresa dalībniekiem strādājot gan plenār-sēdēs, gan 36 zinātnu sekcijās.

Analizējot savus sasniegumus un problēmas šodien mūsu kongresā, Rīgas 800. gadienās svinību kulminācijas gaidās, atcerēsimies — tikai mūsu garīgās vērtības ir bijušas un būs vienmēr novērtētas, neskatoties uz objektīvām un subjektīvām grūtībām to radīšanā. Tādēļ mums jābūt aktīviem, jo savas problēmas jārisina pašiem — citi mūsu vietā to nedarīs.

Lai mums veicas darbs kongresā.

Zinātnes attīstība ir pamats valsts uzplaukumam

Valsts prezidente *Vaira Viķe-Freiberga*

Uzruna kongresa atklāšanā 2001. gada 14. augustā

Jūsu ekselences, izglītības un zinātnes ministra kungs, godātā akadēmiķu un zinātnieku saime!

Ir apritējuši desmit gadi kopš Pasaules latviešu zinātnieku 1. kongresa, kad pirmo reizi kopš Otrā pasaules kara beigām Latvijā sapulcējās latviešu zinātnieki no visām pasaules malām. Tas bija unikāls un dziļš emocionāls pārdzīvojums visiem tiem, kam

bija izdevība piedzīvot šo skaisto Latvijas intelekta kopā saplūšanu vienotā saimē. Toreiz mēs, zinātnieki, tāpat kā visa pārējā sabiedrība, jutāmies patriotiska pacilājuma un nākotnes cerību pilni. Mēs varējām priečāties par to, cik liela un plaša ir latviešu zinātnieku saime, un domāt par to, kā vislabāk šos intelektuālos resursus izmantot neatkarīgas Latvijas nākotnes celšanai.

Pagājušie desmit gadi nesuši līdzi lielas un radikālas pārmaiņas. Tos milzīgās zinātnieku statusus, kādus varēja uzturēt padomju impērija savā kolonijā, mazā neatkarīgā Latvija nevarēja cerēt ilgstoši uzturēt. Veseliem zinātnes laukiem, kā sociālām zinātnēm, bija jārodas pilnīgi no jauna, citiem — kā humanitārajām zinātnēm — bija jāmeklē jauni pamati ārpus marksistiskās ideoloģijas.

Uz atkal apvienotās Eiropas fona Latvija sevi pieteikusi kā tāda valsts, kuras lielākā bagātība ir tās cilvēki ar saviem talantiem un spējām, kā tāda valsts, kuras vērtīgākais kapitāls ir tās iedzīvotāju intelektuālais potenciāls un radošu jauninājumu spējas. Ir skaidrs, ka izglītībai un zinātnei šajā koncepcijā pieder svarīga un neatvietojama loma. Ir skaidrs, ka šie valsts politikas līmenī izvirzītie mērķi prasa atbilstošu taktiku un stratēģiju, lai tos īstenotu. Ir vairāk nekā skaidrs, ka šo mērķu īstenošana no valsts puses prasa gan politisko gribu, gan līdzekļu ieguldījumu. Pie tam ir jāuzsver atkal un atkal: ieguldījumi zinātnē un izglītībā — tie nav tikai parastie ikdienas tēriņi. Tas ir vārda burtiskā nozīmē ieguldījums valsts nākotnē, viens no tādiem, kas visātrāk un visdrošāk nes augļus.

Taču kāds reāli šobrīd ir valsts atbalsts zinātnei un pētniecībai, kāda ir jauno zinātnieku piesaiste un zinātniskās jaunās paaudzes audzināšana?

Zinātnes finansējums no valsts budžeta, kas Latvijā sastāda 0,21% no iekšzemes kopprodukta (IKP) 2000. gadā, ir viszemākais Eiropas Savienības (ES) kandidātvalstu vidū. Mēs šeit izvirzāmies kaunipilnā pēdējā vietā valsts atbalsta ziņā. Ar šādu atbalsta līmeni nav pat cerības saglabāt līdz šim sasniegto līmeni, kur nu vēl runāt par nākotnes attīstību un perspektīvām. Nevararam aizbildināties ar to, ka esam maza valsts un ka mums kā postkomunistiskai valstij tam vienkārši pietrūkst līdzekļu. Salīdzinājums nav ar esošām ES dalībvalstīm, bet gan ar kandidātvalstīm. Un šo valstu vidū pat kaimiņzeme Igaunija ar 0,6% no IKP zinātnē iegulda proporcionāli trīs reizes vairāk par Latviju, neraugoties uz to, ka tā ir mazāka par Latviju. Slovēnija iegulda 1,2%, Čehija — 1,4%. Un Latvija — 0,21%.

Zinātnes attīstībai vienādi svarīgi un savstarpēji cieši saistīti ir tie līdzekļi, kas tiek atvēlēti pašiem pētniecības darbiem, un tie, kuri tiek ieguldīti jauno zinātnieku izglītībā un profesionālā izaugsmē. It sevišķi tādu vēsturisku pāreju posmā, kādas pārdzīvotas pēdējo desmit gadu laikā, paaudžu maiņa un jaunu zinātnieku iesaistīšana būtu uzskatāma kā fundamentāli svarīga valsts prioritāte. Tā vietā konstatējam, ka doktorantūras studentu un iegūto zinātnes doktora grādu skaits nemitīgi turpina sarukt,

līdz šobrīd tas sasniedzis jau kritisku līmeni. Profesoru un citu zinātnisko darbinieku vidējais vecums Latvijas augstskolās ir 56 gadi. Akadēmiskajam personālam ar doktora grādu vidējais vecums ir vēl lielaks — 59 gadi. Šobrīd Latvijā ik gadu doktora disertāciju sekmīgi aizstāv vairs tikai kādi 20 kandidāti, kur varbūt kādi 30 ik gadu būtu nepieciešami pat elementārai personālsastāvai atjaunošanai un kur būtu jādomā par vairākiem simtiem gadā, ja mērkis tiešām būtu attīstība un zinātniskās inovācijas spējas valsts mērogā. Nespēja piesaistīt jaunos zinātniekus līdzekļu trūkuma dēļ ar laiku arvien vairāk zinātnes nozaru vienkārši izdzēsīs no Latvijas zinātnes kartes.

Daļēja atbildība par jauno zinātnieku trūkumu tomēr jāuzņemas arī pašai zinātnieku saimei. Tā, piemēram, promocijas kritēriji un promocijas komisiju darbība ir pašu zinātnieku rokās. Izvēle par to, vai paturēt darbinieku, kas pārsniedzis pensijas vecumu, vai atbrīvot vietu jaunam iesācējam, līdz šim ir bijusi koleģiāli izveidotu lēmējgrupu rokās. Galvenie lēmēji tajās, protams, ir vecākie zinātnieki!

Ja paraugāmies, kāds ir zinātnieku skaits uz 10 000 valsts iedzīvotāju, tad 1998. gadā Latvijai šis skaitlis bija 18,6, Igaunijai gandrīz divreiz lielaks — 34,8, Zviedrijai — 78,0, bet Eiropas Savienībā vidēji — 49,0. Te atkal parādās Latvijas gluži dramatiskais atpalicības līmenis, kas draud ar ļoti nopietnām sekām. Vispirms — kritiski apdraudēta ir kļuvusi augstskolas pasniedzēju kadru atjaunošana, kas nozīmē, ka nākotnē nevar būt nodrošināta pat vispārējā augstākā izglītība, par zinātnieku izaugsmi nemaz nerunājot. Taču tieši zinātnes un zinātnieku izaugsme ir Latvijai vairāk nekā vajadzīga. Zinātnes attīstība veido pamatus, uz kuriem izglītības sistēma var audzināt modernai demokrātiskai sabiedrībai sagatavotus valsts iedzīvotājus — tādus, kas spēj uzņemt un izvērtēt informāciju, tādus, kam ir pamata izpratne par civilizētu sabiedrību un kultūras vēsturi, tādus, kas spēj sekmīgi darboties un izturēt konkurenci globalizētas ekonomikas kontekstā. Bez tam zinātnē nav tikai būtisks civilizētas sabiedrības komponents, savā ciešā sasaistē ar tehnoloģijas attīstību tā veicina arī valsts ekonomisko attīstību un nozīmīgā veidā palīdz celt vispārējo labklājības līmeni.

Latvijas tagadējā atpalicība savas zinātnes atbalstā ir vēl jo nožēlojamāka tamdēļ, ka mūsu zinātnei ir jau pāri par simt gadu vecas tradīcijas un mūsu līdzšinējo zinātnisko sasniegumu kopējā bilance tālu pārsniedz to, ko varētu logiski sagaidīt no tik maza iedzīvotāju skaita.

Protams, ne visas Latvijas zinātnes nepilnības iespējams izskaidrot ar nepieciešamām valsts finansējumu. Arī pašiem zinātniekiem, kā jau teikts, ir jānes sava daļa atbildības. Nopietna loma zinātnes attīstībā ir arī dažādo institucionālo struktūru sakārtošanai. Tas, ka panākta 20 no 34 zinātnisko institūtu integrācija augstskolās, uzskatāms par soli pareizā virzienā. Tas, ka šobrīd Latvijā studējošie aptuveni 100 000 studentu ir izkaisiti pa kādām 34 augstskolām, nav laba ziņe. Tas liecina par sadrumstalotību un eventuālu funkciju dublēšanos, kas nav savienojama ar resursu

maksimāli ekonomisku un lietderīgu izmantošanu. Sīkas iestādes nevar nodrošināt pilnīgas un pilnvērtīgas akreditētas programmas, nedz arī atļauties algot vienādi augsti kvalificētus mācībspēkus. Tas, ka vieni un tie paši mācībspēki jūtas spiesti strādāt vairākās augstskolās savu mazo algu dēļ, arī nav nekāds ilgtermiņa risinājums. Nevienai no savām darbavietām tāds cilvēks nevar ziedoties 100%, un tas nevar neiespaidot pedagoģiskā darba kvalitāti. Nopietnam, konkurētspējīgam pētniecības darbam tādos apstākļos ir tikpat kā neiespējami nodoties. Beigu beigās taupības vietā iznāk izšķērdība: cilvēki nelietderīgi izšķiež savus spēkus, un valsts nelietderīgi izšķiež savus resursus.

Pārāk lielā augstākās izglītības iestāžu skaita dēļ būtu svarīgi skaidrāk atšķirt tehniskās arodkolas no koledžām un koledžas no universitātēm, kur notiek arī pētniecība. Būtu vajadzīgs uzlikt augstākas prasības mācību kvalitātei un ciešāk kontrolēt no studentiem iekasēto mācības maksas izlietojumu. Pašām iestādēm ir jāatbild par to, ka izglītības iestādes neklūst par profesionālu izspiedēju darbavietu. Situācijas, kur dekāni ļem kukuļus par studentu uzņemšanu vai departamentu direktori pārdod nepelnītus diplomas, pat zinātniskos grādus, ir absolūti un kategoriski jānovērš, pirms mēs pievienojamies kopējai ES izglītības telpai.

Nevaru neminēt problēmas, kas saistās ar dažādām iestādēm piederošo īpašumu juridiskā statusa sakārtošanu, privatizāciju vai apsaimniekošanu. Ja daudzus miljonus vērtus īpašumus nepārdom par naudu atbilstoši to tirgus vērtībai, bet gan privatizē par sertifikātiem, tie ir miljoni, kas pazūd izglītības un zinātnes attīstībai, tie ir miljoni, kas tiek zaudēti mūsu valsts attīstībai.

Pēdējo gadu laikā Latvijas zinātnieki ir spējuši izturēt sīvu starptautisko konkurenči un regulāri izcīnīt atbalstu no Eiropas Savienības fondiem, it sevišķi no piektā ietvara programmām. Atliek tikai cerēt, ka nākotnē būs iespējams šo atbalsta līmeni vēl uzlabot. No Latvijas puses katrs Eiropas projektos ieguldītais lats ir dubulti atmaksājies. Būtu nopietni jādomā par to, kā kaut vai daļu no šādi atpelnītiem līdzekļiem novirzīt zinātnes attīstībai domātiem fondiem.

Kad pirms desmit gadiem Pasaules latviešu zinātnieku kongresa atklāšanā kā zinātnieci stāvēju šīs pašas auditorijas priekšā, es runāju par augstiem un abstraktiem principiem — par zinātnes filozofiju un zinātnes un tehnoloģijas saitēm ar sabiedrību. Šodien kā Valsts prezidente jūtos spiesta runāt par zinātnes elementāru izdzīvošanu. Taču, neraugoties uz šodienas situācijas smagumu, es palieku optimiste. Latvija patiešām ir bagāta ar savu cilvēcīgo un intelektuālo potenciālu. Latvija ir izaudzinājusi daudzus jo daudzus cienījamus un pat izcilus zinātniekus. Spējas mums ir, talanti mums ir. Latvijas nākotnei viņi visi ir vajadzīgi. Mums vienkārši ir jāatrod risinājumi, lai valsts savā politikā nenogalinātu šo nabaga vistiņu, zinātni, kam nākotnē vajadzētu dēt zelta oliņas.

Vēlos no sirds apsveikt visus zinātniekus — kā jaunus, tā vecus, kuri piedalās šai Pasaules latviešu zinātnieku kongresā. Novēlu jums visiem radošu spēku, gandarījumu par to, kas paveikts, un izturību, piepildot savus nākotnes sapņus un ieceres. Lai jūsu darbs un jūsu ieguldījums vainagojas ar spožām sekmēm, kas nesīs godu un slavu gan tēvzemei, gan zinātnei!

Zinātne Latvijā joprojām ir dzīva un iecerēm bagāta

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents *Jānis Stradiņš*

Uzruna kongresa atklāšanā 2001. gada 14. augustā Rīgā

Latvijas Zinātņu akadēmijas vārdā sirsnīgi sveicu zinātniekus no Latvijas un tālām zemēm un novēlu kongresam sekmīgu darbu, interesantas diskusijas, jaunas idejas zinātnes un Latvijas labā.

Mūsu kongress ir 1991. gada Pasaules latviešu zinātnieku 1. kongresa turpinājums, turpinājums pēc desmit gadiem. Toreiz mēs nācām kopā Dailes teātri — Rīgas Latviešu biedrības namā vēl saimniekoja padomju militāristi, bet Kongresu namu zinātniekiem neatvēlēja kompartijas centrālkomiteja. Mēs nācām kopā dramatiskā laikā — Latvijas neatkarības reālas atgūšanas priekšvakarā, mēnesi pirms Augusta puča un PSRS sabrukuma.

Bija daudz pārdomātu referātu, arī jūsmīgu vārdu, tika pārvarēta atšķirtība starp dzimtenē un ārzemēs strādājošiem latviešu zinātniekiem. Atgādināšu, ka toreiz no ārzemēm ieradās vairāk nekā 200 trimdas latviešu zinātnieku un speciālistu. Cerējām uz zinātnes harmonisku attīstību atjaunotajā Latvijā.

Šodien katrs var izvērtēt, kas desmit Latvijas neatkarības gados zinātnē ir iegūts un kas palicis neištenots. Katrā ziņā pētniecību skārušas būtiskas pārmaiņas: gan pozitīvas — tematikas izvēles brīvība, pievēršanās Latvijas problēmām, iespēja brīvi kontaktēt ar zinātnes centriem ārzemēs, iesaistīšanās Eiropas Savienības projektos, humanitāro zinātņu atdzīvošanās, zinātniskās pētniecības koncentrēšanās universitatēs, Zinātņu akadēmijas transformācija, gan arī gauži neieprieциnošas — dramatisks zinātnes finansējuma kritums, zinātnieku skaita krasa, turpat pieckārtīga samazināšanās, jauno speciālistu pārāk lēnā ienākšana zinātnē, “smadzeņu noplūde”, zinātnes infrastruktūras akūta nepietiekamība u.tml. Mūsu zinātne pārgājusi no funkcionēšanas lielvalsts apstākļos uz darbošanos nelielā valstī, un šāda transformācija nav viegla. Ne vienmēr manām valsts atbalstu, pat morālu atbalstu ne, un salīdzinājumā allaž atceramies Igauniju, Slovēniju, Ungāriju, Čehiju, kur šie procesi norit daudz harmo-

niskāk. Kandidātvalstu vidū Latvija atrodas uz pašiem pēdējiem zinātnes autobusa sēdeklīem.

Taču šodien mums Latvijas zinātnē ir svētki, un tādēļ nenodosimies pretenzijām un negaudīsimies — no tā labāk nekļūs. Manuprāt, ļoti pozitīvi vērtējams tas, ka kongresam ir bijusi necerēta atsaucība, vairāk nekā 900 dalibnieku, 650 referātu. Tiesa, tas gan ir mazāk nekā pirms desmit gadiem, arī kolēģu no ārzemēm ieradies četrreiz mazāk. Samērā nelielā skaitā piedalās jaunie pētnieki, taču 85 doktorandu līdzdalība mūs iepriecina. Iepriecina arī tas, ka šī kongresa darbu kopums zināmā mērā gan varētu būt pašreizējās Latvijas zinātnes inventarizācija, taču ne tuvu pilnīga inventarizācija. Rūpīgi izskatot tēzes, secināju, ka mēs varētu dot vēl vismaz divus trīs šāda apjoma tēžu krājumus, ja visi pētnieki celtu galda pēdējos gados sarūpēto un ja visi ārzemēs strādājošie, no Latvijas izbraukušie zinātnieki (un tādi, postdoktorandu līmeni, lēšami ap 700—1000 cilvēku) prezentētos šajā kongresā.

Taču arī šis kongress ir pietiekami reprezentatīvs, ir tēmu daudzveidība, nozaru daudzveidība, pētnieku daudzveidība, paaudžu daudzveidība. Īpaši vēlmas būtu diskusijas, “saspēle”, sarunas ne tikai par šauri speciāliem, bet arī par vispārējiem jautājumiem — par augstākās izglītības un pētniecības modeļiem mazā valstī, par humanitārajām zinātnēm, nacionālās identitātes, novadu problēmām, Latvijas mezglu problēmām.

Tēzēs atradu divu jauno zinātnieku pārdomas, vai iet pasaulē laimi meklēt — par datorzinātnēm Latvijā un ārzemēs, divu Latvijā izaugušu kodolmagnētiskās rezonances speciālistu ziņojumus par saviem pasaules mēroga veikumiem šajā nozarē, bet tie ir tikai daži piemēri. Te ir arī Latvijā strādājošo zinātnieku referāti par jaunā Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra iespējām, par iecerēm materiālzinātnēs, biomedicīnā, ķīmijā, informātikā, letonikā, sociālajās zinātnēs — šie virzieni pēdējo desmit gadu laikā ir izauguši, tātad mēs joprojām esam zinātnē gudri un idejām bagāti.

Vēlos vēl sacīt, ka Latvijas Zinātnes padome sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju veido Latvijas zinātnes stratēģiju — Saeimai iesniedzamu dokumentu, kas iezīmētu zinātnes virzību Latvijā ar valsts atbalstu. Šī stratēģija ir jāveido vienlaikus ar Latvijas valsts attīstības stratēģiju, jo nedrikst būt vienalga, kādā Latvijā mēs dzīvojam. Ir jāatbalsta mazo un vidējo uzņēmumu attīstība uz Latvijā dzimušu ideju, izstrādju pamata, jaunu materiālu, procesu, medicīnas preparātu izstrāde, produktu izstrāde ar augstu pievienoto vērtību — informācijas tehnoloģiju attīstība. Ir jāpalīelina valsts atbalsts vietējai zinātnei. Ja mēs runājam, ka valstij ir jāatbilst Eiropas Savienības kritērijiem militārajā jomā, tad mums ir jāprasa, lai valsts atbilstu Eiropas kritērijiem arī intelektuālajā, zinātnes, augstākās izglītības, modernās medicīnas un veselības aizsardzības jomā.

Kongress noris gadu tūkstošu maiņas gadā, Rīgas 800 gadu jubilejas zīmē, un tas varbūt 2001. gada kongresam piešķir plašāku, gadsimtu skatījuma mērogū. Pēc pāris stundām mēs atklāsim tepat lidzās, Vērmanes dārzā, pieminekli fizikālās ķīmijas pamatlīcējam, pagaidām vienīgajam Nobela prēmijas laureātam no Rīgas — Vilhelمام Ostvaldam. Tas liecina, ka liela zinātne var tapt arī vietās, kas tradicionāli neskaitās pasaules zinātnes centri. Lai varētu tapt izcili, pasaulē pamānāmi atklājumi, ir jābūt fonam, gaisotnei, iespējām, iedigliem — nemēslotā smilšu augsnē nav labas ražas.

Lai mūsu kongress ir apliecinājums, ka zinātne Latvijā joprojām ir dzīva, tradīcijām un iecerēm bagāta, ka 21. gadsimtā vēlamies iejet ar savu, kaut nelielu, taču mūsu valstij un starptautiskai zinātnei atbilstoša limeņa pētniecību. Lai kongress apliecina mūsu kopējo apņēmību — veidot uz zināšanām balstītu Latviju, sekojot Latvijas neatkarības rītausmā izvēlētajai devīzei — *Scientiae et patriae*.

Tautas intelektuālā bagātība cels arī bagātu un lepnu Latviju

Izglītības un zinātnes ministrs *Kārlis Greiškalns*

Uzruna kongresa atklāšanā 2001. gada 14. augustā

Cienījamās dāmas un godājamie kungi!

Man ir gods sveikt Pasaules latviešu zinātnieku 2. kongresa dalībniekus un viesus gan no tuvām, gan tālām zemēm. Esmu gandarīts, ka pirms desmit gadiem iesāktais darbs, rīkojot pirmo kongresu, ir turpināts un šogad varam gan pārrunāt šajā laikā paveikto, gan kopīgi izstrādāt nākotnes plānus.

Atskatoties uz paveikto pēdējo gadu laikā, jāmin un jāuzteic mūsu zinātnieku arvien aktīvāka iesaistīšanās Eiropas Savienības zinātnes kopējās telpas veidošanā. Ar katru gadu paveras aizvien plašākas iespējas un aktivitātes piedalīties Eiropas Savienības zinātnes programmās. Jau kopš 1999. gada esam pilntiesīgi dalībnieki Eiropas Savienības 5. Ietvara programmā. Šajā laika posmā Latvijas zinātnieki ir iesnieguši vairāk nekā 290 projektu, no kuriem 67 ir sekmīgi, iegūstot finansējumu vairāk nekā 3,7 miljonu latu apmērā. Tas gandrīz divas reizes pārsniedz mūsu valsts līdzdalības maksājumu summu. Vēl tikai četrām asociētajām valstīm ir šāda pozitīva bilance.

Tāpat jaatzīmē, ka vairāk nekā 30 Latvijas zinātnieku un ekspertu aktīvi darbojas dažādās Eiropas Savienības programmu komitejās, komisijās, tādējādi dodot savu ieguldījumu Eiropas zinātnes politikas veidošanā.

Kopš 1999. gada Latvija ir arī Zinātniskās un tehniskās sadarbības programmas *Cost* dalībvalsts, mūsu zinātnieki piedalās 29 šīs programmas projektos.

Pērn Latvija kļuva arī par Eiropas Savienības rūpniecisko pētījumu programmas *Eureka* dalībvalsti. Gada laikā jau esam iesaistījušies četros projektos, vēl trīs ir sākšanas stadijā.

Šī ir tikai daļa no daudziem un dažādiem projektiem, kuros sekmīgi darbojas Latvijas zinātnieki.

Es uzsveru šo starptautisko projektu un sadarbības nozīmi, jo, manuprāt, zinātne nevar pastāvēt, ieslēgta vienas valsts ģeogrāfiskajās kontūrās. Šobrīd ļoti daudz un nopietni tiek runāts par kopējās zinātnes telpas attīstību Eiropā, par zinātnes mobilitāti. Tikai apvienojot gan zinātniskos, gan finansiālos resursus, Eiropa atkal var kļūt par zinātnes un pētniecības centru pasaulei.

Pēdējos gados līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos valstī ir iespējams arī palielināt finansējumu izglītībai un zinātnei. Katru gadu no valsts budžeta piešķirto līdzekļu daudzums pieaug, un šobrīd tas jau ir 8,9 miljoni latu. Kaut vai viens pie-mērs — šogad pirmo reizi kopš neatkarības atgūšanas esam atraduši iespēju par budžeta līdzekļiem iegādāties zinātniekim jaunu zinātniskās pētniecības aparātu. Šos līdzekļus saņems deviņas Latvijas zinātnieku grupas, kuras sekmīgi piedalās 5. Ietvara programmas pētnieciskajos projektos. Šāds atbalsts zinātniskās aparātūras iegādei tiek plānots arī turpmāk.

Tomēr jūs teiksiet, ka finansējums zinātnei ir nepietiekams. Es varu piekrist šādam apgalvojumam ar piebildi, ka izglītības un zinātnes finansējums nekad nevarēs būt pietiekams, jo šī sfēra prasa milzīgas un mūžīgas investīcijas. Tieši tādēļ es aicinu jūs vēl aktīvāk iesaistīties dažādos starptautiskos pētnieciskajos projektos, vēl vairāk piedāvāt savas zināšanas un pieredzi dažādu jautājumu risināšanā. Nepieciešama būtu arī aktīva un konkrēta rīcība zinātniski pētniecisko centru sakārtošanā — nozares studiju un zinātniski pētnieciskās darbības koncentrēšanas nepieciešamība, pētniecības bāzu optimizācija.

Šājās dienās kopā pulcējas cilvēki, kuri mūsu valsts vārdu ir darījuši pazīstamu un slavenu ar saviem sasniegumiem zinātnē un pētniecībā. Esmu pārliecināts, ka arī nākotnē tieši zinātne būs tā nozare, pateicoties kurai Latviju pazis visā pasaulei. Tieši tādēļ gribētu uzsvērt vēl vienu jautājumu, kura aktualizēšana būtu nepieciešama šajā kongresā. Mums visiem kopīgi jāizstrādā stratēģija un programma jaunu un spējīgu cilvēku iesaistīšanai zinātnē un pētniecībā. Mums jāsper jau konkrēti soļi akadēmiskā personāla kvalitātes un kvantitātes palielināšanai. Izglītības un zinātnes ministrija ir izstrādājusi Zinātniskā un akadēmiskā personāla atjaunošanas programmu, kas ir jau izskatīta un apstiprināta Ministru kabineta komitejā. Šī programma paredz mērķtiecīgu

un strauju akadēmiskās elites atjaunošanos, rodot lielākas iespējas izstrādāt zinātniskos darbus un palielinot zinātnes īpatsvaru mūsu valsts universitātēs.

Šobrīd pie šiem un arī daudziem citiem jautājumiem aktīvi strādā Augstākās izglītības un zinātnes attīstības programmas izstrādes komisija, kurā darbojas zinātnieki, augstskolu pasniedzēji, studenti, Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvji. Komisija nodarbojas gan ar esošās zinātniskās un pētnieciskās bāzes izvērtējumu, gan arī izstrādā nepieciešamās reformas. Es būtu gandarīts, ja arī kongresā tiktu aplūkoti jautājumi un izteikti konkrēti priekšlikumi jaunu spēku piesaistē zinātnē un akadēmiskajā darbībā. Jo mums jau šodien ir jādomā par to, kāda mūsu valsts un mūsu zinātnē būs pēc 20, 30 un vairāk gadiem. Tieši intelektuālais potenciāls ir tas, ar kuru mēs varam darīt mūsu nāciju bagātu un pārtikušu. Un tas varētu būt arī viens no zinātnes virzītājspēkiem — bagāta un lepna Latvijas valsts kopējā Eiropas un pasaules ēkā.

Pasaules latviešu zinātnieku 2. kongress notiek Rīgas 800 gadu svētku kulminācijas priekšvakarā. Pilsēta tiek posta svētku rotā. Bet, manuprāt, mūsu Rīgas, tāpat kā visas valsts labākā rota ir mūsu cilvēki. Es vēlreiz pateicos visiem kongresa dalībniekiem un viesiem par to, ka jūs ar saviem darbiem un vārdiem rotājat mūsu pilsētu un valsti, un esmu pārliecināts — darīsiet to arī turpmāk. Vēlu darbīgu noskaņojumu kongresam un ceru, ka ne pēc desmit gadiem, bet pavismaldrīz notiks jau nākamas pasaules latviešu zinātnieku kongress.

No Rīgas, aizejot tālu pasaulē

Valsts prezidente *Vaira Viķe-Freiberga*

Uzruna Vilhelmmam Ostvaldam veltītā pieminekļa atklāšanā

Vērmanes parkā 2001. gada 14. augustā

Augsti godātais Vācijas vēstnieka kungs,

Akadēmijas prezident,

godātie Rīgas pilsētas un “Grindeks” firmas pārstāvji!

Šodien mēs īpaši skaistā veidā iezīmējam Pasaules latviešu zinātnieku kongresa kopā sanākšanu. Ar šī pieminekļa atklāšanu iezīmējam Latvijas zinātnes augstākā sasnieguma veicēju. Lai gan V. Ostvalds bija vācietis un nozīmīgu daļu sava zinātniskā mūža aizvadījis Leipcigas universitātē, Rīga bija viņa dzimtā pilsēta, tā bija viņa šūpulis. Šeit sākās viņa izglītības ceļš, šeit sākās viņa zinātnieka izaugsmē. Visa Rīga tādēļ var būt lepna uz šo savu zinātnes laukā pašu dižāko dēlu, kurš tagad nu pievienojas tam izciļo rīdzinieku pulkam, kas ir atraduši sev vietu piemiņai Vērmanes

parkā. Parkā, kuru savulaik turīga ģimene dāvināja Rīgai. Pirms dažām dienām piemiņas plāksne tika atklāta pasaules izcilajam šahistam Mihailam Tālam, parka otrā pusē viņam šodien pievienojas izcils zinātnieks.

Es novēlu, lai Rīgai tās nākamo simt gadu laikā rastos vēl daudzi tādi iedzimtie kā Ostvalds zinātnē, Mihails Tāls šahā. Lai arī viņi spētu nest pasaulē savas dzimtās zemes pilsētas un valsts vārdu. Paldies “Grindeks” par atbalstu, paldies par to, ka Latvijā vēl arvien dzīva ir zinātne — gan eksaktā, fundamentālā, gan pielietojamā, kas rada rezultātus praktiskā dzīvē, kas veido darba vietas, kas palīdz celt tautas labklājību. Pielietojamai zinātnei šeit ir īpaši nozīmīga vieta, organiskā ķīmija un eksaktās zinātnes vienmēr Latvijā ir ieņēmušas nopietnu vietu, ar to Latvijas vārds ir spējis iziet pasaulē. Mums šodien ir dubulti svētki. Tie ir svētki zinātnei, un tie ir svētki slaveniem rīdziniekiem.

Lai svešs būtu jēdziens “neiespējami”

Ministru prezidents *Andris Bērziņš*

Uzruna kongresa noslēgumā 2001. gada 15. augustā

Cienījamie Pasaules latviešu zinātnieku 2. kongresa dalībnieki!

Augsti godātais ministra kungs!

Godātie klātesošie!

Atļaujiet man pievienoties visiem labajiem vārdiem, kas tika teikti Hartmaņa kungam, saņemot Zinātņu akadēmijas Lielo balvu.

Ir aizvadīts Pasaules latviešu zinātnieku 2.kongress, kurā tika analizēta situācija Latvijas zinātnē, vērtēts zinātnieku veikums un izstrādāti priekšlikumi problēmu risināšanai. Kongress notika laikā, kad Rīga svin savu astoņsimtgadi, un simboliski demonstrēja intelektuālismu un radošo garu, kas vienmēr ir bijis raksturīgs šai pilsētai.

Es vēlos pievienoties kongresa gaitā izskanējušajām atzinībām, ka neatkarības gados Latvijas zinātnieki ir pierādījuši sava pētnieciskā darba augsto limeni un tas ir guvis starptautisku atzinību. Akcentēšu tikai dažus rādītājus, kas apliecinā mūsu zinātnieku darba kvalitāti.

Latvijas zinātnieki sekmīgu projektu finansējuma veidā piesaista līdzekļus, kas ir divas reizes lielāki nekā pašu iemaksātā dalības maksa. Publikāciju skaits uz vienu zinātnieku starptautiski atzītos izdevumos ir pieaudzis piecas reizes. Būtiski palieeinājusies arī vadošo Latvijas zinātnieku starptautiskā atpazīstamība, par ko liecina viņu darbu citējamības ievērojams pieaugums — vadošo zinātnieku citējamības indekss ir palielinājies desmit reižu.

Latvijas zinātne ir pierādījusi, ka Latvija kā valsts ir gatava sekmīgi strādāt Eiropas Savienības (ES) sastāvā. Vairākkārt ir uzsvērts, ka attiecīgās valsts zinātnieku līdzdalība 5. Ietvara programmā parāda valsts gatavību būt par ES dalībvalsti. Latvijas zinātne apliecinā, ka tai ir skaidras attīstības perspektīvas.

Zinātne patiešām ir pārdzīvojusi sarežģītus laikus. Atcerēsimies, ka padomju laikā ievērojama daļa pētījumu bija militāri rūpnieciskā kompleksa pasūtījums. Tagad šī pasūtījuma, protams, vairs nav. Daļa zinātnieku ir spējuši pārorientēties uz citiem pētījumiem, kas paredzēti citiem mērķiem, un integrējās Eiropas zinātnes sistēmā. Latvijas zinātnes struktūras sakārtošana ir iespējami ātri jāpabeidz un jābūt gataviem Latvijas dalībai Eiropas Savienībā, kas mūsu zinātniekiem pavērs daudz plašākas darbības iespējas.

Šeit tika runāts arī par tām problēmām, ar kurām saskaras mūsu zinātnieki. Tā ir nepietiekamā zinātniskās pētniecības bāzes un infrastruktūras atjaunošana, akadēmiskā un zinātniskā personāla atjaunošanas problēma. Mēs ar Zinātņu akadēmijas un Zinātnes padomes vadību esam vienojušies, ka nepieciešams šīs lietas pārskatīt, un iespējams, ka daudz kas ir jāmaina. Acīmredzot jārunā arī par zinātnes īpašumā vai pārraudzībā šodien esošās infrastruktūras apsaimniekošanu un jaunu, modernu formu un veidu meklēšanu, kā to apsaimniekot.

Taču vēl vairāk nekā infrastruktūra mūs visus uztrauc pārāk cienījamais zinātnieku vidējais vecums, kas Latvijā ir tuvu 60 gadiem un ievērojami pārsniedz attīstīto valstu rādītāju — apmēram 45 gadi. Tas nozīmē, ka zinātnē vairs nenotiek normāla paaudžu nomaiņa.

Tā nav problēma, ko nebūtu iespējams atrisināt. Studēt gribētāju skaita ievērojamais pieaugums augstskolās rada labu bāzi zinātnes kvalitatīvai atjaunošanai. Pašlaik Izglītības un zinātnes ministrija izstrādā akadēmiskās un zinātniskās vides atjaunošanas programmas, kuru uzdevums ir radīt stimulus un apstākļus jauno zinātnieku sekmīgai sagatavošanai.

Uzskatu, ka nedrikstam kavēties ar ciešāku zinātniski pētniecisko institūtu integrāciju augstskolās. Ieguvēji būs visi — gan valsts, kas varēs racionālāk izlietot izglītībai un zinātnei paredzēto finansējumu, gan zinātnieki, gan studenti un doktorandi, kuri iegūs iespēju izglītoties pie labākajiem Latvijas zinātnes spēkiem. Mēs jau labu laiku runājam par šīs integrācijas nepieciešamību, diemžēl joprojām kavējamies ar izvirzīto mērķu praktisku realizāciju.

Šobrīd diemžēl nav iespējams nodrošināt tik lielu finansējumu, kādu vēlas zinātnieki un kāds būtu optimālais zinātnes attīstībai. Taču valsts ir arī gatava sniegt atbalstu nozīmīgākajiem un sekmīgākajiem pētījumiem. To apliecinā, piemēram, tas, ka valdība ir atradusi iespēju piešķirt līdzfinansējumu visiem projektiem, kuriem daļu līdzekļu dod Eiropas Savienība.

Vēlos arī uzsvērt, ka nepieciešams daudz aktīvāk izmantot ievērojamo Latvijas izcelsmes zinātnieku potenciālu ārzemēs. Atgādināšu, ka šobrīd ārzemēs ir apmēram 1000 zinātnieku, kuru vidējais vecums ir ap 40 gadiem. Tas ir milzīgs potenciāls, kurš, pareizi izmantots, var dot būtisku ieguldījumu Latvijas attīstības paātrināšanā.

Alberts Einšteins kādreiz teica, ka visi no bērna kājas zina, ka, lūk, tas un tas nav iespējams. Taču vienmēr atrodas kāds nejēga, kurš to nezina. Viņš tad arī izdara atklājumus.

Es novēlu, lai jums visiem, cienījamie latviešu zinātnieki, būtu svešs jēdziens “neiespējami” un lai darbs dod aizvien jaunus atklājumus un radošu gandarījumu ikvienam no jums.

Kongresa Organizācijas komitejas līdzpriekšsēdētājs,
Programmas komitejas priekšsēdētājs *Juris Ekmanis*

Runa kongresa noslēgumā

Augsti godātais Ministru prezidenta kungs, ministra kungs, Ekselences,
dāmas un kungi, kolēģi!

Tuvojas kongresa darba nobeigums. Plenārsēdēs un sekcijās, un kopā tādu bija 48, zinātnieki apsprieda globālas pasaules augstākā līmeņa nozaru problēmas. Mēs visi pārliecīnājāmies, ka zinātnieki Latvijā un ārpus tās māk globāli domāt un risināt globālus jautājumus. Kopumā kongress pulcēja gandrīz 1000 dalībnieku (1. tab.). Divās dienās sekcijas un apakšsekcijas apmeklējuši 1484 zinātnieki — apmēram trešdaļa piedalījusies vairāku sekciju darbā, tādēļ notikusi arī savstarpēja bagātināšanās. Nolasīti 638 referāti (2. tab.). Šīs pirms kongresa beigām jau izskanēja vairāki priekšlikumi par nākamo konferenču rīkošanu, nepieciešamību aktīvi piesaistīt jaunos speciālistus zinātniskajam un augstskolu darbam, atbalstu populārzinātniskiem izdevumiem, lai tos bez maksas varētu izplatīt skolās. Atziņa par finansējuma trūkumu zinātnei (Latvijas valsts budžets tai atvēlē tikai 0,21% no iekšzemes kopprodukta) sekciju secinājumos izskan visbiežāk. Valsts finansējuma trūkums zinātnē nozīmē arī to, ka nav valsts pasūtījuma zinātnei, tādēļ jārunā ne tikai par naudu, bet arī par valsts attieksmi pret Latvijas intelekta izmantošanu pašu vajadzībām. Kongresa orgkomiteja turpinās darbu pie rezultātu un secinājumu apkopošanas.

Paldies visiem un veiksmi, stiprinot Latvijas zinātni!

1. tabula

Kongresam pieteikušies	960
Piedalijušies plenārsēžu un sekciju darbā	1484
<i>Lielākais dalībnieku skaits:</i>	
Plenārsēdē “Zinātnieki medicīnai”	69
Plenārsēdē “Izglītība un zinātnē”	70
Diskusijā “Latvijas sievietes izglītībā un zinātnē”	57
Sekcijas sēdē “Bioloģija un vide”	70

2. tabula

Nozare	Nolasīti referāti
Izglītība un zinātnē	38
Humanitārās un sociālās zinātnes	208
Dabaszinātnes	109
Dzīvības zinātnes	150
Inženierzinātnes, arhitektūras un mākslas zinātnes	113
Zinātnes un tehnikas vēsture	20
Kopā	638

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS SĒDES

Latvijas attīstības problēmas

16. februāra sēde. Latvijas ilgtspējīgas attīstības un inovāciju koncepcijas

Sēdi organizēja Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļa.

Par koncepcijām un sēdi sk. arī: "Latvijas Vēstnesis", 2000., 14. dec.; "Diena", 2000., 14. dec.; "Latvijas Vēstnesis", 2001, 16. janv.; "Zinātnes Vēstnesis", 2001, 5. marts.

Sēdē piedalījās LZA loceklji, pārstāvji no Latvijas augstskolām (LU, RTU, LLU), LR Ekonomikas ministrijas, Latvijas Tehnoloģiskā centra, dažādu zinātnisko institūtu un institūciju pārstāvji.

Sēdē tika nolasīti referāti:

- Latvija: no vīzijas uz darbību — Latvijas ilgtspējīgas attīstības koncepcija (*Dr. Uldis Osis, LR Ekonomikas ministrijas Tautsaimniecības padome*)
- Nacionālā inovāciju koncepcija (*Dr. Jānis Stabulnieks, Latvijas Tehnoloģiskais centrs*)

Debatēs piedalījās *Dr. A. Ūbelis* (5. Ietvarprogrammas Nacionālais kontakt punkts), LZA loceklji *A. Buiķis, J. Freimanis, I. Kalviņš, M. Beķers, P. Zvidriņš, V. Rudzīte, P. Gulāns u.c.*

Secinājumi un lēmums

Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA) savā sēdē analizēja darba grupas izstrādāto valsts ilgtspējas attīstības koncepciju "Latvija: no vīzijas uz darbību". Darba grupas sastāvā — kompetenti dažādu tautsaimniecības nozaru speciālisti un zinātnieki, to skaitā LZA loceklji. Koncepcija piedāvā integrētu Latvijas ekonomiskās, politiskās un sociālās attīstības priekšstatu modeli turpmākajiem 20–30 gadiem, parādot priekšnosacījumus vienota mērķa — ES valstu dzīves standartiem atbilstoša Latvijas sabiedrības labklājības līmeņa — sasniegšanai.

Koncepcijā secināts, ka minētā mērķa sasniegšanai vispirms jārealizē optimālais valsts attīstības modelis informācijas sabiedrības izveidei Latvijā. Sabiedrībai jāveidojas kā augsti attīstītai individu kopienai. Zināšanietilpīgo produkta ražošana, līdzsvarota visu valsts reģionu attīstība, daudzveidīga ekonomika lauku teritorijās, sociālpolitikas, izglītības, zinātnes un kultūras jautājumu risināšana ciešā saistībā ar ekonomisko politiku var radīt reālu iespēju koncepcijas īstenošanai prognozētajā periodā.

Pamatnosacījums šo ilgtspējas uzdevumu izpildei ir LR MK darba grupas jaunizstrādātās Nacionālās inovāciju koncepcijas realizācija. Tās mērķis ir inovācijām atvērtas ekonomikas veidošana Latvijā, nosakot zinātnieku uzdevumus un prioritātes valsts kopējās ekonomiskās un sociālās attīstības nodrošināšanā.

LZA sēdes dalībnieki atbalsta piedāvātās ilgtspējas attīstības un inovāciju koncepcijas un *nolemj*:

- 1) darbs pie koncepciju tālākas izstrādes ir jāturpina, tomēr koncepciju īstenošana ir jāsāk nekavējoši, par to liecina globālo un Latvijas iekšējo procesu attīstības tendenču analize;
- 2) par prioritāriem uzdevumiem uzskatāma valsts ekonomiskās, politiskās un sociālās drošības garanta, sabiedrības augsta izglītības līmeņa, sabiedrības ekonomiskās un sociālās attīstības nodrošināšana;
- 3) nekavējoties jāsāk Latvijas tautsaimniecības pārveide atbilstoši *jaunās ekonomikas* modelim: tradicionālo tautsaimniecības nozaru atjaunošana uz moderno tehnoloģiju bāzes, prioritāra augsto tehnoloģiju nozaru atbalstišana;
- 4) par izšķirošu faktoru Latvijas attīstībai jāuzskata augsti izglītota, atvērtā darba tirgū konkurētspējiga darbaspēka sagatavošana; šim nolūkam kā galvenās ilgtermiņa izglītības sistēmas reformas sastāvdaļas jāizkopj izglītības ieguves motivācija, jānodrošina kvalitatīvas izglītības brīva pieejamība, mūža izglītības iespējas;
- 5) Latvijas zinātnes sistēmai jābūt gatavai izpildīt paaugstinātu pieprasījumu pēc zinātniskiem pētījumiem un izstrādnēm, tādēļ jānodrošina tādi zinātnes potenciāla pieauguma tempi, lai tuvāko 10 gadu laikā zinātnisko pētījumu īpatsvars iekšzemes kopprodukta sasniegtu ES valstu līmeni, dabaszinātnēs un inženierzinātnēs akcentējot lietišķos pētījumus un attīstības projektus;
- 6) augsta iekšzemes kopprodukta pieauguma tempu sasniegšanā par galveno faktoru jākļūst veiksmīgiem Latvijā raditiem intelektuāliem produktiem, jaunu oriģinālu zinātnietilpīgu produktu un tehnoloģiju izstrādei un to ieviešanai tautsaimniecībā; šim nolūkam svarīgs priekšnoteikums ir aktīva inovāciju procesa attīstība;
- 7) nacionālās identitātes saglabāšanai globalizācijas apstākļos aktīva kultūras politika jāuzskata par vienu no valsts prioritātēm; šim nolūkam jāsekਮe plaša kultūras pieejamība un visu valsts iedzīvotāju lidzdalibas iespēja kultūras procesos, jāatbalsta tās kultūras vērtības, kuras nodrošina Latvijas kultūras pārmantojamību nākamajām paaudzēm;
- 8) jāaktivizē latviešu valodas saglabāšanas, attīstības un funkcionālās pilnveidošanas procesi, paātrinot terminoloģijas izstrādi latviešu valodas pielietošanai

informācijas sistēmās; vienlaicīgi jāizstrādā un jārealizē ilglaicīga valodu prasmes, bilingvītās un multilingvītās atbalsta stratēģija, kas nodrošinātu iespēju aktīvi strādāt globālajā informācijas telpā.

Sēdi atreferēja Dr. Ērika Tjūpina

18. maija sēde. Pārtikas drošība: problēmas Eiropai un Latvijai

Sēdi organizēja Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātnu nodaļa.

Par sēdi un tās lēmumu sk. arī: "Latvijas Vēstnesis", 2001, 31. maijs; "Zinātnes Vēstnesis", 2001, 21. maijs un 4. jūnijs.

Sēdi ar savu klātbūtni pagodināja Somijas ZA prezidents profisors Risti Nētenens.

LZA prezidents J. Stradiņš ievadrunā norādīja, ka plašākā sabiedrībā arvien vairāk ieskanas bažas par ikdienā lietojamās pārtikas kvalitāti. Sēdē apspriežamie jautājumi būtībā ir plašākas problēmas sastāvdaļa — kāda nākotne ir Latvijas lauksaimniecībai, pārtikas ražošanai Latvijā, kvalitatīvas pārtikas eksportam un importam, kas savukārt ir problēma par Latvijas harmonisku ieiešanu Eiropas Savienībā. Pārtikas drošība ir problēma ne tikai Latvijai, bet arī Eiropai. Ne velti ES zinātnisko pētījumu nākamajā (6.) ietvarprogrammā 2002.–2005. gada pārtikas drošība un riski veselībai pamatproblēmu sarakstā stāv vienā no pirmajām vietām.

J. Stradiņš izteica cerību, ka zinātniska pieeja, sabiedrības zinātniska orientēšana būs sēdes uzmanības centrā un dos orientierus turpmākai rīcībai.

Sēdē noklausījās un apsprieda LZA akadēmiķa *Dr.habil.biol.* Indriķa Muižnieka (LU Bioloģijas fak.) referātu "Genētiski modificētie organismi pārtikā", *Dr.biol.* Vies-tura Baumaņa (LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs) referātu "Prionu slimības un spongiozās encefalopatijas", LZA kor.loc. *Dr.habil.chem.* Andra Zicmaņa (LU Ķīmijas fak.) referātu "Pārtikas produktu analīzes iespējas Latvijā" un *Dr.biol.* Olafa Stengrevica (LM Latvijas Pārtikas centrs) referātu "Eiropas un Latvijas likumdošana par pārtikas drošības un aprites regulēšanu".

Sēdes secinājumi un ieteikumi

1. Uzskatīt paveikto darbu Latvijā likumdošanas sakārtošanā pārtikas aprites un tās nekaitīguma kontroles jomā par sekmīgu. Radītā normatīvā bāze atbilst ES prasībām, nodrošinot pārtikas nekaitīguma kontroli pret šodien zināmiem ķīmiskiem un bioloģiskiem riskiem.

2. Atzīt kvalitatīvas, drošas un veselīgas pārtikas ražošanu par prioritāti pārtikas nozares ilglaicīgai attīstībai.

3. Atzīt par būtisku un ļoti svarīgu pārtikas nozares ekspertu sagatavošanu atbilstoši šodienas aktuālām pārtikas drošuma kontroles prasībām, ievērojot ES direktivas par Eiropā regulējamo profesiju izglītības harmonizāciju.

4. Atzīt par neatliekamu uzdevumu atbalstīt un attīstīt pārtikas un uztura zinātni, ieskaitot mūsdienīgu analītisko nodrošinājumu, kā *vienotu zinātnes nozari* uz LU, LLU, AML un attiecīgu institūtu un laboratoriju bāzes, kas vistiešākā veidā veicinātu iedzīvotāju veselības un dzīves kvalitātes uzlabošanu.

5. Attīstīt nacionālā pārtikas drošuma zinātniski pētniecisko tīklu, ietverot akadēmiskos partnerus, tādējādi nodrošinot neatkarīgu pārtikas kontroli ar modernu analītisko bāzi un iesaistoties Eiropas zinātniskās kooperācijas sistēmā (*SCOOP sistēma*).

6. Atbilstoši Pasaulē Veselības organizācijas iniciatīvai attīstīt Pārtikas un uztura darbības plāna Latvijas modeli, formulējot Latvijai specifisku stratēģiju, mērķus un plānu pārtikas drošumam, veselīgam uzturam un ilglaicīgai pārtikas piegādei. Atbilstoši ES dalībvalstu piemēram un PVO rekomendācijām, LR Labklājības ministrijā izveidot Pārtikas un uztura zinātnisko padomi, piesaistot kompetentus pārtikas un uztura zinātnes speciālistus.

7. Lūgt LR valdību pilnvarot Latvijas Zinātņu akadēmiju izstrādāt nacionālo programmu “Pārtika”, ietverot tajā konkrētus pasākumus izglītības, zinātnes un Latvijai perspektīvas ražošanas attīstībai, paredzot attiecīgo finansējumu, investīcijas un valsts garantijas nepieciešamo pārkārtojumu veikšanai. Uzskatīt par nelietderīgu pārtikas kontroles funkciju koncentrēšanu ieinteresētas organizācijas — Zemkopības ministrijas — pārziņā. Šādai kontrolei, atbilstoši Baltās grāmatas 38. pantam, jābūt neatkarīgai no industriālām un politiskām interesēm.

Sēdi atreferēja Dr. Baiba Ādamsone

18. jūnija sēde. Latviešu mūsdienu terminoloģijas ieviešanas juridiskie aspekti

Sēdi organizēja Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa.

Ievadvārdus sēdei par šo aktuālo mūsdienu tēmu teica LZA viceprezidents, Terminoloģijas komisijas līdzpriekšsēdētājs J. Ekmanis. Ar ziņojumu “Likumdošanas process un valsts valodas terminoloģija” uzstājās LR Saeimas Juridiskā biroja vadītājs, LZA Terminoloģijas komisijas Juridiskās apakškomisijas priekšsēdētājs G. Kusiņš. Par juridisko terminu ieviešanu praksē terminoloģijas vienotības aspektā runāja LR

Tieslietu ministrijas terminoloģijas speciāliste K. Jarinovska. Par Tulkosanas un terminoloģijas centra darbību vienotas latviešu valodas terminoloģijas izstrādes veicināšanā ziņoja šī centra speciāliste I. Vancāne. RTU docents K. Timmermanis runāja par tēmu "Normatīva akta loma dažādu institūciju terminoloģiskās sadarbības modeļa izstrādē un išstenošanā". Akadēmīķe V. Skujiņa rezumēja LZA Terminoloģijas komisijas 40 gadu darbības pieredzi vienotas latviešu valodas terminoloģijas izstrādei un ieviešanai praksē.

Norisa aktīvas debates.

Sēdes dalībniekus un viesus iepriecināja ļoti plaša visdažādāko terminu vārdnīcu izstāde — LZA Terminoloģijas komisijas paveiktā darba rezultāts.

Sēdes *rezolūcijā* konstatēts, ka *LZA Terminoloģijas komisija* ar nozaru aptvertību (20 nozares) un iesaistīto lielo speciālistu skaitu (224) ir reāla bāze koordinētam darbam terminoloģijas jomā. Lai nodrošinātu vienotas terminoloģijas izstrādi, ir jāpildina Valsts valodas likuma 22. p. un LR MK noteikumu N 405 normas. Jāparedz sfēras, kurās ir obligāta vienotai lietošanai apstiprināto terminu lietošana. Tie ir likumi, citi normatīvie akti, publīkācijas, lietvedība, mācību literatūra, attiecīgie temati masu saziņas līdzekļos. Tādēļ ir jāprecīzē visu institūciju (Valsts valodas centra, Tulkosanas un terminoloģijas centra, "Latvijas Standarta" u.c.) pārstāvju un LZA Terminoloģijas komisijas sadarbība, jāindeksē LZA TK izstrādātie termini datu bāzēs, augstskolu profesionālo studiju programmās jāparedz terminoloģiskā izglītība, jāpalielina izdevēju atbildība par terminu lietošanu. Vajadzīgs valsts pasūtījums modernas metodikas izstrādei un starpnozaru terminu datu bāzes uzturēšanai. Jāizveido mehānisms, kā novērst dublēšanos un terminu lietojumu pretrunīgumu. Sadarbībā ar LR IZM vēlams izveidot darba grupu nacionālās terminoloģijas izpētes un attīstības programmas izstrādei.

Sēdi atreferēja Dr. Ilga Tālberga

8. novembra sēde. Doktorantūra Latvijā — problēmas un risinājumi

Sēdi organizēja Latvijas Zinātņu akadēmija kopā ar Augstākās izglītības padomi, Latvijas Zinātnes padomi un Latvijas Profesoru asociāciju.

Sēdes darbā piedalījās LZA locekļi, pārstāvji no Izglītības un zinātnes ministrijas, promociju padomēm, augstskolu zinātnieki un doktorandi. Sēdi vadīja LZA viceprezidents J. Ekmanis. Sēdes dalībnieki noklausījās AIP priekšsēdētājas akadēmīķes B. Rivčas ziņojumu "Doktora studijas Latvijā: attīstība un perspektīvas" par stāvokli un vispārīgajām problēmām doktorantūras studijās (sk. "Latvijas Vēstnesis", 2001,

21. nov.). Par doktorantūras tendencēm Latvijas universitātēs runāja LZP pārstāve LZA kor.loc. E.Birģele. Par doktorantūras programmām Latvijas Universitātē stāstīja LU prorektors LZA kor.loc. J. Krūmiņš, savukārt referātu “Doktorantūra Rīgas Tehniskajā universitātē: stāvokļa analīze un nākotnes perspektīvas” nolasīja RTU prorektors L.Ribickis. Pēc referātu noklausīšanās izraisījās plašas un aktīvas debates, kurās runāja VZKK priekšsēdētājs R. Valters, LZA viceprezidents J. Ekmanis, RTU rektors I. Knēts, LU Medicīnas fakultātes profesors I. Taivāns, Latvijas Profesoru asociācijas pārstāvis J. Pommers, LU orientalistikas katedras profesors L. Taivāns, IZM pārstāvis V. Egle, J. Borzovs, A. Zicmanis, H. Zenkevičs u.c.

Sēdes galvenie secinājumi

1. Doktora studijas ir akadēmiskā personāla atjaunotnes bāze Latvijas augstskolās un Latvijas zinātniskais potenciāls. Latvijā doktora studijās studē 1,2% no visiem studentiem jeb ~ 1200 doktorandu, gadā doktorantūru vajadzētu beigt ~ 300 doktorandiem, bet reāli beidz ne vairāk kā 60. Tāpēc doktorandu sagatavošanas intensificēšanai un profesūras kadru atjaunošanai nepieciešams:

- a) mainīt likumdošanu, lai doktorandu sagatavošanā varētu piedalities arī pētniecisko institūtu zinātnieki kā doktorantūras vadītāji un zinātniskās bāzes nodrošinātāji (~ 900 zinātnu doktoru);
- b) radīt speciālu doktorantūras fondu, lai nodrošinātu stabilu finansējumu doktorantūrai universitātēs un zinātniskās pētniecības institūtos;
- c) palielināt doktorandu stipendijas līdz 150 Ls, uzlabot to zinātniskā darba nodrošinājumu;
- d) radīt stimulus doktorantūras *pabeigšanai* — garantējot pēc doktora grāda iegūšanas atbilstošu atalgojumu, īpaši tad, ja jaunais doktors paliek strādāt augstskolā, kā arī iespēju dzēst studiju kreditu;
- e) palielināt doktora grāda īpatsvaru, veidojot vadošo ierēdņu karjeru.

2. Veikt izmaiņas “Augstskolu likumā”, pagarinot pilna laika doktorantūras studijas inženierzinātnēs un dabaszinātnēs līdz 4 gadiem.

3. Sakārtot likumdošanu, saskaņojot prasības doktoram “Augstskolu likumā” un “Likumā par zinātnisko darbību”.

Sēdi atreferēja Dr. Alma Edžīja

23. novembra sēde. Latvijas dabas biodaudzveidības izpētes pamatproblēma — retās un apdraudētās sugas

Sēdi organizēja Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātnu nodaļa.

Sk. arī “Zinātnes Vēstnesis”, 2001, 3. dec.

Sēdē par Latvijas Sarkanās grāmatas veidošanas gaitu informēja LZA kor.loc. *Dr.biol.* G. Andrušaitis, ar ziņojumiem uzstājās *Dr.biol.* V. Melecis (“Sarkanā grāmata un sugu daudzveidības pētījumi”) un LZA kor.loc. *Dr.biol.* J. Viķsne (“Sarkanā grāmata dzīvās dabas vispārējās izpētes kontekstā”).

Secinājumi

- Latvijas Sarkanā grāmata, kura ir tapusi, pateicoties ilggadīgiem Latvijas dabas pētījumiem, un kurā ir apkopoti jaunākie dati par izzūdošajām, retajām un aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām, ir gan rīcības programma, gan fundamentāls ieguldījums Latvijas dabas izpētes un aizsardzības darbā. Tā atbilst Eiropas un pasaules mūsdienu vides politikas pamatnostādnēm, kuras ir iekļautas bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai veltītajos dokumentos (Riodežaneiro, Bonnas, Vašingtonas, Helsinku u. c. starptautiskās konvencijas), kurus parakstījusi arī Latvija.

- Dzīvā daba ap mums atrodas nepārtrauktā dinamiskā līdzsvarā, un pareiza informācija par tās stāvokli konkrētajā laikā un vietā ir priekšnoteikums, kas ļauj izvairīties no konflikta situācijām dažādās saimniecības nozarēs un reizē nodrošina bioloģisko resursu ilgtspējīgu izmantošanu.

- Lai Sarkanajā grāmatā iekļauto reto un aizsargājamo sugu saraksti objektīvi atspoguļotu Latvijas dabā notiekošās pārmaiņas, ir *jāizveido zinātniski pamatota sugu daudzveidības valsts monitoringa sistēma*. Lai to panāktu, ir jāveicina bioloģijas apakšnozaru — botānikas, zooloģijas, ekoloģijas un vides zinātnes — attīstība, jāattīsta ainavu ekoloģiju un populāciju bioloģiju un ģenētiku.

- Jāveicina Latvijas sabiedrības izglītīšana dzīvās dabas daudzveidības aizsardzības jomā, sagatavojet vides izglītības projektus un informatīvos bukletus par Latvijas Sarkano grāmatu un tās nozīmi. Jāveido nacionālie sugu noteicēji.

- Zināšanas par savu zemi, īpaši par tās dzīvo dabu, līdzīgi kā zināšanas par vēsturi, valodu, etnogrāfiju u.c., ir nacionālās kultūras sastāvdaļa, turklāt Latvijas dabu var un ir jēga pētīt tikai un vienīgi Latvijā. Latvijas dabas aizsardzība būtu iekļaujama valsts prioritārajos uzdevumos, bet tās izpēte - prioritāro pētījumu kategorijā.

Ierosinājumi

- Veicināt jauno speciālistu sagatavošanu Latvijā nozīmīgu dzīvo organismu grupu taksonomijā LU doktorantūrā un LZP doktorantūras grantu sistēmā.

- Rast iespēju sniegt LZP finansiālu atbalstu Latvijā izdodamajiem, ilggadīgajiem, starptautisku atzinību guvušajiem un LZP atzītajiem izdevumiem dabas bioloģijā, "Latvijas Entomologs" un "Putni dabā".
- Veidojot jauno Latvijas vides valsts monitoringa programmu, bioloģiskās daudzveidības monitoringa sadaļā iekļaut Latvijā nozīmīgas ekosistēmas un sugas neatkarīgi no to statusa citās zemēs.

Sēdi atreferēja Dr. Baiba Ādamsone

Latvijas novadi

18.–19. maija LZA un Staiceles pilsētas Domes kopsēde. Staiceles novads un lībiešu kultūrvēstures jautājumi

25. Letonikas sēde valsts ilgtermiņa programmas "Lībieši Latvijā" ietvaros.

Sēdi organizēja Humanitāro un sociālo zinātni nodaļa.

Staicele ir Ziemeļvidzemes kultūras centrs, kura vadītāji un iedzīvotāji dziļi un aktīvi interesējas par vēsturi, par seno kultūras vērtību saglabāšanu un jaunu radīšanu. Staicele ir Vidzemes lībiešu senā Metsepoles novada sastāvdaļa.

18. maijā pilsētas pamatskolā notika profesionālās orientācijas diena skolēniem. Pēc skolas direktora E. Ozola teiktajiem ievadvārdiem par pētniecības darba pamatprincipiem, par LZA un tās devumu Latvijas novadu izpētē un aktivizēšanā runāja akadēmiķis S. Cimermanis. LZA kor.loc. E. Bervalds iepazīstināja ar Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra darbu, bet par dabas ritmiem un vērtībām Salacas lībiešu novadā stāstīja A. Urtāns. Vispārēju sajūsmu izraisīja LZA Dr.h.c. G. Eniņa slaidos demonstrētais Latvijas dižoktu un alu skaistums un A. Freimaņa filma "Lībiešu mēles liegā ieskanēšanās".

19. maijā Staiceles Kultūras namā LZA prezidenta J. Stradiņa ievadvārdos tika raksturots pašu staiceliešu devums novada vēstures izzināšanā, vides un kultūras dzīves izkopšanā. Pilsētas Domes priekšsēdētājs J. Bakmanis, LR 7. Saeimas deputāts I. Geige, Staiceles bibliotēkas vadītāja A. Strokša savās runās skāra dažādas mūsdienu problēmas. S. Cimermaņa referāts par Svētciema lībiešiem 1795.–1850. g. ļaužu revīziju atainojumā bija pamatots vēl neapgūtā pirmavotu materiālā. Fotoizstādi "Ziemeļkurzemes lībieši un viņu ciemi 1943.–1944. gada" komentēja Dr. hist. Ī. Priedīte. Plašajās debatēs, aicinot Staiceles kultūras darbiniekus un iedzīvotājus turpināt pētniecību un padziļināt interesi par savu novadu, runāja E. Sīlis, G. Blumberga, A. Balaško, E. Kagaine, B. Bušmane, E. Melne.

Sēdes dalībnieki iepazinās ar Salacas novada libiešu mākslas un informācijas centru un muzeju "Pīvālind", ar sakopto pilsētviņi, noklausījās Dambergu ģimenes ansambla "Kōla" koncertu, Staiceles skolnieču dzejas lasījumus libiešu valodā un no sirds vēlēja uzplaukumu Staicelei un visiem tās iedzīvotājiem.

Sēdi atreferēja Dr. Ilga Tālberga

17.–20. oktobris. Otrais Sēlijas kongress (Ilūkstē un Neretā), novada kultūrvēsturei un ekonomiskām problēmām veltītas sēdes

Kongresu rīkoja Latvijas Zinātņu akadēmija un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija; līdzrīkotāji: Ilūkstes, Viesītes un Aknīstes pilsētu domes, Neretas un Eglaines pagastu padomes, Augstākās izglītības padome, LR Izglītības un zinātnes ministrija, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Akadēmiskā bibliotēka, LU Latvijas vēstures institūts, Daugavpils Universitāte, Rietumlatvijas vēstures komisija (Ventspils), Latvijas Zinātņu vēstures asociācija, Latgales pētniecības institūts. Koordinatoru grupu vadīja LZA prezidents J. Stradiņš un LLMZA prezidente B. Rivža.

Kongress bija veltīts Sēlijas jeb Augšzemes kultūrvēsturisko tradīciju un identitātes apzināšanai, mūsdienu aktuālo problēmu un attīstības iespēju aplūkošanai.

Kongresu ievadīja pasākumi 17. oktobrī Ilūkstes 1. vidusskolā — piemiņas stunda dzejniekam Jānim Indram, atceres brīdis selekcionāram, biologam un novadpētniekam Paulam Sukatniekam. Ilūkstē notika dažādas izstādes — Bērnu un jauniešu centra vēstures muzejā, novadnieku (K. Lapuškas, H. Stroda, S. Timšāna, A. Varslavāna) publikācijas, laikraksta "Latvijas Vēstnesis" sarīkotā izstāde "Izglītība un zinātnē Latvijā", bija skatāmi Daugavpils Universitātes, Latgales pētniecības institūta pētnieku publikācijas un studentu darbi, foto, tautas daiļamatu meistaru darinājumi.

18. oktobrī plkst. 9.45 notika aizlūgums Ilūkstes katoļu baznīcā. Plkst. 11.00 sākās referāti par Ilūkstes novada vēsturi un šodienu. Referenti: J. Anspoks, J. Stradiņš, A. Justs, G. Zemītis, S. Timšāns, J. Urtāns, G. Saiva, B. Rivža, K. Lapuška, V. Šaudīņa, B. Prikule, I. Grīnberga, J. Klētnieks, M. Vaivars.

19. oktobrī kongresa dalībnieki un viesi tikās Vecā Stendera muzejā, aplūkoja jaunieguvumus Aknīstes novadpētniecības un Sēlijas muzejā. Neretā bija paredzēts J. Jaunsudrabiņa muzeja "Riekstiņi" apmeklējums, piemiņas brīži Skruzišu Mikus un Veltas Tomas atdusas vietās.

20. oktobrī kongresa dalībnieki pulcējās Neretas vidusskolā. Arī tur bija skatāmas vairākas interesantas izstādes: “Nereta — mākslinieku un dzejnieku novads”, tautas daiļamatu meistarū kokgriezumi, pinumi un keramika.

Plkst. 10.30 Neretas vidusskolā kongress darbu turpināja. Referenti: G. Ozoliņš, J. Ekmanis, J. Stradiņš, B. Rivža, T. Millers, S. Cimermanis, J. Kursīte, G. Zemītis, S. Timšāns, A. Simnišķite, L. Ķuzāne, L. Vanaga, G. Saiva, M. Vaivars, J. Klētnieks, A. Tarasovaite, J. Urtāns, B. Prikule, I. Grīnberga.

Kongresa dalībnieki, viesi un interesenti ar Sēlijas vēsturei un Sēlijas izpētes problēmām veltītajiem rakstiem var iepazīties ūrnāla “Latvijas Zinātnu Akadēmijas Vēstis. A daļa: Sociālās un humanitārās zinātnes” 2001. gada 5./6. numurā. Tajā ir publicēti J. Stradiņa raksti “Sēlijas problēma laikos un cilvēkos” un “Jēkabpils devums Latvijai un pasaulei”, J. Dmitrijeva “Viesīte — Latvijas mazpilsēta un tās vieta Augšzemes (Sēlijas) vēsturiski etnogrāfiskajā apgabalā”, valodnieču A. Staſeckas, D. Markus un B. Bušmanes pētījumi, arheologu J. Urtānu, J. Graudoņu, A. Vilcānes, A. Simnišķites, V. Kazakeviča atzinumi par Sēlijas senvēsturi, biškopības speciālista M. Vaivaras un lietišķas mākslas speciālistes A. Jansones pētījumi, folkloristes M. Višnas ieskats folkloras ekspedīciju darbībā Sēlijas novadā, etnomuzikologa M. Boiko, mutvārdu vēstures pētnieces M. Zirnītes un sociolinguistes V. Poriņas zinātniskajos pētījumos gūtās atziņas. LZA prezidents J. Stradiņš nodevis publicēšanai dzejnieces, LZA goda locekles V. Tomas dzīļi cilvēciskās, nostalgijas cauraustās vēstules.

Otrais Sēlijas kongress, tāpat kā pirmais — 1999. gada 21., 22. maijā kopā ar Lietuvas Zinātnu akadēmiju sarīkotais, kalpoja “novada atjaunošanai” (J. Stradiņa termins).

Kongresu atreferēja Dr. Ilga Tālberga

LZA SENĀTA DARBĪBA

Senāta sēdes

2001. gadā notika 10 Senāta sēdes.

LZA Senāta sēde 2001. gada 9. janvārī

- Senāts apstiprināja:

Balvu ekspertu komisiju lēmumus par LZA vārdbalvu piešķiršanu un prēmiju piešķiršanu jaunajiem zinātniekiem.

LZA gada pilnsapulces darba kārtību.

- Senāts nolēma:

Pamatojoties uz LZA HSZ nodaļas 2000. gada 21. decembra sēdes lēmumu, apstiprināt LZA goda doktora grāda piešķiršanu Ādolfam Sprūdžam juridiskajās zinātnēs (*Dr.iur.h.c.*) un Ojāram Jānim Zanderam filoloģijā (*Dr.philol.h.c.*).

LZA Senāta sēde 2001. gada 13. februārī

- Senāts piešķira 2001. gada LZA Lielo medaļu:

LZA īstenajam loceklīm vēsturniekam Andrim Caunem;

LZA ārzemju loceklīm datorzinātniekam Jurim Hartmanim.

- Senāts apstiprināja:

LZA ģenerālsekreṭāra A. Siliņa pārskatu par LZA darbību 2000. gadā.

Akadēmiķa J.Stradiņa kandidatūru atkārtotai ievēlēšanai par LZA prezidentu.

Zinātņu nodaļu izvirzīto Senāta loceklu un Uzraudzības padomes loceklu kandidatūras un ieteica pilnsapulcei ievēlēt LZA Senātu 24 loceklu sastāvā un Uzraudzības padomi 7 loceklu sastāvā.

- Senāts atbalstīja:

Ierosinājumu izskatīt pilnsapulcē jautājumu par Inženierzinātņu komitejas un Latvijas Zinātņu akadēmijas fonda dibināšanu.

Valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanai izvirzītos:

LZA īst.loc. *Dr.habil.chem.* Tāli Milleru;

LZA īst.loc. *Dr.habil.hist.* Ēvaldu Mugurēviču;

LZA kor.loc. *Dr.habil.med.* Alfrēdu Miltiņu;

Dr.h.c. Kārli Aronu.

LZA Senāta sēde 2001. gada 20. martā

- Senāts apstiprināja:

Vakances 2001. gada LZA locekļu vēlēšanām.

LZA amatpersonu pienākumu sadalījumu.

LZA 2001. gada izdevumu tāmi.

Akadēmīki Uldi Viesturu par LZA ģenerālsekretāra vietnieku.

LZA valdi šādā sastāvā:

priekšsēdētājs — LZA ģenerālsekretārs Raimonds Valters,

priekšsēdētāja vietnieks — LZA ģenerālsekretāra vietnieks Uldis Viesturs,

valdes locekļi — Jānis Bērziņš, Juris Ekmanis, Tālavs Jundzis, Andrejs Siliņš, nosakot valdes pilnvaru laiku līdz 2003. gada martam.

LZA Senāta sēde 2001. gada 24. aprīlī

Senāta sēdes sākumā tika pasniegti:

LZA Atzinības raksts akadēmīcei Maijai Külei par devumu filozofijas attīstībā un darbu Latvijas inteliģences saliedēšanā.

Diploms un medaļa Edgara Siliņa vārdbalvas laureātam *Dr.phys.* Agrim Gailītim.

LZA goda mecenāta diploms Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” priekšsēdētājam *Dr.chem.* Imantam Meirovicam.

- Senāts noklausījās:

LZA kor.loc. Jura Jansona zinātnisko ziņojumu “Materiālu mehānika un materiālzinātnes — stāvoklis, problēmas, iespējamās perspektīvas”.

LZA kor.loc. Inas Druvietes informatīvo ziņojumu par starptautiskās konferences “Eiropas mazo tautu valodas” norisi un rezultātiem.

- Senāts nolēma:

Atbalstīt nacionālas programmas veidošanu latviešu valodas pētišanai, aizsardzībai un attīstībai.

Uzdot Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas priekšsēdētājam akadēmiķim T. Jundzim izveidot jaunu “LZA Vēstu” A sērijas redakcijas padomes sastāvu un ar ģenerālsekreṭāra ieteikumu iesniegt apstiprināšanai nākamajā LZA Senāta sēdē.

Pamatojoties uz FTZ nodaļas 2001. gada 4. aprīļa sēdes lēmumu, apstiprināt LZA goda doktora grāda inženierzinātnēs (*Dr.sc.ing.h.c.*) piešķiršanu izgudrotājam Valteram Capam.

LZA Senāta sēde 2001. gada 22. maijā

- Senāts noklausījās:

LZA kor.loc. Andra Krūmiņa zinātnisko ziņojumu “Inteliģentie materiāli un struktūras — stāvoklis, problēmas un perspektīvas”.

M.Sc. Aivara Markota ziņojumu par Latvijas ģeogrāfiskā centra iezīmēšanas problēmām.

- Senāts apstiprināja:

Žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” redakcijas padomes nolikumu.

“LZA Vēstu” redakcijas padomi šādā sastāvā:

Tālavs Jundzis (priekšsēdētājs),

Īzaks Rašals (priekšsēdētāja vietnieks),

Saulvedis Cimermanis, Juris Ekmanis, Jānis Kristapssons, Dace Markus, Tālis Millers, Baiba Rivža, Andrejs Siliņš, Jānis Stradiņš, Raimonds Valters.

Ekspertu komisiju celulozes rūpničas celtniecības ietekmes uz Rīgas dzeramā ūdens kvalitāti novērtēšanai šādā sastāvā:

Dr.geol. I. Levins, *Dr.phys.* U. Bethers, *Dr.biol.* G. Spriņģe, *Dr.habil.chem.* J. Grāvītis, *Dr.chem.* S. Pastare, *Dr.habil.med.* M. Baltiņš, *Dr.habil.sc.ing.* A. Krēslīņš, *Dr.habil.chem.* M. Kļaviņš. Par komisijas priekšsēdētāju apstiprināja akadēmiķi M. Kļaviņu.

- Senāts nolēma:

Ieteikt darbam Valsts emeritēto zinātnieku padomē akadēmiķus Jāni Stradiņu, Mārtiņu Beķeru, Jāni Bērziņu, Juri Ekmani.

LZA Senāta sēde 2001. gada 19. jūnijā

- Senāts noklausījās:

LZA kor.loc. Īzaka Rašala zinātnisko ziņojumu “Latvijas kultūraugu ģenētisko resursu saglabāšana, izpēte un izmantošana”.

Informāciju par Baltijas zinātņu akadēmiju vadītāju tikšanos un 8. Baltijas intelektuālās sadarbības konferences rezultātiem (Tallinā, 15., 16. jūnijā).

Informāciju par 21. Hanzas dienu konferenci.

Informāciju par LZA jauno locekļu kandidātiem.

LZA Senāta sēde 2001. gada 4. septembrī

- Senāts noklausījās:

Informāciju par Otru Pasaules latviešu zinātnieku kongresu (14., 15. augustā).

LZA kor.loc. Arņa Viksnas zinātnisko ziņojumu “Pētījumi Latvijas medicīnas vēsturē”.

- Senāts nolēma:

Izvirzīt Jāņa Stradiņa kandidatūru Latvijas Republikas Ministru kabineta 2001. gada balvai zinātnē par zinātnisko darbu ciklu “Pētījumi un vērtējumi Latvijas (Rīgas) zinātņu un kultūras vēsturē”.

Izteikt pateicību par lielo paveikto darbu Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa Organizācijas komitejai:

LZA viceprezidentam J. Ekmanim, I. Freibergam, U. Raitumam, A. Āboltiņam, N. Balabkinam, R. Bebrei, A. Blinkenai, P. Bolšaitim, A. Dravenieci, U. Grāvītim, O. Kalniņam, I. Knētam, J. Kristapsonam, I. Lācim, E. Muceiekam, I. Ozolantai, A. Padegam, A. Palejam, J. Runģim, B. Slokai, J. Stradiņam, V. Striķim, J. Štrauhmanim.

Ierosināt kongressā izteikto priekšlikumu apsriešanu turpināt LZA nodoļu un Latvijas Zinātnes padomes ekspertu komisiju sēdes, lai tos varētu iekļaut Saeimai iesniedzamajā Latvijas zinātnes un tehnoloģijas attīstības stratēģijā, ko gatavo LZP sadarbībā ar LZA.

LZA Senāta sēde 2001. gada 2. oktobrī

• Senāts noklausījās:

LZA ārzemju locekļa profesora Nikolaja Balabkina uzrunu Senātam.

Dr. Agra Gailīša zinātnisko ziņojumu "MHD Dinamo eksperiments Salaspili".

Dr.habil.med. Ara Lāča zinātnisko ziņojumu "Iedzimto sirdskaišu apzināšana, diagnostika, ārstēšana bērniem agrīnā vecumā".

• Senāts nolēma:

Sasaukt LZA pilnsapulci 2001. gada 29. novembrī.

Apstiprināt sekojošu pilnsapulces darba kārtību:

LZA jaunu locekļu vēlēšanas.

Diskusija par Latvijas un tās zinātnes virzību.

Akadēmiķa T. Jundža redakcijā angļu valodā izdotās grāmatas "Baltijas valstis vēstures krustceļos" prezentācija.

• Senāts nolēma:

Sakarā ar to, ka vairākās LZA locekļu diskusijās ir rosināts grozīt LZA Statūtu atsevišķas normas:

1. Lūgt LZA locekļus līdz š.g. 1. decembrim rakstiski iesniegt LZA prezidijam iesakāmo Statūtu grozījumu formulējumus;

2. Statūtu un normatīvo aktu komisijai (priekšsēdētājs J. Ekmanis):

a) izskatīt visus iesniegtos grozījumus un sagatavoto grozījumu redakciju nodot akceptēšanai LZA Senātam;

b) komisijas akceptēto grozījumu projektu izsūtīt LZA locekļiem — ar noliku nodot tos balsošanai LZA 2002. gada pilnsapulcē;

c) ziņot par ierosināmiem grozījumiem LZA 2002. gada pilnsapulcē.

3. Uzskatīt par lietderīgu LZA 2002. gada pilnsapulci sasaukt 2002. gada aprīlī un lūgt šādu atļauju LZA 2001. gada novembra pilnsapulcei.

• Senāts nolēma:

Pamatojoties uz HSZ nodojas 2001. gada 25. septembra sēdes lēmumu, apstiprināt LZA goda doktora grāda arhitektūrā (*Dr.arch.h.c.*) piešķiršanu Gunāram Jansonam.

LZA Senāta sēde 2001. gada 6. novembrī

- Senāts noklausījās:

LZA ekspertu komisijas ziņojumu par jaunievēlamo LZA loceklu kandidatūru izvērtēšanu 2001. gadā.

- Senāts nolēma:

LZA 2001. gada jaunu loceklu vēlēšanās piešķirt vienu papildu korespondētāj-loceklā vakanci medicīnā.

Apstiprināt LZA Ārzemju nodajas padomi sekojošā sastāvā:

N. Balabkins, J. Kļaviņš, J. Melngailis, J. Dreifelds S. Fjodorovs, E. Vedējs,
U. Streips, A. Padegs, K. Zariņš.

Pamatojoties uz KBMZ nodajas 2001. gada 5. oktobra sēdes lēmumu, apstiprināt LZA goda doktora grāda bioloģijā (*Dr.biol.h.c.*) piešķiršanu selekcionāram Aldonim Vēriņam.

LZA Senāta sēde 2001. gada 27. novembrī

- Senāts noklausījās:

LZA Senāta loceklja akadēmiķa Ivara Bījinska informāciju par jaundibināmās partijas "Jaunais laiks" iecerēm Latvijas zinātnes attīstības jomā.

LZA un Rīgas domes izveidotās ekspertu komisijas starpziņojumu par jaunceļāmās Celulozes rūpnīcas ietekmes uz Daugavas ūdens kvalitāti izvērtēšanu.

- Senāts apstiprināja:

LZA fonda nolikumu un fonda valdes sastāvu (J. Stradiņš, J. Ekmanis T. Jundzis, K. Torgāns, T. Millers).

- Senāts nolēma:

Pamatojoties uz HSZ nodajas 2001. gada 12. novembra sēdes lēmumu, apstiprināt LZA goda doktora grāda piešķiršanu filoloģijā (*Dr.philol.h.c.*) Elgai Kagainei un arhitektūrā (*Dr.arch.h.c.*) Ivaram Strautmanim.

2001. gadā piešķirtie LZA Atzinības raksti

2001. gadā Senāts piešķīra LZA Atzinības rakstus:
- akadēmīkam Ēvaldam Mugurēvičam par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas arheoloģijas pētniecībā (20. martā)
 - akadēmīkei Maijai Kūlei par devumu filozofijas attīstībā un darbu Latvijas inteliģences saliedēšanā (23. aprīlī)
 - akadēmīkam Jānim Lielpēteram par nopelniem fizikas zinātnē un devumu Latvijas Zinātņu akadēmijas transformācijā (22. maijā)
 - akadēmīkam Uldim Viesturam par nopelniem biotehnoloģijas jomā un devumu Latvijas Zinātņu akadēmijas attīstībā (22. maijā)
 - LZA goda loceklīm Imantam Lancmanim par izcilu radošo aktivitāti Latvijas kultūras vērtību izpētē un saglabāšanā (19. jūnijā)
 - LZA ārzemju loceklīm Nikolajam Balabkinam par devumu tautsaimniecības zinātnē un Latvijas zinātnes starptautisko kontaktu veicināšanu (19. jūnijā)
 - akadēmīkam Voldemāram Strīķim par 10 gadu radošu sadarbību starp Latvijas Zinātņu akadēmiju un Latvijas Lauksaimniecības universitāti (2. novembrī)
 - akadēmīkam Ilmāram Lazovskim par izcilu devumu medicīnas zinātnē un latviešu medicīnas terminoloģijas izkopšanā (6. novembrī)
 - akadēmīkam Viktoram Hausmanim par izcilu devumu literatūrzinātnē un teātra zinātnē un aktīvu līdzdalību Latvijas Zinātņu akadēmijas darbā (6. novembrī)
 - akadēmīkam Jurim Ekmanim par izcilu devumu Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa sagatavošanā un rezultatīvā norisē (27. novembrī).

Senāta sēdes atreferēja Dr. Alma Edžīna

Zinātniskie ziņojumi LZA senāta sēdēs 2001. gadā

24. aprīlī: LZA kor.loc. *Juris Jansons*

Materiālu mehānika un materiālzinātnes — stāvoklis, problēmas, ie-spējamās perspektīvas

Materiālu mehānika ir zinātnes apakšnozare par konstrukciju un to elementu izgatavošanas materiālu mehāniskajām īpašībām, par šo objektu deformēšanos, stiprību, ilgizturību, stabilitāti vai sagrūšanu pielikto slodžu iedarbībā un ievērojot apkārtējās vides faktoru (temperatūra, mitrums u.c.) ietekmi. Tā robežojas ar deformējama ķermenē mehāniku un ietver sevī arī viskoelastības teorijas, elastības teorijas un plastiskuma teorijas elementus. Strauji attīstījusies pēdējos 40–50 gados, galvenokārt pateicoties progresam ķīmijas tehnoloģijā, kas nodrošināja jaunu materiālu — polimēru — mērķtiecīgu radīšanu un to izmantošanu kompozītmateriālos. Materiālu mehānikas pētījumi arvien vairāk izmanto citu zinātņu nozaru — ķīmijas, fizikas, kristalogrāfijas u.c. — rezultātus un metodes, savukārt materiālu mehānikas rezultātus izmanto materiālzinātnē, kuras uzdevums ir veidot un attīstīt materiālu radīšanas un tālākas pilnveidošanas stratēģiju.

Latvijā pētījumus materiālu mehānikā veic galvenokārt Rīgas Tehniskajā universitātē un Latvijas Universitātes Polimēru mehānikas institūtā. Finansējums no Latvijas zinātnes budžeta tiek saņemts 17 projektiem un 2 sadarbības projektiem un 2001. gadā vērtējams apm. 200 tūkst. Ls. Galvenie pētījumu virzieni LU PMI — materiālu deformēšanās procesi, sabrukuma teorija, materiālu nogurums, ilglaicīgās īpašības un to prognozēšana, inženierkonstrukciju mehānika, nesagraujošās pārbaudes metodes.

Deformēšanās procesu izpētē iegūti jauni rezultāti, kuri dod iespēju tālāk attīstīt ilglaicīgo īpašību prognozēšanas metodes kompozītmateriāliem, to skaitā pie saliktiem slogojumiem un materiāliem ar nelineārām īpašībām. Attīstās ilglaicīgo deformēšanās procesu pētījumi materiāliem, kuriem būtiskas ir neatgriezeniskas īpašību izmaiņas laikā, t.i., virziens, kuru varētu apzīmēt kā novecojoša materiāla mehāniku.

LU PMI izveidojusies starptautiski atzīta zinātniskā skola, kura nodrošina pētījumu veikšanu materiālu mehānikā, zinātnisko kadru sagatavošanu un atestāciju pasaules limenī. Par to liecina sekਮīga līdzdalība starptautiskos projektos, programmu ekspertu komitejās, starptautisku konferēnu organizēšana un zinātniskā žurnāla *Mechanics of Composite Materials* izdošana (vienlaicīgi krievu un angļu valodā).

Tālāka materiālu mehānikas attīstība saistāma ar konkrētiem veicamajiem uzdevumiem:

- Vienotas valsts mēroga zinātniskās programmas izstrāde materiālzinātnē, lai nodrošinātu mērķtiecīgu un konkurētspējīgu Latvijas attīstību būvindustrijā, veselības

aizsardzībā, mašīnbūvē, valsts aizsardzībā, vides aizsardzībā, virszemes un gaisa transportā, enerģētikā, informātikā; programmas izstrāde ir viens no galvenajiem 2000. gadā izveidotā Valsts materiālzinātņu centra — LU un RTU līgumsabiedrības uzdevumiem, kura darbā aktīvi piedalās arī LU PMI zinātnieki.

- Daudz plašāka un mērķtiecīgāka līdzdalība ES finansētās un citās starptautiskās pētījumu programmās.
- Speciālistu sagatavošana Latvijas tautsaimniecībai un zinātnei materiālzinātnēs, kā obligātu studiju programmās iekļaujot sadaļu "Materiālu mehānika".

22. maijā: LZA kor. loc. Andris Krūmiņš

Inteligētie materiāli un struktūras — stāvoklis, problēmas un perspektīvas

Inteliģentu materiālu sistēmas, adaptīvas un viedas (*smart*) struktūras ir jēdzieni, kas attiecas uz integrētu aktuatoru, sensoru un vadības sistēmu (mikroprocesoru) izmantošanu, lai šī sistēma atbilstoši (adaptīvi) mainītos, izmainoties ārejiem apstākļiem. Intelīgento struktūru uzdevums ir "atdzīvināt" nedzīvo pasaulli, iemācīt to just un adaptīvi reaģēt. Parasti intelīgentās struktūras satur vienu vai vairākus aktīvos intelīgentos materiālus, kas maina savus izmērus (formu), plūstamību vai citus parametrus atkarībā no ārējās vides iedarbības. Ir vairāki intelīgento materiālu veidi, kas aktīvi tiek izmantoti prakse un pētījumi universitāšu laboratorijās. Tipiski ir pjezoelektriskie materiāli, formas atmiņas sakausējumi, elektrostriktīvie un magnetostriktīvie materiāli, elektro-reoloģiskie šķidrumi, optiskās šķiedras un pusvadošie sensoru materiāli. Lai izgatavotu intelīgentu struktūru, šie materiāli vajadzīgā kombinācijā tiek iestrādāti konkrētā detaļā (lidmašīnas spārns, slēpes, tilta balsts, optiskā sistēma utt.).

Par tematikas nozīmi Eiropā liecina tas, ka EK 6. Ietvarprogrammas projektā kā viena no prioritātēm nosaukti intelīgentie materiāli un nanotehnoloģijas. Galvenie pielietošanas virzieni ir transports, enerģija, sakari, medicīna un optika.

Latvijā pētījumus intelīgento materiālu jomā veic šādos virzienos:

- pjezoelektriskie materiāli un struktūras, to skaitā tehnoloģijas (LU CFI, NĶI);
- sensoru materiāli uz jonu vadītāju un polimēru bāzes (FEI, LU CFI);
- optiskās informācijas ieraksta vides un pusvadītāju materiāli informācijas vizualizēšanai (LU CFI);
- temperatūras jutīgu magnētisko šķidrumu izstrāde sensoriem un transformatoru dzesēšanai (LU FI);
- optiskās šķiedras (LU, SIA "Anda")

Šo pētījumu lielākā daļa apvienota sadarbības projektā Nr. 5 “Inteliģenti materiāli un struktūras mikroelektronikai un fotonikai”. Finansējums no Latvijas zinātnes budžeta 2001. gadā vērtējams apm. 100 tūkst. LVL. Strādā šajā virzienā ap 70 zinātnisko darbinieku. Inteliģento materiālu tematika ir iekļauta EK finansētā Ekselences centra *CAMART* projektā un tiek izstrādāta sadarbībā ar ES universitāšu kolēgiem. LU CFI izveidojusies starptautiski atzīta zinātniska skola, kura nodrošina pētījumu veikšanu inteliģento materiālu jomā un zinātnisko kadru sagatavošanu starptautiskā līmenī. Par to liecina Ekselences centra statuss, līdzdalība citos starptautiskos projektos un starptautisko konferenču organizēšana.

Tālāka inteliģento materiālu attīstība saistāma ar šādiem galvenajiem uzdevumiem:

- šīs tematikas iekļaušana valsts nozīmes materiālzinātnes programmā;
- iekļaušanās ES Ekselences centru tīklos par nanomateriāliem un inteliģentiem materiāliem;
- mazo uzņēmumu izveidošana uz LU CFI bāzes;
- zinātniskās infrastruktūras (aparatūras) pakāpeniska atjaunošana;
- jauno zinātnieku piesaistīšana un studiju programmu regulāra atjaunošana.

19. jūnijā: LZA kor.loc. Īzaks Rašals

Latvijas kultūraugu ģenētisko resursu saglabāšana, izpēte un izmantošana

Latvija ir ratificējusi Riodežaneiro konvenciju, kas uzielik par pienākumu bioloģiskās daudzveidības, to skaitā arī Latvijas izcelsmes ģenētisko resursu, saglabāšanu. Latvijas kultūraugu ģenētisko resursu saglabāšanas un izpētes darbs ir uzsākts tikai deviņdesmitajos gados. Sadarbībā ar Ziemeļu gēnu banku (Alnarpa, Zviedrija) izveidota atbilstoši mūsdienu prasībām iekārtota Latvijas kultūraugu gēnu banka, kurā ilgstoši uzglabājas visi pašreiz pieejamie Latvijas izcelsmes paraugi. Veikta daļēja Latvijas kultūraugu genofonda repatriācija no citu valstu gēnu bankām. Uzsakta kultūraugu savvaļas radniecisko formu potenciāla apzināšana un organizētas mērķtiecīgas ekspedicijas to ievākšanā.

Izveidota sistēma Latvijas kultūraugu ģenētisko resursu saimniecisko un bioloģisko īpatnību izpētei, kas iekļauj visus attiecīgās kultūras speciālistus. Saimnieciski svarīgu pazīmju raksturojums tiek veikts selekcijas stacijās atbilstoši Baltijas valstīs saskaņotiem deskriptoriem. Savukārt LU Bioloģijas institūta Augu ģenētikas laboratorijā tiek pētītas Latvijas izcelsmes paraugu ģenētiskās īpatnības. Pētījumi veikti kā ar klasicām ģenētikas metodēm, tā arī izmantojot mūsdienu molekulāro markēru

iespējas. Uzmanības centrā — Latvijas svarīgākās graudaugu kultūras — miežu — ģenētiskā izpēte. Sadarbībā ar ārzemju partneriem ir veikta jaunu marķieru identifikācija un ģenētiskā kartēšana. Ar šo marķieru palīdzību ir noteikta Latvijas izcelsmes paraugu ģenētiskā daudzveidība un izveidotas to “ģenētiskās pases”. Detalizēti tiek pētīta miežu rezistences pret patogēniem ģenētiskā determinācija Latvijas apstākļos. Molekulāro marķieru izpēte ir veikta vai uzsākta arī ar citām kultūrām (sarkanais ābolīņš, gurķi, saldie ķirši). Molekulāro marķieru izmantošana ļauj apvienot praktiski orientētos un teorētiskos pētījumus (genoma īpatnības, populāciju ģenētika, adaptīvo pazīmju determinācija).

Racionālai izmantošanai Latvijas kultūraugu ģenētisko resursu labākie paraugi tiek iekļauti selekcijas procesā. Lai paaugstinātu selekcijas efektivitāti, tiek izstrādātas un sadarbībā ar selekcijas iestādēm intensīvi izmantotas selekcijas izejas materiāla iegūšanas un pavairošanas metodes ar audu kultūru palīdzību. Pasaules kultūraugu genofondā tiek meklēti un labākās Latvijas šķirnēs introducēti potenciāli efektīgākie izturību un citu vērtīgu pazīmju nosakošie gēni.

9. septembrī: LZA kor.loc. Arnis Viķsna

Pētījumi Latvijas medicīnas vēsturē

Zinojuma tēzes

- Zinojumā aplūkots autora veikums kopš ievēlēšanas par LZA korespondētājlocekli, tagadējie pētījumi, kā arī tālakas ieceres.

- Aplūkotajā laikposmā (1996–2001) publicētas grāmatas “Tāds bija mūsu laiks...” (kopā ar J. Stradiņu, K. Ē. Aronu), “Rīgas 1. slimnīca” (kopā ar J. Ozolu u.c.), sastādīts krājums “Stradiņa slimnīca”, prof. I. Eglīša un prof. K. Rudziša biobibliogrāfijas, izdoti ik gadēji Latvijas medicīnas jubileju datu krājumi, publicēti 57 raksti zinātniskos izdevumos, 18 tēzes, 12 enciklopēdiķi, ap 97 populārzinātnisko rakstu u.c.

- Latvijas medicīnas historiogrāfijā līdz šim pilnīgi apieta ir Latgale, tālab tiek veikta galvenokārt ārvalstu (Krievijas, Baltkrievijas) arhīvos balstīta tās izpēte laikposmā no 1772. līdz 1918. gadam. Raksturota Latgales medicīnas savdabība (sanitārais stāvoklis, epidēmiju gaita, administratīvā sistēma, slimnīcas, aptiekas, kūrvietas, mediku zinātniskie centieri u.c.). Papildinot Baltijas medicīnas vēstures klasiķa I. Brensona pētījumus par Kurzemi un Vidzemi, tiek gatavots Latgales ārstu biogrāfiskais leksikons, kas aptvers aptuveni 600 kolēģu.

- Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes vēstures izpēte balstīta galvenokārt arhīvu dokumentos, īpašu uzmanību pievēršot mazizzinātam laikposmam no

1939. līdz 1950. gadam, kad fakultāte pārdzīvoja nopietnus satricinājumus gan 1941./42. gadā, gan un it īpaši — pēckara gados, kad varmācīgi tika uzspiests padomju augstskolas modelis. Darbs papildināts ar mācībspēku biogrāfijām un pilnu absolventu sarakstu.

- Latvijas studentiem tiek gatavotas mācību grāmatas Latvijas un pasaules medicīnas vēsturē.
- Apkopots materiāls Latvijas medicīnas vēstures literatūras rāditājam (ap 15000 vienību) un līdzīga rakstura ceļvedim pa arhīvu fondiem.

2. oktobrī: *Dr.phys. Agris Gailītis*

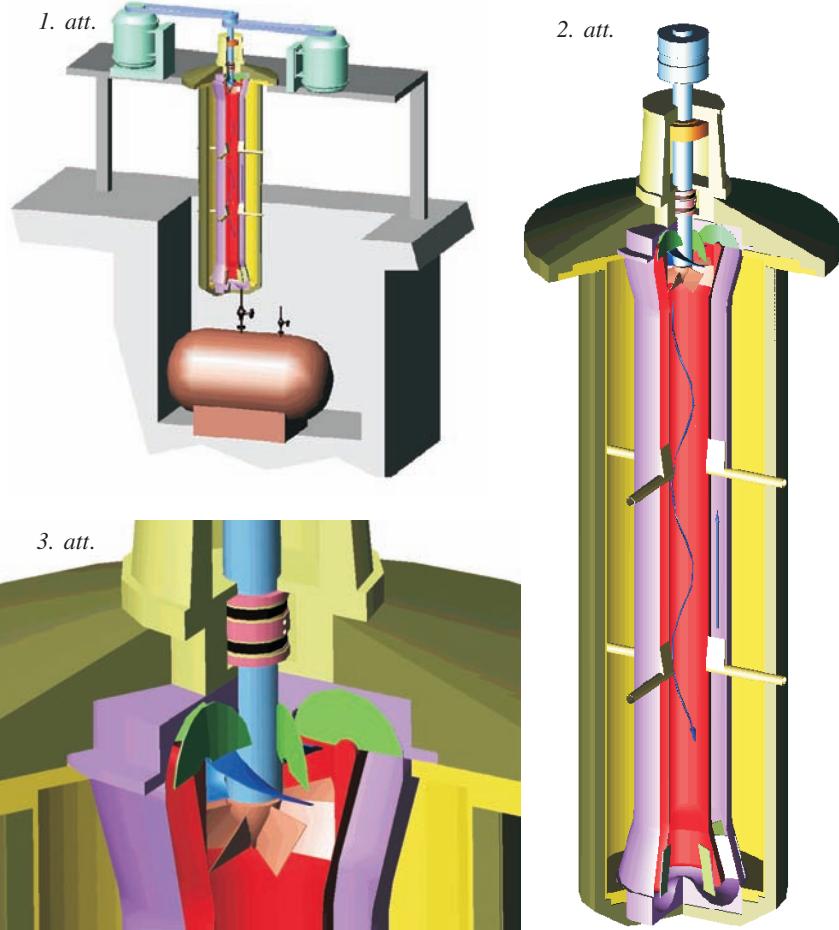
MHD Dinamo eksperiments Salaspilī

Viena no vissenāk novērotām fizikas parādībām ir Zemes magnētiskais lauks. Lauks ir arī vairumam planētu, Saulei, zvaigznēm, galaktikām un citiem debess ķermeņiem. Pēc pašreizējiem priekšstatiem kosmiskie magnētiskie lauki veidojas minēto ķermeņu iekšpusē, kur šķidrs (vai gāzveida) elektrovadītājs atrodas cikloniska tipa kustībā. Zemes gadījumā parādība notiek izkususā Zemes kodolā, kas sastāv no dzelzs, niķeļa un silicija sakausējuma. Radioaktīvā silšana rada konvekciju, kuru Zemes rotācija sagriež struktūrās daudzmaž līdzīgās atmosferas cikloniem — anti-cikloniem. Ja reizinājums *elektrovadāmiba x izmērs x ātrums* ir pietiekami liels, tad stāvoklis bez magnētiskā lauka ir nestabils un gadījuma lauki, paši sevi pastiprinot, aug, līdz sasniedz ievērojamas vērtības. Līdzīgi kā pašerosinās tehniskās dinamomasīnas. Atšķirība tā, ka debess ķermeņos elektrovadāmība vairāk vai mazāk homogēna, te nav ne pārdomāti izvietotas izolācijas, ne ferromagnētisku magnētvadu, te strāvas un lauka līniju virzienu nosaka tikai ātrumu sadalījums kustīgā elektrovadītājā. Tomēr magnētiskais lauks veidojas gandrīz no nekā.

Kaut pašerosināšanās teorija šaubas nerada un skaitliskā modelēšana to apstiprina, vairākas laboratorijas meģina parādību atveidot eksperimentāli, par kustīgo elektrovadītāju izmantojot izkausētu nātriju — labāko no visiem šķidriem elektrovadītājiem. Runa nav par konkrēta debess ķermeņa reproducēšanu, bet gan par principa demonstrēšanu — *intensīvi maisot lielu tilpumu labi elektrovadoša ūdens, tas pats no sevis magnetizējas*. To izdarīt nav viegli, jo ierīcei jābūt lielai un kustībai ātrai.

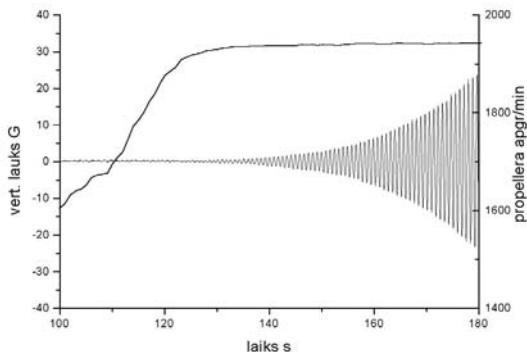
Galvenais ir atrast, kā maisīt nātriju, lai eksperiments izdots laboratorijas izmēra ierīcē. Venēras piemērs liecina, ka pat ar astronomiskiem izmēriem var nepietikt. Gandrīz tikpat liela kā Zeme, bet lauka nav. Domājams tāpēc, ka Venēra griežas ap asi daudz lēnāk par Zemi, kālab iekšējie cikloni par maz savērpjas.

Sagatavojot eksperimentu, mēs vispirms magnētiskā lauka veidošanos simulējām uz datora, sameklējot ātruma struktūras, kas lauku visvieglāk ģenerētu. Tad eksperimentējām ar ūdeni, mācoties tādas radīt. Rezultātā Salaspili esam uzbūvējuši iekārtu (1. att.), kur noslēgtā cilindriskā tilpumā ir 2 m^3 izkausēta nātrija un propellers. Propelleru no ārpuses griež divi motori 150 kW kopjaudā, radot nātrijā spirālisku plūsmu, kas atveido vienu atsevišķu ciklonu (2. att.). Propellera mezgls ir sarežģīta konstrukcija (3. att.), kas ietver arī nekustīgu lāpstiņu sistēmu gan pirms, gan pēc propellera, lai nātrija plūsmai piešķirtu datora ieteikto struktūru.

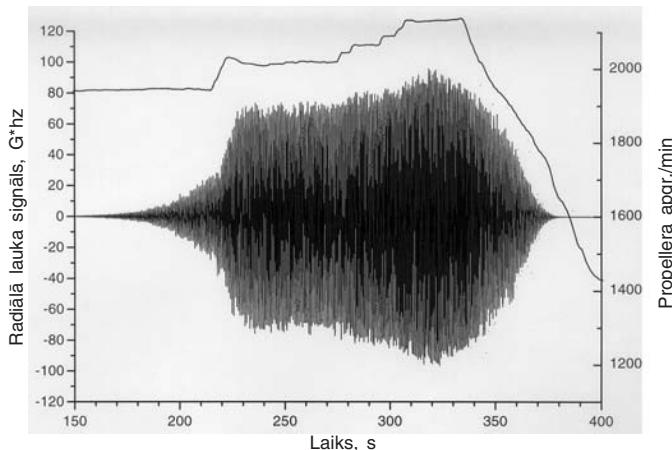

Kad nātrijs plūsma sasniedza $0,67 \text{ m}^3/\text{s}$, mēs — pirmie pasaulē — novērojām magnētisko lauku, kas radies, cilvēkam maisot elektrovadošu šķidrumu. Propelleru apturot, laiks izzūd. Lauka aina ne vien aug un dilst, bet arī rotē ap cilindra asi ar 1,2 līdz 1,4 hz frekvenci, kālab instrumenti reģistrē oscilējošu signālu. 4. att. redzams jutīga instrumenta pieraksts lauka veidošanās sākumam. Tā paša eksperimenta turpinājums mazāk jutīga instrumenta pierakstā redzams 5. att. Uz horizontālās ass — laiks sekundēs no eksperimenta seansa sākuma. Augšējā līkne rāda propellera apgriezienu skaitu minūtē.

Parādība norisinās tieši tā, kā aprēķināts, ir stabila un eksperiments atkārtojams.

4. att. Magnētiskā lauka ierose

5. att. Ģenerētā lauka aina

2. oktobrī: *Dr.habil.med. Aris Lācis*

Iedzimto sirdskaišu apzināšana, diagnostika, ārstēšana bērniem agrinā vecumā

Mana zinātniskā bilance ir 306 publikācijas, 3 monogrāfijas, 13 izgudrojumi.

Savā ziņā varu teikt, ka esmu stāvējis pie Latvijas bērnu kardioloģijas šūpuļa un mana darba mūža garumā rūpējies par to kā par savu bērnu.

Pēc sešu gadu darba vispārējā un torakālajā ķirurgijā 1968. gadā, prof. J. Volokolākova uzaicināts, sāku darbu Sirds asinsvadu ķirurgijas centrā P. Stradiņa RKS, kur Centrālajā zinātniski pētnieciskajā laboratorijā un vienlaikus arī topošajā RMI Vispārējās un sirds-asinsvadu ķirurgijas katedrā izgāju visus posmus — sākot no jaunākā zinātniskā līdzstrādnieka līdz katedras profesoram un atbildīgam speciālistam par iedzimto sirdskaišu diagnostiku un ārstēšanu.

Sešdesmito gadu beigas un septiņdesmito gadu sākums iedzimto sirdskaišu ķirurgijā bija grūts periods. Pastāvot augstai mirstībai (70% līdz 1 g.več.), operācija bija mērķtiecīga nepieciešamība, taču operācijas mākslīgas asinsrites apstākļos bērniem agrinā vecumā bija grūti nodrošināt ar aparatūru, kas pieaugušajiem bija ciešama. Operāciju nodrošinājuma pētniecība pasaule norisa pamatā divos virzienos — pilnveidojot mākslīgas asinsrites aparatūru un kā alternatīvu izstrādājot iespēju operēt uz “sausas sirds” zemu ķermeņa temperatūru (16–18° C) apstākļos.

Ar pēdējā varianta eksperimentālu izpēti un vēlāk sekmīgu klinisku pielietošanu (150 operācijas) bija saistīts mans zinātniskās pētniecības darbs (patofizioloģija, hemodinamika, anaeroba vielmaiņa, homeostāze), kā arī jaunas tehnikas izveidošana (operāciju galds — vanna, ķirurgiski instrumenti), ķirurgiskā tehnika, anestēzija u.c. Darba rezultāti, kā jau teikts, atspoguļoti 306 publikācijās, 3 monogrāfijās, 13 izgudrojumos.

No 1981. līdz 1985. gadam biju atbildīgais izpildītājs septiņās tematiskās zinātniskās izstrādnēs (PSRS Zinātnes komitejas grants), četrās izstrādnēs — SEP ietvaros. No 1992. gada līdz 1994. gadam — darba vadītājs zinātniskai tēmai “Cianotiska tipa iedzimtu sirdskaišu ķirurgija” (grants Nr. 1237).

Nemot vērā augsto pēcoperāciju mirstību, pastāvot mazam operāciju skaitam bērniem pirmajā dzīvības gadā, 1994. gadā tika nodibināts Valsts Bērnu kardioloģijas centrs un es piekrītu kļūt par tā vadītāju.

Atskatoties uz sešu gadu laikā paveikto, varu secināt, ka mūsu darba kolektīvs ir profesionāls un ar nopietnu zinātnisku potenciālu. Divi ārsti izstrādā doktora disertācijas (V. Zīdere, I. Lubova). Tieki veikti pētījumi trīs Eiropas Bērnu kardiologu asociācijas grantu ietvaros (V. Zīdere, Z. Liepa, I. Lubova). Esmu šo darbu vadītājs.

2001.gadā ārzemju žurnālos publicēti divi raksti, vēl divi iesniegti publicēšanai. Šobrīd gatavoju mācību grāmatu “Iedzīmtās sirdskaites”, kas paredzēta ārstiem un studentiem.

Turpinās jaunu ārstniecības metožu un kīrurģisku instrumentu izstrādāšana. Sirds operāciju skaits agrīnā vecumā desmitkāršojies.

LZA PREZIDIJA DARBĪBA

Prezidijs strādā saskaņā ar LZA Statūtiem. Prezidijs uz savām sēdēm sanāk regulāri, gandrīz katru pirmdienu. 2001. gadā pavism ir notikušas 43 prezidijs sēdes. Bieži prezidija sēdēs piedalās akadēmijas viesi, Rīgā iebraukušie LZA ārzemju locekļi un citi uzaicinātie.

Prezidijs uzmanības lokā 2001. gadā bija galvenokārt šādi jautājumi:

- Zinātnes stāvoklis un zinātnes politika Latvijā
- LZA un Latvijas zinātnes budžets 2001. un 2002. gadam
- Svarīgākie notikumi Latvijas un Latvijas zinātnes dzīvē
- LZA organizētu pasākumu (konferenču, sēžu, akciju u.tml.) rosināšana un to norises izvērtēšana
- Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa sagatavošana un norise
- Rīgas astoņsimtgadei veltītie pasākumi
- LZA un Latvijas zinātnes starptautiskā sadarbība
- Sadarbība ar Igaunijas, Lietuvas, Ziemeļvalstu u.c. zinātņu akadēmijām
- Sabiedrisko attiecību veidošana
- Sadarbība ar Rīgas Latviešu biedrību, Latvijas Intelīgences apvienību, citām nepolitiskām organizācijām
- Žurnāla "Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis" izdošana
- Sadarbība ar Latvijas Zinātnes padomi, Augstākās izglītības padomi, Izglītības un zinātnes ministriju, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju, bijušajiem LZA institūtiem, asociētajām zinātniskajām iestādēm, Latvijas universitātēm, Latvijas Zinātnieku savienību, zinātniskajām biedrībām, muzejiem, arhīviem
- Atbalstītāju līdzekļu piesaistišana pētījumiem, balvām un stipendijām zinātniekim un studentiem
- LZA balvu piešķiršana

LZA pilnsapulču un sēžu, kā arī Senāta darba kārtībā paredzētie jautājumi iepriekš tiek pārrunāti prezidijā. Prezidijs locekļi, kuri atbild par dažādām LZA aktivitāšu jomām, prezidijs sēdēs apmainās ar informāciju par savām iecerētām un īstenotajām darbībām.

Prezidijs sēžu protokolu noraksti ar elektronisko pastu tiek nosūtīti Senāta locekļiem un citiem ieinteresētiem akadēmijas locekļiem, tādējādi informējot viņus

par galvenajām norisēm LZA dzīvē. Svarīgākās ziņas no prezidijs protokoliem tiek iekļautas Latvijas zinātnes un LZA ikmēneša hronikās.

Visi prezidijs locekļi aktīvi iesaistījušies Latvijas Zinātnes padomes darbā, ir tās valdes locekļi vai eksperti, kas pastāvīgi piedalās valdes sēdēs. Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs 2001. un 2002. gadā ir LZA Senāta loceklis akadēmīks J. Jansons. LZA prezidents J. Stradiņš un LZA ģenerālsekretārs R. Valters ir Valsts emeritēto zinātnieku padomes locekļi. LZA viceprezidents J. Ekmanis ir Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētāja vietnieks un Latvijas Augstākās izglītības padomes priekšsēdētājas vietnieks, bija Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa orgkomitejas līdzpriekšsēdētājs un programmas komitejas priekšsēdētājs. LZA ģenerālsekretārs R. Valters vada Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijas darbu. Tas viss kopumā nodrošina LZA aktīvu ietekmi uz Latvijas zinātni.

LZA VALDES DARBĪBA

LZA valde strādāja saskaņā ar LZA statūtiem un LZA Senāta apstiprināto nolikumu. Valdes pārraudzībā bija LZA darba organizācija, LZA pilnsapulču, Senāta un prezidijs lēmumu izpilde, kā arī operatīvā darba plānošana.

Valde izstrādāja LZA 2002. gada budžeta projektu un izdevumu tāmi, apsprieda LZA sēžu tematiku un procedūru, apstiprināja sēžu un citu LZA pasākumu pusgada plānus, koordinēja nodaļu darbu un nodaļu kopīgi organizētos pasākumus, apspriende žurnāla "Latvijas Zinātpu Akadēmijas Vēstis" izdošanas darba uzlabošanu, TV raidījumu cikla "XXI gadsimts kopā ar zinātni" veidošanas konцепciju, Letonikas asociācijas projektu, LZA vadības un aparāta darbinieku dalibui Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa organizēšanā, LZA stenda izveidošanu izstādē *Baltic Dynamics 2001*, jaunu LZA balvu dibināšanu sadarbībā ar mecenātiem. Diskutēta LZA sadarbība ar Izglītības un zinātnes ministriju, Latvijas Zinātnes padomi, Augstākās izglītības padomi, Lauksaimniecības un mežu zinātņu akadēmiju, universitatēm, ārziņju partneru organizācijām un Latvijas saziņas līdzekļiem.

Svarīgākie valdē apspriestie saimnieciskie jautājumi: īpašumtiesību iegūšana uz LZA valdījumā esošajām ēkām, LZA datoru tīkla, radio komunikāciju iekārtu un antenu saimniecības sakārtošana, K. Barona Dainu skapja un Latviešu folkloras krātuves telpu labiekārtošanas investīciju projekts, LZA ieguvumu saglabāšana un LZA depozitārija izveidošana, vētras radīto augstceltnes postījumu novēršana, augstceltnes torņa smailēs noformēšanas projekti (RTU Arhitektūras fakultātes studentu konkursa darbi), augstceltnes telpu iznomāšanas kārtība dažādu pasākumu organizēšanai, LZA

Senāta zāles un foajē rekonstrukcija. Vairākkārt apspriesta LZA Zinātnes nama (Jūrmala) apsaimniekošanas problēma un iespējamie tās risinājumi, tomēr problēma joprojām ir aktuāla.

Valdes sēdes notiek reizi divās nedēļās, nepieciešamības gadījumos tajās piedalās LZA prezidents un lietu pārvaldnieks vai arī notiek LZA prezidija un valdes kopsēde. Operatīvos jautājumus kārto valdes priekšsēdētājs — LZA ģenerālsekretārs, konsultējoties ar LZA prezidentu un viceprezidentiem.

LZA budžeta izpilde 2001. gadā

Nr. p.k.	Izdevumu veids	Summa, Ls
1.	Štata darbinieku atalgojums	52 302
2.	Senāta un valdes loc., ekspertu komisijas, ārštata darbinieku atalgojums	25 282
3.	Sociālais nodoklis	16 375
4.	Starptautiskā sadarbība un komandējumi	8207
5.	Pakalpojumu apmaka, to skaitā: telefona abonēšana, sakari, tīkls pasts, kopēšana transports, izbraukuma sēdes, tehnisko pakalpojumu apmaka	10 144 1998 3556
6.	Kancelejas preces, materiāli, rezerves daļas, saimniecības inventārs	5532
7.	LZA gadagrāmata, tipogrāfijas izdevumi	4578
8.	Reprezentācijas izdevumi	600
9.	Laikrakstu un žurnālu abonēšana	774
	Kopā	129 348

Ziedoņumi

Laikā no LZA darbības pārskata pilnsapulces 2001. gada 22. februārī saņemti šādi ziedoņumi:

- 1) no LZA goda mecenātes E. Počas USD 12 500 — ar novēlējumu izmantot šos līdzekļus fizikas un radniecīgās nozarēs studējošo atbalstam Latvijā;
- 2) no LZA īstenās locekles V. Viķes-Freibergas Ls 801 (20 000 Austrijas šiliņi), ko viņa saņēma kā Eiropas Zinātnu un mākslu akadēmijas (Feliksa) balvu.

Izpildot minētās pilnsapulces lēmumu par iekšēja Latvijas Zinātnu akadēmijas Fonda izveidi, izstrādāti un Senātā apstiprināti šī Fonda nolikums un tā rīcībā esošo naudas līdzekļu izmantošanas noteikumi.

Atbilstoši ziedotāju norādījumiem, Fonda valdes sagatavotajiem un Prezidijā apstiprinātajiem priekšlikumiem pārskata periodā izmantoti:

- 1) no LZA goda mecenāta D. A. Lēbera ziedotājiem līdzekļiem Ls 3000 — J. K. Broces darbu 3. sējuma izdošanas atbalstam;
- 2) no LZA goda mecenāta J. Sadauska ziedotājiem līdzekļiem Ls 3521 — Latvijas un Rīgas zinātnes un kultūras vēstures pētniecības atbalstam;
- 3) no LZA goda mecenātes M. Štaudingeres-Voitas ziedotājiem līdzekļiem Ls 510 — LZA loceklu sociālajam atbalstam.

LZA Fonda priekšsēdētājs akadēmiķis Tālis Millers

ZINĀTNU NODAĻAS

FIZIKAS UN TEHNISKO ZINĀTNU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7223633. Fakss: 7228784, 7821153

E pasts: fizteh@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Juris EKMANIS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieki Vitauts TAMUŽS

Andris BUIĶIS

Zinātniskā sekretāre Ērika TJŪNINA

Padomes locekļi

Jānis BĀRZDINŠ

Arturs BALKLAVS-GRĪNHOFS

Imants BĒRSONS

Jānis GRUNDSPENĶIS

Jānis KRISTAPSONS

Andris KRĒSLINŠ

Andris OZOLS

Alberts SKUDRA

Ivars TĀLE

Nodaļa apvieno 76 LZA locekļus, t.sk. 28 īstenos, 2 goda, 20 ārzemju un 26 korespondētājlocekļus.

Ar nodaļas darbu saistīti 10 LZA goda doktori.

Specialitāte	Locekļu skaits			
	īstenie	korespon-dētājloc.	ārzemju	goda
Fizika	13	7	9	—
Mehānika	10	4	5	—
Informātika	3	6	4	2
Matemātika	2	3	—	—
Astronomija	—	3	1	—
Enerģētika	—	3	1	—

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

astronomija

Māris Ābele, kor. loc.
 Arturs Balklavs-Grīnhofs, kor. loc.
 Edgars Bervalds, kor. loc.
 Dainis Dravīņš, ārz. loc.

enerģētika

Andris Krēslīņš, kor. loc.
 Leonīds Ribickis, kor. loc.
 Pēteris Šipkovs, kor. loc.

fizika

Mārcis Auziņš, īst. loc.
 Elmārs Blūms, īst. loc.
 Andrejs Cēbers, īst. loc.
 Juris Ekmanis, īst. loc.
 Agris Gailītis, īst. loc.
 Ivars Lācis, īst. loc.
 Andris Krūmiņš, īst. loc.
 Olģerts Lielausis, īst. loc.
 Jānis Liepēters, īst. loc.
 Andrejs Siliņš, īst. loc.
 Kurts Švarcs, īst. loc.
 Ivars Tāle, īst. loc.
 Juris Zāķis, īst. loc.
 Imants Bērsons, kor. loc.
 Jānis Guntis Bērziņš, kor. loc.
 Jurijs Dehtjars, kor. loc.
 Ruvins Ferbers, kor. loc.
 Jevgenijs Jolīns, kor. loc.
 Andris Ozols, kor. loc.
 Linards Skuja, kor. loc.
 Hermanis Branovers, ārz. loc.
 Olģerts Dumbrājs, ārz. loc.
 Tills fon Egidījs, ārz. loc.
 Igors Kirko, ārz. loc.
 Ivars Melngailis, ārz. loc.
 Jānis Melngailis, ārz. loc.
 Žaks Simons, ārz. loc.
 Juris Pēteris Svenne, ārz. loc.
 Juris Upatnieks, ārz. loc.

informātika

Jānis Bārzdiņš, īst. loc.
 Ivars Bīļinskis, īst. loc.

Eduards Jakubaitis, īst. loc.
 Jānis Grundspenķis, kor. loc.
 Igors Kabaškins, kor. loc.
 Audris Kalnīņš, kor. loc.
 Vladimirs Pirogovs, kor. loc.
 Pēteris Videnieks, kor. loc.
 Jāzeps Ločmelis, goda loc.
 Jānis Osis, goda loc.
 Žils Brasārs, ārz. loc.
 Juris Hartmanis, ārz. loc.
 Andris Padegs, ārz. loc.
 Karls Herberts Smits, ārz. loc.

informātika (zinātniecība)

Jānis Kristapsons, kor. loc.

matemātika

Andris Buiķis, īst. loc.
 Rūsiņš Mārtiņš Freivalds, īst. loc.
 Uldis Raitums, kor. loc.
 Andrejs Reinfelds, kor. loc.
 Aivars Zemītis, kor. loc.

mehānika

Juris Jansons, kor. loc.
 Ivars Knēts, īst. loc.
 Egons Lavendelis, īst. loc.
 Imants Matīss, īst. loc.
 Rolands Rikards, īst. loc.
 Kārlis Rocēns, īst. loc.
 Alberts Skudra, īst. loc.
 Vitauts Tamužs, īst. loc.
 Jurijs Tarnopoļskis, īst. loc.
 Gundaris Teters, īst. loc.
 Roberts Maksimovs, kor. loc.
 Jānis Rudzītis, kor. loc.
 Narimants Salenieks, kor. loc.
 Jānis Viiba, kor. loc.
 Jānis Dundurs, ārz. loc.
 Jiri Engelbrehts, ārz. loc.
 Renē Moro, ārz. loc.
 Jakovs Panovko, ārz. loc.
 Jurijs Uržumcevs, ārz. loc.

Fizikas un tehnisko zinātnu nodaļas darbība

2001. gadā notika piecas nodaļas sēdes un nodaļa sagatavojuusi vienu LZA sēdi.

Nodaļas sēdēs izskatītās šādas galvenās problēmas:

Inženierzinātnes Latvijā: materiālu mehānika — stāvoklis, problēmas, iespējamās perspektīvas. Sēdes gaitā tika konstatēts, ka materiālu mehānikas pētījumu aktualitāti Latvijā nosaka tas, ka tie šodien nodrošina līdzsvarotu attīstību atbilstoši tautsaimniecības pieprasījumam praktiski visās tās nozarēs: būvindustrijā, veselības aizsardzībā (piem., asinsvadu, locītavu, sirds vārstuļu u.c. aizstājēji), mašīnbūvē, valsts aizsardzībā, vides aizsardzībā (modernas cauruļvadu sistēmas bīstamu vielu transportam, materiālu pārstrādes problēmas u.c.), virszemes un gaisa transportā, enerģētikā, informātikā. Latvijā pētījumus materiālu mehānikā veic galvenokārt Latvijas Universitātē un Rīgas Tehniskajā universitātē. Ir izveidojušās starptautiski atzitas zinātniskās skolas, kuras nodrošina pētījumu veikšanu un zinātnisko kadru sagatavošanu un atestāciju pasaules limenī. Par to liecina sekmīga līdzdalība starptautiskos projektos, programmu ekspertu komisijās, starptautisku konferenču organizēšana un žurnāla *Mechanics of Composite Materials* izdošana (vienlaicīgi krievu un angļu valodā). Lai koordinētu un mērķtiecīgi virzītu materiālu mehānikas pētījumus šajā aspektā, 2000. gada novembrī izveidots Valsts materiālzinātņu centrs — LU un RTU līgumsabiedrība. Svarīgākie centra uzdevumi ir valsts pētījumu programmas izstrāde materiālzinātnē un vienotas programmas izveidošana un realizācija speciālistu (t.sk. arī zinātnisko kadru) sagatavošanai ar materiālzinātni saistītās specialitātēs.

Latvijas telekomunikāciju attīstība. Izbraukuma sēdē *Lattelekom* muzejā sēdes dalībnieki noklausījās un apspreida LZA goda locekļa profesora Jāzepa Ločmeļa ziņojumu par Latvijas telekomunikāciju vēsturi un attīstības perspektīvām, kā arī iepazinās ar muzeja ekspozīciju, telekomunikāciju speciālistu gatavošanas iespējām.

Divās sēdēs nodaļas locekļi noklausījās LZA vēlēšanām pieteikto īsteno locekļu kandidātu *Dr.phys.* Agra Gailiša, korespondētālocekļu Jura Jansona, Andra Krūmiņa un Ulda Raituma, kā arī korespondētālocekļu kandidātu fizikā — *Dr.phys.* Alekseja Kuzmina un *Dr.habil.phys.* Jurija Dehtjara, astronomijā — *Dr.phys.* Māra Ābeles un enerģētikā — *Dr.habil.sc.ing.* Leonīda Ribicka ziņojumus par viņu veiktā zinātniskā darba nozīmīgākajiem rezultātiem.

Lai apstiprinātu LZP sadarbības projekta “Latvijas siltuma energējas ražošanas un izmantošanas sistēmu optimizācija” (vadītājs akad. J. Ekmanis) rezultātus, tika organizēts nodaļas seminārs, kurā formulēti projekta galvenie secinājumi, to skaitā konkrētas rekomendācijas tautsaimniecībai.

Nodaļas sēdē tika atbalstīts Latvijas un Francijas sadarbības priekšlikums izveidot uz LU Fizikas institūta bāzes Ampera laboratoriju *ES COST ACTION* programmas ietvaros ar Latvijas putas līdzfinansējumu.

Nodaļa sagatavojojusi LZA sēdi "Latvijas ilgtspējīgas attīstības un inovāciju konцепcijas". Par Latvijas ilgtspējīgas attīstības ekonomisko konцепciju "Latvija: no vīzijas uz darbību" referēja LR Ekonomikas ministrijas Tautsaimniecības padomes loceklis *Dr.oec.* Uldis Osis un par Nacionālās inovāciju konцепcijas saturu un inovāciju problēmām Latvijā — Latvijas Tehnoloģiskā centra direktors *Dr.habil.sc.ing.* Jānis Stabulnieks. Debates piedalījās 5. Ietvarprogrammas Nacionālā kontaktpunkta vadītājs *Dr. A. Ībelis*, akadēmīki *A. Buiķis, J. Freimanis, I. Kalviņš, M. Beķers, P. Zvidriņš, V. Rudzīte, kor.loc. P. Guļāns u.c.*

Nodaļa ievēlēja par LZA goda doktoru inženierzinātnēs Valteru Capu (Šveice) par VEF *Minox* fotokameras izgudrošanu un dizainu kā principiāli jaunu tehnoloģisku risinājumu fotokameru ražošanā trīsdesmitajos gados, toreiz tā bija ne tikai modernākā, bet arī mazākā fotokamera pasaule. V. Capa vizītes laikā Rīgā notika goda doktora diploma pasniegšana.

LZA pilnsapulcē 29.novembrī par akadēmīkiem no nodaļas ievēlēja *A. Gailīti, J. Jansonu un A. Krūmiņu*, par korespondētāloceklēm — *M. Ābeli, J. Dehtjaru un L. Ribicki*.

Nodaļas balvu komisija izvērtēja dažādu balvu konkursiem iesniegtos darbus, to skaitā balvas tika piešķirtas 5 LZA loceklēm, 4 Latvijas zinātniekiem un 14 jaunajiem zinātniekim.

LZA Lielā medaļa 2001.gadā tika piešķirta ārzemju loceklim Jurim Hartmanim (ASV) par izcilu ieguldījumu datorzinātņu attīstībā. Medaļas laureāts nolasīja akadēmisko lekciju Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa laikā.

LZA Edgara Siliņa balva 2001. gadā tika piešķirta *Dr.phys.* Agrim Gailītim un akad. Pēterim Prokofjevam; LZA 2002. gada Frīdriha Candera balva tika piešķirta astronomijā *Dr.habil.phys.* Jurim Žagaram par darbu kopu "Zemes mākslīgo pavadoņu redzamā kustība" un mehānikā *Dr.sc.ing.* Valerijam Poļakovam par darbu kopu "Slāņaino kompozītu konstrukciju elementu aprēķinu metodes, ievērojot lokālus efektus"; LZA un a/s *Grindeks* balva — akadēmīkim Elmāram Blūmam par izciliem pētījumiem siltumfizikā un magnētisko šķidrumu fizikas virziena iedibināšanu un attīstīšanu; LZA, va/s "Latvijas Gaisa Satiksme" un LIF mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" piešķira gada balvas par izcilu veikumu kosmisko informāciju tehnoloģijā, inženierizstrādēs aeronavigācijas sakaru un radiolokācijas tehnikā LZA korespondētāloceklēm Igoram Kabaškinam un Edgaram Bervaldam; LZA, SIA *Lattelekom* un LIF mērķprogrammas "Izglītībai, zinātnei un kultūrai" gada balvu piešķira goda loceklim profesoram Jāzepam Ločmelim par mūža devumu telekomunikāciju nozares attīstībā un vēstures izpētē.

Nodaļas loceklī aktīvi piedalījās Latvijas zinātnes organizatoriskajā darbā, strādājot Latvijas Zinātnes padomē un tās ekspertu komisijās, kā arī dažādās padomēs,

komisijās un darba grupās, to skaitā kā starptautiski eksperti. Par LZP priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēts akad. J. Jansons un tā vietnieku — akad. J. Ekmanis. Otrā Pasaules latviešu zinātnieku kongresa līdzpriekšsēdētāji bija nodaļas locekļi akad. J. Ekmanis, kor.loc. U. Raitums un goda doktors I. Freibergs.

Pēc nodaļas iniciatīvas LZA tika realizēti vairāki būtiski projekti, to skaitā LZA sadarbības projekts radioastronomijā “Fundamentālie un pielietojamie pētījumi, bāzēti uz novērojumu iespējām ar Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra radioteleskopiem un to izmantošanu kosmiskās informācijas uztveršanai un pārraidei” (projekta vadītājs akad. J. Ekmanis, apakšprojektu vadītāji kor. loc. E. Bervalds un M. Ābele), LZP projekts “Inovatīvas attīstības tendences un problēmas mazā valstī: Latvijā” (vadītājs kor.loc. J. Kristaps) un Starptautiskais sadarbības projekts ar ASV korporāciju *Ferrotech Corporation* (vadītājs akad. E. Blūms).

Nodaļas priekšsēdētājs *Juris Ekmanis*

KĪMIJAS, BIOLOGIJAS UN MEDICĪNAS ZINĀTNU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524
 Tel.: 7220725. Fakss: 7228784, 7821153
 E pasts: chem@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Raimonds VALTERS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieki Gunārs DUBURS

Vija KLUŠA

Uldis VIESTURS

Zinātniskā sekretāre Baiba ĀDAMSONE

Padomes locekļi

Mārtiņš BEĶERS

Marģeris LĪDAKA

Pēteris CIMDIŅŠ

Tālis MILLERS

Elmārs GRĒNS

Jānis STRADIŅŠ

Aleksandrs JEMELJANOVS

Andris STRAKOVS

Mārtiņš KALNINĀŠ

Jānis VOLKOLĀKOVS

Rihards KONDRAVVIČS

Henriks ZENKEVIĀCS

Nodaļa apvieno 113 LZA locekļus, t.sk. 43 īstenos, 7 goda, 29 ārzemju un 34 korespondētājlocekļus.

Ar nodaļas darbu saistīti 28 LZA goda doktori.

Specialitāte	Locekļu skaits			
	īstenie	korespondētājloc.	ārzemju	goda
Ķīmija	20	6	8	—
Medicīna	11	9	10	4
Bioloģija	6	7	6	—
Biotehnoloģija	3	—	1	—
Ekoloģija, videszinātnes un ģeogrāfija	2	3	1	—
Ģeoloģija un ūdenssaimniecība	—	2	2	1
Lauksaimniecības zinātnes	1	4	—	1
Mežzinātnes	—	1	—	1
Zinātnes vēsture	—	—	1	—
Materiālzinātnes	—	2	—	—

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

bioloģija

Elmārs Grēns, īst. loc.
Rihards Kondratovičs, īst. loc.
Rita Kukaine, īst. loc.
Indriķis Muižnieks, īst. loc.
Pauls Pumpēns, īst. loc.
Izaks Rašals, īst. loc.
Gunārs Andrušaitis, kor. loc.
Viktorija Baumane, kor. loc.
Jekaterina Ērenpreisa, kor. loc.
Imants Liepa, kor. loc.
Aleksandrs Rapoports, kor. loc.
Jānis Viķsne, kor. loc.
Henriks Zenkevičs, kor. loc.
Ernests Foldāts, ārz. loc.
Māris Hartmanis, ārz. loc.
Vitauts Kalniņš, ārz. loc.
Jānis Metuzāls, ārz. loc.
Jānis Skujinš, ārz. loc.
Uldis Streips, ārz. loc.

biotehnoloģija

Mārtiņš Beķers, īst. loc.
Romans Kārkliņš, īst. loc.
Uldis Viesturs, īst. loc.
Andrejs Daugulis, ārz. loc.

ekoloģija, videszinātnes

Pēteris Cimdiņš, īst. loc.
Māris Klaviņš, īst. loc.
Aija Melluma, kor. loc.

ģeogrāfija

Guntis Eberhards, kor. loc.
Ādolfs Krauklis, kor. loc.
Edmunds Bunkše, ārz. loc.

ģeoloģija un ūdenssaimniecība

Vitālijs Zelčs, kor. loc.
Ansis Zīverts, kor. loc.
Igors Danilāns, goda loc.
Aleksis Dreimanis, ārz. loc.
Hennings Sērensens, ārz. loc.

kīmija

Arnolds Alksnis, īst. loc.
Jurijs Bankovskis, īst. loc.
Gunārs Čipēns, īst. loc.
Gunārs Duburs, īst. loc.
Jānis Freimanis, īst. loc.
Emīlija Gudriniece, īst. loc.
Mārtiņš Kalniņš, īst. loc.
Ivars Kalviņš, īst. loc.
Valdis Kampars, īst. loc.
Marģeris Līdaka, īst. loc.
Edvards Liepiņš, īst. loc.
Edmunds Lukevics, īst. loc.
Tālis Millers, īst. loc.
Ojārs Neilands, īst. loc.
Uldis Sedmalis, īst. loc.
Jānis Stradiņš, īst. loc.
Andris Strakovs, īst. loc.
Juris Tiliiks, īst. loc.
Raimonds Valters, īst. loc.
Nikolajs Vederņikovs, īst. loc.
Valerijs Gromovs, kor. loc.
Vladimirs Karlivāns, kor. loc.
Ēriks Kupče, kor. loc.
Arnis Treimanis, kor. loc.
Grigorijs Veinbergs, kor. loc.

Andris Zicmanis, kor. loc.

Nikodemis Bojārs, ārz. loc.

Pēteris Bolšaitis, ārz. loc.

Benedikts Juodka, ārz. loc.

Georgs Pauls Kreišmanis, ārz. loc.

Arnis Kuksis, ārz. loc.

Edvīns Vedējs, ārz. loc.

Mihails Voronkovs, ārz. loc.

Regīna Žuka, ārz. loc.

lauksaimniecības zinātnes

Aleksandrs Jemeljanovs, īst. loc.

Edvīns Bērziņš, kor. loc.

Edīte Birģele, kor. loc.

Andrejs Cālītis, kor. loc.

Aldis Kārkliņš, kor. loc.

Jānis Latvietis, goda loc.

materiālzinātne

Bruno Andersons, kor. loc.

Jānis Grabis, kor. loc.

medicīna

Georgs Andrejevs, īst. loc.

Jūlijs Anšelevičs, īst. loc.

Anatolijs Bļugers, īst. loc.

Viktors Kalnbērzs, īst. loc.

Vija Kluša, īst. loc.

Ilmārs Lazovskis, īst. loc.

Jānis Priedkalns, īst. loc.

Rafails Rozentāls, īst. loc.

Vera Rudzīte, īst. loc.

Arnis Viķsna, īst. loc.

Jānis Volkolākoks, īst. loc.

Andris Ferdats, kor. loc.

Jānis Gardovskis, kor. loc.

Arnolds Krauklis, kor. loc.

Alfrēds Miltiņš, kor. loc.

Ruta Muceniece, kor. loc.

Māra Pilmane, kor. loc.

Andrejs Skaģers, kor. loc.

Uldis Vikmanis, kor. loc.

Aija Žileviča, kor. loc.

Ēvalds Ezerietis, goda loc.

Kristaps Juris Keggi, goda loc.

Aina Muceniece, goda loc.

Nikolajs Skuja, goda loc.

Sergejs Fjodorovs, ārz. loc.

Meinhards Klasens, ārz. loc.

Jānis Klaviņš, ārz. loc.

Ruta Kundziņa, ārz. loc.

Andrejs Okšē, ārz. loc.

Aivars Jānis Strēlis, ārz. loc.

Felikss Ungers, ārz. loc.

Jarls Vikbergs, ārz. loc.

Bertrams Zariņš, ārz. loc.

Kristaps Zariņš, ārz. loc.

mežzinātnes

Pēteris Zālītis, kor. loc.

Egolfs Voldemārs Bakūzis, goda loc.

zinātnes vēsture

Jurijs Solovjovs, ārz. loc.

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātnu nodaļas darbība

2001. gadā notikušas piecas nodaļas sēdes, nodaļa sagatavojuusi trīs LZA sēdes.

LZA pilnsapulce (23. martā) “Latvijas iedzīvotāju genoma programma”. Par cilvēka genoma programmu kā 21.gadsimta izaicinājumu cilvēci un Latvijai referēja LR Ministru kabineta 2000. gada balvas laureāts zinātnē akad. Elmārs Grēns, par genoma pētījumiem un medicīnu — *Dr.habil.biol.* Astrīda Krūmiņa, par nepieciešamo likumdošanas bāzi genoma programmas īstenošanai — LR Saeimas deputāts *Dr.med.* Romualds Ražuks, par valsts konkurētspēju zinātnē, budžetu un iespējām — LR Saeimas deputāts Andris Šķēle.

LZA sēde (18. maijā) “Pārtikas drošība: problēmas Eiropai un Latvijai”. Par ģenētiski modificētiem organismiem pārtikā referēja akad. Indriķis Muižnieks, par prionu slimībām un spongiozām encefalopātijs — *Dr. biol.* Viesturs Baumanis, par pārtikas produktu analīzes iespējām Latvijā — kor. loc. Andris Zicmanis, par Eiropas un Latvijas likumdošanu pārtikas drošībā un aprites regulēšanā — *Dr. biol.* Olafs Stengrevics.

LZA sēde (23. novembrī) “Latvijas dabas biodaudzveidības izpētes pamatproblēma — retās un apdraudētās sugas”. Par Latvijas Sarkano grāmatas izveidošanu referēja kor. loc. Gunārs Andrušaitis, par Sarkano grāmatu un sugu daudzveidības pētījumiem — *Dr. biol.* Viesturs Melecis, par Sarkano grāmatu dzīvās dabas vispārējās izpētes kontekstā — kor. loc. Jānis Viķsne.

Nodaļas sēdēs apsprieda šādas problēmas.

- Par vēža evolucionāro izcelsmi un vietu bioloģiskajos procesos referēja kor.loc. Jekaterina Ērenpreisa (26. janvārī). Šajā sēdē nodaļa noklausījās akad. Raimonda Valtera atskaiti par darbu 2000. gadā, apsprienda priekšlikumus darbam 2001. gadā, pārvēlēja nodaļas priekšsēdētāju un nodaļas padomī.

- “Graudaugu selekcija, laukaugu agrotehnika un sākotnējā sēklkopība” (29. jūnijā). Nodaļas izbraukuma kopsēde ar LLMZA prezidiju notika Valsts Stendes selekcijas un izmēģinājumu stacijā. Ar stacijas darbu iepazīstināja tās direktors Miervaldis Krotovs, par miežu selekciju referēja Sanita Zute. Sēdes noslēgumā tās dalībnieki apmeklēja Sabiles vīna kalnu un Pedvāles brīvdabas muzeju.

- “Neirozinātnes sasniegumi” (26. oktobrī). Nodaļas un Latvijas farmakoloģijas biedrības kopsēdē akad. Vija Kluša sniedza plašu ieskatu 21. gadsimta neirozinātnēs, profesors Aleksandrs Žarkovskis (Tartu universitāte) referēja par neuroģenēzes un nervu šūnas bojāejas farmakoloģisko regulēšanu.

- Divās sēdēs (21. septembrī un 5.oktobrī) nodaļas locekļi noklausījās LZA īsteno locekļu kandidātu *Dr.habil.med.* Ara Lāča, kor. loc. Īzaka Rašala un kor. loc. Arņa

Vīksnas, kā arī korespondētājloceļu kandidātu medicīnā — *Dr.habil.med.* Agra Martinsona, *Dr.habil.biol.* Rutas Mucenieces, *Dr.med.* Valda Pīrāga un *Dr.habil.med.* Ludmilas Vīksnas, bioloģijā — *Dr.habil.biol.* Gederta Ieviņa un *Dr.biol.* Viestura Meleča, materiālzinātnē — *Dr.chem.* Bruno Andersona, *Dr.habil.chem.* Valda Kalķa un *Dr.habil.sc.ing.* Henna Tuherma ziņojumus par viņu veiktā zinātniskā darba nozīmīgākajiem rezultātiem

LZA pilnsapulce 2001. gada 29. novembrī par akadēmiķiem no nodaļas ievēlēja Īzaku Rašalu un Arni Vīksnu, par korespondētājloceļiem Bruno Andersonu un Rutu Mucenieci. Nodaļa piešķīra LZA goda doktora grādu bioloģijā Aldonim Vēriņam.

Nodaļas ekspertu komisijas veica LZA balvu konkursiem iesniegto darbu izvērtēšanu.

Svarīgākie nodaļas loceļiem piešķirtie apbalvojumi:

- akad. Jānim Stradiņam — LR Ministru kabineta 2001. gada balva zinātnē par zinātnisko darbu ciklu Latvijas (Rīgas) zinātnu un kultūras vēsturē

- akad. Vijai Klušai — LZA un a/s “Grindeks” balva par nozīmīgu ieguldījumu farmakoloģijas zinātnes attīstībā.

- akad. Jānim Volkolākovam — LZA Paula Stradiņa balva medicīnā.

- kor.loc. Gunāram Andrušaitim — LZA, uzņēmējsabiedrības “ITERA Latvija” un Latvijas Izglītības fonda balva par mūža devumu vides un dabas aizsardzībā.

- kor.loc. Aijai Mellumai — LZA, uzņēmējsabiedrības “ITERA Latvija” un Latvijas Izglītības fonda balva par nozīmīgu ieguldījumu vides un ainavu zinātnē.

- akad. Gunāram Duburam un akad. Ivaram Kalviņam — Osvalda Šmīdeberga medaļa par nopelnīem farmakoloģijas zinātnes attīstīšanā.

- akad. Jānim Stradiņam — Lidijas Liepiņas piemiņas medaļa.

- akad. Tālim Milleram — Baltijas zinātnu akadēmiju medaļa par ieguldījumu Baltijas valstu zinātņu akadēmiju sadarbības stiprināšanā.

- ar Triju Zvaigžņu ordeni apbalvots Rafails Rozentāls un Egolfs Bakūzis.

K. Aronam, T. Milleram un A. Miltiņam piešķirts Valsts emeritētā zinātnieka nosaukums.

Nodaļas loceklī aktīvi piedalās Latvijas zinātnes organizatoriskajā darbā — Latvijas Zinātnes padomē ievēlēti 9 nodaļas loceklī, nozaru ekspertu komisijās — 33, to skaitā 3 ekspertu komisiju priekšsēdētāji. 58 nodaļas loceklī ir LZP sadarbības projektu un grantu vadītāji.

Nodaļas priekšsēdētājs *Raimonds Valters*

HUMANITĀRO UN SOCIĀLO ZINĀTNU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7225889. Fakss: 7821153. E pasts: humana@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Tālavjs JUNDZIS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieki Viktors HAUSMANIS, Jānis BĒRZIŅŠ,

Dace MARKUS

Zinātniskā sekretāre Ilga TĀLBERGA

Padomes loceklī

Andris CAUNE, Saulvedis CIMERMANIS, Lilija DZENE, Pārsla EGLĪTE,
 Jānis GRAUDONIS, Jānis KRASTIŅŠ, Maija KŪLE, Valentīna SKUJIŅA,
 Jānis STRADINŠ, Kalvis TORGĀNS

Nodaīa apvieno 148 LZA loceklus, t.sk. 27 īstenos, 42 goda, 45 ārzemju un
 34 korespondētājloceklus. Ar nodaīas darbu saistīti 23 LZA goda doktori.

Specialitāte	Loceklu skaits			
	īstenie	korespon- dētājloc.	ārzemju	goda
Literatūrinātne	4	3	9	1
Literatūra	—	—	1	11
Ekonomika	5	6	3	2
Filozofija	3	4	1	—
Tiesību zinātnes	2	1	1	1
Valodniecība	3	5	9	2
Vēsture	4	5	8	2
Antropoloģija	—	—	—	1
Arheoloģija	2	3	1	1
Arhitektūra	1	—	2	2
Bibliogrāfija	—	—	1	—
Demogrāfija	—	2	—	—
Etnogrāfija	1	—	—	—
Mākslas zinātnes	—	1	—	1
Māksla	—	—	1	16
Pedagoģija	—	1	—	—
Politoloģija	1	—	4	—
Psiholoģija	—	—	1	—
Psiholoģija, folkloristika	1	—	—	—
Socioloģija	—	2	1	—
Teoloģija	—	1	—	—
Kultūras vēsture	—	—	1	—
Mākslas vēsture	—	—	—	1
Zinātnes vēsture	—	—	1	—
Žurnālistika	—	—	—	1

Nodaļas loceķu sadalījums pa specialitātēm

antropoloģija

Raisa Denisova, goda loc.

arheoloģija

Andris Caune, īst. loc.

Ēvalds Mugurēvičs, īst. loc.

Ilze Biruta Loze, kor. loc.

Ieva Ose, kor. loc.

Andrejs Vasks, kor. loc.

Jānis Graudonis, goda loc.

Valentīns Sedovs, ārz. loc.

arhitektūra

Jānis Krastīņš, īst. loc.

Vaidelotis Apsītis, goda loc.

Gunārs Asaris, goda loc.

Gunārs Birkerts, ārz. loc.

Sigurds Grava, ārz. loc.

bibliogrāfija

Jānis Krēslīņš, ārz. loc.

demogrāfija

Pārsla Eglīte, kor. loc.

Juris Krūmiņš, kor. loc.

ekonomika

Arnis Kalniņš, īst. loc.

Olgerts Krastīņš, īst. loc.

Baiba Rivža, īst. loc.

Edvīns Vanags, īst. loc.

Pēteris Zvidriņš, īst. loc.

Pēteris Guļāns, kor. loc.

Jānis Janovs, kor. loc.

Raita Karnīte, kor. loc.

Imants Kirtovskis, kor. loc.

Kazimirs Špoģis, kor. loc.

Inna Šteinbuka, kor. loc.

Valdis Jākobsons, goda loc.

Benjamiņš Treijs, goda loc.

Nikolajs Balabkins, ārz. loc.

Gundars Ķeniņš (Kings), ārz. loc.

Juris Višnīņš, ārz. loc.

etnogrāfija

Saulvedis Cimermanis, īst. loc.

filozofija

Maija Kūle, īst. loc.

Valentīns Šteinbergs, īst. loc.

Pēteris Laķis, kor. loc.

Igors Šuvajevs, kor. loc.

Ivans Vedins, kor. loc.

Vilnis Zariņš, kor. loc.

Arvīds Ziedonis, ārz. loc.

kultūras vēsture

Vjačeslavs Ivanovs, ārz. loc.

literatūra

Ludmila Azarova-Vāciete, goda loc.

Alberts Bels, goda loc.

Vizma Belševica (Elsberga), goda loc.

Uldis Bērziņš, goda loc.

Māris Čaklais, goda loc.

Andrejs Eglītis, goda loc.

Jānis Peters, goda loc.

Knuts Skujenieks, goda loc.

Zigmunds Skujiņš, goda loc.

Māra Zālīte, goda loc.

Imants Ziedonis, goda loc.

Andrejs Voznesenskis, ārz. loc.

literatūrzinātne

Viktors Hausmanis, īst. loc.

Viktors Ivbulis, īst. loc.

Janīna Kursīte-Pakule, īst. loc.

Vera Vāvere, īst. loc.

Fjodors Fjodorovs, kor. loc.
Benedikts Kalnačs, kor. loc.
Broņislavvs Tabūns, kor. loc.
Saulcerīte Viese, goda loc.
Rolfss Ekmanis, ārz. loc.
Benjamiņš Jēgers, ārz. loc.
Česlavs Milošs, ārz. loc.
Lalita Muižniece, ārz. loc.
Valters Nollendorfs, ārz. loc.
Radegasts Paroleks, ārz. loc.
Juris Silenieks, ārz. loc.
Frīdrihs Šolcs, ārz. loc.
Jana Tesaržova, ārz. loc.

māksla

Biruta Baumane, goda loc.
Auseklis Baušķenieks, goda loc.
Ilmārs Blumbergs, goda loc.
Jānis Dūmiņš, goda loc.
Maija Einfelde, goda loc.
Imants Kalniņš, goda loc.
Imants Kokars, goda loc.
Gidons Krēmers, goda loc.
Raimonds Pauls, goda loc.
Elza Radziņa, goda loc.
Indulis Ojārs Ranka, goda loc.
Džemma Skulme, goda loc.
Jānis Streičs, goda loc.
Jānis Strupulis, goda loc.
Pēteris Vasks, goda loc.
Kārlis Zariņš, goda loc.
Ernsts Ņeizvestnijs, ārz. loc.

mākslas vēsture

Imants Lancmanis, goda loc.

mākslas zinātnes

Ojārs Spārītis, kor. loc.
Lilija Dzene, goda loc.

Pedagoģija

Tatjana Koķe, kor. loc.

politoloģija

Tālavs Jundzis, īst. loc.
Andreass Adāls, ārz. loc.
Juris Dreifelds, ārz. loc.
Jānis Peniķis, ārz. loc.
Rasma Šilde-Kārkliņa, ārz. loc.

psiholoģija

Solveiga Miezīte, ārz. loc.

psiholoģija, folkloristika

Vaira Viķe-Freiberga, īst. loc.

socioloģija

Aivars Tabuns, kor. loc.
Tālis Tisenkopfs, kor. loc.
Vilfrīds Šlaus, ārz. loc.

teoloģija

Visvaldis Varnesis Klīve, kor. loc.

tiesību zinātnes

Juris Bojārs, īst. loc.
Kalvis Torgāns, īst. loc.
Andris Plotnieks, kor. loc.
Pēteris Lejiņš, goda loc.
Dītrihs Andrejs Lēbers, ārz. loc.

valodniecība

Aina Blinkena, īst. loc.
Dace Markus, īst. loc.
Valentīna Skujiņa, īst. loc.
Brigita Bušmane, kor. loc.
Ina Druviete, kor. loc.
Benīta Laumane, kor. loc.
Daina Nītiņa, kor. loc.
Jānis Valdmanis, kor. loc.
Tenu Karma, goda loc.

Vladimirs Toporovs, goda loc.	Aivars Stranga, kor. loc.
Dzintra Bonda, ārz. loc.	Alberts Varslavāns, kor. loc.
Maikls Brančs, ārz. loc.	Edgars Dunsdorfs, goda loc.
Trevors Fennels, ārz. loc.	Heinrihs Strods, goda loc.
Baiba Metuzāle-Kangere, ārz. loc.	Norberts Angermanis, ārz. loc.
Velta Rūķe-Dravīņa, ārz. loc.	Frīdrihs Benninghofens, ārz. loc.
Alģīrds Sabāļausks, ārz. loc.	Andrievs Ezergailis, ārz. loc.
Sepo Suhonens, ārz. loc.	Gerts fon Pistolkorss, ārz. loc.
Volfgangs Šmids, ārz. loc.	Andrejs Plakans, ārz. loc.
Zigms Zinkevičs, ārz. loc.	Omeljans Pricaks, ārz. loc.
vēsture	Indriķis Šterns, ārz. loc.
Jānis Bērziņš, īst. loc.	Enns Tarvels, ārz. loc.
Valdis Bērziņš, īst. loc.	vēsture, filozofija
Aleksandrs Drīzulis, īst. loc.	Vilis Samsons, īst. loc.
Indulis Ronis, īst. loc.	zinātnes vēsture
Ilga Apine, kor. loc.	Anto Leikola, ārz. loc.
Anatolijs Bīrons, kor. loc.	žurnālistika
Inesis Feldmanis, kor. loc.	Oskars Gerts, goda loc.

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas darbība

2001. gadā LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa turpināja tradicionālās un aizsāka jaunas zinātniskā un organizatoriskā darba formas.

Par tradicionālajām var uzlūkot nodaļas zinātnieku aktīvo iesaistīšanos Latvijas Zinātņu akadēmijas sēžu un pasākumu plānošanā, organizācijā un norisē. Nodaļa organizējusi akadēmijas sēdes, vienojot aktuālo un tradicionālo — letonikas tematiku un izbraukuma sēdes Latvijas novados.

26. aprīlī akad. Andris Caune, LZA Lielās medaļas laureāts, noslējās akadēmisko lekciju “Ko devuši trīsdesmit gadu (1969–1999) arheoloģiske pētījumi Rīgas vecpilsētā”. Koreferātu par jaunākajiem pētījumiem Rīgas senākās nocietinājumu sienas izrakumos lasīja LZA kor.loc. Ieva Ose.

18. un 19. maijā notika akad. Saulveža Cimermaņa organizētā LZA un Staiceles pilsētas Domes kopsēde “Staiceles novads un lībiešu kultūrvēstures jautājumi”.

18. jūnijā notika LZA sēde (kopā ar LR Tieslietu ministrijas pārstāvjiem) "Latviešu mūsdienu terminoloģijas ieviešanas juridiskie aspekti". Par šo sēdi atbildīgā bija akad. Valentīna Skujiņa. Sēdē skatītie jautājumi skar ļoti aktuālo latviešu valodas kā valstīs valodas lietošanas problēmu.

14., 15. augustā notika Otrais Pasaules latviešu zinātnieku kongress. Plenārsēdē runāja Latvijas Valsts prezidente profesore V. Viķe-Freiberga, LZA prezidents Jānis Stradiņš, AIP priekšsēdētāja Baiba Rivža. Daudzi nodalas zinātnieki aktīvi piedalījās kongresa darbā: Ilga Apine, Brīgita Bušmane, Ina Druviete, Pārsla Eglīte, Sigurds Grava, Pēteris Guļāns, Viktors Ivbulis, Elga Kagaīne, Benedikts Kalnačs, Tatjana Koķe, Oļģerts Krastiņš, Juris Krūmiņš, Janīna Kursīte, Maija Kūle, Gundars Ķeniņš-Kings, Benita Laumane, Dace Markus, Daina Nītiņa, Jānis Peniķis, Indulis Ronis, Valentīna Skujiņa, Ojārs Spārītis, Inna Šteinbuka, Aivars Tabuns, Kalvis Torgāns, Jānis Valdmanis, Edvīns Vanags, Juris Viķsnīņš, Pēteris Zvidriņš.

17.–20. oktobrī Ilūkstē un Neretā notika II Sēlijas kongress, veltīts Sēlijas jeb Augšzemes kultūrvēsturisko tradīciju un identitātes apzināšanai, mūsdienu aktuālo problēmu un attīstības iespēju aplūkošanai. Kongresā bija ļoti plaša kultūras programma — dievkalpojumi, piemiņas brīži, muzeju un izstāžu apmeklējumi. Ar zinātniskajiem ziņojumiem uzstājās Jānis Stradiņš, Baiba Rivža, Juris Ekmanis, Tālis Millers, Saulvedis Cimermanis, Janīna Kursīte.

Kongresa dienās iznāca Sēlijas izpētes problēmām veltītais žurnāla "LZA Vēstis" A daļas 2001. gada 5./6. numurs.

8. novembra LZA, AIP un Latvijas Profesoru asociācijas sēdē, analizējot Latvijā aktuālo doktorantūras problēmu, referēja Baiba Rivža un Juris Krūmiņš.

Nodalas akadēmīki Tālavs Jundzis un Maija Kūle aktīvi piedalījās diskusijā par zinātnes virzību Latvijā LZA pilnsapulcē 29. novembrī.

Notikušas četras nodalas sēdes.

6. februāra sēdē par darbu aizvadītajā gadā ziņoja akad. Viktors Hausmanis. Notika nodalas Padomes un priekšsēdētāja vēlēšanas. Sēdes dalībnieki aplūkoja plašu jaunāko publikāciju izstādi.

15. oktobra HSZN sēdē, uzklausījuši jauno LZA locekļu pretendentus, nodalas locekļi lēma par pozitīvu atbalstu 2001. gada vēlēšanās. Sēdes dalībnieki vienbalsīgi pieņēma dokumentu — argumentētu atzinumu pret institūtu kā juridiskās personas statusa zaudēšanu, integrējoties LU.

11. novembra sēdē LZA ārzemju loceklis profesors Jānis Peniķis runāja par tēmu "Politologa skatījums uz traģiskajiem 11. septembra notikumiem ASV un to sekām".

11. decembra sēdē, kurās tematiku "Cilvēka mūžizglītība sociāli pedagoģiskā kontekstā" ierosināja LZA kor.loc. Tatjana Koķe, pirmoreiz akadēmījā tika apspriesta pedagoģiska problēma. Runāja LZA viceprezidents Juris Ekmanis, akadēmīki Dace

Markus, Baiba Rivža un Pēteris Cimdiņš, kor.loc. Pārsla Eglīte, *Dr.habil.paed.* Irēna Žogla.

Tradicionālā sadarbība ar Rīgas Latviešu biedrību.

Šo sadarbību īpaši veicina RLB priekšsēdētājs LZA goda loceklis Jānis Streičs, biedrības Dome, Teātra komisija un Mūzikas komisija. Ir bijuši vairākiem izciliem kultūras darbiniekiem veltīti sarīkojumi: “Saruna par Gunāru Priedi”, “Par un ar Klinītī atmiņās”, “Mārtiņš Ziverts un viņa drāma”, svinēti grāmatu svētki — Viktora Hausmaņa “Manas aktrises” un Zigmunda Skujiņa “Siržu zagļa uznācīens” atvēršana.

10. novembrī RLB atzīmēja LZA goda locekļa Leonīda Vīgnera 95. dzimšanas dienu.

18. novembrī RLB notika LR proklamēšanas gadadienai veltītais svinīgais koncerts.

26. novembrī RLB bija Eiropas valodu diena un grāmatu un mācību līdzekļu prezentācijas.

RLB aicināja uz Lieldienu, Ziemassvētku un Jaungada sarīkojumiem, kā arī uz t.s. novadu dienām.

Izstādes

13. februārī atklāta LZA goda locekļa Ilmāra Blumberga darbu izstāde, kurā autors iepazīstināja skatītājus arī ar darbu LNO, sagatavojot V. A. Mocarta operas “Burvju flauta” skatuves ietēri.

24. aprīlī skatītāji iepazinās ar gleznotāja un literāta Ulda Zemzara gleznu izstādi “Portreti. Ziedi. Müsmājas”.

2. oktobrī atklāta akadēmiķa *Dr.habil.chem.* Arnolda Alkšņa dabas skaistumam veltītā izstāde “Mežmalu meti”.

5. novembrī LZA izstāžu telpā atklāja mākslinieka Vladimira Auziņa akvareļu un pasteļu izstādi “Maskavas forštate”.

Godā locekļu aktivitātes

Pateicoties LZA goda locekļa Tenu Karmas iniciatīvai, Igaunijas Republikas vēstniecība un Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejs sarīkoja igaunu valodnieka, folklorista un dzejnieka, igaunu dzejas pamatlīcēja Kristiāna Jāka Petersona 200. dzimšanas dienas atceri un piemiņas zīmes uzstādīšanu viņa atdusas vietā Jēkaba kapsētā.

LZA goda loceklis komponists Pēteris Vasks uzaicināja uz savas Mesas pirmsatskanojumu Doma baznīcā 25. martā.

Konferences

Nodaļas zinātnieki piedalījušies daudzās starptautiskajās konferencēs — gan ārpus Latvijas, gan Latvijā notikušajās. Nozīmīgākās no tām:

19. janvārī — zinātniskā konference “Janvāra barikādes kā pretestības forma totalitārajam režīmam un to mācības”.

17., 18. maijā Liepājas Pedagoģijas akadēmijā — starptautiskā konference “Sābiedrība un kultūra”.

24. maijā — “Jaunā latviešu un ukraiņu literatūra starp divām tūkstošgadēm”.

24., 25. maijā Ventspilī — “Kurzemes un kuršu arheoloģija”.

7.–10. jūnijā — 21. Starptautisko Hanzas dienu konference.

15., 16. jūnijā Tallinā — 8. Baltijas intelektuālās sadarbības konference.

14., 15. septembrī Starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā — izstāde un konference *High Tech Baltics 2001*.

11.–16. septembrī LU — "Rīga un Baltijas jūras reģions vēsturē: reģionālie sakari un multikulturalitāte".

16. novembrī notika Latvijas pilnīgas neatkarības atjaunošanai veltītā LU zinātniskā konference “Latvija divos laikposmos: 1918–1928 un 1991–2001”.

20.–22. novembrī — starptautiskā konference “Ebrei mainīgajā pasaule”

29. novembrī notika starptautiskais seminārs “Holokausta izpētes jautājumi Latvijā”, veltīts Rumbulas traģēdijas 60 gadu atcerēi.

30. novembrī Ventspilī — Eiropas valodu gada Latvijā noslēgums “Eiropas valodu gads un sabiedrības integrācija”.

Tradicionālās konferences

23. februārī — LU Latviešu valodas institūta rīkotā J. Endzelina 128. dzimšanas dienai veltītā “Leksika: vēsturiskais un aktuālais”; 24. aprīlī — Literatūras, folkloras un mākslas institūta “Meklējumi un atradumi”; 31. oktobrī — LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta Latviešu folkloras krātuves rīkotajā K. Barona dienas konferencē “Folkloras vākšana, darbs ar teicēju — pieredze, metodes un interpretācija” tika pasniegtas Lielās folkloras gada balvas.

26. novembrī — LU Filozofijas un socioloģijas institūta rīkotā “Eiropas ideja un liberālisma tradīcija”.

Latvijas Republikas atzīni

Ar Triju Zvaigžņu ordeni apbalvoti: LZA īst.loceklī Aina Blinkena, Viktors Ivbulis, LZA kor.loc. Ojārs Spārītis, LZA goda loc. Pēteris Vasks, LZA ārzemju loc. Solveiga Miezīte, LZA goda doktori Liga Ruperte un Ābrams Feldhūns.

Ar LR MK prēmiju apbalvots LZA prezidents profesors Jānis Stradiņš.

LR KM prēmiju par izstādi “Kurzeme Eiropā. Hercogs Pēteris, Bīronu nams un Kurzemes lēgendas” saņēma LZA goda loceklis Rundāles pils muzeja direktors Imants Lancmanis.

Lielo mūzikas balvu saņēma LZA goda locekļi Raimonds Pauls un Pēteris Vasks, Baltijas Asamblejas balvu — Ilmārs Blumbergs.

LKF Spīdolas balvu saņēma LZA kor.loc. Raita Karnīte.

LZA un a/s “Grīdeks” balvu piešķira LZA īst.loc. Andrim Caunem par nozīmīgu devumu Rīgas arheoloģijas un vēstures izpētē.

Atzinība ārpus Latvijas

Eiropas Zinātnu un mākslu akadēmijas Latvijas balvas (Feliksa balvas) pirmie laureāti ir LZA īstena locekle V. Viķe-Freiberga, LZA korespondētālocekļi Ieva Ose un Igors Šuvajevs.

Zinātniskā un organizatoriskā darba norises ir plaši atspoguļotas daudzos masu saziņas līdzekļos — LTV, Latvijas Radio, laikrakstos “Latvijas Vēstnesis”, “Zinātnes Vēstnesis”, “Neatkarīgā Rita Avīze”, “Diena”, “Lauku Avīze”, “Izglītība un Kultūra”, “Literatūra un Māksla Latvijā”, “Vesti” un “Čas”.

LZA HSZN ir pateicīga akadēmijas kolēgiem un sadarbības partneriem par sapratni, atsaucību un aktivitāti visu pasākumu organizācijā.

Nodaļas priekšsēdētājs *Tālavs Jundzis*

ĀRZEMJU LOCEKĻU NODAĻA

916 W.Market Str.
Bethlehem, PA. 18018, USA
E pasts: nib2@lehigh.edu

Nodaļas padome

Nikolajs BALABKINS

Juris DREIFELDS

Sergejs FJODOROVS

Jānis KĻAVIŅŠ

Jānis MELNGAILIS

Andris PADEGS

Uldis STREIPS

Edvīns VEDĒJS

Kristaps ZARIŅŠ

Nodaļas padomes darbu vada profesors Nikolajs BALABKINS

Latvijas Zinātņu akadēmijas Ārzemju locekļu nodaļa izveidota saskaņā ar LZA Statūtu 3.5.2. punktu un apstiprināta LZA pilnsapulcē 1993. gada 26. novembrī.

LZA Ārzemju locekļu nodaļas uzdevumi saskaņā ar 1994. gada 18. oktobra Senāta lēmumu:

1. LZA Ārzemju locekļu (galvenokārt ASV un Kanādā dzīvojošo) iesaistīšana LZA darbībā, t.sk. regulāra iepazīstināšana ar LZA informatīvajiem materiāliem.

2. Palidzība Latvijas jauno zinātnieku apmācību organizēšanā (ipaši pēcdoktora studijas) ārzemju mācību iestādēs.

3. Jauno Latvijas izceļsmes zinātnieku apzināšana ārzemēs, to piesaiste etniskās dzimtenes zinātnes veicināšanai; jaunu LZA Ārzemju locekļu kandidātu ieteikšana.

4. Ciešu sakaru un sadarbības veidošana ar Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienību (LAMZA) un Baltijas studiju veicināšanas asociāciju (AABS).

5. Plašāka ārzemju latviešu zinātnieku iesaistīšana Latvijas zinātnisko darbu projektu izvērtēšanā.

6. Ja kādu iemeslu dēļ Latvijas Zinātņu akadēmijas brīva funkcionēšana nākotnē varētu tikt traucēta, uzdot LZA Ārzemju locekļu nodaļai pildīt Latvijas Zinātņu akadēmijas funkcijas un rīkoties kā pilntiesīgai LZA pārstāvei.

Saskaņā ar Latvijas Zinātņu akadēmijas 1998. gada 13. februāra pilnsapulces lēmumu, nodaļas padomes locekļiem, uzturoties Latvijā, ir tiesības piedalīties LZA Senāta darbā ar lēmējtiesībām.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

LZA STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA 2001. GADĀ

Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA) zinātnisko sadarbību veido, piedaloties starptautiskos zinātniskos organizāciju darbā un slēdzot *divpusējos sadarbības līgumus* galvenokārt ar radniecīgām Eiropas valstu organizācijām.

Līdz 2001. gada 31. decembrim LZA ir parakstījusi 26 zinātniskās sadarbības dokumentus ar Austrijas Zinātņu akadēmiju, Bulgārijas Zinātņu akadēmiju, Britu akadēmiju, Čehijas Zinātņu akadēmiju, Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmiju, Francijas Zinātņu akadēmiju, Igaunijas Zinātņu akadēmiju, Itālijas Nacionālo Zinātņu akadēmiju, Izraēlas Zinātnes un tehnikas ministriju, Izraēlas Zinātņu akadēmiju, Kanādas Karalisko biedrību, Krievijas Zinātņu akadēmiju, Lietuvas Zinātņu akadēmiju, Londonas Karalisko biedrību, Norvēģijas Zinātņu akadēmiju, Polijas Zinātņu akadēmiju, Slovākijas Zinātņu akadēmiju, Slovēnijas Zinātņu akadēmiju, Somijas Akadēmiju, Somijas Zinātņu akadēmiju, Šveices Zinātņu akadēmiju (noslēgts 2001. gadā), Taivanas (Ķīnas Republika) Nacionālo Zinātnes padomi, Ukrainas Nacionālo Zinātņu akadēmiju, Ungārijas Zinātņu akadēmiju, Zviedrijas Karalisko Zinātņu akadēmiju un Zviedrijas literatūras, vēstures un kultūras mantojuma akadēmiju. Notiek pārrunas un sagatavošanā ir līgumi ar Baltkrievijas Zinātņu akadēmiju, Īrijas Zinātņu akadēmiju un Nīderlandes Karalisko Zinātņu akadēmiju.

Noslēgto līgumu ietvaros 2001. gadā LZA uzņēma 49 zinātniekus, kuru uzturēšanās laiks bija 285 cilvēkdienas, savukārt 47 Latvijas zinātnieki strādāja ārvilstu zinātniskajās institūcijās 629 cilvēkdienas, kas rāda, ka zinātnieku apmaiņas vizites divpusējo līgumu ietvaros ir izdevīgas Latvijas pusei.

Divpusējo līgumu izpildes dinamika parādīta tabulā.

**ZINĀTNIEKU APMAIŅAS DINAMIKA DIVPUSĒJĀS SADARBĪBAS LĪGUMU
IETVAROS 1995.—2001. GADĀ**

Gads	Uz Latviju		No Latvijas	
	viziņu skaits	izmantotās cilvēkdienas	viziņu skaits	izmantotās cilvēkdienas
1995	19	202	29	279
1996	20	267	43	471
1997	26	196	35	334
1998	36	166	39	457
1999	42	274	59	655
2000	33	260	68	715
2001	49	285	47	629

Nozīmīgāko 2001. gada divpusējās sadarbības ieguvumu vidū jāmin LZA 2000. gadā noslēgtais zinātniskās sadarbības līgums ar Itālijas *Lincei Zinātņu akadēmiju*, kura 2002. gadā svinēs 400 gadu pastāvēšanas jubileju. Šis līgums deviš iespēju Latvijas zinātniekiem papildināt zināšanas un pētījumus par travertīnu, kurš izmantots Brīvības pieminekļa būvniecībā. Savulaik, pirms 60 gadiem, to Tivoli akmenslauztuvēs, 20 km no Romas, izvēlējās pats pieminekļa autors Kārlis Zāle. Šāda sadarbības projekta ietvaros Latvijas un Itālijas zinātnieki vienojās par travertīna korozijas procesu detalizētu izpēti Romas universitātes laboratorijās. LZA līgums un Latvijas zinātnieku augstā profesionalitāte guva ne tikai Romas universitātes, bet arī Tivoli raktuvju vadības lielu atsaucību, kā rezultātā Brīvības pieminekļa atjaunošanai tika uzdzīvināti nomainīšanai nepieciešamie travertīna bloki. Lai vairāk informētu Latvijas sabiedrību par zinātnieku ieguldījumu kultūras pieminekļu atjaunošanā, LZA rīkoja preses konferenci-sarunu par tēmu "Latvijas zinātnieki Brīvības piemineklī". Konferenci atlāja LZA prezidents akadēmīķis J. Stradiņš, ziņojumus sniedza Brīvības pieminekļa atjaunošanas fonda priekšsēdētājs R. Bulte, Brīvības pieminekļa restaurācijas projekta arhitektūras daļas autors R. Aide, Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvaldes direktors E. Upmanis, RTU profesors M. Dzenis un zinātnieki. Konferencē piedalījās žurnālisti, un tā tika atspoguļota TV ziņu raidījumā "Panorāma". Līdz ar to LZA arī ir devusi savu ieguldījumu Rīgas 800 gadu jubilejā.

2001. gada septembrī Rīgā ieradās Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas (EZMA) prezidents F. Ungers, lai pirmo reizi pasniegtu EZMA iedibinātās balvas. EZMA Latvijas balva (t.s. Feliksa balva) tika piešķirta Valsts prezidentei V. Viķe-Freibergai par izcilu devumu Latvijas identitātes stiprināšanā, tolerantas un intelektuālas sabiedrības veidošanā, par Latvijas progresu veicināšanu ceļā uz Eiropas kultūras kopību, bet veicināšanas balvas saņēma divi LZA korespondētāji — arheoloģe Ieva Ose un filozofs Igors Šuvajevs.

Pēc LZA prezidenta akadēmiķa J. Stradiņa ielūguma aprīlī vizītē Rīgā ieradās Somijas ZA prezidents profesors Risti Nētenens (*Näätänen*), Helsinku Universitātes Psiholoģijas katedras kognitīvās smadzeņu izpētes grupas vadītājs, lai pārrunātu pēc savstarpējā zinātniskās sadarbības līguma parakstīšanas 1999. gada oktobrī uzsākto kopīgo projektu izpildes gaitu un spriestu par tālākām sadarbības iespējām. Sarunās Latvijas Universitātē piedalījās arī kopīgā zinātniskā projekta vadītājs profesors M. Klaviņš, kura sadarbības partneri ir Tamperes Universitātes pētnieki par tēmu: "Somijas un Latvijas upju noteces un ūdeņu ķīmiskā sastāva ilgtermiņa izmaiņas". Profesors R. Nētenens teica apsveikuma runu LZA sēdē, kas bija veltīta aktuālai tēmai: "Pārtikas drošība: problēmas Eiropai un Latvijai".

LZA pārstāv Latvijas zinātni vairākās starptautiskās organizācijās, to skaitā Starptautiskajā padomē zinātnei (*International Council for Science, ICSU*), Apvienoto

Nāciju komisijā izglītības, zinātnes un kultūras jautājumos (*UNESCO*), Starptautiskajā fondā zinātnei (*International Foundation for Science, IFS*), Starptautiskajā Humanitāro zinātņu akadēmiju apvienībā (*Union Académique Internationale, UAI*), Pasauļes zinātnieku federācijā (*WFS*), Eiropas zinātņu akadēmiju asociācijā (*All European Academies, ALLEA*), Pasaules zinātņu akadēmiju padomē (*Inter Academy Panel, IAP*).

Daudzi LZA locekļi ir dažādu starptautisku zinātnisko organizāciju biedri. Piemēram, LZA prezidents J. Stradiņš un viņa kolēgi E. Blūms, R. Kondratovičs, M. Kūle, T. Millers, J. Lielpēters, U. Viesturs, J. Volkolākoks, A. Caune un I. Knēts ir Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas (*Academia Scientiarum et Artium Europaea*) īstnieji locekļi. Prezidents J. Stradiņš ir Vācijas dabaspētnieku akadēmijas *Leopoldina* loceklis, Saksijas zinātņu akadēmijas korespondētāloceklis, Igaunijas un Lietuvas zinātņu akadēmiju ārzemju loceklis. Akadēmiķi E. Grēns un V. Tamužs ir 1988. gadā dibinātās *Academia Europaea* locekļi.

Balstoties uz LZA parakstīto zinātniskās sadarbības līgumu ar *UNESCO*, no 1997. gada *UNESCO* Latvijas Nacionālās komisijas (*UNESCO LNK*) paspārnē darbojas LZA izveidotā zinātnieku grupa, kuru no 2001. gada jūnija vada LZA viceprezidents A. Siliņš, pārņemot šos pienākumus no akadēmiķa T. Millera, un kurās mērķis ir koordinēt un veicināt *UNESCO* zinātnisko programmu izpildi Latvijā. Šī gada septembrī Rīgā notika *UNESCO LNK* rīkota reģionālā konference, kas bija veltīta 10. gadadienai kopš Latvijas pievienošanās *UNESCO*. Uz konferenci bija ieradušies 7 Baltijas jūras nacionālo komisiju ģenerālsekretrāri un augstas amatpersonas no *UNESCO*. Par vienu no trim *UNESCO* darbības virzieniem — zinātni — referātu nolasīja *UNESCO LNK* Zinātnes programmu padomes vadītājs, LZA viceprezidents Andrejs Siliņš. Izdots 120 lappušu biezus buklets par *UNESCO LNK* darbību, kurā apjomīgi aprakstītas Latvijā īstenotās *UNESCO* zinātniskās programmas.

8. decembrī *UNESCO* ģenerāldirektors K. Macuura savas oficiālās valsts vizītes laikā Latvijā apmeklēja Latvijas Zinātņu akadēmiju (LZA), kur to pieņēma prezidents J. Stradiņš, zinātnes un kultūras pārstāvji. K. Macuuru pavadīja *UNESCO LNK* prezidente, kultūras ministre Kārina Pētersone. Pirms sarunām augstais viesis LZA ēkas vestibilā kopā ar LZA prezidentu atklāja plāksni sakarā ar Dainu skapja ierakstīšanu *UNESCO* Pasaules atmiņas reģistrā šā gada septembrī. Sarunās J. Stradiņš, *UNESCO LNK* Zinātnes programmu padomes vadītājs LZA viceprezidents A. Siliņš un Starptautiskā Biomedicīnas un biotehnoloģijas centra direktors E. Grēns pastāstīja par Latvijas piedalīšanos *UNESCO* programmās, kā arī uzsvēra *UNESCO* devumu Latvijas zinātnes attīstībai. K. Macuura ar gandarījumu atzīmēja, ka *UNESCO* politika zinātnes programmu attīstīšanā, parakstot sadarbības līgumus tieši ar zinātņu akadēmijām, ir attaisnojusies un ka LZA un *UNESCO* parakstītais zinātniskās sadarbības līgums Latvijā ir veiksmīgi attīstīts. Viesis arī informēja, ka viena no svarīgām

UNESCO ekspertu komisijām ir Starptautiskā Bioētikas komisija, kuras sastāvā UNESCO Ģenerālajā konferencē šā gada oktobrī ievēlēts E. Grēns. Latviešu folkloras krātuves vadītājs M. Boiko un viņa kolēģis A. Pūtelis viesim demonstrēja K. Barona Dainu skapja elektronisko, tikkō tapušo demonstrācijas variantu, un uzdāvināja K. Macuuram pirmo, speciāli viņam ierakstīto kompaktdisku. Vizītes noslēgumā LZA M. Boiko viesim parādīja Dainu skapi.

Jāatzīmē arī LZA piedalīšanās *UAI 75*. sesijā (Pekina, ĶTR, 2001. g. 27.V–2.VI), kur to pārstāvēja LZA īstenā locekle M. Kūle. Latvijas zinātnieku vārdā M. Kūle atbalstīja Francijas Morālo un politisko zinātņu akadēmijas pieteikumu izstrādāt starptautiskā līmenī kopīgu darbu par cilvēktiesību koncepta kulturvēsturisko ģenēzi un tā humanitāri ētisko saturu mūsdienās. *UAI* tika izveidota 6 cilvēku komisija, kurā tika izvirzīta arī M. Kūle, kas tālāk attīstīs šo projektu, lai iegūtu finansējumu no Eiropas Zinātnes fonda un citām institūcijām. Sesijas delegāti vienbalsīgi pieņēma paziņojumu, kurā nosodīja gigantisko mākslas darbu — Budas statuju sagraušanu Afganistānā, kā arī citus reliģijas un kultūras pieminekļu postīšanas aktus, kas agrāk notikuši arī citās zemēs.

2001. gadā sekmīgi turpinājās *Baltijas valstu zinātņu akadēmiju sadarbība* un sadarbība ar Ziemeļvalstu zinātņu akadēmijām. Jūnijā Tallinā notika ikgadējā Baltijas valstu zinātņu akadēmiju delegāciju tikšanās, kurā zinātņu akadēmiju pārstāvji ziņoja par aktuālām zinātnes attīstības un stratēģijas problēmām katrā valstī, apmaiņījās pieredzē, atzīmējot, ka zinātnieku apmaiņa starp Baltijas valstīm notiek sekmīgi un praktiski tiek izmantotas iepriekšējos līgumos paredzētā kvota — 75 cilvēkdienu gadā. Sēdes noslēgumā tika parakstīts sadarbības protokols starp trim Baltijas valstu zinātņu akadēmijām. Baltijas valstu zinātņu akadēmiju medaļa svinīgos apstākļos tika pasniegta LZA akadēmiķim Tālim Milleram un Zviedrijas Karaliskās Zinātņu akadēmijas padomniekam Kārlim-Olofam Jakobsonam par ieguldījumu Baltijas un Ziemeļu valstu zinātņu akadēmiju sadarbības veicināšanā; Lietuvas Zinātņu akadēmijas prezidentam Benediktam Juodkam un Igaunijas Zinātņu akadēmijas ģenerālskretāram Mihkelam Veidermā par ieguldījumu Baltijas valstu zinātņu akadēmiju sadarbības stiprināšanā. Pēc Baltijas valstu zinātņu akadēmiju sēdes sākās 8. Baltijas intelektuālās sadarbības konference, kura notika Igaunijas prezidenta L. Meri aizbildniecībā. Konferences atklāšanā runas teica Latvijas un Lietuvas vēstnieki Igaunijā. Tika nolasīts LZA prezidenta J. Stradiņa referāts “Zinātnes vadlīnijas Latvijā: vēsturiskā attīstība un mūsdienu realitātes”. Pieņemšanu Latvijas vēstniecības rezidencē rikoja Latvijas vēstnieks Tallinā Gints Jēgermanis.

Jāatzīmē arī tradicionālā sadarbība Baltijas zinātņu vēstures jomā. 2001. gada janvārī Tartu notika jau 20. Baltijas zinātņu vēstures konference, kurā akadēmiķis J. Stradiņš nolasīja referātu par Tartu un Rīgas sadarbību un sacensību zinātnē 16.–19. gadsimtā.

Divas dienas LZA viesojās Igaunijas Zinātņu akadēmijas ģenerālsekreitārs professoors M. Veidermā. Viesis piedalījās LZA sēdē "Rīgai 800" un teica īsu uzrunu. Viens no galvenajiem vizītes iemesliem bija iepazīties ar mūsu akadēmijas ģenerālsekreitāra darbu un pienākumiem, un tāpēc sarunās piedalījās gan A.Siliņš, gan tikko ievēlētais ģenerālsekreitārs R.Valters.

Septembrī Viļnā notika ikgadējais Baltijas valstu zinātņu akadēmiju starptautisko sakaru darbinieku darba seminārs, bet oktobrī Viļnā pirmo reizi kopīgu darba sanāksmi rīkoja Baltijas valstu ZA ģenerālsekreitāri.

2001. gadā turpinājās *ārvalstu vēstnieku un citu augstu personu pieņemšana*. Akadēmijā pēc LZA prezidenta J. Stradiņa ielūguma bija ieradušies: Ķīnas Tautas Republikas (ĶTR) vēstnieks Latvijā Vangs Kaivens (Wang Kaiwen); VFR vēstnieks Latvijā Ekarts Herolds (Eckart Herold) un Gētes institūta Latvijā direktore Sabine Belca (Sabine Belz); Daidži Takeuči (Daiji Takeuchi), Japānas vēstniecības Zviedrijā padomnieks, Japānas Zinātnes un tehnoloģijas aģentūras speciālists; Tjeri Monbriels (Thiery Montbrial), Francijas institūta un Francijas Humanitāro un politisko zinātņu akadēmijas prezidents; Taivanas Nacionālās zinātnes padomes (NZP) un Lietuvas delegācijas; Vācijas farmaceitiskās kompānijas "Schering" (Schering Forschungsgesellschaft, SFG) pārstāvis Roberts Tilike (Robert Thielicke) ar fotogrāfu Kristiānu Šķīteru (Christian Schlüter); Ķīnas Tautas Republikas Ārlietu institūta delegācija, kuru vadīja tās prezidents Mei Zhaorongs (Mei Zhaorong); NATO programmas novērotājs un padomnieks no neatkarīgās organizācijas "Perspektīva - 2100" profesors André Staropoli (André Staropoli), Francija.

Šo tikšanos galvenā būtība ir informācijas apmaiņa un konstruktīvas sarunas par zinātnisko kontaktu paplašināšanas iespējām.

Svarīgu vietu LZA starptautiskajā sadarbībā ieņem arī *atsevišķi projekti*, daļu no kuriem akadēmija īsteno LZA Latvijas – Francijas zinātniskā informācijas centra darbības ietvaros kopā ar Francijas vēstniecību Latvijā un tās finansiālu atbalstu, veicinot kopēju zinātnisko darbu uzsākšanu ar Francijas zinātniekiem. Kopprojektu ietvaros mūsu zinātnieki dodas darba vizītēs uz Franciju, bet franču zinātnieki apmeklē Latviju. Piemēram, 2001. gada februārī darba vizitē ieradās LZA ārzemju loceklis profesors Žaks Simons (Jaques Simon), kura zinātniskā darbība ir saistīta ar molekulāro materiālu fiziku un ķīmiju, konkrēti — ar molekulāro materiālu elektrisko īpašību maiņu gāzu ietekmē. Mērķis: veidot kopēju projektu ar FEI pētnieci Intu Muzikanti, iepazīstināt Latvijas zinātniekus ar Francijas zinātnes finansēšanas sistēmu, zinātnisko institūtu struktūrām, kurās nodarbojas ar pētījumu rezultātu ieviešanu ražošanā, ar Francijas Tehnoloģisko centru darbību. Ž. Simons apmeklēja LZA FEI, Latvijas Tehnoloģisko centru, LU Cietvieu fizikas institūtu, LZA, Saeimu.

Nobeiguma stadijā ir 1996. gadā uzsāktais apjomīgais darbs pie Franču-latviešu vārdnīcas (60 000 vārdu) veidošanas. Vārdnīcas atvēršana paredzēta 2002. gada 1. jūnijā.

Ievērību pelna arī pirmo reizi franču valodā izdotā grāmata *Recherche et développement en Lettonie* (“Zinātne un attīstība Latvijā”, kas ir tulkojums no papildināta izdevuma angļu valodā). Grāmatas atvēršana notika kopā ar CD Rom *Research and Development in Latvia* angļu valodā prezentāciju martā Latvijas Zinātņu akadēmijā. Izdevumu franču valodā finansēja Francijas vēstniecība Latvijā, un īpaša pateicība par to pienākas tās kultūras un zinātnes atašejam Žanam Bodrī. Šajos izdevumos, kuru redaktors ir LZA prezidents J. Stradiņš un kuri tapuši ar IZM iniciatīvu, ietverta plaša un koncentrēta informācija par zinātni Latvijā. Uz šo pasākumu — grāmatas prezentāciju, kuru atklāja LZA viceprezidents J. Ekmanis, bija ieradušies daudzi Latvijas zinātnieki.

Turpinās sadarbības projekts starp Rīgas klinisko slimnīcu “Gaiļezers” un ASV Indiānas štata Kolumba pilsētas reģionālo slimnīcu (*Columbus City Regional Hospital*), kuru koordinē LZA. ASV ārsti nenogurstoši palīdz Latvijas kolēģiem apgūt jaunas operāciju metodes, medicīnas māsām - jaunas programmas, dāvina modernu aparātūru un jaunākos medikamentus, jaunāko literatūru, datorus. Notiek arī regulāras ASV un Latvijas ārstu apmaiņas vizites.

Starptautiskās daļas vadītāja Dr. Daina Šveica

DOKUMENTI

Deklarācija par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Daugavpils Universitātes sadarbību

Atzīmējot 80. gadskārtu, kopš likti pamati Daugavpils Universitātei, Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA) un Daugavpils Universitāte (DU) svinīgi deklarē abu zinātnisko institūciju īpašo atbildību par augstākās izglītības un zinātnes harmonisku attīstību Latgales un Sēlijas novados. LZA un DU apzinās, ka, tikai sekmīgi attīstot augstāko izglītību visos Latvijas novados un izmantojot pētījumu rezultātus tautsaimniecībā, var Latvijai nodrošināt stabilas un demokrātiskas valsts nākotni.

Abas puses konstatē, ka augstākā izglītība un zinātnē ir nonākušas nopietnas krīzes situācijā, ir nepieciešamas būtiskas reformas, to dzīļa izpratne no valsts varas institūciju un sabiedrības puses. LZA un DU, izmantojot savu autoritāti un zinātnisko potenciālu, var veicināt to šķēršļu pārvarēšanu, kas kavē šo valstij vitāli svarīgo jomu attīstību.

LZA un DU atbalsta harmonisku augstākās izglītības attīstību Latvijā atbilstoši starptautiskajiem kritērijiem un akcentē universitāšu lomu izglītības un zinātnes attīstībā Latvijas novados. Īpaša vērība jāveltī jaunas zinātnieku paaudzes sagatavošanai, kura nākotnē sekmīgi pārstāvētu Latvijas zinātni pasaule.

LZA un DU ar gandarijumu konstatē, ka LZA locekļu un zinātņu nozaru ekspertu komisijas locekļu skaitā ir arī DU zinātnieki. Tas veicina akadēmiskās vides vienoības principa īstenošanu Latvijā.

Latvijas Zinātņu akadēmija un Daugavpils Universitāte vienojas par:

- 1) sadarbību zinātniskās pētniecības veicināšanā eksakto, dabas, humanitāro un sociālo zinātņu jomā, reāli saistot pētniecību ar augstāko izglītību, padarot pētniecību par akadēmiskās un profesionālās izglītības neatņemamu sastāvdaļu;
- 2) Latvijas Zinātņu akadēmijas institūtu zinātniskā potenciāla izmantošanu Daugavpils Universitātes doktora studiju programmās;
- 3) sadarbību Daugavpils Universitātes pētniecisko institūtu veidošanā un attīstībā;
- 4) kopīgu rīcību augstākās izglītības un zinātnes prestiža celšanā Latgales, Sēlijas novados un Latvijā kopumā, zinātnes popularizāciju;

- 5) sadarbību inovāciju un ekspertīzes centru izveidošanā;
- 6) kopēju konferenču un semināru rīkošanu, starptautiskās sadarbības pasākumu īstenošanu, Austrumlatvijas un Daugavas problēmu pētniecību un risināšanu;
- 7) mecenātu un īpašu fondu piesaistīšanu pētnieku materiālam un morālam atbalstam.

Konkrētas vienošanās par deklarācijā minētajiem punktiem tiks atspoguļotas atbilstošos sadarbības līgumos.

LZA prezidents

Jānis Stradiņš

DU rektors

Jānis Pokulis

LZA viceprezidents

Juris Ekmanis

DU zinātnu prorektors

Valfrīds Paškevičs

Daugavpilī, 2001. gada 30. novembrī

Vienošanās
par Latvijas Zinātņu akadēmijas un LR Aizsardzības ministrijas
sadarbību

Pamatodamās uz Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas zinātnisko potenciālu un iestrādēm modernajās tehnoloģijās un Latvijas Republikas aizsardzības sistēmas zinātniski tehniskās modernizācijas nepieciešamību, lai nodrošinātu Latvijas integrāciju NATO un ES, Latvijas Zinātņu akadēmija un LR Aizsardzības ministrija vienojas par turpmāko:

- 1) Latvijas Zinātņu akadēmijas speciālisti kopā ar LR Aizsardzības ministrijas atbildīgajām amatpersonām regulāri analizē Latvijas aizsardzības sistēmas zinātniski tehniskās modernizācijas iespējas;
- 2) Latvijas Zinātņu akadēmija iepazistina LR Aizsardzības ministrijas pārstāvju ar zinātniskās pētniecības institūciju izstrādēm, kas varētu interesēt militāro sektoru;
- 3) LR Aizsardzības ministrija iesniedz ekspertīzei Latvijas Zinātņu akadēmijā starptautiskās sadarbības ligumus, kuros paredzēta Latvijas aizsardzības sistēmas zinātniski tehniskā modernizācija;
- 4) LR Aizsardzības ministrija kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju izstrādā priekšlikumus modernu Latvijas, ES un NATO valstu aizsardzībai aktuālu un perspektīvu izstrādību veidošanai Latvijā un iespēju robežas veicina to pieņemšanu ES un NATO aizsardzības struktūrās;
- 5) Latvijas Zinātņu akadēmija veicina Latvijas zinātnieku aktīvu piedalīšanos NATO zinātnes programmu izpildē un Baltijas aizsardzības stratēģijas zinātniskajā pamatošanā;
- 6) LR Aizsardzības ministrija kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju ik gadu organizē pārskata un plānošanas sanāksmi sadarbības jautājumos.

Konkrētu vienošanās uzdevumu izpildei LR Aizsardzības ministrija slēdz atsevišķus ligumus ar atbilstošajām Latvijas zinātniskās pētniecības institūcijām un zinātniekiem.

LZA prezidents
Jānis Stradiņš

LR aizsardzības ministrs
Girts Valdis Kristovskis

Rīgā, 2001. gada 18. decembrī

Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Latvijas balvas (kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju) nolikums

1. Balvu piešķir Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmija kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju reizi trijos gados (sākot ar 2001. gadu) par ievērojamiem sasniegumiem humanitāro zinātņu jomās, kas veicina Latvijas virzību uz Eiropas kultūras kopību, apliecina kristīgās un vispārcilvēciskās vērtības un stiprina nacionālo identitāti.

2. Balvu piešķir par darbiem filozofijā, literatūrzinātnē, mākslas zinātnēs, kultūrvēsturē, folkloristikā, valodniecībā, vēsturē, reliģijas pētniecībā. Darbi var būt: monogrāfijas, vienotas tematikas rakstu kopas, plaši komentēti zinātniski izdevumi, kas publicēti gan Latvijā, gan ārzemēs pēdējo piecu gadu laikā.

3. Balvas saņemšanai var izvērtīt tādu personu, kuras darbība ir radusi pozitīvu atsauksmi Latvijas sabiedrībā, sekmējusi tās izglītošanu, tolerantas komunikācijas veidošanu un sadarbību ar Eiropas universitatēm un zinātniskajām institūcijām.

4. Kandidātus ir tiesīgi izvērtīt Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas locekļi un Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts.

5. Pieteikumi un darbi iesniedzami līdz iepriekšējā gada 31. oktobrim LZA prezidijā. Ekspertu komisijai jāiesniedz šādi materiāli divās valodās (latviešu un angļu/vācu):

- 5.1. izvirzāmais darbs;
- 5.2. iesniegums — rekomendācija;
- 5.3. pretendenta *Curriculum vitae*.

6. Pretendentus vērtē speciāli izveidota ekspertu komisija no Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas un institūta EUROLAT pārstāvjiem, piedaloties Latvijas Zinātņu akadēmijas deleģētiem pārstāvjiem.

Balvu izsludina un rezultātus paziņo presē.

Balvu pasniedz svinīgos apstākļos.

7. Balvas lielums — 20 000 Austrijas šiliņu, kurus piešķir Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmija.

8. Bez Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Latvijas balvas (Feliksa balvas) var piešķirt arī divas veicināšanas balvas par iepriekšējos punktos paredzētas tematikas darbiem.

Katras šīs balvas lielums ir 5000 Austrijas šiliņi, kurus piešķir Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmija.

Latvijas Zinātņu akadēmijas
prezidents
Jānis Stradiņš
Rīgā

Eiropas Zinātņu un mākslu
akadēmijas prezidents
Felikss Ungers
Zalcburgā

2000.gada 24. maijā

**Latvijas Zinātņu akadēmijas, Va/s “Latvijas Gaisa Satiksme”
un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas
“Izglītībai, zinātnei un kultūrai”
vienošanās par sadarbību un gada balvām**

Lai veicinātu attīstību kosmisko informāciju tehnoloģijās, aeronavigācijas inženierzinātnēs un aeronavigācijas sakaru un radiolokācijas tehnikā, novērtētu ievērojamu Latvijas zinātnieku un praktiku devumu šajās nozarēs, kā arī vēloties iepazīstināt Latvijas sabiedrību ar jaunākajiem sasniegumiem minētajā jomā un izsakot pārliecību, ka Latvija ieiet XXI gadsimtā kā attīstīta eiropeiska kultūras un tehnoloģiju valsts, Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA), Va/s “Latvijas Gaisa Satiksme” (LGS) un Latvijas Izglītības fonda (LIF) mērķprogramma “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienojas par šādu sadarbību:

1. LZA, Va/s “Latvijas Gaisa Satiksme” un LIF mērķprogramma IZK, sākot ar 2001. gadu iedibina 2 Gada balvas ievērojamiem Latvijas zinātniekim un praktiķiem par izcilu veikumu vai mūža devumu kosmisko informāciju tehnoloģijā, inženierizstrādēs aeronavigācijas sakaru un radiolokācijas tehnikā.

Balvas tiek piešķirtas reizi divos gados.

2. Jebkuram zinātniekam un praktiķim LZA, LGS un LIF mērķprogramma IZK balvu piešķir tikai vienu reizi mūžā.

3. Gada balvām tiek izgatavota un pasniegta speciāla piemiņas medaļa, diploms un stipendija Ls 1000,- (bez nodokļiem).

4. Līdzekļus balvām finansiāli nodrošina LGS. Stipendiju izmaksāšanu nodrošina LIF mērķprogramma IZK.

Balvas piešķir LZA, LGS un LIF mērķprogrammas IZK ekspertu komisija, kura sastāv no 7 locekļiem. Ekspertu komisijas līdzpriekšsēdētāji ir LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodalas (FTZN) priekšsēdētājs un LGS prezidents. Pārējie ekspertu komisijas locekļi ir divi LZA akadēmiķi, kuru kandidatūras izvirza FTZN un apstiprina LZA Prezidijs, divi LGS pārstāvji, kurus apstiprina prezidents un LIF mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” padomes priekšsēdētājs.

5. Pieteikto pretendantu kandidatūras balvu saņemšanai izvērtē ekspertu komisija un savu lēmumu pieņem, aizklāti balsojot. Komisijas līdzpriekšsēdētājiem ir veto tiesības pretendantu apstiprināšanā.

6. Pretendentus balvu saņemšanai var izvirzīt LZA locekļi, Latvijas zinātnisko institūtu padomes, LGS, universitāšu un augstskolu senāti, fakultāšu domes ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms balvas piešķiršanas. Pazīņojums par balvas izsludināšanu tiek publicēts presē.

7. Izvirzot kandidātus LZA – LGS balvai, divos eksemplāros iesniedzami šādi dokumenti:

7.1. Motivēts izvirzītāja iesniegums;

7.2. Ziņas par kandidātu (*Curriculum vitae*), norādot darba un mājas adresi, telefonu, personas kodu, elektroniskā pasta adresi.

7.3. Izvirzītāja vai kandidāta parakstīta iesniegtā darba (darbu) anotācija latviešu valodā (darba nosaukums arī angļu valodā).

7.4. Izvirzītais darbs (darbu kopa).

8. Balvas tiek pasniegtas svinīgā ceremonijā LZA, LGS un LIF mērķprogrammas IZK pārstāvju klātbūtnē. Balvas pasniedz LZA prezidents un LGS prezidents. Balvas pasniegšanas vietu un laiku nosaka pēc abu pušu vienošanās.

9. Apbalvoto zinātnisko darbu viens eksemplārs tiek nodots glabāšanā Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā, otrs — LIF mērķprogrammas IZK birojā.

LZA prezidents

Jānis Stradiņš

Va/s “Latvijas Gaisa Satiksme” prezidents

Edijs Kizenbahs

LIF mērķprogrammas IZK

Padomes priekšsēdētājs

Imants Meirovics

Rīgā, 2001. gada 5. aprīlī

Latvijas Zinātņu akadēmijas, SIA *Lattelekom* un
Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas
“Izglītībai, zinātnei un kultūrai”
vienošanās par sadarbību un gada balvām

Lai veicinātu Latvijas zinātnes un modernās tehnoloģijas attīstību telekomunikāciju nozarē un novērtētu Latvijas zinātnieku, praktiku un jauno topošo zinātnieku (doktorandu) ieguldījumu šajā procesā, kā arī vēloties veicināt un atbalstīt humanitārās zinātnes, Latvijas Zinātņu akadēmija (LZA), SIA *Lattelekom* un Latvijas Izglītības fonda (LIF) mērķprogramma “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” (IZK) vienojas par šādu sadarbību:

1. LZA, SIA *Lattelekom* un LIF mērķprogramma IZK, sākot ar 2001. gadu, iedibina divas Gada balvas ievērojamiem zinātniekiem un radošiem praktiķiem telekomunikāciju nozarē un sociāli humanitārajās zinātnēs par izcilu veikumu vai mūža darba devumu un divas Gada balvas topošajiem zinātniekiem par pētijumiem telekomunikācijas nozarē un sociāli humanitārajās zinātnēs.
2. Jebkuram zinātniekam un praktiķim Gada balvu piešķir tikai vienu reizi mūžā.
3. Gada balvām tiek izgatavotas un pasniegtas speciālas piemiņas medaļas, diploms un stipendija — zinātniekiem un praktiķiem 1000 Ls, topošajiem zinātniekim 300 Ls (bez nodokļa).
4. Līdzekļus balvām finansiāli nodrošina SIA *Lattelekom*, bet stipendiju izmaksāšanu nodrošina LIF mērķprogramma IZK.
5. Pretendentus balvas saņemšanai var izvirzīt LZA locekļi, Latvijas zinātnisko institūtu padomes, SIA *Lattelekom*, universitāšu senāti un fakultāšu domes ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms balvas piešķiršanas. Paziņojums par balvas piešķiršanu tiek publicēts presē.
6. Balvas piešķir LZA, SIA *Lattelekom* un LIF mērķprogrammas IZK ekspertu komisija, kura sastāv no septiņiem locekļiem. Ekspertu komisijas līdzpriekšsēdētāji ir LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas (LZA FTZN) priekšsēdētājs un SIA *Lattelekom* prezidents.

Pārējie ekspertu komisijas locekļi ir divi LZA akadēmiķi, kuru kandidatūras izvirza LZA FTZN – HSZN (Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa) un apstiprina LZA prezidijs, divi SIA *Lattelekom* pārstāvji, kurus apstiprina SIA *Lattelekom* prezidents, un LIF mērķprogrammas IZK padomes priekšsēdētājs. Ekspertu komisija savu lēmumu pieņem, aizklāti balsojot. Komisijas līdzpriekšsēdētājiem ir veto tiesības pretendētu apstiprināšanā.

7. Izvirzot pretendentus LZA – SIA *Lattelekom* balvai, jāiesniedz šādi dokumenti divos eksemplāros:

7.1. Motivēts izvirzītāja iesniegums.

7.2. Ziņas par pretendantu (*Curriculum vitae*), norādot darba un mājas adresi, telefonu, personas kodu, elektroniskā pasta adresi.

7.3. Izvirzītāja vai pretendenta parakstīta iesniegtā darba (darbu) anotācija latviešu valodā (darba nosaukums arī angļu valodā).

7.4. Izvirzītā darba (darbu kopas) aprakstoša un grafiskā daļa.

8. Balvas tiek pasniegtas svītīgā ceremonijā LZA, SIA *Lattelekom* un LIF mērķprogrammas IZK pārstāvju klātbūtnē. Balvas pasniedz LZA un SIA *Lattelekom* prezidenti. Balvas pasniegšanas vietu un laiku nosaka pēc abu pušu vienošanās.

9. Apbalvoto zinātnisko vai praktisko darbu viens eksemplārs tiek nodots glabāšanai Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā, otrs – LIF mērķprogrammas IZK birojā. Informāciju par balvām laureātiem ievieto internetā LZA un SIA *Lattelekom* mājas lapās.

LZA prezidents

Jānis Stradiņš

SIA *Lattelekom* prezidents

Gundars Strautmanis

LIF mērķprogrammas IZK
Padomes priekšsēdētājs

Imants Meirovics

Rīgā, 2001. gada 17. maijā

Latvijas Zinātņu akadēmijas un Rīgas domes Rīgas balvas iedibināšanas līgums

Latvijas Zinātņu akadēmija tās prezidenta Jāņa Stradiņa personā (turpmāk tekstā — Akadēmija) un Rīgas dome tās priekšsēdētāja Gundara Bojāra personā (turpmāk tekstā — Dome) noslēdz sekojošu līgumu:

1. Dome un Akadēmija vienojas kopīgi organizēt ikgadēju pasākumu “Rīgas balva” (turpmāk tekstā — Balva), kura ietvaros 2002. gada novembra beigās tiek pasniegta pirmā balva par nozīmīgāko zinātnisko pētījumu Rīgas vēsturē un kultūrvēsturē, arhitektūras un mākslas vēsturē, etnogrāfijā, demogrāfijā un etnisko attiecību izpētē, ģeogrāfijā, ekoloģijā un citās nozarēs, kas saistītas ar Rīgas attīstību.
2. Balvas iedibināšanu Dome un Akadēmija pasludina 2001.gada 5.decembrī grāmatas “Skats uz Rīgu” prezentācijā — Rīgas astoņsimtgades izskanā.
3. Dome uzņemas finansēt, sākot no 2002. gada, Rīgas balvu līdz 5000,00 Ls (pieci tūkstoši latu, 00 santīmi) apmērā.
4. Akadēmija apņemas nodrošināt Balvas ekspertu komisiju un balvas kandidātu atlasi, izvērtēšanu, veikt nominēšanu kopā ar sadarbības partneriem.
5. Akadēmija nodrošina, ka visos reklāmas un publicitātes pasākumos kā partneri tiek minētas abas līguma slēdzēju putas.
6. Pusēm savstarpēji vienojoties, Akadēmija balvas summas paplašināšanai var iesaistīt arī citus sponsorus.
7. Jebkuri grozījumi un papildinājumi līgumā izdarāmi rakstveidā, pusēm savstarpēji vienojoties un parakstot atsevišķu vienošanos, kura no tās parakstīšanas brīža kļūst par šī līguma neatņemamu sastāvdaļu.
8. Domstarpības putas risinās savstarpēju sarunu ceļā. Ja pušu vienošanās nav iespējama sarunu ceļā, tad domstarpības tiek atrisinātas Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
9. Līgums sastādīts un parakstīts divos eksemplāros, pa vienam eksemplāram katrai līgumslēdzēja pusei.
10. Līgums stājas spēkā no parakstīšanas brīža un ir spēkā līdz saistību izpildei.

LZA prezidents *Jānis Stradiņš*

Rīgas domes priekšsēdētājs
Gundars Bojārs

Rīgā, 2001. gada 5. decembrī

Latvijas Zinātņu akadēmijas un SIA “Biznesa augstskola Turība” Rīgas balvas iedibināšanas līgums

Latvijas Zinātņu akadēmija tās prezidenta Jāņa Stradiņa personā (turpmāk tekstā — Akadēmija) un SIA “Biznesa augstskola Turība” valdes priekšsēdētāja Jura Birznieka personā (turpmāk tekstā — Augstskola) noslēdz sekojošu līgumu:

1. Akadēmija un Augstskola vienojas kopīgi organizēt ikgadēju pasākumu “Rīgas balva” (turpmāk tekstā — Balva), kura ietvaros 2002. gada novembra beigās tiek pasniegta pirmā balva par nozīmīgāko zinātnisko pētījumu Rīgas vēsturē un kultūrvēsturē, arhitektūras un mākslas vēsturē, etnogrāfijā, demogrāfijā un etnisko attiecību izpētē, ģeogrāfijā, ekoloģijā un citās nozarēs, kas saistītas ar Rīgas attīstību.

2. Balvas iedibināšanu Akadēmija un Augstskola pasludina 2001.gada 5. decembrī grāmatas “Skats uz Rīgu” prezentācijā — Rīgas astoņsimtgades izskanā.

3. Augstskola uzņemas finansēt, sākot no 2002. gada, kā arī turpmāk katrā gada Rīgas balvu 1000,00 Ls (viens tūkstotis lati, 00 santīmi) apmērā.

4. Augstskola apņemas veikt visus ar Balvas izsludināšanu, pasniegšanu un nominācijas ceremonijas organizēšanu saistītos pasākumus. Augstskola arī piesaista šim mērķim sponsoru līdzekļus.

5. Akadēmija apņemas nodrošināt Balvas ekspertu komisiju un balvas kandidātu atlasi, izvērtēšanu, veikt nominēšanu kopā ar sadarbības partneriem.

6. Akadēmija nodrošina, ka visos reklāmas un publicitātes pasākumos kā organizatori tiek minētas abas līguma slēdzēju puses.

7. Pusēm savstarpēji vienojoties, Akadēmija balvas summas paplašināšanai var iesaistīt arī citus sponsors.

8. Domstarpības puses risinās savstarpēju sarunu ceļā. Ja pušu vienošanās nav iespējama sarunu ceļā, tad strīdi un domstarpības tiek risināti Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

9. Jebkuri grozījumi un papildinājumi līgumā izdarāmi rakstveidā, pusēm savstarpēji vienojoties un parakstot atsevišķu vienošanos, kura no tās parakstīšanas brīža kļūst par šī līguma neatņemamu sastāvdaļu.

10. Līgums sastādīts un parakstīts divos eksemplāros, pa vienam eksemplāram katrai līgumslēdzēja pusei.

11. Līgums stājas spēkā no parakstīšanas brīža un ir spēkā līdz saistību izpildei.

LZA prezidents *Jānis Stradiņš*

SIA “Biznesa augstskola Turība”
Valdes priekšsēdētājs *Juris Birznieks*

Rīgā, 2001. gada 5. decembrī

LZA GADAGRĀMATĀS PUBLICĒTO DOKUMENTU RĀDĪTĀJS

LR likumi, normatīvie akti, koncepcijas

	Gads, lpp.
Latvijas Republikas likumdošana par LZA statusu	1995: 7
Latvijas Republikas Augstskolu likums (izraksts)	1996: 119
Likums “Par valsts nozīmes izglītības, kultūras un zinātnes objektiem un nacionālajām sporta bāzēm”	1996: 124
Latvijas Republikas Ministru kabineta Nolikums par valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu	1996: 115
LR MK Nolikums par Valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu	1998: 158
Zinātnieka ētikas kodekss	1998: 145
Latvijas Republikas likums “Par zinātnisko darbību”	1999: 219
Latvijas Republikas Zinātnes attīstības nacionālā koncepcija	1999: 205

LZA normatīvie dokumenti

LZA Harta (un turpmāk katru gadu)	1992/93: 7
LZA Statūti (un turpmāk katru gadu)	1992/93: 12
LZA simbolika (krāsas, ģerbonis, karogs)	1992/93: 25
Nolikums par LZA Valdi (1994)	1995: 116
LZA valdes nolikums (1998)	1999: 238
Nolikums par LZA goda doktora (<i>Dr.h.c.</i>) grāda piešķiršanas kārtību	1995: 118
Pagaidu nolikums par LZA vēlēšanām	1995: 121
LZA Uzraudzības padomes nolikums	1999: 236
Nolikums par LZA locekļu pārvēlēšanām sakarā ar pastāvīgās dzīves vietas maiņu	1999: 240
Nolikums par jaunu LZA locekļu vēlēšanām	2000: 194

LZA paziņojumi

LZA aicinājums valsts varas institūcijām par latviešu valodu	1999: 198
LZA vēstījums sakarā ar Salaspils pētnieciskā kodolreaktora darbības apstādināšanu	1999: 199
LZA paziņojums par kādu bēdīgu un pamācošu pagātnes lappus	
Latvijas bioloģijas un lauksaimniecības zinātnu vēsturē	1999: 201
Augstākās izglītības padomes, Latvijas Zinātnes padomes un LZA atklātā vēstule sakarā ar budžeta samazināšanu augstākajai izglītībai un zinātnei	1999: 203
LZA paziņojums par ozona slāņa sarukšanas bīstamajām sekām	2001: 186
LZA aicinājums pievērst īpašu uzmanību valsts intelektuālā potenciāla saglabāšanai un attīstībai	2001: 189

Sadarbības līgumi

LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums	1997: 138
Deklarācija par sadarbību starp LZA un Latvijas Universitāti	2000: 186
LZA un Latvijas Kultūras fonda sadarbības līgums	2000: 188
LZA un Latvijas Reģionālās arhitektūras akadēmijas sadarbības līgums	2001: 191
Deklarācija par sadarbību starp LZA un Rīgas Tehnisko universitāti .	2001: 192
Deklarācija par Latvijas Zinātnu akadēmijas un Daugavpils Universitātes sadarbību	2002: 190
Vienošanās par Latvijas Zinātnu akadēmijas un LR aizsardzības ministrijas sadarbību	2002: 192

Līgumi, balvu un fondu nolikumi

Nolikums par LZA Sociālās palīdzības fondu	1995: 120
LZA Magdas un Hermaņa Štaudingeru fonda noteikumi	1996: 114
LZA un publiskās a/s “Grindeks” vienošanās par sadarbību un a/s “Grindeks” gada balvām un prēmijām zinātnē	1999: 233
LZA un a/s “Aldaris” vienošanās par sadarbību un a/s “Aldaris” gada balvām zinātnē	1999: 234
Nolikums par LZA un pva/s “Latvenergo” Gada balvu inženierzinātnēs un enerģētikā piešķiršanas kārtību	2000: 190

LZA, a/s “Dati” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2000: 192
Nolikums par LZA un a/s “RD ALFA” balvām fizikā un tās inžnierielietojumos un to piešķiršanas kārtību	2001: 194
LZA, firmas “ITERA Latvija” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2001: 196
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Latvijas balvas (kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju) nolikums	2002: 193
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Va/s “Latvijas Gaisa Satiksme” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2002: 195
Latvijas Zinātņu akadēmijas, SIA <i>Lattelekom</i> un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2002: 197
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Rīgas domes Rīgas balvas iedibināšanas līgums	2002: 199
Latvijas Zinātņu akadēmijas un SIA “Biznesa augstskola Turība” Rīgas balvas iedibināšanas līgums	2002: 200

Starptautiskā sadarbība. Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju
sadarbība

Igaunijas, Lietuvas, Latvijas Zinātņu akadēmiju prezidiju kopējās sēdes protokols	1990: 39
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Igaunijas Zinātņu akadēmijas un Lietuvas Zinātņu akadēmijas līgums par zinātnisko sadarbību	1992: 52
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Lietuvas Zinātņu akadēmijas un Igaunijas Zinātņu akadēmijas prezidiju kopīgais Komunikē (Vilņa, 12.11.1991)	1992: 54
Igaunijas, Latvijas un Lietuvas zinātņu akadēmiju vadītāju apspriedes komunikē	1996: 111
Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas parlamentiem	1996: 113
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē ..	1997: 124
Baltijas zinātņu akadēmiju prezidentu kopīgais paziņojums	1997: 128

Baltijas valstu zinātņu akadēmiju komunikē “Par kopīgām pētījumu programmām”	1997: 129
Programma “Enerģētika”	1997: 130
Programma “Baltijas jūra”	1997: 131
Programma “Baltonika”	1997: 133
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju 1997.gada konferences dokumenti	1998: 152
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1998: 152
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmes protokols	1998: 154
Trešās Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1999: 191
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmes protokols	1999: 194
Baltijas studiju veicināšanas asociācijas un Baltijas valstu zinātņu akadēmiju vienošanās memorands	1999: 197
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	2000: 173
<i>J. Stradiņš.</i> Atklāšanas runa 7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē	2000: 176
<i>V. Viķe-Freiberga.</i> Uzruna 7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē	2000: 180
7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferences rezolūcija	2000: 184

Starptautiskā sadarbība. Divpusējās sadarbības līgumi

Vienošanās memorands par zinātnisko sadarbību starp Londonas Karalisko biedrību un LZA	1992: 46
LZA un Norvēģijas Zinātnes un literatūras akadēmijas zinātniskās sadarbības līgums	1992: 46
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas un LZA sadarbības līgums	1992: 48
Eiropas–Latvijas institūts kultūras un zinātniskai apmaiņai (Konstitūcija)	1992: 49
LZA un Somijas akadēmijas sarunu memorands	1992: 51
UNESCO un LZA zinātniskās sadarbības līgums	1998: 156
LZA noteikumi par piedalīšanos starptautiskajās zinātniskās apmaiņas programmās	1997: 136

Starptautiskā sadarbība. Zinātnes attīstības vispārīgās problēmas

- J. Stradiņš.* “Zinātne XXI gadsimtam — jaunas saistības”. Runa
Pasaules zinātnes konferencē Budapeštā (1999. gada jūnijā—jūlijā) . . . 2000: 161
Pasaules zinātnes konferences Budapeštā Deklarācija par zinātni un
zinātnes sasniegumu izmantošanu (1999. gada 1. jūlijā) 2000: 164
Pāreja uz ilgtspēju 21. gadsimtā. Pasaules zinātņu akadēmiju
paziņojums (Tokija, 2000. gada maijs) 2001: 179

GALVENĀS ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS UN IESTĀDES LATVIJĀ

Gadagrāmatas šīs nodaļas mērķis — dot ieskatu Latvijas zinātnes struktūrā vispār. Diemžēl šīs pārskats nav pilnīgs, jo no zinātniskajiem institūtiem tajā ietverti tikai tie, kuriem ir juridiskas personas tiesības, bet nav minētas universitāšu citas struktūrvienības.

LATVIJAS REPUBLIKAS IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRĪJA

Valņu ielā 2, Rīga, LV 1050
Tel.: 7226209. Fakss: 7223105. E pasts: izm@izm.lv
<http://www.izm.gov.lv>

Ministrs Kārlis GREIŠKALNS

*Ministra padomnieks augstākās izglītības un zinātnes jautājumos
LZA īst.loc. Dr.habil.biol. Pēteris CIMDIŅŠ*

Tel.: 9437830. Fakss: 4207229. E pasts: peteris@va.lv

Valsts sekretāra vietnieks zinātnes jautājumos Dr.sc.ing. Valdis EGLE

Tel.: 7223425. Fakss: 7229031. E pasts: eglev@lanet.lv

Augstākās izglītības un zinātnes departaments

Direktors Dr.chem. Jānis ČAKSTE

Tel.: 7225260. Fakss: 7243126. E pasts: jcakste@lanet.lv

Direktora vietnieks Dr.sc.ing. Anatolijs MELNIS

Tel.: 7225533. Fakss: 7243126. E pasts: melnis@izm.lv

Zinātnes nodaļas vadītāja Dr.biol. Maija BUNDLE

Tel.: 7222749. Fakss: 7243126. E pasts: maijab@lanet.lv

Vecākais referents Dr.habil.phys. Vilnis DIMZA

Tel.: 7223425. Fakss: 7243126. E pasts: dimza@lanet.lv

Vecākais referents Dr.silv. Andris AIRE

Tel.: 7225260. Fakss: 7243126. E pasts: aire@lanet.lv

Vecākā referente Dace TIRZĪTE

Tel.: 7225260. Fakss: 7243126. E pasts: aizd@izm.gov.lv

LATVIJAS ZINĀTNES PADOME

Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV-1050

Tel.: 7223480. Fakss: 7223211. E pasts: lzp@lza.lv
<http://www.lzp.lv>

Padomes priekšsēdētājs Juris JANSONS, LZA īst.loc. Dr.habil.sc.ing.

Tel.: 7551145. Fakss: 7920467. E pasts: jansons@edi.lv

Priekšsēdētāja vietnieks Juris EKMANIS, LZA īst.loc. Dr.habil.phys.

Tel.: 7223644, 7551373. Fakss: 7821153, 7550839. E pasts: ekmanis@lza.lv

Padomes locekļi

Ivars BILJINSKIS, LZA īst.loc. Dr.habil.sc.comp.

Tel.: 7554500. Fakss: 7555337. E pasts: bilinsk@edi.lv

Edīte BIRĢELE, Dr.habil.biol.

Tel.: 30 27664. Fakss: 30 27238. E pasts: ebirgele@cs.llu.lv

Valdis EGLE, Dr.sc.ing.

Tel.: 7223425. Fakss: 7243126. E pasts: eglev@lanet.lv

Ivars GODMANIS, Dr.phys.

Tel.: 7087225. Fakss: 7087225.

Jānis GRABIS, LZA kor.loc. Dr.habil.sc.ing.

Tel.: 7944711. Fakss: 7901257. E pasts: nki@nki.lv

Elmārs GRĒNS, LZA īst.loc. Dr.habil.biol.

Tel.: 7808201. Fakss: 7442407. E pasts: grens@biomed.lu.lv

Aleksandrs JEMEĻJANOVS, LZA īst.loc. Dr.habil.agr.

Tel.: 7976654. Fakss: 7976655. E pasts: sigra@lis.lv

Ivars KALVINŠ, LZA īst.loc. Dr.habil.chem.

Tel.: 7553233. Fakss: 7541644. E pasts: kalvins@osi.lv

Ivars KNĒTS, LZA īst.loc. Dr.habil.sc.ing.

Tel.: 7089300. Fakss: 7820094. E pasts: knets@latnet.lv

Janīna KURSĪTE-PAKULE, LZA īst.loc. Dr.habil.philol.

Tel.: 7034840. Fakss: 7034809. E pasts: filfak@lanet.lv

Iveta OZOLANTA, Dr.habil.med.

Tel.: 7452152. Fakss: 7828155. E pasts: iveta@adm.aml.lv

Baiba RIVŽA, LZA īst.loc. *Dr.habil.oec.*

Tel.: 7223392. Fakss: 7220423. E pasts: aip@aip.lv

Andrejs SILIŅŠ, LZA īst.loc. *Dr.habil.phys.*

Tel.: 7211405. Fakss: 7821153. E pasts: silins@lza.lv

Jānis STRADIŅŠ, LZA īst.loc. *Dr.habil.chem., Dr.hist.h.c.*

Tel.: 7213663, 7555987. Fakss: 7821153. E pasts: lza@lza.lv

Aivars TABUNS, LZA kor.loc. *Dr.sc.soc.*

Tel.: 7227110. Fakss: 7210806. E pasts: atabuns@lza.lv

Pēteris ZĀLĪTIS, LZA kor.loc. *Dr.habil.silv.*

Tel.: 7942895. Fakss: 7949718. E pasts: zalitis@silava.lv

Vitālijs ZELČS, LZA kor.loc. *Dr.geol.*

Tel.: 7332566. Fakss: 7332704. E pasts: vzelcs@latnet.lv

Henriks ZENKEVIĀCS, LZA kor.loc. *Dr.habil.biol.*

Tel.: 7945434. Fakss: 7944986. E pasts: zenkevics@email.lubi.edu.lv

Zinātnes padomes valde

Juris JANSONS, Juris EKMANIS, Edīte BIRĢELE, Valdis EGLE,
Elmārs GRĒNS, Janīna KURSĪTE-PAKULE, Iveta OZOLANTA, Jānis STRADIŅŠ.

Ekspertru grupa, kas piedalās valdes sēdēs

Ivars KNĒTS, Tālis MILLERS, Andrejs SILIŅŠ, Aivars TABUNS,
Pēteris ZVIDRIŅŠ.

Zinātnes padomes sekretariāts

Zinātniskais sekretārs Miervaldis VAIVARΣ, *Dr.sc.ing.*

Tel.: 7223480. Fakss: 7223211. E pasts: vaivars@lza.lv

Zinātniskā sekretāra vietniece Gaļina KAĻININA

Tel.: 7225164. Fakss: 7223211. E pasts: lzp@lza.lv

Galvenā speciāliste Irīna SOLOMENŅIKOVA, *Dr.chem.*

Tel.: 7223211. Fakss: 7223211. E pasts: irina@lza.lv

Vecākā speciāliste Māra PUTNIŅA

Tel.: 7223211. Fakss: 7223211. E pasts: putnina@lza.lv

Galvenā grāmatvede Mirdza SERGEJEVA

Tel.: 7223285. Fakss: 7223211. E pasts: mirdza@lza.lv

Zinātnes starptautiskās koordinācijas centrs

Vadītāja Māra SNIKERE

Tel.: 7089313. Fakss: 7089312. E pasts: snikere@latnet.lv

Zinātnes padomes nozaru ekspertu komisiju priekšsēdētāji

1. Informātika

Jānis BĀRZDINŠ, LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.comp.*

Tel.: 7224363. Fakss: 7820153. E pasts: janis.barzdins@mii.lu.lv

2. Mehānika, mašīnbūve, enerģētika

Vitauts TAMUŽS, LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.*

Tel.: 7543306. Fakss: 7920467. E pasts: tamuzs@pmi.lv

3. Fizika, matemātika, astronomija

Donats MILLERS, *Dr.habil.phys.*

Tel.: 7261305. Fakss: 7112583. E pasts: dmillers@latnet.lv

4. Ķīmija

Edmunds LUKEVICS, LZA īst.loc. *Dr.habil.chem.*

Tel.: 7551822. Fakss: 7550338. E pasts: lukevics@osi.lv

5. Tehnoloģijas (ķīmijas, materiālu, farmācijas) zinātniskie pamati

Mārtiņš KALNINŠ, LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.*

Tel.: 7089218. Fakss: 7615765. E pasts: martinsk@parks.lv

6. Bioloģija, ekoloģija, ģeogrāfija, ģeoloģija

Viesturs MELECIS, *Dr.biol.*

Tel.: 7944988. Fakss: 7944986. E pasts: vmelecis@email.lubi.edu.lv

7. Molekulārā bioloģija, mikrobioloģija, biotehnoloģija, virusoloģija

Uldis VIESTURS, LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.*

Tel.: 7034884, 7553063. Fakss: 7550635, 7034885. E pasts: koks@edi.lv, lumbi@lanet.lv

8. Medicīnas zinātnes

Agris MARTINSONS, *Dr.habil.med.*

Tel.: 9550030. Fakss: 7614168. E pasts: agrism@latnet.lv

9. Lauksaimniecības zinātnes

Antons RUŽA, *Dr.habil.agr.*

Tel./fakss: 30 05629. E pasts: aruza@cs.llu.lv

10. Vēsture (tai skaitā kultūras vēsture)

Andrejs VASKS, LZA kor.loc. *Dr.habil.hist.*

Tel.: 7280874. Fakss: 7225044. E pasts: vasks@lanet.lv

11. Valodniecība, literatūrzinātne, folkloristika, mākslas zinātnes

Benedikts KALNAČS, LZA kor.loc. *Dr.habil.philol.*

Tel.: 7229017. Fakss: 7229017. E pasts: litfom@lza.lv

12. Filozofija, socioloģija, psiholoģija, pedagoģija

Ella BUCENIECE, *Dr.phil.*

Tel.: 7226470. Fakss: 7210806. E pasts: imants@tesla.sal.lv

13. Ekonomikas zinātnes, juridiskās zinātnes

Andris SPROĢIS, *Dr.habil.oec.*

Tel./fakss: 7569197. E pasts: asprogis@latnet.lv

14. Mežzinātnes

Henns TUHERMS, *Dr.habil.sc.ing.*

Tel.: 30 29184. Fakss: 30 29184. E pasts: henn@cs.llu.lv

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS PADOME

Meistaru ielā 21, Rīga, LV-1050

Tel.: 7223392. Fakss: 7220423. E pasts: aip@aip.lv
<http://www.aip.lv>

Padomes priekšsēdētāja Baiba RIVŽA, Dr.habil.oec.

Tel.: 7223392. Fakss: 7220423. E pasts: aip@aip.lv, rivza@cs.llu.lv

Priekšsēdētājas vietnieks Juris EKMANIS, Dr.habil.phys.

Tel.: 7223644. Fakss: 7821153. E pasts: ekmanis@lza.lv

VALSTS ZINĀTNISKĀS KVALIFIKĀCIJAS KOMISIJA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7223931. Fakss: 7821153. E pasts: alma@lza.lv

Komisijas priekšsēdētājs LZA īst.loc. Dr.habil.chem. Raimonds VALTERS

Zin. sekretāre Dr.chem. Alma EDŽIŅA

VALSTS EMERITĒTO ZINĀTNIEKU PADOME

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524
Tel.: 7220725. Fakss: 7821153. E pasts: chem@lza.lv

Padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. Dr.habil.biol. Mārtiņš BEĶERS
Zin. sekretāre Dr.chem. Baiba ĀDAMSONE

LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTNU AKADĒMIJA

Republikas laukumā 2, Rīga, LV 1981
Tel./Fakss: 7027343. E pasts: llmza@latnet.lv
<http://www.llmza.lv>

Prezidente LZA īst.loc. Dr.habil.oec. Baiba RIVŽA

Viceprezidenti: LZA īst.loc. Dr.habil.agr., Dr.med.vet. Aleksandrs JEMEĻJANOVS
LZA īst.loc. Dr.habil.sc.ing. Uldis VIESTURS
Dr.sc.ing. Pēteris BUŠMANIS

Zinātniskais sekretārs Dr.agr. Mārtiņš BELICKIS

LATVIJAS ZINĀTNIEKU SAVIENĪBA

Akadēmijas laukumā 1 (611a. ist.), Rīga, LV 1524
Tel./fakss: 7212706. E pasts: lzs@lza.lv
<http://www.lvzs.lv>

Valdes priekšsēdētājs Dr.habil.hist., Dr.geogr. Jānis ŠTRAUHMANIS

LATVIJAS UNIVERSITĀTES UN AUGSTSKOLAS

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1098
Tel.: 7034301. Fakss: 7034302.
<http://www.lu.lv/>

Rektors LZA īst.loc. Dr.habil.phys. Ivars LĀCIS
Tel.: 7034301. E pasts: ilacis@latnet.lv

Zinātņu prorektors LZA īst.loc. Dr.habil.biol. Indriķis MUIŽNIEKS
Tel.: 7034401. E pasts: indrikis@latnet.lv

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE

Kaļķu ielā 1, Rīga, LV 1658

Tel.: 7089300. Fakss: 7820094. E pasts: rtu@adm.rtu.lv, knets@latnet.lv
<http://www.rtu.lv/>

Rektors LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Ivars KNĒTS

Zinātņu prorektors LZA kor.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Leonids RIBICKIS

LATVIJAS SPORTA PEDAGOĢIJAS AKADĒMIJA

Brīvibas gatvē 333, Rīga, LV 1006

Tel.: 7543433. Fakss: 7543480. E pasts: office@lspa.lanet.lv
<http://lspa.lanet.lv/>

Rektors *Dr.paed.* Uldis GRĀVĪTIS

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTE

Vienības ielā 13, Daugavpils, LV 5400

Tel.: 54 22180. Fakss: 54 22890. E pasts: dau@dau.lv
<http://www.dpu.lv/>

Rektors *Dr.habil.paed.* Jānis POKULIS

LIEPĀJAS PEDAGOĢIJAS AKADĒMIJA

Lielā ielā 14, Liepāja, LV 3401

Tel.: 34 23568. Fakss: 34 24223. E pasts: lpa@lieppa.lv
<http://www.cs.lpu.lv/>

Rektore *Dr.philol.* Gunta SMILTNIECE

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTE

Lielā ielā 2, Jelgava, LV 3001

Tel.: 30 22584. Fakss: 30 27238. E pasts: rector@cs.llu.lv
<http://www.llu.lv/LLU.html>

Rektors *Dr.sc.ing.* Pēteris BUŠMANIS

Zinātņu prorektors *Dr.habil.sc.ing.* Pēteris RIVŽA

Tel.: 30 05633. Fakss: 30 05685. E pasts: rivza@cs.llu.lv

LATVIJAS MEDICĪNAS AKADĒMIJA

Dzirciema ielā 16, Riga, LV 1007
Tel.: 7459752. Fakss: 7828155. E pasts: rsu@adm.aml.lv
<http://www.aml.lv/>

Rektors *Dr.habil.med.* Jānis VĒTRA

Zinātņu prorektore *Dr.habil.med.* Iveta OZOLANTA

LATVIJAS MĀKSLAS AKADĒMIJA

Kalpaka bulv. 13, Riga, LV 1050
Tel.: 7326068. Fakss: 7228963. E pasts: kampars@latnet.lv
<http://www.lma.lv>

Rektors Jānis Andris OSIS

J. VĪTOLA LATVIJAS MŪZIKAS AKADĒMIJA

Kr. Barona ielā 1, Riga, LV 1050
Tel.: 7228684. Fakss: 7820271. E pasts: latmusic@lanet.lv
<http://www.lmuza.lv/academy/>

Rektors Juris KARLSONS

LATVIJAS POLICIJAS AKADĒMIJA

Ezermalas ielā 8, Riga, LV 1014
Tel.: 7552422. Fakss: 7551070. E pasts: inguna@polak.edu.lv
<http://www.polak.edu.lv/>

Rektors *Dr.iur.* Zenons INDRIKOVS

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA

Ludzas ielā 24, Riga, LV 1003
Tel.: 7140175. Fakss: 7141012. E pasts: admin@lka.edu.lv
<http://www.lka.edu.lv/>

Rektors LZA kor.loc. *Dr.habil.art.* Pēteris LAKIS

LATVIJAS NACIONĀLĀ AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJA

Ezermalas ielā 6/8, Riga, LV 1014
Tel.: 7541120. Fakss: 7550317. E pasts: post@mil.lv
<http://www.mil.lv/>

Rektors Juris MAKLAKOVS

LATVIJAS JŪRAS AKADĒMIJA

Kronvalda bulv. 6, Riga, LV 1206

Tel.: 7321161. Fakss: 7830138. E pasts: lma@lama.lv

Rektors *Dr.sc.ing.* Jānis BĒRZIŅŠ

RĪGAS EKONOMIKAS AUGSTSKOLA

Strēlnieku ielā 4a, Riga, LV 1010

Tel.: 7015800. Fakss: 7830249. E pasts: office@sseriga.edu.lv

<http://www.sseriga.edu.lv>

Rektors Anderss PĀLZOVS (*Anders Paalzow*)

RĒZEKNES AUGSTSKOLA

Atbrīvošanas alejā 90, Rēzekne, LV 4600

Tel.: 46 23709. Fakss: 46 25901. E pasts: ra@ru.lv

<http://www.ru.lv/>

Rektore *Dr.sc.ing.* Irēna SILINEVIČA

RĪGAS PEDAGOĢIJAS UN IZGLĪTĪBAS VADĪBAS AUGSTSKOLA

Imantas 7. līnijā 1, Riga, LV 1083

Tel.: 7808010. Fakss: 7808034. E pasts: rpiva@rpiva.lv

<http://www.rpiva.lv/>

Rektors *Dr.sc.ing., Dr.paed.* Juris STABIŅŠ

VENTSPILS AUGSTSKOLA

Inženieri ielā 101, Ventspils, LV 3600

Tel./Fakss: 36 28303. E pasts: venta@venta.lv, janisvu@venta.lv

<http://www.venta.lv/>

Rektors *Dr.math.* Jānis VUCĀNS

VIDZEMES AUGSTSKOLA

Cēsu ielā 4, Valmiera, LV 4201

Tel.: 42 07230. Fakss: 42 07229. E pasts: peteris@va.lv; info@va.lv

<http://www.va.lv/>

Rektors LZA īst.loc. *Dr.habil.biol.* Pēteris CIMDIŅŠ

ZINĀTNISKIE INSTITŪTI

Fizikas, matemātikas un tehnisko zinātnu institūti

LU FIZIKAS INSTITŪTS

Miera ielā 32, Salaspils-1, LV 2169

Tel.: 7944700. Fakss: 7901214. E pasts: mbroka@sal.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in01.htm>; <http://www.vide.lv/fiz.htm>

Direktors *Dr.phys.* Jānis FREIBERGS

Domes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.phys.* Andrejs CĒBERS

LU CIETVIELU FIZIKAS INSTITŪTS

Ķengaraga ielā 8, Riga, LV 1063

Tel.: 7187816. Fakss: 7112583. E pasts: eva@cfi.lu.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in23.htm>; <http://www.cfi.lu.lv>

Direktors *Dr.habil.phys.* Andris ŠTERNBERGS

Domes priekšsēdētājs *Dr.habil.phys.* Māris SPRINGIS

LZA FIZIKĀLĀS ENERĢĒTIKAS INSTITŪTS

Aizkraukles ielā 21, Riga, LV 1006

Tel.: 7552011. Fakss: 7550839. E pasts: fei@edi.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in03.htm>; <http://www.innovation.lv/fei>

Direktors un Zinātniskās padomes priekšsēdētājs

LZA īst.loc. *Dr.habil.phys.* Juris EKMANIS

Zinātniskā sekretāre *Dr.phys.* Gunta ŠLIHTA

LU ASTRONOMIJAS INSTITŪTS

Raiņa bulv. 19, Riga, LV 1586

Tel.: 7034581, 7034580. Fakss: 7034582. E pasts: astra@latnet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in06.htm>; <http://www.astr.lu.lv>

Direktors LZA kor.loc. *Dr.phys.* Arturs BALKLAVS-GRĪNHOFS

Domes priekšsēdētājs *Dr.phys.* Ivars ŠMELDS

Bāzes:

Astrofizikas observatorija

Baldones Riekstukalnā, Rīgas rajons, LV 2125
Tel.: 7932088, 7932312

ZMP novērošanas bāze

Kandavas ielā 2, Rīga
Tel.: 7611984

VENTSPILS STARPTAUTISKAIS RADIOASTRONOMIJAS CENTRS

Irbenē, Ances pagasts, Ventspils rajons, LV 3612
Rīgas birojs: Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524
Tel.: 7228321. Fakss: 7821153. E pasts: berv@latnet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in24.htm>; <http://www.astr.lu.lv/virac/virac.htm>

Direktors un Padomes priekšsēdētājs LZA kor.loc. *Dr.sc.ing.* Edgars BERVALDS

LU ELEKTRONIKAS UN DATORZINĀTNU INSTITŪTS

Dzērbenes ielā 14, Riga, LV 1006
Tel.: 7554500, 7522425. Fakss: 7555337. E pasts: bilinsk@edi.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in04.htm>; <http://www.edi.lv>

Direktors LZA īst. loc. *Dr.habil.sc.comp.* Ivars BILINSKIS

Domes priekšsēdētājs *Dr.habil.sc.comp.* Jurijs ARTJUHS

LU MATEMĀTIKAS UN INFORMĀTIKAS INSTITŪTS

Raiņa bulv. 29, Riga, LV 1459
Tel.: 7224730. Fakss: 7820153. E pasts: imcs@mii.lu.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in26.htm>; <http://www.latnet.lv/LU/MII/>

Direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.comp.* Jānis BĀRZDIŅŠ

Domes priekšsēdētājs LZA kor.loc. *Dr.habil.math.* Uldis RAITUMS

LU un LZA MATEMĀTIKAS INSTITŪTS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524
Tel.: 7033718, 7225674. Fakss: 7227520. E pasts: lzalumi@latnet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in07.htm>

Direktors LZA kor.loc. *Dr.habil.math.* Andrejs REINFELDS

Domes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.math.* Andris BUIĶIS

LU POLIMĒRU MEHĀNIKAS INSTITŪTS

Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006
Tel.: 7551145. Fakss: 7820467. E pasts: polmech@edi.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in05.htm>; <http://www.pmi.lv/>

Direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Juris JANSONS

Domes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Vitauts TAMUŽS

Ķīmijas un bioloģijas zinātnu institūti

RTU NEORGANISKĀS ĶĪMIJAS INSTITŪTS

Miera ielā 34, Salaspils 1, LV 2169
Tel.: 7944711. Fakss: 7901257. E pasts: nki@nki.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in08.htm>; <http://www.nki.lv/>

Direktors un Zinātniskās padomes priekšsēdētājs
LZA kor.loc *Dr.habil.sc.ing.* Jānis GRABIS

LATVIJAS ORGANISKĀS SINTĒZES INSTITŪTS

Aizkraukles ielā 21, Riga, LV 1006
Tel.: 7551822. Fakss: 7550338. E pasts: irena@osi.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in09.htm>; <http://www.osi.lv/>

Direktors un Zinātniskās padomes priekšsēdētājs
LZA ist.loc. *Dr.habil.chem.* Edmunds LUKEVICS
Zinātniskā sekretāre *Dr.chem.* Irēna TUTĀNE

LATVIJAS VALSTS KOKSNES ĶĪMIJAS INSTITŪTS

Dzērbenes ielā 27, Rīga, LV 1006
Tel.: 7553063. Fakss: 7550635. E pasts: koks@edi.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in10.htm>; <http://www.woodchem.lv/>

Direktors *Dr.sc.ing.* Aivars ŽŪRINŠ
Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA kor.loc. *Dr.chem.* Bruno ANDERSONS

LU BIOLOGIJAS INSTITŪTS

Miera ielā 3, Salaspils, LV-2169
Tel.: 7944988. Fakss: 7944986. E pasts: office@email.lubi.edu.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in11.htm>; <http://www.lubi.edu.lv>

Direktors *Dr.biol.* Viesturs MELECIS
Domes priekšsēdētājs LZA kor.loc. *Dr.biol.* Jānis VĪKSNE

LU HIDROEKOLOĢIJAS INSTITŪTS

Miera ielā 3, Salaspils, LV 2169
Tel.: 7945405. Fakss: 7945442. E pasts: andris@hydro.edu.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in22.htm>

Direktors un Domes priekšsēdētājs *Dr.biol.* Andris ANDRUŠAITIS

LU BIOMEDICĪNAS PĒTĪJUMU UN STUDIju CENTRS

Rātsupītes ielā 1, Rīga, LV 1067
Tel.: 7808003. Fakss: 7442407. E pasts: bmc@biomed.lu.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in12.htm>

Direktore *Dr.chem.* Zinaida ŠOMŠTEINE

Domes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.biol.* Pauls PUMPĒNS

LU MIKROBIOLOĢIJAS UN BIOTEHNOLOGIJAS INSTITŪTS

Kronvalda bulv. 4, Rīga, LV 1586
Tel.: 7034885, 7427922. Fakss: 7428039. E pasts: lumbi@lanet.lv, mrikmanis@navigators.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in15.htm>; <http://www.lu.lv/jauna/strukt/mbi/index.htm>

Direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Uldis VIESTURS

Domes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr.habil.biol.* Mārtiņš BEĶERS

**LU AUGUSTA KIRHENŠTEINA MIKROBIOLOĢIJAS
UN VIRUSOLOĢIJAS INSTITŪTS**

Rātsupītes ielā 1, Rīgā, LV 1067
Tel.: 7426197. Fakss: 7428036. E pasts: mikrob@latnet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in13.htm>

Direktore *Dr.med.* Vaira SAULĪTE

Domes priekšsēdētāja *Dr.med.* Modra MUROVSKA

NACIONĀLAIS BOTĀNISKAIS DĀRZS

Miera ielā 1, Salaspils-1, LV 2169
Tel./fakss: 7945460, 7944735. E pasts: nbd@latnet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in14.htm>

Direktors un Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.biol.* Kārlis BUIVIDS

Medicīnas zinātņu institūti

**LU EKSPERIMENTĀLĀS UN KLĪNISKĀS MEDICĪNAS
INSTITŪTS**

O.Vācieša ielā 4, Rīga, LV 1004
Tel.: 7613027. Fakss: 7612038. E pasts: mbrazma@latnet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in34.htm>

Direktore un Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.habil.med.* Renāte LIGERE

LATVIJAS KARDIOLOGIJAS INSTITŪTS

Pilsori ielā 13, Rīga, LV 1002

Tel.: 7069575. Fakss: 7614641. E pasts: lki@mailbox.riga.lv, dzerve@lki.eunet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in35.htm>

Direktors un Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.med.* Vilnis DZĒRVE

Lauksaimniecības un meža zinātņu institūti

LLU SKRĪVERU ZINĀTNES CENTRS

Skrīveri-1, Aizkraukles raj., LV 5126

Tel./Fakss: 51 97512.

<http://www.lza.lv/lat/inst/in36.htm>

Direktors Gedimins SILIŅŠ

Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.agr.* Jānis VIGOVSKIS

LLU ZINĀTNES CENTRS “SIGRA”

Institūta ielā 1, Sigulda, LV 2150

Tel.: 7976654. Fakss: 7976655. E pasts: sigra@lis.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in27.htm>

Direktors un Zinātnieku kopsapulces priekšsēdētājs

LZA īst.loc. *Dr.habil.agr.* Aleksandrs JEMELJANOVS

LLU ULBROKAS ZINĀTNES CENTRS

Institūta ielā 1, Ulbroka, Stopiņu pag., Rīgas rajons, LV 2130

Tel.: 7910879. Fakss: 7910873.

<http://www.lza.lv/lat/inst/in37.htm>

Direktors *Dr.sc.ing.* Dainis VIESTURS

Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.sc.ing.* Semjons IVANOVS

LATVIJAS VALSTS MEŽZINĀTNES INSTITŪTS “SILAVA”

Rīgas ielā 111, Salaspils, LV 2169

Tel.: 7942555. Fakss: 7901359. E pasts: inst@silava.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in28.htm>; <http://www.silava.lv>

Direktors Jānis DONIS

Zinātnieku padomes priekšsēdētājs LZA kor.loc. *Dr.habil.silv.* Pēteris ZĀLĪTIS

LLU ŪDENSSAIMNIECĪBAS UN ZEMES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS

Dobeles ielā 43, Jelgava, LV 3001

Tel.: 3025517. Fakss: 3027180. E pasts: uzzi@apollo.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in29.htm>

Direktors un Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.habil.sc.ing.* Jānis VALTERS

Humanitāro un sociālo zinātņu institūti

LU LITERATŪRAS, FOLKLORAS UN MĀKSLAS INSTITŪTS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 7229017. Fakss: 7229017. E pasts: litfom@lza.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in16.htm>

Direktors LZA kor.loc. *Dr.habil.philol.* Benedikts KALNAČS

Domes priekšsēdētāja LZA īst.loc. *Dr.habil.philol.* Janīna KURSĪTE-PAKULE

LU LATVIEŠU VALODAS INSTITŪTS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 7227696. Fakss: 7227696. E pasts: latv@lza.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in17.htm>

Direktors LZA kor.loc. *Dr.habil.philol.* Jānis VALDMANIS

Domes priekšsēdētāja LZA kor.loc. *Dr.habil.philol.* Ina DRUVIETE

LU LATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 7223715. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in18.htm>

Direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.hist.* Andris CAUNE

Zinātniskās Domes priekšsēdētājs LZA īst.loc. *Dr. habil.hist.* Jānis BĒRZINJS

LU FILOZOFIJAS UN SOCIOLOGIJAS INSTITŪTS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1940

Tel.: 7229208. Fakss: 7210806. E pasts: fsi@lza.lv
<http://www.lszda.lv/fsi>

Direktore LZA īst. loc. *Dr.habil.phil.* Maija KÜLE

Domes priekšsēdētāja *Dr.phil.* Ella BUCENIECE

Ekonomikas institūti

LZA EKONOMIKAS INSTITŪTS

Acadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1050
Tel.: 7222830. Fakss: 7820608. E pasts: raimara@lza.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in19.htm>

Direktore LZA kor.loc. *Dr.oec.* Raita KARNĪTE

LATVIJAS STATISTIKAS INSTITŪTS

K. Barona ielā 30, Riga, LV 1011
Tel./Fakss: 7286876. E pasts: lsi@latnet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in31.htm>

Direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.oec.* Edvins VANAGS

LATVIJAS VALSTS AGRĀRĀS EKONOMIKAS INSTITŪTS

Struktoru ielā 14, Riga, LV 1039
Tel.: 7552909. Fakss: 7541789. E pasts: lvaei@lvaei.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in30.htm>; <http://www.lvaei.org.lv/>

Direktors *Dr.oec.* Andris MIGLAVS

Zinātniskās padomes priekšsēdētāja Valda BRATKA

CITAS ZINĀTNISKĀS IESTĀDES

LATVIJAS AKADĒMISKĀ BIBLIOTĒKA

Rūpniecības ielā 10, Riga, LV 1235
Tālr.: 7106206, Fakss: 7106202. E pasts: acadlib@lib.acadlib.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in21.htm>; <http://www.acadlib.lv>

Direktore un Bibliotēkas padomes priekšsēdētāja Venta KOCERE

PĒTĪJUMU, TEHNOLOĢIJU UN ATTĪSTĪBAS EIROPAS INTEGRĀCIJAS CENTRS “IRC-LATVIA”

(EK 5. IeP projekts Nr. IRC 4.60)

Aizkraukles ielā 21, Riga, LV 1006
Tel.: 7558746. Fakss: 7540709. E pasts: irc@edi.lv
<http://www.innovation.lv/irc>

Projekta koordinators *Dr.habil.sc.ing.* Jānis STABULNIEKS

Projekta administrators LZA īst.loc. *Dr.habil.phys.* Juris EKMANIS

**ES 5. PĒTNIECĪBAS UN TEHNOLOGIJU ATTĪSTĪBAS IETVARA
PROGRAMMA LATVIJAS NACIONĀLAIS KONTAKTPUNKTS**

Šķūņu ielā 4, Rīga, LV 1050

Tel.: 7229727. Fakss: 7820113. E pasts: arnolds@latnet.lv
<http://www.zinatne-5.lv>

Projekta vadītājs *Dr.phys.* Arnolds ŪBELIS

**STARPTAUTISKĀS PROGRAMMAS EUREKA
LATVIJAS NACIONĀLAIS PROJEKTU KOORDINĀCIJAS CENTRS**

Aizkraukles ielā 21, 328 telpā, Rīga, LV 1006

Tel.: 7558744. Fakss: 7550127. E pasts: beverte@edi.lv
<http://www.innovation.lv/eureka>

Centra vadītāja *Dr.sc.ing.* Ilze BEVERTE

LZA SERTIFIKĀCIJAS CENTRS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7212807. Fakss: 7212807. E pasts: certcn@latnet.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in32.htm>

Direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.ing.* Imants MATĪSS

LZA BALTIIJAS STRATĒGISKO PĒTĪJUMU CENTRS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel./Fakss: 7227555. E pasts: bspceva@lza.lv
<http://www.lza.lv/lat/inst/in33.htm>

Direktors LZA īst.loc. *Dr.habil.sc.pol.* Tālavs JUNDZIS

ZINĀTNISKĀ IZDEVĒJDARBĪBA

IZDEVNIECĪBA “ZINĀTNIE”

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 7212797. Fakss: 7227825. E pasts: skc@lza.lv

Direktore Ieva JANSONE

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĒSTIS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7229830. E pasts: vestis@lza.lv

<http://www.lza.lv/vestis/vestis.htm>

Atbildīgā redaktore Inta ROZENVALDE

Sk. arī šīs grāmatas 32. lpp.

Žurnāls publicē rakstus latviešu un angļu valodā.

LATVIJAS FIZIKAS UN TEHNISKO ZINĀTŅU ŽURNĀLS

Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006

Tel.: 7551373, 7551732. Fakss: 7550839. E pasts: ezerniec@edi.lv

http://www.innovation.lv/fei/fei_j.htm

Galvenais redaktors Juris EKMANIS

Žurnāls publicē rakstus angļu, latviešu un krievu valodā.

ŽURNĀLS “MECHANICS OF COMPOSITE MATERIALS”

Aizkraukles ielā 23, Rīga, LV 1006

Tel.: 7551694. Fakss: 7820467. E pasts: mcm@pmi.lv

<http://www.pmi.lza.lv/journal/>

Galvenais redaktors Vitauts TAMUŽS

Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā.

ŽURNĀLS “MAGNETOHYDRODYNAMICS”

Miera ielā 32, Salaspils, LV 2169

Tel.: 7945836. Fakss: 7901214. E pasts: zhuk@sal.lv

<http://mhd.sal.lv>

Galvenais redaktors Andrejs CĒBERS

Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā.

ŽURNĀLS “AUTOMATIC CONTROL AND COMPUTER SCIENCES”

Dzērbenes ielā 14, Rīga, LV 1006

Tel.: 7558310. Fakss: 7555337. E pasts: avt@edi.lv

<http://www.edi.lv/journal/journal.htm>

Galvenais redaktors Ivars BIĻINSKIS

Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā.

ŽURNĀLS “CHEMISTRY OF HETEROCYCLIC COMPOUNDS”

Aizkraukles ielā 21, Rīga, LV 1006

Tel.: 7555918, 7551822. Fakss: 7550338. E pasts: hgs@osi.lv
<http://www.osi.lv/hgs.html>

Galvenais redaktors Edmunds LUKEVICS

Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā.

LATVIAN JOURNAL OF CHEMISTRY

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel.: 7226032, 7944711. Fakss: 7901257. E pasts: nki@nki.lv
<http://www.nki.lv/NKI/LATV/Zurnal.htm>

Galvenais redaktors Tālis MILLERS

Žurnāls publicē rakstus angļu un krievu valodā.

ŽURNĀLS “HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES. LATVIA”

Visvalža ielā 4a, Rīga, LV 1050

Tel.: 7228877. Fakss: 7227802. E pasts: ivbulis@lanet.lv
<http://vip.latnet.lv/hss/>

Galvenais redaktors Viktors IVBULIS

Žurnāls iznāk angļu valodā.

LATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTA ŽURNĀLS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 7225751. Fakss: 7225044. E pasts: lvi@lza.lv

Galvenais redaktors Andris CAUNE

Žurnāls iznāk latviešu valodā.

(Žurnāls dibināts 1936. gadā, atjaunots 1991. gadā.)

TEHNIKAS APSKATS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1524

Tel: 7223644, 7551373. Fakss: 7821153, 7550839. E pasts: ekmanis@lza.lv, lza@lza.lv
http://www.lza.lv/lat/TA/ta_iev.htm

Galvenais redaktors Juris EKMANIS

Žurnāls iznāk latviešu valodā.

Latvijas Zinātņu akadēmijas un
LU Astronomijas institūta populārzinātnisks gadalaiku izdevums
ZVAIGŽNOTĀ DEBESS

Raiņa bulv. 19, Rīga, LV 1586
Tel.: 7034580. Fakss: 7820180. E pasts: astra@latnet.lv
<http://www.astr.lu.lv/zvd/>

Galvenais redaktors Arturs BALKLAVS-GRĪNHOFS

Žurnāls iznāk latviešu valodā.

Latvijas Zinātnes padomes, Latvijas Zinātņu akadēmijas
un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts

ZINĀTNES VĒSTNESIS

Akadēmijas laukumā 1, Riga, LV 1524
Tel.: 7212706, 7227391. Fakss: 7821153. E pasts: lzs@lza.lv
<http://www.lza.lv/zv00.htm>

Galvenā redaktore Zaiga KIPERE

Laikraksts iznāk latviešu valodā.

Latvijas universitātes izdevums žurnāls

TERRA

Martas ielā 9, Riga, LV 1011
Tel.: 7312731. Fakss: 7312733. E pasts: terra@lielvards.lv
<http://terra.lielvards.lv>

Galvenais redaktors Ilgonis VILKS

Žurnāls iznāk latviešu valodā.

**LATVIJAS ZINĀTNES ORGANIZĒŠANĀ IE SAISTĪTO
PERSONU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS**

	<i>Telefons</i>	<i>Fakss</i>	<i>Elektroniskā pasta adrese</i>
AIRE Andris	7225260	7243126	airea@lanet.lv
ANDERSONS Bruno	7553063	7550635	koks@edi.lv
ANDRUŠAITIS Andris	7945405	7945442	andris@hydro.edu.lv
AUZIŅŠ Mārcis	7033750	7820113	mauzins@latnet.lv
ĀADAMSONE Baiba	7220725	7821153	chem@lza.lv
BALKLAVS-GRĪNHOFS Arturs	7034581	7820180	balklavs@latnet.lv
BALODIS Valdis Ģirts	7034874	7034876	vbalodis@lanet.lv
BĀRZDIŅŠ Jānis	7224363	7820153	janis.barzdins@mii.lu.lv
BAUMANIS Imants	7942555	7901359	baumanis@silava.lv
BEĶERS Mārtiņš	7034892	7034885	mbek@lanet.lv
BELICKIS Mārtiņš	7027343	7027343	llmza@latnet.lv
BERVALDS Edgars	7228321	7821153	berv@latnet.lv
BEVERTE Ilze	7558744	7550127	beverte@edi.lv
BĒRSONS Imants	7229747	7225493	bersons@latnet.lv
BĒRZIŅŠ Edvīns	3080699	3005685	edvins@cs.llu.lv
BĒRZIŅŠ Jānis (LJA)	7321161	7830138	lma@lama.lv
BĒRZIŅŠ Jānis (LVI)	7226934	7225044	lvi@lza.lv
BĒRZIŅŠ Jānis Guntis	7945840	7901212	jberzins@latnet.lv
BIĻINSKIS Ivars	7554500	7555337	bilinsk@edi.lv
BIRĢELE Edīte	3027664	3027344	ebirgele@cs.llu.lv
BLŪMS Elmārs	7944664	7901214	eblums@latnet.lv
BUČENIECE Ella	7226470	7210806	imants@sal.lv
BUIĶIS Andris	7225674	7227520	buikis@latnet.lv
BUIVIDS Kārlis	7945460	7944735	nbd@latnet.lv
BUNDULE Maija	7222749	7243126	maijab@lanet.lv

BUŠMANIS Pēteris	3022584	3027238	rector@cs.llu.lv
CAUNE Andris	7223715	7225044	lvi@lza.lv
CĒBERE Dzintra	7225764	7821153	tatjana@lza.lv
CĒBERS Andrejs	7945830	7901214	aceb@sal.lv
CIMDIŅŠ Pēteris	9437830	4207229	peteris@va.lv
CIMERMANIS Saulvedis	7565265	7225044	lvi@lza.lv
ČAKSTE Jānis	7225260	7243126	jcakste@lanet.lv
ČERĀNS Kārlis	7213 716	7820153	karlis@cclu.lv
DIMZA Vilnis	7223425	7243126	dimza@lanet.lv
DONIS Jānis	7942555	7901359	inst@silava.lv
DRAVENIECE Anita	7227391	7821153	int@lza.lv
DRUVIETE Ina	7229724	7227696	inadruv@lza.lv
DUBURS Gunārs	7551232	7550338	gduburs@osi.lv
DZĒRVE Maruta Baiba	7229830	7821153	vestis@lza.lv
DZĒRVE Vilnis	7069575	7614641	dzerve@lki.eunet.lv
EDŽIŅA Alma	7223931	7821153	alma@lza.lv
EGLE Valdis	7223425	7243126	eglev@lanet.lv
EKMANIS Juris	7223644	7821153	ekmanis@lza.lv
FELDMANIS Inesis	7283734	7820113	feldman@lanet.lv
FREIBERGS Jānis	7944700	7901214	mbroka@sal.lv
GAILĪTIS Agris	7945821	7901214	gailitis@sal.lv
GODMANIS Ivars	7087223	7087225	latcels@saeima.lv
GOVINČUKA Dace	7225361	7821153	lza@lza.lv
GRABIS Jānis	7944711	7901257	grabis@nki.lv
GRĀVĪTIS Uldis	7543433	7543480	rector@lspa.lanet.lv
GREIŠKALNS Kārlis	7226209	7223105	izm@izm.lv
GRĒNS Elmārs	7808201	7442407	grens@biomed.lu.lv
GUDRINIECE Emīlija	7089271	7615765	gudr@ktf.rtu.lv

HAUSMANIS Viktors	7227849	7229017	litfom@lza.lv
HELMANE Ludmila	7228508	7221287	daina@lza.lv
INDRIKOVS Zenons	7552422	7551070	inguna@polak.edu.lv
IVBULIS Viktors	7228877	7227802	ivbulis@lanet.lv
JANSONE Ieva	7212797	7227825	skc@lza.lv
JANSONS Juris	7551145	7820467	jansons@edi.lv
JEMEĻJANOVS Aleksandrs	7976654	7976655	sigra@lis.lv
JUNDZIS Tālavs	7227555	7227555	bspceva@lza.lv
KABAŠKINS Igors	7100595	7100535	kiv@tsi.lv
KALNAČS Benediks	7229017	7229017	litfom@lza.lv
KALNIŅŠ Juris Roberts	7229735	7212347	simts@latnet.lv
KALNIŅŠ Mārtiņš	7089218	7615765	martinsk@parks.lv
KALVIŅŠ Ivars	7553233	7541644	kalvins@osi.lv
KAĻIŅINA Gaļina	7225164	7223211	lzp@lza.lv
KARLSONS Juris	7228684	7820271	latmusic@lanet.lv
KARNĪTE Raita	7222830	7820608	raimara@lza.lv mob. 9411607
KARNĪTIS Edvīns	7097203	7097265	edvins.karnitis@sprk.gov.lv
KATAŠEVS Aleksejs	7089383	7089383	katashev@latnet.lv
KIPERE Zaiga	7212706	7821153	lzs@lza.lv 7227391
KLUŠA Vija	7366306	7366306	vijaklus@latnet.lv
KĻAVIŅŠ Māris	7331766	7332704	mklavins@lanet.lv
KNĒTS Ivars	7089300	7820094	knets@latnet.lv
KOCERE Venta	7106216	7106202	vkocere@lib.acadlib.lv
KONDRATOVIČS Rihards	9103858	7913127	ulkoro@lanet.lv
KOZLOVSKIS Vitālijs	7222817	7221287	daina@lza.lv
KRISTAPSONS Jānis	7223567	7821153	jtk@lza.lv
KRŪMINŠ Andris	7261414	7112583	krumins@latnet.lv
KÜLE Maija	7229208	7210806	fsi@lza.lv
KUROČKINA Tatjana	7225764	7821153	tatjana@lza.lv
KURSĪTE-PAKULE Janīna	7034840	7034809	filfak@lanet.lv

LAKIS Pēteris	7140175	7141012	admin@lka.edu.lv
LANGE Elmārs	7225241	7821153	skc@lza.lv
LAVENDELIS Egons	7240126	7240128	lavendel@parks.lv
LAZOVSKIS Ilmārs	7615063	7614168	laz@latnet.lv
LĀCIS Ivars	7034301	7034302	ilacis@lanet.lv
LĪDAKA Marģeris	7617491	7821153	chem@lza.lv
LIELAUSIS Oļģerts	7944667	7901214	mbroka@sal.lv
LIEPIŅA Ligita	7945431	9345412	ligita@email.lubi.edu.lv
LIGERE Renāte	7613027	7612038	mbrazma@latnet.lv
LUKEVICS Edmunds	7551822	7550338	lukevics@osi.lv
MARKUS Dace	7414805	7808034	markus@apollo.lv
MARTINSONS Agris	9550030	7614168	agrism@latnet.lv
MATĪSS Imants	7212807	7212807	certcn@latnet.lv
MEIROVICS Imants	70677765	7619573	dzintra.priede@dati.lv
MELECIS Viesturs	7944988	7944986	vmelecis@email.lubi.edu.lv
MELNIS Anatolijs	7225533	7243126	melnis@izm.lv
MIGLAVS Andris	7552909	7541789	lvaei@lvaei.lv
MILLERS Donats	7261305	7112583	dmillers@latnet.lv
MILLERS Tālis	7228784	7821153	millers@lza.lv
MUGURĒVIČS Ēvalds	7216769	7225044	lvi@lza.lv
MUIŽNIEKS Indriķis	7034401	7034302	indrikis@latnet.lv
MUROVSKA Modra	7427920	7428036	modra@latnet.lv
OSE Ieva	7216769	7225044	lvi@lza.lv
OSIS Jānis Andris	73226068	7228963	kampars@latnet.lv
OZOLANTA Iveta	7452152	7828155	iveta_o@adm.aml.lv
PALČEVSKIS Ēriks	7944773	7901257	nki@nki.lv
PAŠKEVIČS Valfrīds	5425452	5422890	valf@dpu.lv
PĀLZOVS Anderss	7015800	7830249	office@sseriga.edu.lv
POKULIS Jānis	54 22180	54 22890	dau@dau.lv
PUMPĒNS Pauls	7808214	7442407	paul@biomed.lu.lv
PUTNIŅA Māra	7223211	7223211	putnina@lza.lv
RAITUMS Uldis	7211421	7820153	uldis.raitums@mii.lu.lv

RAŠALS Īzaks	7945435	7944986	izaks@email.lubi.edu.lv
REINFELDS Andrejs	7033718	7227520	reinf@latnet.lv
RIBICKIS Leonids	7089400	7820094	ribickis@adm.rtu.lv
RIKARDS Rolands	7089265	7820094	rikards@latnet.lv
RIVŽA Baiba	7223392	7220423	aip@aip.lv
RIVŽA Pēteris	3005633	3005685	rivza@cs.llu.lv
ROZENVALDE Inta	7229830	7821153	vestis@lza.lv
RUŽA Antons	3005629	3005629	aruza@cs.llu.lv
SAULĪTE Vaira	7426197	7428036	vaira@latnet.lv
SERGEJEVA Mirdza	7089264	7820094	mirdza@lza.lv
SILIŅEVIČA Irēna	46 23709	46 25901	iren@ru.lv
SILIŅŠ Andrejs	7211405	7821153	silins@lza.lv
SKRĪVELE Inese	7227391	7821153	int@lza.lv
SKUDRA Rūta	7225793	7821153	lza@lza.lv
SKUJINĀ Valentīna	7229636	7227696	vaska@lza.lv
SMILTNIECE Gunta	3423568	3424223	lpa@lieppa.lv
SNIĶERE Māra	7089313	7089312	snikere@latnet.lv
SOLOMENŅIKOVA Irīna	7223211	7223211	irina@lza.lv
SPROGIS Andris	7569197	7569197	asprogis@latnet.lv
STABINŠ Juris	7808010	7808034	rpiva@rpiva.lv
STABULNIEKS Jānis	7557919	7540709	ltc@latnet.lv mob. 9232117
STRADIŅŠ Jānis	7213663	7821153	stradins@lza.lv
STRAKOVS Andris	7089221	7615765	strakovs@latnet.lv
STRĪĶIS Voldemārs	9286497	3027286	svetes@cs.llu.lv
SUVEIZDIS Valdemārs	7226539	7221287	daina@lza.lv
ŠLIHTA Gunta	7558680	7550839	fei@edi.lv
ŠTERNBERGS Andris	7187816	7112583	stern@latnet.lv
ŠTRAUHMANIS Jānis	7212706	7212706	lzs@lza.lv
ŠVEICA Daina	7227391	7821153	int@lza.lv
ŠVEICE Ilga	7106206	7106202	acadlib@lib.acadlib.lv
TABUNS Aivars	7227110	7210806	atabuns@lza.lv
TĀLBERGA Ilga	7225889	7821153	humana@lza.lv

TAMUŽS Vitauts	7543306	7820467	tamuzs@pmi.lv
TIRZĪTE Dace	7225260	7243126	tirzite@lanet.lv
TISENKOPFS Tālis	7089860	7089860	tt@lza.lv
TJŪNINA Ērika	7223633	7821153	fizteh@lza.lv
TORGĀNS Kalvis	7034527	7034528	torgans@lanet.lv
TRAPENCIERIS Pēteris	7545272	7553142	peteris@osi.lv
TUHERMS Henns	3029184	3029184	henn@cs.llu.lv
TUTĀNE Irēna	7553247	7550338	irena@osi.lv
 ŪBELIS Arnolds	 7229727	 7820113	 arnolds@latnet.lv
 VAIVARS Miervaldis	 7223480	 7223211	 vaivars@lza.lv
VALDMANIS Jānis	7227696	7227696	latv@lza.lv
VALTERS Jānis	3025517	3027180	uzzi@apollo.lv
VALTERS Raimonds	7225361	7821153	rvalters@latnet.lv
VANAGS Edvīns	7286876	7286876	lsi@latnet.lv
VASKS Andrejs	7280874	7225044	vasks@lanet.lv
VĒTRA Jānis	7459752	7828155	rector@adm.aml.lv
VIESTURS Dainis	7910879	7910873	
VIESTURS Uldis	7034884	7034885	lumbi@lanet.lv
VIGOVS KIS Jānis	5197512	5197512	
VĪTOLS Andris	7615094	7614641	
VUCĀNS Jānis	3628303	3628303	janisvu@venta.lv
 ZAKIS Juris	 7280807	 7280807	 jzakis@lanet.lv
ZĀLĪTIS Pēteris	7942895	7949718	zalitis@silava.lv
ZELČS Vitālijs	7332566	7332704	vzelcs@lanet.lv
ZENKEVIĀCS Henriks	7945434	7944986	zenkevics@email.lubi.edu.lv
ZVIDRINĀŠ Pēteris	7034787	7034787	zvidrins@lanet.lv
 ŽILEVIĀCA Aija	 7366306	 7366306	 lumbi@lanet.lv
ŽŪRIŅŠ Aivars	7553063	7550635	koks@edi.lv

LATVIJAS ZINĀTNU AKADĒMIJAS
GADAGRĀMATA
2002

Sastāditāju kolektīvs

*Baiba Ādamsone, Alma Edžiņa, Jānis Kristaps*sons (vadītājs),
Ilga Tālberga, Ērika Tjurina

Induļa Martinsona vāka noformējums

Fotoattēli no LZA kolekcijas

Redaktore *Ieva Jansone*

Datorapstrāde *Elmārs Lange*

Mākslinieciskā redaktore *Ināra Jēgere*

Izdevniecība "Zinātne", Akadēmijas laukums 1, Rīga,
LV-1050. Reģistrācijas apliecība Nr. 2-0250. Iespīsta
SIA tipogrāfija "Pērse", Aizkraukles ielā 21, Rīga,
LV-1006.